

א ויהי בימי שפט השפטים. ובן פתרי קרא דכתיב, א בן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. מאן כוכבי בקר. אינון מלאכין קדישין א דשליטין ביממא. מאן בני אלהים. אינון מלאכין ב קדישין דשליטין בלילא.

מאמר נר"נ ונשמה לנשמה ונ"ר הבהמית

ב בא וראה, כל מה שברא הקב"ה בעולמו, לא ברא אלא ליקרא דיליה. שנאמר, א כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. הקב"ה ברא בר נש בעלמא, ויהיב ביה שמיה יהו"ה. ה, נפש. ו, רוח. ה, נקראת נשמתא. י, נשמתא לנשמתא. וקראם, י"ה, אב ואם. ו"ה, בן ובת.

ג דוגמא דברא רוח ונפשא דקדישא, כך ברא רוח ונפשא מסטרא

חלופי גרסאות

א נ"א ל"ג דשליטין ביממא (וויניצא). ב נ"א ל"ג קדישין (וויניצא). ג נ"א ובדוגמא (מונקאטש) נ"א וכדוגמא (וויניצא).

רפג, פנחס רכר. ת"ז בהקדמה ו: תכ"ב סד. ז"ח בראשית וו תשמה. תק"ח קכב ט"ב.

מסורת הזהר

א (רות א) לעיל שה"ש קיב ז"ח עו ט"ד להלן פה צא קיב. ב (איוב לח) כ"ב מט להלן לו סג. ג (ישעיה מג) לך תע ויחי וי בהשמטות ח"א ונא: ד"י, בא ריג, אמור רפג, פנחס רכר. ת"ז בהקדמה ו: תכ"ב סד. ז"ח בראשית וו תשמה. תק"ח קכב ט"ב.

הסולם

נר"נ ונשמה לנשמה ונ"ר הבהמית

היא נפש האדם. ו' היא רוחו. ה' ראשונה נקראת נשמת האדם. י' היא נשמה לנשמתו. וקרא אותם, י"ה קרא אב ואם. ו"ה קרא בן ובת.

ג דוגמא דברא רוח וכו': וכדמיון שברא רוח ונפש דקדושה, כך ברא רוח ונפש מהצד השמאלי, שהם רוח ונפש בהמית. וכדמיון היין שהוא עומד על שמריו, כך הוא הרוח והנפש השכלית, דקדושה, שוריים על הרוח והנפש הבהמית. ולמה נקראת בהמית. מפני שהיא מצד סמאל ונחש, שהם דכר ונוקבא. הרוח מצד סמאל, והנפש מצד הנחש, ועל

מאמר

א ויהי בימי שפוט השופטים: החכמים פתרו המקרא שכתוב, בן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלקים. מי הם כוכבי בקר. אלו הם המלאכים הקדושים השולטים ביום. מי הם בני אלקים. הם המלאכים הקדושים השולטים בלילה.

מאמר נר"נ ונשמה לנשמה ונ"ר הבהמית.

ב בא וראה כל וכו': בוא וראה, כל מה שברא הקב"ה בעולמו, לא ברא אלא לכבודו. שנאמר, כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. הקב"ה ברא את האדם בעולם, ונתן בו שמו, הויה. ה' אחרונה, (דפו"י דף ע"ה ט"א)

ב זהר מדרש רות חדש

דשִׁמְאֵלָא. וּבְדוּגְמָא דְהוּא הֵינן יַעַל שְׁמַרְיו, כִּף הוּא הָרוּחַ וְהַנְּפֵשׁ הַשְּׁכֵלִית, עַל רוּחַ וְנֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית. וְלִמָּה נִקְרָאת בְּהֵמִית. שֶׁהוּא מִסְטָרָא יִדְסְמָאֵל וְנֶחֱשׁ, דְּאִינוּן דְּכַר וְנוֹקְבָא. וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּחֻמְתּוֹ, מִי יוֹדַע רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעוֹלָה הִיא לְמַעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לְאַרְץ.

ד) וּלְסִטְרָא דְמִסְאָבוּ, לָא יְהִיב קַב"ה שְׁמָא דִּילֵיהּ. שְׁנַאֲמַר, אָנִי יי' הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן וְתַהֲלֵתִי לְפִסְלִים. אָנִי, יִרְמֹז מִי וְיִסְרְתִי אֶתְכֶם אַף אָנִי. ה', רְמֹז לְמַדַּת הַרְחֻמִּים. לְאַחַר לֹא אֶתֵּן, יִרְמֹז לְאֵל אַחַר, שְׁנַאֲמַר לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחַר, דְּהוּא בְּסִטְרָא מִדְּמִסְאָבָא.

ה) פֶּתַח רַבִּי וְאָמַר, בְּרִינָא דִידוּר. יי' אֶקְרִי בְּדוּגְמָא, דָּא אֲלִימְלָךְ. ה' אֶתְקְרִי בְּדוּגְמָא, דָּא נְעָמִי. וְלִמָּה נִקְרָאת שְׁמָה נְעָמִי, שְׁנַאֲמַר וְיִהִי נְעָם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו'. ו"ה דוּגְמָא, דָּא רוּחַ וּבְעֵלָהּ.

ו) רוּחַ הַפֶּכֶה לְשְׁמָה * תוּר. שְׁנַאֲמַר, מִי תוֹר וְגוּזֵל. מִי יוֹנְתִי בְּחֻגֵי הַסִּלְעַ בְּסִטְרָא הַמְדַרְגָּה הָרְאִינִי אֶת מְרַאֲיָךְ הַשְּׁמִיעֵינִי אֶת קוֹלְךָ כִּי קוֹלְךָ עָרַב וּמְרַאֲךָ נְאוּהָ.

ז) פֶּתַח וְאָמַר, וּמַהוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ. יִדָּא עוֹבְדָא דִיעֲבַד בְּרַ נְשׁ. כִּי אִי אִינוּן עוֹבְדֵין טְבִין, יִשְׁכּוֹן עֲלֵיהּ יְהוּהָ. וְאִי לֹא, יִסְתַּלַּק מִמִּנָּה. שְׁנַאֲמַר,

חלופי גרסאות

ד ה"ג דפוס מונקאטש במרובעים נ"א בשמריו וליג על (ווינציא). ה נ"א דשמאלא (ווינציא). ו ה"ג הסלם נ"א מוסיף רמו למה ח"ד שנאמר (ירושלם) נ"א למה שנאמר (מונקאטש) נ"א רמו כמו (ווינציא). ז נ"א ליג רמו לאל אחר (ווינציא). ח נ"א דהוה (ווינציא). ט נ"א מוסיף דמסאבו טמא (ווינציא). י נ"א מוסיף אמר ליה דא (ווינציא). כ נ"א ליג אי אינון (ווינציא). ל נ"א י"ה (ווינציא). מ נ"א מניה (ווינציא).

מסורת הזהר

ד) (קהלת ג) ב"ב שכו. ה) (ישעיה מב) וישלח קסט ז"ח בראשית רלו ונה תק"ה ק"ו ט"א ק"ה ט"ג. ו) (ויקרא כו) בהשמות ח"א רס: רסה: ד"י. בחקותי מה שופטים יח ת"ז תכ"ז ע"א: תק"ח ק"ו ט"א. ק"ט ט"ב. ז) (בראשית טו). ח) (שה"ש ב) לך קפא אחרי מות צב פנחס ג ת"ז ת"י"ה לג: תק"ח קסט ט"ג.

הסולם

פאמר

נר"ג ונשמה לנשמה ונ"ר הבהמית נעמי, שנעמי נקראת ה' ראשונה דהויה, שהיא נשמה, ובינה. ולמה נקרא שמה נעמי. שנאמר ויהי נועם ה' אלקינו עלינו. כי הבינה נקראת נועם ה'. וע"כ נקראת נעמי. ו"ה נקראות בדוגמא זו רות ובעלה. שרות היא ה' אחרונה, ובעלה מחלון, הוא ז'.

ועל זה אמר שלמה המלך בחכמתו, מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ.

ד) וּלְסִטְרָא דְמִסְאָבוּ לֹא וכו': ולצד הטומאה אין הקב"ה נותן את השם שלו. שנאמר, אני הויה הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן ותהלתי לפסילים. אני רומז אל גיסרתי אתכם אף אני, שהמלכות, שהיא מדת הדין, נקראת אני. הויה, רומז למדת הרחמים, שהיא ז"א. לאהר לא אתן, רומז לאל אהר, שנאמר לא תשתחוה לאל אחר. שהוא בצד הטומאה.

ו) רוּחַ הַפֶּכֶה לְשְׁמָה וכו': רות, שהיא ה' אחרונה, מלכות, הפכה את שמה רות, אל תוּר. שנאמר ותור וגוול. כי המלכות נקראת ג"כ תוּר. וכן כתוב, יוֹנְתִי בְּחֻגֵי הַסִּלְעַ בְּסִטְרָא הַמְדַרְגָּה הָרְאִינִי אֶת מְרַאֲיָךְ הַשְּׁמִיעֵינִי אֶת קוֹלְךָ כִּי קוֹלְךָ עָרַב וּמְרַאֲךָ נְאוּהָ. הרי שהמלכות נקראת יונה דהיינו תוּר.

ה) פֶּתַח רַבִּי וְאָמַר וכו': פתח רבי ואמר בסוד הויה"ה. יי' נקראת בדוגמא, זה אלימלך. כלומר אלימלך רומז ליי' דהויה, שהיא נשמה לנשמה. ה' נקראת בדוגמא, זו (דפו"י דף ע"ה ט"א * ט"ב)

ז) פֶּתַח וְאָמַר, וּמַהוּ וכו': פתח ואמר, ומהו, ומעשה ידינו כוננה עלינו. הוא המעשה שהאדם עושה. אם הם מעשים טובים ישכון עלי

זהר מדרש רות חדש ג
 ט חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו. חכמות נשים: ידא
 נשמתא ונפשא. ואולת, ידא נפש דשמאלא שנקראת ערפה.
 ח פתח ואמר, מה הוא דאמר, הראיני את מראיך. פד יתעביד פר נש
 מטיפה, בשלייתא דאמיה, כמה דאתרבי, אעיל ביה הקב"ה זעיר זעיר רוחא
 ונפשא. ונר יתיבת על רישיה בליליא. שנאמר, בהלו נרו עלי ראשי. ועמודא
 דנהורא ביממא, שנאמר, ויסע עמוד הענן וגו', וילילה בעמוד אש כו'
 ללכת יומם ולילה. ונאמר, כי נר מצוה ותורה אור.
 ט ואולפי ליה פל אורייתא. ואולפי ליה פל פיקודי. וימרון ליה, תזי,
 דדין הוא דרך עקלתון, דאיתקרי לילה. ובאתרא הדין יצלון פל נפשתא
 דאינשא. שנאמר, קטן וגדול שם הוא ועבד תפשי מאדוניו.
 ו אחזיין ליה, בעמודא דאישתא, דהיא על רישיה, כמה דובין ונמרין
 ואריין ומלאכי תפלה דיתבין תמן. וכלבא תמן, ועל דא אמר דוד, הצילה
 מתרב נפשי מיד כלב יחידתי. ודין אתרא הוא חשך, ומלאכי תפלה קרון
 להון לילות. ועל דא אמר, מפחד בלילות. לילות ממש אקרונ.
 י וימרון ליה, אם תנפה למצות, פל מצוה ומצוה, * יעבדון לך מינה

מסורת הזהר חלופי גרסאות
 (משלי יד) ת"ז תס"ט קט: ת"ע קכה. ז"ח פב ט"ג
 ט"ד. י' (שה"ש ב) לעיל ו. כ' (איוב כט) לך צה בח"ג
 צ"ד ת"ז תכ"א ס: ז"ח פב ט"ד. ל' (שמות יד). מ' (משלי
 ו) וישב רכד ז"ח יתרו קעב קצה פה ט"א. נ' (איוב ג)
 ב"א שגז ז"ח אחרי מות יב. ס' (תהילים כב) פנחס ריה
 תפה ת"ז בהקדמה ב, תכ"א סב: תל"ז עח: ת"ע קלג.
 במרובעים). ש נ"א שנאמר (ווינצ'יא). ת נ"א פיקודי (מונקאטש) א נוסח אחר דין (ווינצ'יא). ב נוסח אחר עלון (ווינצ'יא).
 ג נוסח אחר קרין (ווינצ'יא).

מאמר הסולם
 עליו הוי"ה. ואם לא, יסתלק ממנו הוי"ה.
 שנאמר, חכמת נשים בנתה ביתה ואולת בידיה
 תהרסנו. חכמת נשים, הן הנשמה והנפש.
 שהן נקבות. ואולת היא הנפש של השמאל,
 הנקראת ערפה. ובעלה כליון, הוא רוח של
 השמאל.
 ח פתח ואמר, מה וכו': פו"א, מה
 הוא שאמר, הראיני את מראיך. בעת שהאדם
 נעשה מטפה בשליתה של אמו, כמו שגדל,
 מכניס בו הקב"ה מעט מעט רוח ונפש. ונר
 ניתן על ראשו בלילה. שנאמר, בהלו נרו עלי
 ראשי. ועמוד של אור ביום, שנאמר ויסע עמוד
 הענן וגו' ולילה בעמוד אש וגו' ללכת יומם
 ולילה. ונאמר, כי נר מצוה ותורה אור.
 שהמלכות השולטת בלילה נקראת נר מצוה,
 וז"ל שנקרא תורה. השולט ביום, נקרא ותורה
 אור.
 (דפו"י דף ע"ה ט"ב * ט"ג)

ד זהר מדרש רות חדש
מלאך טוב. וכעידן דתיעול באתרא דדין, ותזפה למצות, זימרון, סולו סולו פנו דרך דרימו מכשול מדרך פלוני דא, ולא ישלטון עליך מלאכי חבלה.
יב וכדוגמא דא ביממא, זימרון, אם תזפה באורייתא, כל אות ואות זיהה מלאך, דיעזורך באתרא דדין. ואורייתא דאקרי אורחא, יסהך באורחא דדין, דלא ישלטון עליך. ועל דא אמר, לנחותם הדרך. ובתר דין גחזון ליה גינתא דעדן, וכל חלק וחלק שיש לצדיק בפני עצמו. ומשביעין ליה שיקיים כל התורה.
יג ובתר בן זימרון וליה, ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו' * ואעשך לגוי גדול וגו'. ויאמר ה' אל אברם, דא נשמטא, דהיא אב לרוח, ורם לגוף. לך לך מארצך, דא גנתא דעדן. וממולדתך, דא בטן דאימא, של בשר ודם. ומבית, דא שכנתא. אביך, דא הקב"ה. שאין אביו, אלא הקב"ה. ואין אמו, אלא כנסת ישראל. אל הארץ, זה העולם השפל. ויהבו ליה ז' ברכאן דאמירן לעיל, מואעשך וגו' עד כל משפחות האדמה וגו'.
יד אם בר נש זנפה, וזיהה צדיק, והוא ידע שמא דהקב"ה, מה זימרון ליה * כד אסתלק מעלמא. * לא תירא מפחד לילה וגו', * על כפיים ישאונך פן תגוף באבן. * מן האבן של דרך עקלתון, ורגלך כו' עד פי ידע שמי.
טו ואם בר נש לא זנפה באורייתא, ולעובדין טבן, כד יסתלק מעלמא, יעול באורחא חשוכא דאמנא, ואנדעוהו כל מאן דאית בההוא אתר, וזימרון

מסורת הזהר
U (בראשית יב) לך יג ז"ח אחרי ב. 9 (שם) לך לב רג ורא קצר פקודי רפ ויקרא קצא ז"ח חוקת עד תק"ח קוח ט"א. Z (תהלים צא) ת"ז ת"יג ל. 7 (שם) ב"א רסד פקודי תקסט ת"ז ת"ע קלו.
חלופי גרמאות
ד נ"א ל"ג מלאכי חבלה (ווינציא). ה נ"א מוסיף אם תזכה בפקודי אורייתא אם תזכה (ווינציא). 1 נ"א ימהך (ווינציא) ז נ"א לה (ווינציא). ח נ"א אברם לך לך דא נשמטא דהיא אב לרוח ורם לגוף מארצך (ווינציא). ט נ"א כל מה דאסתלק (ווינציא). י נ"א באבן (ווינציא).

מאמר
הרימו מכשול מדרך פלוני, ולא ישלטו עליך מלאכי חבלה.
יב וכדוגמא דא ביממא וכו': וכדמיון הזה ביום, אומרים, אם תזכה בתורה, כל אות ואות תהיה מלאך. שיעזור לך במקום הזה. והתורה הנקראת דרך, תלך בדרך הזה, שלא ישלטו עליך. ועל זה אמר, לנחותם הדרך. ואח"כ יראו לו את גן העדן, וכל חלק וחלק שיש בו לצדיק בפני עצמו. ומשביעים אותו שיקיים כל התורה.
יג ובתר בן זימרון וכו': ואח"כ יאמרו לו, ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו' ואעשך לגוי גדול וגו'. ויאמר ה' אל אברם, זו היא הנשמה. הנקראת אברם. שהיא אב לרוח, ורם לגוף. לך מארצך, זהו גן עדן, (דפו"י דף ע"ה ט"א)

הסולם
נר"נ ונשמה לנשמה ונ"ר הבהמית
וממולדתך, זו היא בטן האם של בשר ודם, הנקראת מולדת. ומבית, זו היא השכינה. אביך, זה הוא הקב"ה, כי אין אביו אלא הקב"ה, ואין אמו אלא כנסת ישראל. שהיא השכינה. אל הארץ, זה הוא העולם השפל. ונותנים לו שבע ברכות האמורות למעלה מן ואעשך וגו' עד, כ"ג משפחות האדמה.
יד אם בר נש וכו': אם יזכה האדם, ויהיה צדיק, והוא ידע שמו של הקב"ה, מה יאמרו לו, כשמסתלק מן העולם. הוא, לא תירא מפחד לילה וגו' על כפיים ישאונך פן תגוף באבן, היינו מן האבן של דרך עקלתון, ורגלך. עד, כי ידע שמי.
טו ואם בר נש וכו': ואם האדם לא יזכה בתורה, ובמעשים טובים, כשמסתלק מן העולם

זהר **מדריש רות** **חדש** **ה**
 הזאת נעמי, דאזלת באתרא הדין מלייא כל טובא, מלייא מאורייתא. עמוד
 הענן דנהר לה באתרא הדין למיהף ביממא. ועמודא דאישתא לאנתרא לה
 למיזל באתרא הדין בליילא. ועם בעלה נשמתא לנשמתא.
טז אתיבא איהי ואמרה, א אל תקראנה לי נעמי קראן לי מרא פי המר
 שדי לי מאד. דהנעל לי בגופא בישא. אני מלאה הלכתי באתרא הדין, וריקם
 השיבני ה'.

יז בהיא שעתא אמרה, שכנה בנתי וגו'. שנאמר, ונתאמר נעמי
 לכלתיך שכנה בנתי. אתיבת רות נפשתא קדישא ואמרת, אל תפגעני בי
 לעזובך לשוב מאחריך פי באשר תלכי אלך ובאשר תליני אלין וכו'.
יח אבל ערפה, נפשתא דהיא סטרא דשמאלא, אזלא לגופא, ואתאבלת
 עליה. שנאמר, אף בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. וכל זמן דאתאבל
 עליה, אמר הגוף לנפש הבהמית, בשביל האכילה והשתיה שנתת לי, הנשמה
 בצער גדול, וכלא תורה וכלא מצות. טול מה שנתת לי. ונבקע הגוף.

מאמר אשרי משכיל אל דל

יט אמר רבי, כתיב א אשרי משכיל אל דל וגו'. מהו דל. איש נסתר.
 ויאמר מה תתן לי, וכי יותר רשע אני מכל האדם שבעולם. ויעשה ימריבה

חלופי גרסאות

כ נ"א מוסיף הן הנשמה (ווינציא). ל נ"א ל"ג ונבקע
 (ווינציא). ט ה"ג בדפוס ירושלים נ"א ל"ג כתיב (כל
 הדפוסים). י נ"א מלתמה (ווינציא).

מסורת הזהר

(ו) רות א) לך צה בחי"ג צ"ד תי"ז תי"ג כח: ז"ח פב
 ט"ד פג ט"ב ט"ג ט"ד. (ש) (שם) לך צג בחי"ג צ"א ז"ח
 אחרי מות זו. (ח) (איוב יז) חיי שרה מה ויהי קצא.
 תרומה רפה ז"ח פב ט"ד פג ט"ד. א) (תהלים מא)
 הקסה"ו רס ז"ח אחרי מות לא עט.

הסולם

מאמר
 העולם, יכנוס בדרך החשך שאמיתי (לעיל אות
 י) ומודעזעים כל מי שהוא במקום הזה,
 ויאמרו, **הזאת נעמי**, הזאת היא הנשמה,
 שהלכה במקום הזה מלאה מכל טוב, מלאה
 מתורה, שעמוד הענן האיר לה במקום הזה
 ללכת ביום, ועמוד האש האיר לה ללכת
 במקום הזה בלילה (כנ"ל אות ח'), והיתה עם
 בעלה, אלימלך, שהוא נשמה לנשמה (כנ"ל
 אות ה').
טז **אתיבא איהי ואמרה** וכו': השיבה
 הנשמה ואמרה, אל תקראן לי נעמי קראן לי
 מרה כי המר שדי לי מאד. שהביאני בגוף
 רע. **אני מלאה הלכתי**, במקום הזה, וריקם
 השיבני ה'.

נר"ג ונשמה לנשמה ונ"ר הבהמית

שובנה בנותי וגו'. שנאמר, ותאמר נעמי
 לכלותיה שובנה בנותי. רות, שהיא נפש
 קדושה, משיבה ואומרת, אל תפגעני בי לעזובך
 לשוב מאחריך כי באשר תלכי אלך ובאשר
 תליני אלין וגו'.
יח **אבל ערפה נפשתא** וכו': אבל
 ערפה, שהיא הנפש מצד שמאל, דהיינו הנפש
 הבהמית, נפרדת מן הנשמה, והולכת אל הגוף,
 ומתאבלת עליו, שנאמר, אך בשרו עליו יכאב
 ונפשו עליו תאבל. וכל זמן שמתאבלת עליו
 אומר הגוף לנפש הבהמית, בשביל האכילה
 והשתיה שנתת לי, נמצאת הנשמה בצער גדול,
 ובלי תורה ובלי מצוות, קח מה שנתת לי.
 והגוף נבקע.

מאמר אשרי משכיל אל דל

יט **אמר רבי, כתיב** וכו': אמר רבי,
 כתוב, אשרי משכיל אל דל וגו'. מהו דל.
 הוא

יז **בהיא שעתא אמרה** וכו': באותה
 שעה אומרת, לבי הנפשות, לנפש השכלית
 הנקראת רות, ולנפש הבהמית הנקראת ערפה,
 (דפו"י דף ע"ה ט"ג)

ו זהר מדרש רות חדש
 עם הקב"ה. אשריו מאן ידמשכיל ליה. דכתיב, א או יחזק במעזי יעשה
 שלום לי שלום יעשה לי.
 (ב) דאמר רבי נהוראי, מ"ד או יחזק במעזי וגו'. יוכי הקב"ה שהוא בעל
 השלום, עושה שלום במרומיו, צריך למי שיעשה לו שלום, והלא השלום שלו.
 (ג) אלא, העני בשעה שרואה את עצמו בדוחק, הוא עושה מריבה כלפי
 מעלה. והמתחזק בידו של עני, ועושה עמו צדקה, כפיכול, עם הקב"ה עושה
 שלום. לפי שגורם לעני, שמבקש מחילה מלפניו יתברך, על שהטית דברים
 כלפי מעלה, ואז עושה שלום בינו לבין קונו. מי גרם לו לעשות שלום. זה
 הנותן צדקה (* לעני, והחזיק בידו, דכתיב או יחזק במעזי וגו', ונהו הדל.
 והקדוש ברוך הוא * מהו אומר. אין דנין את האדם לפי צערו.

מאמר אין דנין את האדם לפי צערו

(כב) וה"נ באיוב, דאמר רבי תנחום, אמר איוב להקב"ה, מי יתן ידעתי
 ואמצאהו כו' אערכה לפניו משפט. עד שהטית איוב דברים כלפי מעלה.
 (ג) ותו לא. והלא בכמה מקומות כבר בתחיית המתים, והטית דברים
 כלפי מעלה, וסקל איקונין של מלך.
 (ד) אלא אמר רבי נהוראי, בההיא שעתא אמר המקטרג להקב"ה, איוב

חלופי גרסאות

(א) (ישעיה כז) ויקרא ולא במדבר כב ז"ח אחרי מות
 צט. ג (איוב כג).
 (ב) (מדרש מונקאטש). 9 ג"א שחור (ווינצ'א). צ נוסח אחר מה אמר (ווינצ'א). ק נוסח אחר וסילק (בהגהות דפוס
 ירושלם).

מסורת הזהר

מאמר

הסולם

אשרי משכיל אל דל

הוא איש נסתר. היינו שהקב"ה מסתיר פניו
 מנונו. והוא אומר להקב"ה, מה אתה נותן לי,
 וכי אני יותר רשע מכל האדם שבעולם. ויעשה
 מריבה עם הקב"ה. אשריו מי שמשכיל אותו.
 שכתוב, או יחזיק במעוזי יעשה שלום לי
 שלום יעשה לי.

(כ) דאמר רבי נהוראי וכו': שא"ר
 נהוראי, מ"ש, או יחזיק במעוזי וגו'. וכי
 הקב"ה בעל השלום, עושה שלום במרומיו,
 צריך למי שיעשה לו שלום. והלא השלום שלו.
 (ג) אלא העני בשעה שרואה את עצמו בדוחק הוא
 עושה מריבה כלפי מעלה. והמתחזק בידו של
 עני, ועושה עמו צדקה, כפיכול עם הקב"ה
 עושה שלום. לפי שגורם לעני, שמבקש מחילה
 מלפניו יתברך, על שזרק דברים כלפי מעלה.
 ואז עושה שלום בינו לבין קונו. מי גרם לו
 לעשות שלום. זה הנותן צדקה לעני, והחזיק
 (דפו"י דף ע"ה ט"ג * ט"ד)

(כ) דאמר רבי נהוראי וכו': שא"ר
 נהוראי, מ"ש, או יחזיק במעוזי וגו'. וכי
 הקב"ה בעל השלום, עושה שלום במרומיו,
 צריך למי שיעשה לו שלום. והלא השלום שלו.
 (ג) אלא העני בשעה שרואה את עצמו בדוחק הוא
 עושה מריבה כלפי מעלה. והמתחזק בידו של
 עני, ועושה עמו צדקה, כפיכול עם הקב"ה
 עושה שלום. לפי שגורם לעני, שמבקש מחילה
 מלפניו יתברך, על שזרק דברים כלפי מעלה.
 ואז עושה שלום בינו לבין קונו. מי גרם לו
 לעשות שלום. זה הנותן צדקה לעני, והחזיק

(כד) אלא אמר רבי וכו': אלא אמר
 רבי נהוראי, באותה שעה אמר המקטרג
 להקב"ה, איוב, שאמרת עלי, איש תם וישר
 וירא

זהר מדרש רות חדש ז
שְׁאֲמַרְתָּ עָלָיו אִישׁ תָּם וְיִשָּׁר וַיֵּרָא אֱלֹהִים וְסָר מֵרַע, הָרִי כְּפֹר בְּתַחֲיִית הַמַּתִּים,
וְהִטִּיחַ דְּבָרִים, וְסָקַל אִיקוֹנִין שֶׁל מֶלֶךְ. י אָמַר הַקב"ה, אִיּוֹב לֹא כָדַעַת יְדַבֵּר.
כה) בְּשַׁעַה שְׁנַתּוֹכַח אִיּוֹב עִם הַקב"ה, מֵה הוּא אֹמֵר, ש"ה הַטוֹב לָךְ פִּי
תַעֲשֶׂק פִּי תִמְאַס יְגִיעַ כְּפִיךָ וּגְוִי. וְכִי הוּא טוֹב זֶה הָעוֹשֶׂק שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי, אָבִי
וְאִמִּי עָשׂוּ לִי הַגּוֹף, וְאַתָּה יִתְעַבְּבִידַת אָרִיס עִמָּהוֹן, וַיִּהְבֶּתָּ בִּי נִשְׁמַתָּ. וְאֲמַרְתָּ
לְמַקְטָרְג, אַךְ אֵת נַפְשׁוֹ שָׁמַר. מֵה דִינְךָ נִטְרַתָּ, מֵה דְאָבִי וְאִמִּי, אֲמַרְתָּ הֲנִנוּ כְּדִיךָ.
וְכִי הוּא טוֹב זֶה הָעוֹשֶׂק שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי, פִּי תִמְאַס יְגִיעַ כְּפִיךָ. שֶׁהִנֶּפֶשׁ מְאוֹסָה מִצַּד
יִסּוּרֵי הַגּוֹף. וְעַל עֲצַת רְשָׁעִים הוֹפְעֶתָ, סָקַל אִיקוֹנִין שֶׁל מֶלֶךְ.
כו) וְהַמַּקְטָרְג קָטְרַג עַל כָּל זֶה לִפְנֵי הַקב"ה. אָמַר לִי הַקב"ה, אִיּוֹב לֹא
כָדַעַת יְדַבֵּר, וְאִינוּ נִתְפַּס עַל צַעְרוֹ. וְכִיּוֹן שֶׁבֵּא הַקב"ה וְנִתְּוֹכַח עִמּוֹ, חֲזַר בּוֹ
וְאָמַר, י אַחַת דְּבַרְתִּי וְלֹא אֶעֱנֶה וּשְׁתִּים וְלֹא אוֹסִיף, אֶסְפֵּר פּוּמִיָּה קָמִי דִּינָא.
כז) « רַבִּי פֶּדַת אָמַר, פִּי לֹא דִבַּרְתֶּם נִכּוֹנָה בְּעַבְדֵי אִיּוֹב לֹא כְּתִיב, אֲלֵא
פִּי לֹא דִבַּרְתֶּם אֲלֵי נִכּוֹנָה. אֲלֵי לֹא דִבַּרְתֶּם נִכּוֹנָה, הוּא עֲמַד וְהִצְדִּיק אֵת הַדִּין,
וּבְקֶשׁ עַל עֲצָמוֹ עַל מֵה שֶׁאָמַר. וְהֵם לֹא בְקֶשׁוּ עַל עֲצָמָם, עַל מֵה שֶׁהִטְעוּהוּ
בְּמַעֲנֵה לְשׁוֹנָם.

כח) רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסַכְנִין בְּשֵׁם רַבִּי יוֹדָא אָמַר, כָּל הַחוֹשֵׁד בְּכִשְׂרִים, רָאוּי
לְלָקוֹת בְּצַרְעַת. דְּכְתִיב, אֲשֶׁר נֹאֲלָנוּ וְאֲשֶׁר חֲטָאנוּ. וְכְתִיב, אֵל נָא תְהִי
כַּפְּתָא. חֲבַרְיוֹ שֶׁל אִיּוֹב חֲשָׁדוּהוּ בְּמֵה שֶׁלֹּא הִיָּה בּוֹ, וְלֹא בְקֶשׁוּ מִמֶּנּוּ מְחִילָה, וְלֹא

הַלּוּפֵי גִרְמָאוֹת

ה) (איוב י) בא ייה ז"ח אחרי מות קב. (ו) (שם מ). ד נ"א מוסיף אמר ליה (ווינציא). ו נ"א מוסיף אמר ליה
(שם מב). ח (במדבר יב). ט (שם). ה טוב (מונקאטש). ת נ"א עבדת (ווינציא). א נ"א כי לא
דברתם אלי נכונה וכו' וכי כולי האי הטיח דברים כלפי מעלה ואת אמרת לא דברתם אלי נכונה א"כ משא פנים יש
ברבי אלא איוב אצי"פ שחטא בה והודה על חטאתו שנאמר אחת דברתי ולא אענה ועשה תשובה וכתוב על כן אמאס
ונחמתי על עפר ואפר וע"כ לא דברתם נכונה (מהר"ש מונקאטש). ב נ"א שטעוהו (ווינציא). ג נ"א ר"ל (כל הדפוסים
בשם ס"א).

מסורת הזהר

אין דנים את האדם לפי צערו

כפ"ך. שהנפש מאוסה מצד יסורי הגוף. ועל
עצת רשעים הופעת, סקל צורתו של המלך.
שביזה את השגחתו ית', שהיא צורת המלך.

הסולם

כו) והמקטרג קטרג על וכו': והמקטרג
קטרג על כל זה לפני הקב"ה. אמר לו הקב"ה,
איוב לא בדעת ידבר. ואינו נתפש על צערו.
וכיון שבא הקב"ה, ונתוכח עמו, חזר בו ואמר,
אחת דברתי ולא אענה ושתיים ולא אוסיף.
סתם פיו, לפני הדיין.

כו) רבי פדת אמר וכו': א"צ פירושו.

כח) רבי יהושע דסכנין וכו': א"צ
פירושו.

ואמר

מאמר

וירא אליקים וסר מרע, הרי כפר בתחיית
מתים, וזרק דברים, וסקל צורתו של המלך.
אמר הקב"ה, איוב לא בדעת ידבר.

כה) בשעה שנתוכח איוב וכו': בשעה
שהתוכח איוב עם הקב"ה מה הוא אומר, הטוב
לך כי תעשוק כי תמאס יגיע כפ"ך. שפירושו,
וכי טוב הוא העושק שתעשה לי, אבי ואמי
עשו לי את הגוף, ואתה נעשית שומר עמהם,
ונחת בי הנשמה. ואמרת למקטרג, אך את
נפשו שמור. מה שהוא שלך שמרת, ומה שהוא
של אבי ואמי, אמרת, הנו בדין. וכי טוב
הוא העושק זה שתעשה לי, כי תמאס יגיע

(דפ"י דף ע"ה ט"ד)

ה זהר מדרש רות חדש
 בקשו על נפשם, עד שביקש איוב עליהם רחמים. והקב"ה הודיע להם, וְשָׁחַטְאוּ
 בְּמַה שֶׁחֲשָׁדוּהוּ. ולפיכך, ועבדי איוב יתפלל בעדכם.
 כט) ואמר רבי יוסי בן קסמא, מ"ד כי אם פניו אשא לבלתי עשות
 עמכם נבלה. מאי נבלה, זו צרעת. דכתיב, וְאָבִיָּה זָרַק זָרַק בְּפָנֶיהָ, וְתָרַגְם
 רְבִי יוֹסִי וְאָבִיָּה מְנַבֵּל יְנַבֵּל בְּאַפֵּיהָ.

מאמר ויען ה' את איוב מן הסערה

ל) בא וראה, כשנגלה הקב"ה אל איוב, מה כתיב. ויען ה' את איוב
 מן הסערה ויאמר. רבי יוסי בר חלפתא אמר, השיב לו על מה שאמר, אשר
 בסערה ישופני, אמר איוב, רבש"ע, שמה רוח סערה עברה לפניו, ונתחלף לה
 שמי איוב, באויב. הה"ד, ותחשבני לאויב לה. לפיכך השיבו מן הסערה.

לא) רבנן אמרי, סערה של שטן, שהסעיר גופו של איוב. ומנלן דאיגרי
 סערה. דכתיב, רוח סערה עושה דברו. שאין לו רשות לעשות שום דבר,
 אלא במאמרו של הקדוש ברוך הוא.

לב) רבי בון אומר, כתיב בשי"ן, דכתיב אשר בשערה ישופני. וכתיב
 בסמך, דכתיב מן הסערה. כתיב הכא אשר בשערה, וכתיב התם לשעירים
 אשר הם זונים אחריהם.

לג) והאי דכתיב בשערה. רבי רחומאי אמר, פעם אחת זכר, ופעם אחת
 נקבה. פעם אחת זכר, דכתיב ונשא השעיר * עליו. וכתיב, הן עשו אחי
 איש שעיר. פעם אחת נקבה, דכתיב וישב ביום הוא עשו לזרכו שעירה,
 וכתיב בסמך דכתיב מן הסערה. מ"ט. שמשעיר גופו של אדם.

לד) והא כתיב, ויעל אליהו בסערה השמים. רבי נתניה ורבי יהודה
 ואמרי, כשהעלה הקדוש ברוך הוא אליהו לרקיע, עמד מלאך המות כנגדו.

לה) אמר ליה הקב"ה, ע"מ פך בראתי שמים, שיעלה אליהו לשם. אמר

חלופי גרסאות

ד נ"א ל"ג שחטאו (ווינציא). ה נ"א יונתן (ווינציא). ו נ"א
 ל"ג וכתיב (ווינציא). ז נ"א ל"ג אמרי (מונקאטש) ונ"א
 ר"א (ווינציא).

מסורת הזהר

י (איוב מב). כ (במדבר יב) ז"ח תצא כט. ל (איוב
 לח) פנחס תפז. מ (שם ט) תולדות קעה ז"ח עה ט"א.
 נ (שם יג) תולדות קעה. ס (תהלים קמח) פקודי רכב
 שלח רפב ז"ח ע"ה ט"א. טו (ויקרא יז) וישלח לך אחרי
 מות קגב תנ פנחס תרפא. פ (ויקרא טז) תולדות לא. צ (בראשית כז) נח קסט. ק (שם ל"ג) וישלח קמא אמר
 רכג. ד (מ"ב ב) ויגש פב.

הסולם

מאמר
 כט) ואמר רבי יוסי וכו': א"צ פירוש.
 מאמר ויען ה' את איוב מן הסערה
 ל) בא וראה כשנגלה וכו': א"צ פירוש.
 לא) רבנן אמרי סערה וכו': א"צ פירוש.
 דפו"י דף ע"ה ט"ד * ע"ו ט"א

לכ) רבי בון אומר וכו': א"צ פירוש.
 לג) והאי דכתיב בשערה וכו': א"צ פירוש.
 לד) והא כתיב ויעל וכו': א"צ פירוש.
 לה) אמר ליה הקב"ה וכו': אין צריך פירוש.

כיון

זהר מדרש רות חדש זמ
 ליה מלאך המות, רבש"ע, עכשיו יהיה פתחון פה לבריות. אמר ליה הקב"ה,
 אין זה פשעך בריות, ויכול הוא להעביר אותך מן העולם, ואיך יודע כחו. אמר
 ליה, רבש"ע, תן לי רשות, וארד אליו. אמר ליה רד, מיד ירד. פיון שראה אותו
 אליהו, הכריחו פחת רגליו, ובקש להעבירו מן העולם, ולא נתן לו הקב"ה
 רשות. מיד כפף אותו תחתיו, ועלה לשמים. דכתיב ויעל אליהו בסערה
 השמים.

ל"ו פיון שנגלה הקב"ה לאיוב, בההוא סערה נגלה אליו. דכתיב, מן
 הסערה, הנו"ן כפופה, ולא פשוטה. כפף אותו הקב"ה פנחש הולף על גחון,
 ודבר עמו. מה אמר ליה לאיוב. איפה היית ביסדי ארץ. מיד שתק, ולא
 יכול לעמוד בתוכחתו. להורות שמעשיו של הקדוש ברוך הוא באמת.

מאמר ברו יחד כוכבי בקר

ל"ז רבי אלכסנדר פתח ואמר, ברו יחד כוכבי בקר, כוכבים שבמרום
 שולטים בלילה, חוץ מאותן ששולטין בבקר. וכלן משבחין ומפאריין ומיחדין
 שמו של הקב"ה. הה"ד, ברו יחד כוכבי בקר, ולא כוכבי לילה אע"פ שמשלתן
 כרגע.

ל"ח ויריעו כל בני אלהים, אמאי ויריעו, אמר רבי אלכסנדר, בשעה
 שעולה עמוד השחר, אותן בני אלהים מריעין בתרועה, וכל אותן המלאכים
 והכוכבים הממונים בלילה, מעבירין אותם ממקומם, ושולטים מלאכים אחרים
 במקומם, להיוטם ממונים ביום.

ל"ט רבי חסדאי אומר, כוכב אחד יש במרום, והקב"ה מוציאו ממקומו,
 וילון שמו. והוא ממונה להכניס ולהוציא שאר הכוכבים, ומשמש כל הלילה,
 פיון שאותן כוכבי בקר שולטין, נגזו ונבלע במקומו.

מאמר המרגיז ארץ ממקומה

מ) אמר רבי שמואל, כתיב המרגיז ארץ ממקומה ועמודיה יתפלצון.

חלופי גרסאות

ח נ"א רשות הקב"ה (ווינצ'א). ט נ"א מסיף פתח ואמר
 ברו יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלקים מיד (ווינצ'א).
 י נ"א אמר ול"ג פתח (ווינצ'א). כ נ"א וסילויין (ווינצ'א).

מסורת הזהר

(שם) שם. (ת) (איוב לח). (א) (שם) לעיל א להלן
 סג. (ב) (שם) שם. (ג) (שם ט) לך ד ז"ח בראשית רלח
 להלן גג.

ברן יחד כוכבי בקר

ל"ו) רבי חסדאי אומר וכו': א"צ פירוש.

הסולם

מאמר

ל"ו) כיון שנגלה הקב"ה וכו': א"צ פירוש.

מאמר המרגיז ארץ ממקומה

מ) אמר רבי שמואל וכו': אר"ש,
 כתוב, המרגיז ארץ ממקומה ועמודיה יתפלצון.
 כשהקב"ה רוצה להרגיז את כל העולם ולרגש
 ולהרעיש את עמודיו, אינו מרעיש אותו אלא
 ממקומו. מה הוא מקומו. הוא נקודת ציון.
 שהיא

מאמר ברו יחד כוכבי בקר

ל"ז) רבי אלכסנדר פתח וכו': א"צ פירוש.
 לח) ויריעו כל בני אלקים וכו': א"צ
 פירוש.
 (דפו"י דף ע"ו ט"א)

י זהר **מדריש רות** **הדש**
 פד הקב"ה בעי למיגזו כל עלמא, ולאדגשא ולאדעשא סמכוהי, לא ארעיש
 ליה אלא ממקומו. מאן מקומו. דא נקודה דציון.
מא רבי רחומאי אומר, למציון הושפת העולם. דכתיב, מזמור לאסף אל
 אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבואו. וכתיב בתריה, מציון מכלל
 יופי אלהים הופיע.
מב ואמר רבי שמלאי, פד ברא הקב"ה את עלמא, אעיל נהורא בנהורא,
 ואלביש דא כדא, וברא שמים. דכתיב, עוטה אור פשלמה נוטה שמים פריעה.
מג והאי אור, אקרי אור לבוש. אור קדמאה, דאתלבש ביה הקב"ה.
 והוא אור אתפשט בהוד והדר, ואיברי עלמא. דכתיב, הוד והדר לבשת כו'
 נוטה שמים פריעה.

מאמר לשלג יאמר הוי ארץ

מד רבי חזקיה אומר, יכשנטל הקב"ה את השלג, ונרק לתוך המים,
 מתחת כסא כבודו, נטל כשיעור שעלו, דכתיב, מי מדד בשעלו מים.
מה רבי יודאי אומר, כשיעור שליש זרת נטל, ונרק לתוך המים. דכתיב,
 וכל בשלש עפר הארץ. וכתיב, כי לשלג יאמר הוי ארץ.
מו ומתחת המים, נקפא מקום אחד בתחילה, באמצע התהום, ונעשית
 משם אבן אחת משוקעת באמצע תהום, ועלתה למעלה ונראית * בציון. והיא
 נקודת העולם.

מז רבי יוסי אומר, סגלגל וסגולגלתא לא מתמוקמי, אלא מגו חד

מסורת הזהר
 (תהלים ו) וישב קמו אחרי מות קעה במדבר יש להלן
 ג. ה) (שם קד) ב"א שנ. ו) (ישעיה מ) ב"א עג שכא
 ויהי צו תרומה תוקטז פקורי רמג ת"ז ת"ה יט. תמ"ח
 פה. ז"ח יתרו קיט ואתחנן ל ז) (איוב לו).
 ל נ"א מוסף מציון מכלל יופי מציון (וינציא). ו נ"א
 ל"ג מן דכתיב עד סוף האות. ג נ"א כשהטיל (וינציא).
 ס נ"א של (וינציא). ו נ"א ומחמת (מונקאטש בסוגריים).
 פ נ"א הגלגל סגלגלותיה לא מסתחר (מונקאטש) נוסח אחר
 סגלגל וסגלגלתא לא ממתחי (הגרד"ל). צ נוסח אחר ממתקי
 (וינציא).

מאמר **הסולם** **לשלג יאמר הוי ארץ**
 מהיא יסוד דמלכות, שמשם הושתת העולם
 כמ"ש להלן.
מא רבי רחומאי אומר וכו': ר"א,
 מציון הושתת העולם, שכתוב, מזמור לאסף
 אל אלקים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש
 עד מבואו. וכתוב אחריו, מציון מכלל יופי
 אלקים הופיע.
מב ואמר רבי שמלאי וכו': ואר"ש,
 כשברא הקב"ה את העולם, הביא אור באור,
 והלבישם זה בזה, וברא השמים. שכתוב, עוטה
 אור כשלמה נוטה שמים כיריעה.
מג והאי אור אקרי וכו': ואור זה
 נקרא אור לבוש. שהוא האור הראשון שנתלבש
 בו הקב"ה. והאור ההוא נתפשט בהוד והדר,
 ונברא העולם. שכתוב, הוד והדר לבשת וגו'.
 נוטה שמים כיריעה.
 (דפו"י דף ע"ז ט"א * ט"ב)

זהר **מדרש רות** **הדש** **יא**
נקודה, באמצע, והיא נקודה איהי מקומו של עולם, ומשם נתפשטה הארץ לכל רוחותיה. רבי חזקיה אמר, כעין ברייתו של ר' אדם.
מח בשעה שנקפאה הארץ מתחת המים, מה פתיב, יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. כיון שראו המים היבשה, היו עולים ונגבהים לכסותה כבראשונה, עד שגער בהם הקב"ה ונסו, דכתיב כן מן גערתך בנוסין.

מאמר צרור שחתום בו ע"ב שמות

מט ואע"פ שהיו נסין, לא היו משתפכין. מאי טעמא. מפני שהיו מכסין עליה בתחילה, ועכשיו נסין מפניה. מה עשה הקב"ה. נטל כמין צרור של תרש, וחקק בו שמו של ע"ב שמות, והשליך לתוך המים, ועמדו מיד, ונשתפכו.
נ ובאיזה מקום עמדו. בציון. דכתיב, מציון מכלל יופי, זה שמו של הקב"ה. וכשהארץ מתמוטטת, אינה מתמוטטת אלא ממקום זה, שהוא מקום העולם.
נא רבי פדת אומר, הנשבע באמת בשמו של הקב"ה, צרור זה שחתום בו שמו, מסתלק למעלה בחדוה, ומתקיים בו, והעולם מתקיים. והנשבע לשקר, אותו צרור עולה ומסתלק, ורואה שהוא שוא, ואז העולם מתמוטט, ורוצה לחזור לתהו ובוהו. שאין העולם מתקיים, אלא על שמו החתום באמת. ועל דא כתיב, לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא.

חלופי גרסאות

צ נ"א וכל (מונקאטש). ק נ"א עולם (מונקאטש בסוגריים).

מסורת הזהר

ח (בראשית א) ז"ח שה"ש תרכ"ט (תהלים קד) ז"ח שה"ש לו. י (שם ו) לציל מא. כ (שמות כ) יתרו תלו ז"ח ויצא ו תשא כז.

מאמר	הסולם	צרור שחתום בו ע"ב שמות
שהיא עגולה, אין לומר שהיא נקודת העולם, אלא מתוך נקודה אחת, שהיא נקודת ציון, באמצע, והנקודה היא, הוא המקום של העולם שמשם נתפשטה הארץ לכל ד' רוחותיה. וכיון שנתפשטה לד' רוחות, יש לה עמידה. רבי חזקיה אמר, כעין בריאתו של אדם. שגם הוא נתפשט מנקודת הטבור שבאמצעו לכל דות.	משום שהיו מכסים עליה מקודם, ועתה נסים מפניה, מה עשה הקב"ה, לקח כמין צרור של חרס, וחקק בו שמו של ע"ב שמות, והשליך לתוך המים, ועמדו מיד, ונשתפו.	נ ובאיזה מקום עמדו וכו': ובאיזה מקום עמדו. הוא בציון. שכתוב, מציון מכלל יופי, מכלל יופי הוא שמו של הקב"ה, דהיינו השם ע"ב, והוא נתון בציון. וע"כ משם עמדו. וכשהארץ מתמוטטת, אינה מתמוטטת אלא ממקום זה, שהוא מקום העולם.
מח בשעה שנקפאה הארץ וכו': בשעה שנקפאה הארץ תחת המים, מה כתוב, יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. כיון שהמים ראו את היבשה, היו עולים ונגבהים לכסותה כבראשונה, עד שגער בהם הקב"ה, ונסו, שכתוב, מן גערתך ינוסין.	נא רבי פדת אומר וכו': רפ"א, הנשבע באמת בשמו של הקב"ה, צרור זה שחתום בו שמו, מסתלק למעלה בחדוה, ומתקיים בו. והעולם מתקיים. והנשבע לשקר, אותו צרור עולה ומסתלק, ורואה שהוא שוא, ואז העולם מתמוטט, ורוצה לחזור לתהו ובוהו. שאין העולם	

מאמר צרור שחתום בו ע"ב שמות

מט ואע"פ שהיו נסין וכו': ואע"פ שהיו נסים לא היו נשקטים. מהו הטעם. הוא (דפו"י דף ע"ו ט"ב)

יב זהר **מדריש רות** **חדש**
(נב) רבי חזקיה אומר, מקום כל העולם כלו, היא נקודה אחת, אשר עליה עומד הכל. והפבוד אינו ברוך אלא ממקומו. דכתיב, ברוך פבוד ה' ממקומו.

חלופי גרסאות
ד ה"ג הסלם נ"א והוא (כל הדפוסים).

מסורת הזהר
(7) (יחזקאל ג) ב"א ר"ח ז"ח תרומה ל.

מאמר העולם מתקיים, אלא על שמו החתום באמת. ועל זה כתוב, לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא.

הפוס'ם (נב) ר' חזקיה אומר וכו': רח"א, מקום כל העולם כולו, היא נקודה אחת, אשר עליה עומד הכל. והכבוד אינו ברוך אלא ממקומו. שכתוב, ברוך כבוד ה' ממקומו.

צדור שחתום בו ע"כ שמות
דמצב הא', ומיעטה והורידה למטה מחזה דו"א. וז"ש (באות מ"ה), כשיעור שלישי זרת נמ"ל, אינו חולק על ר' חזקיה, אלא שהוא מבאר עיקר כח הדין שבמסך דחזה, שפעל על המלכות, להורידה למטה מקומת ד"א. כי במסך דחזה יש ג' בחינות דינים מג' קוין, וקובץ הדינים האלו נקראים זרת, שהוא מלשון זר וזרות. וכן ה"ס זר זהב. שהדינים דקו ימין, הן שנעשו מעלית המלכות לבינה. והדינים דקו שמאל, הן מחשך וקפאון שבשמאל. והדינים דקו האמצעי, ה"ס מסך דמנעולא. ומשום שנמשכים מג' קוין ע"כ נבחנים לג' שלישים של הזרת. ואומר ר' יודאי, ששיעור המדה שבה לקח השלג והורידה למטה מקומת ד"א, הוא שלישי זרת, דהיינו שלישי התחתון, הנמשך מקו אמצעי (כמ"ש בפלפ"ס אות ל"ח ע"ש). כשיעור שלישי זרת נמ"ל, דהיינו המנעולא, וזרק לתוך המים, ובכתה זרק השלג לתוך המים דו"א שמתזה ולמטה. דכתיב, וכ"ל בשלישי עפר הארץ אשר בשלישי הכונה היא על השלישי התחתון של הזרת. שבו נתתן השלג להיות עפר הארץ. וכתיב, כי שלישי יאמר הוי ארץ, שבכת שלישי הזרת, אמר לשלג שיהיה ארץ מוציאה פירות ונותנת מזון וחיים.

והנה בתחילת המיעוט והירידה של המלכות היו המים דו"א מכסים אותה כולה, ולא היתה נראית, דהיינו שבטלו את החכמה שהיתה בה, המכונה ראיה. ואח"כ השפיע לה ד"א חכמה וחסדים, ועלתה למעלה מן המים ונראית. וז"ש (באות מ"ו), ומתחת המים נקפא מקום אחד בתחילה וכו' שהשלג ירד מתחת המים תחילה, ונעשית משם אבן אחת משוקעת באמצע תהום, דהיינו שהיא נשקעה באמצע התהום, שהדינים של התהום סבבוה מכל צד. ולא היתה נראית, דהיינו שנתבטלה החכמה שבה. ואח"כ השפיע לה ד"א ג"ר, ועלתה למעלה ונראית בציון, שהחכמה נגלתה בה שוב, והיתה נראית, והיא נקודת העולם, שכל העולם נסמך על נקודת ציון

מאמר ביאור המאמר. כתוב, לשלג יאמר הוי ארץ. שליג, ה"ס המלכות מצד המצב הא', שאז היתה רבוקה בקו שמאל דבינה בלי ימין, וע"כ נקפאו אורותיה, והמים, שהם האורות, נקפאו והיו לשלג (כמ"ש בזהר בראשית א' דף רמ"ו בד"ה ימא דקאפו ע"ש). והנה השלג, מלבד שאינו עושה פירות, אינו ראוי לכלום, והקב"ה אמר לשלג, הוי ארץ. שאמר לשלג, שאינו ראוי לכלום, הוי ארץ מוציאה פירות ונותנת מזון וחיים לכל חי. ואיך אמר את זה. הוא סוד מ"ש לה, לכי ומעטי את עצמך, שירדה ובאה תחת המסך דחזה דו"א, והמסך הזה מיעט קומתה שלא תוכל לקבל עוד מבינה, או נתדבקה בו"א שהוא ימין, וקבלה ממנו חכמה וחסדים יחדיו, שהחכמה נתלכשה בחסדים, ואז נעשית ארץ מוציאה פירות, ונותנת מזון לכל חי. וענין האמירה שאמר לה, הוי ארץ, הוא תקון המסך שימעט קומתה. שע"י תקון זה נתדבקה בו"א והיתה לארץ וכו'. וענין המסך הזה נבחר ג"כ למדה, משום שמודר קומתה שתהיה למטה מז"א, שע"י המדה הזו, נתתקנה להיות ארץ מוציאה וכו'.

וז"ש (באות מ"ד), כשיעור הקב"ה את השלג. שהוא המלכות מבחינת המצב הא', וזרק לתוך המים, דהיינו לאורות דו"א שמתזה ולמטה, מתחת כסא כבודו, שלקח אותה המלכות מתחת הבינה, הנקראת כסא הכבוד, שהיא כסא אל החכמה. והוא משום שהמלכות דמצב הא' היתה רבוקה תחת הבינה בקו שמאל שלה, וע"כ לקחה משם. נמ"ל כשיעור שעל, שעל פירושו אותו המסך שמדד ומיעט קומתה, שתהיה למטה מקומת ד"א, ועם המסך הזה לקח השלג, שהיא המלכות (דפ"י דף ע"ו ט"ב)

זהר מדרש רות חדש יג

מאמר עמודים סוף קיעים סוף כוכבים סוף ארצות וכו'

נג) מאי ^ט ועמודיה תפלצון. רבי פרתיא אומר, אלו עמודים סמכין יסודא, וקיומא דעלמא עלייהו. וכמה אינון. ז'. דכתיב, ^ו חצבה עמודיה שבעה. יסוד דאינון סמכין, צדיק אחד. דכתיב, ^ו וצדיק יסוד עולם. עמוד לא כתיב, אלא יסוד, יסודא דכולא קיימין עליה.

נד) כנגד זה, שבעה קיעין הן. ושבעה כוכבים רצין וחורין הן. שבעה

ה'לופי גרמאות

(ט) (איוב ט) לעיל מ. ו (משלי ט) לך קכח ז"ח בראשית רמ תרומה לב. ט) (שם י) ב"א שסב ז"ח תשא לב שה"ש שלה.

מאמר **הסולם** **צירור שחתום בו ע"כ שמות**

ציון, ששם הארת החכמה. ורבי יוסי חולק, שאין לומר שעל נקודת ציון עומד העולם, כי המלכות לית לה מעצמה כלום אלא מה שז"א נתן לה. וע"כ אין לומר עליה, אלא שהיא בית קבול לקבל לכל העולם. וז"ש (באות מ"ז), **רבי יוסי אומר, סגלגל וסגלגלתא לא מתמוקמי, שהמלכות שה"ס עגול וכדור, אין לה עמידה בפני עצמה שהעולם יעמוד עליה, מפני שאין לה מעצמה כלום. אלא מוגו חד נקודה, שהיא נקודת ציון, באמצע המקום ובית הקבול בשביל כל העולם, ומשם נתפשטה הארץ לכל רוחותיה, דהיינו לר' ורוחת העולם, שהם תר"ג תו"מ.**

והוא החכמה שהוא בציון. וז"ש (באות נ"א), **הנשבע באמת בשמו ש"ה הקב"ה, צירור זה וכו', כי בשבועת אמת גורם קיום לצירור זה, הממשיך שם ע"כ למטה מחזה. והעולם מתקיים על ידו. והנשבע לשקר אותו צירור עולה ומסתלק ורואה שהוא שוא, ששבועת שקר גורמת להסתלקות המסך דחזה, והארת השם ע"ב, ואז העולם מתמוטט וכו'. שהמים רצים שוב לכסות הארץ וכו' כנ"ל. וז"ש (באות נ"ב), מקום כ"ה העולם כ"ו היא נקודה אחת וכו', שהיא נקודת ציון כנ"ל. והכבוד אינו ברוך אלא ממוקומו, מפני ששם מקום גילוי החכמה כנ"ל.**

מאמר ז' עמודים ז' קיעים ז' כוכבים ז' ארצות וכו'
נג) מאי ועמודיה יתפלצון וכו': שואל. מהו ועמודיה יתפלצון. איזה עמודים יש לעולם. רבי פרתיה אומר, העמודים האלו סומכים היסוד, וקיום העולם הוא עליהם. וכמה הם. הם שבעה, דהיינו ז' ספירות חג"ת נהי"מ, שכתוב, חצבה עמודיה שבעה. היסוד של העמודים האלו, הוא צדיק אחד, דהיינו יסוד דו"א, שכתוב, וצדיק יסוד עולם. עמוד העולם לא כתוב, אלא יסוד עולם, כי הוא יסוד שהכל עומד עליו.

נד) כנגד זה שבעה וכו': כנגד זה

והיינו אחר שהשלג, שה"ס המלכות דמצב הא' ירדה מתחת האורות שמחזה ולמטה דו"א, והמים כיסו אותה, דהיינו שבטלו החכמה שבה, כנ"ל. מה כתיב, יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה, דהיינו שז"א חזר והשפיע בה חכמה וחסדים, והראיה חזרה למלכות שז"ס ותראה היבשה. כיון שראו המים היבשה, היו רוצים לכסותה ולבטלה כבתחילה, עד שנער בהם הקב"ה, דהיינו שמיצט חסדים שבהם, ונסו, מפני היבשה. וז"ש (באות מ"ט), **ואע"פ שהיו נסין לא היו משתכבין, שעוד רצו לכסות הארץ. מאי טעמא, מפני שהיו מכסים עליה בתהילה וכו' וע"כ לא שקטו. מה עשה הקב"ה, נטף כמין צירור ש"ה הרש, שה"ס המסך שבתוה דו"א, ששם צרורים הדינים, והקק בו שמו ש"ב שמות, כי ע"ב שמות הם בחג"ת דו"א בסוד הכתובים, ויסע, ויבא, ויט, (כמ"ש דפו"י דף ע"ו ט"ב)**

יד זהר מדרש רות חדש
 ארצות. שבעה ימים. שבעה תהומות. וכולם תלויים במאמר ההוא. שנאמר,
 הבונה בשמים * מעלותיו. הם ז' ספירות, מעלות גדולות, עמודים תקוקים בשמו
 הגדול, וכלם תלויים במאמר אחד, והם שמים העליונים.
 נה) ושבע ארצות קדושות, שמזדווגין עמהן. ולא אית בהון פירו דא.
 שנאמר, * ויהי ערב ויהי בקר * יום אחד. יום שני, יום שלישי. יום רביעי. יום
 חמישי. יום השישי. עד יום השביעי. * כי ששת ימים עשה ה'.
 נו) וכנגדם שבעה עמודים תקוקים, שהם תלויים ב * בשמים. ואינון שני עשר
 שבטים, דאינון תלויין במדת יעקב, הנקרא שמים. שנאמר, * ואתה תשמע
 השמים מכון שבתך, * וכתוב * שמע ישראל וגו'.
 נז) רבי רחומאי אומר, השבעה עליונים, הם שמו של הקב"ה. * ואגדתו,
 מאי אגדתו. הם שבע מעלות למטה מהם, שעומדים על העולם, ומנהיגים
 אותה. על ארץ, זו ארץ התחתונה. יסדה, זו ארץ העליונה הנקראת בינה, והיא
 תלויה בחכמה. ומאי ד איהו, תבל. שנאמר, * מכין תבל בחכמתו.
 נח) * הקורא למי הים, ים אחד, והן שבעה. רבי כרוספדאי אומר, הלא

חלופי גרסאות

ש נ"א מוסיף מעלותיו ואגודתו על ארץ יסדה וכו' ה'
 שמו (עמוס ט' ו') הבונה בשמים מעלותיו (מונקאטש).
 ת נ"א ל"ג יום אחד (ווינצ'א). א נ"א מוסיף שנאמר
 (מונקאטש). ב נ"א מוסיף בשמים העליונים (מונקאטש
 במרובעים). ג נ"א שנאמר (ווינצ'א). ד נ"א ניהו (ווינצ'א).
 צח ט"ד צט ט"א קג ט"ד ק (דברים ו) הקסה"ז רד להלן סת. ו (עמוס ט) צו קעט ז"ח בראשית רצח. ז (ירמיה
 י) בראשית א' שפה תרומה תשע. ח (עמוס ט) לעיל נו.

מסורת הזהר

ט (בראשית א) ב"א לו. פ (שמות כ) יתרו תפר תצר
 אמור קיב אדרא זוטא קפו ת"ז ת"יא כו: ז"ח וישב ז'.
 צ (מ"א ה) משפטים תו בהשמטות ח"ב רצא. דפו"י
 פנחס תצא שופטים טו בהשמטות ח"ג שו. דפו"י. ת"ז
 תכ"ב סח: תנ"א פו: ז"ח בראשית שצט תקפ"ח צד ט"א
 צח ט"ד צט ט"א קג ט"ד ק (דברים ו) הקסה"ז רד להלן סת. ו (עמוס ט) צו קעט ז"ח בראשית רצח. ז (ירמיה
 י) בראשית א' שפה תרומה תשע. ח (עמוס ט) לעיל נו.

הסולם

ז' עמודים ז' רקיעים ז' כוכבים ז' ארצות וכו'
 (נו) וכנגדם שבעה עמודים וכו':
 וכנגדם שבעה עמודים תקוקים במלכות, שהם
 חג"ת נהי"מ, שהם תלויים בשמים. שהם ז"א.
 והם שנים עשר שבטים, התלויים במדת יעקב,
 שהוא ז"א הנקרא שמים. כי י"ב שבטים
 שבמלכות, הם כנגד י"ב צירופי הוי"ה שבז"א.
 שנאמר, ואתה תשמע השמים מכון שבתך.
 וכתוב, שמע ישראל וגו'. מה שמע ישראל,
 פירושו ז"א, אף תשמע השמים, פירושו ז"א.
 נז) רבי רחומאי אומר וכו': רר"א,
 השבעה העליונים ז"ס שבז"א, הם שמו של
 הקב"ה. ואגודתו על ארץ יסדה. מהו ואגודתו.
 הוא שבע מעלות למטה מהם, שהם ז' ספירות
 דמלכות, שעומדים על העולם ומנהיגים אותו.
 על ארץ, זו הארץ התחתונה, שהיא מלכות.
 יסדה, זו הארץ העליונה, הנקראת בינה
 דמלכות. והיא תלויה בחכמה. ומי היא הארץ
 העליונה. היא הנקראת תבל. שהיא בינה,
 המקבלת מחכמה, שנאמר, מכין תבל בחכמתו.
 נח) הקורא למי הים: ים אחד הוא,
 והוא

מאמר

ז' רקיעים הם. וז' כוכבים הם רצים ושבים.
 ז' ארצות. ז' ימים. ז' תהומות. וכולם תלויים
 במאמר ההוא, שנאמר, הבונה בשמים מעלותיו,
 שהם ז' ספירות, מעלות גדולות, עמודים
 תקוקים בשמו הגדול הנקראים חג"ת נהי"מ,
 וכולם תלויים במאמר אחד, שהוא השמים
 העליונים. דהיינו ז"א.
 נה) ושבע ארצות קדושות וכו': וז'
 ארצות קדושות, שהן חג"ת נהי"מ דמלכות,
 מזדווגות עמהן, עם ז' ספירות חג"ת נהי"מ
 דז"א, ואין בהן פרוד. שנאמר, ויהי ערב
 ויהי בקר יום אחד. שערב הוא מלכות, ובקר
 הוא ז"א, וכשמתחברים הם יום אחד. ומקרא זה
 כתוב בכל ששת ימי בראשית, שהם חג"ת נהי"
 דז"א. כי כתוב, ויהי ערב ויהי בקר יום שני,
 יום שלישי, יום רביעי, יום חמישי, יום
 השישי, עד יום השביעי. כי ששת ימים עשה
 ה'. פירושו, שלא כתוב בששת ימים. והוא
 לרמוז, על חג"ת נהי"מ דז"א, הנקראים ששת
 ימים, שמהם כל מעשה בראשית.
 (דפו"י דף ע"ו ט"ב)

זהר מדרש רות הדש זון
ים אחד בעולם הוא. א"ר רחומאי, * ימים כתיב. דכתיב, ולמקוה המים קרא ימים.

נט) וכולן נכנסין לים הגדול, והם שבעה, וכלם נכנסים בו, זה למטה מזה, עד התהום, עד שתמצא ים הגדול שבעה י"ז על זה, וכולם תלויים במאמר אחד.

ס) אמר רבי שמלאי, אימתי העולם מתמוטט. בשעה שהקב"ה מביט יורוֹאָה בו. שנאמר, ה' משמים השקיף על בני אדם וגו'.

מאמר כצאת השמש בגבורתו

סא) רבי נהוראי ורבי יצחק קמו בנהורא, פד נהר ימא, למיהו פאורחא. עד לא נפקי, זקף עינוהי רבי נהוראי, חמא בכוכבי בקר דקא מרתתי. אמר ר' יצחק, חזי אינון כוכביא דקא מרתתי בדחילא דמריהון, השתא מטי זמנייהו לזמרא.

סב) בגין, דאינון בני אלהים, קיימו עליהו. וכד מסיימו שאר תילין דקא משבחין בליליא, אינון בני אלהים תוקעין תרועה, ומתפנסין פל משחין דשליטין בליליא לאתרייהו.

סג) כדן אינון כוכביא דשליטין בימא, בצפרא, מרתתין ודחלי וסלקי שירתא. והשתא מטא זמנייהו, לשבחא ולמרייהו, בזמנא דא דשמעין ההיא תרועה. דכתיב, בן יחד כוכבי בקר ויריעו פל בני אלהים.

חלופי גרסאות

ה נ"א זו על זו (ווינציא). ו נ"א וקאה (ווינציא). ז נ"א מסיף למרייהו ואינון ברת ודחילו (מתקאטש).

מסורת הזהר

א) (תהלים יד) בא קח במדבר מה. ב) (איוב לח) לעיל א לו.

הסולם

מאמר

כצאת השמש בגבורתו היום, ללכת לדרך. עוד לא יצאו, נשא רבי נהוראי את עינו, וראה בכוכבי בקר שהם רועדים. א"ר יצחק. ראה הכוכבים האלו שהם רועדים מפתח אדונם, כי עתה הגיע זמנם לומר שירה.

והוא שבעה. שהם ז"ס. רבי כרוספדאי אומר, הלא ים אחד בעולם הוא. שהוא מקיף את כל העולם. א"ר רחומאי, ימים כתוב. שכתוב ולמקוה המים קרא ימים. הרי שהרבה ימים ישנם.

סב) בגין דאינון בני וכו': משום שבני אלקים דהיינו המלאכים הנקראים בני אלקים, עומדים עליהם, על הכוכבים, וכשהצבאות האחרים המשבחים בלילה, גומרים שירתם, בני אלקים אלו תוקעים תרועה, ומתכנסים כל המחנות השולטים בלילה, אל מקומם.

נט) וכולן נכנסים לים וכו': וכולן, כל הימים, נכנסים לים הגדול. והם שבעה ימים, וכולם נכנסים בו, זה למטה מזה עד התהום, עד שתמצא הים הגדול שהוא שבעה, זה על זה. וכולם תלויים במאמר אחד.

ס) א"ר שמלאי וכו': א"צ פירוש.

מאמר כצאת השמש בגבורתו

סג) כדן אינון כוכביא וכו': או כל הכוכבים השולטים ביום, בבוקר, רועדים ומפתחים ומעלים שירה, כי עתה, הגיע זמנם לשבח

סא) רבי נהוראי ור"י וכו': רבי נהוראי ור' יצחק, קמו עם האור, דהיינו כשהאיר (דפו"י דף ע"ו ט"ב * ט"ג)

זו זהר **מדרש רות** **הדש**

סד אַקדימו ואָלו, וְהוּה נְהיר יִמָּא. פֿד נֶפֶק שְׁמָשָׁא וְאַתְגְּלִי לְעֵלְמָא, אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי נְהוֹרָאִי, תְּנוּהֲנָא פֿד אֶסְתַּפְּלְנָא בְּשִׁמְשָׁא, דְּכִי נֶפֶק, נֶפֶיק סוּמָקָא, וְלִכְתֵּר תְּכִי אֶתְהַדֵּר חוֹרָא. אַמַּאי.

סה וְדַאי אֲדַפְּנָא מְלָה, וְדָאמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן שְׁלום, אָמַר רַבִּי יִצְחָק בֶּן יְהוּדָא, שְׁמָשָׁא פֿד נֶפֶיק, נֶפֶיק בְּתוֹקְפָא, פֿגֹבֵר תְּקִיף. וּבְקַע תְּלִיסֵר מְשֻׁקוּפִי חֲלוּנֵי דְרַקִּיעָא.

סו וְלִית בְּכָל אֵינוֹן כּוֹכְבֵי שְׁמִיָּא וּמְזֵלֵי דְאִיקָרֵי גְבוּר, פֿר מְשֻׁמָּשָׁא. מַה גְבוּרָה עֵבִיד. אֲלָא פֿד אֶסְתִּיִּים יִמָּא "וְעָאֵל לִילֵיא, אֶסְתַּתְּמֵן כָּל אֵינוֹן פְּוִין וּמְשֻׁקוּפִין דְרַקִּיעָא. בְּשַׁעֲתָא דְאֶתִי יִמָּא וְשִׁמְשָׁא נֶפֶק, "אֶתְעֵטֵר וְאַתְגְּלִיף בְּאַתְנוֹן דְרָזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, וּבְתוֹקְפָא וּבְחִילָא דִילֵיה, פֿגִּיס בְּכָל אֵינוֹן רַקִּיעִין, וּבְקַע בְּכָל אֵינוֹן חֲלוּנֵין, וְאַתּוֹקְדוֹן בְּשִׁלְהוּבוֹי, וּפְתַח לֹון וּנְפֶק לְבַר.

סז וּמַנְ"ל דְאַתְקָרֵי גְבוּר. דְכְּתִיב, "יֵשִׁישׁ פֿגֹבֵר לְרוּץ אֹרְחַ. וּכְתִיב,

חלופי גרסאות
ח נ"א וצעל בליליא אסתתמן (ווינציא). ט נ"א ואתער (ווינציא).

מסורת הזהר
(ג) (תהלים יט) הקשה"ז קמג ז"ח תשא טו.

הסולם **מאמר** **כצאת השמש בגבורתו**

לנו שהשמש נקרא גבור. הוא שכתוב, ישיש כגבור לרוץ אורח. וכתוב, כצאת השמש בגבורתו. דהיינו כגבור שנכנס למלחמה ונוצח, הוא אדום. כשנצח חוזר לצבעו הראשון. כך השמש כשיוצא נדלקים בו שלהבותיו. והוא אדום מרוב גבורתו, ואח"כ חוזר לצבעו הראשון.

פירוש הרברים. השמש, הוא ז"א, דהיינו הקו האמצעי המיוחד ימין ושמאל זה בזה, ואח"כ מעמידו בשליטת הימין. וביום שולט הימין, וע"כ הוא אור. ובלילה, שולט קו השמאל, שהוא חשך כשאנו תחת שליטת הימין, ולפיכך כשנגיע הלילה, מתקלקל התקון של הקו האמצעי שיחד ימין ושמאל זה בזה, והעמידו בשליטת הימין, אלא קו השמאל מאיר בלי שליטת הימין, וע"כ נעשה חושך, ומשום שבכל לילה מתקלקלת פעולת הימין ושמאל שע"י הקו האמצעי, ע"כ כשנגמר הלילה צריך הקו האמצעי, שהוא השמש, לחדש פעולת הימין ושמאל, דקו אמצעי, שהוא ע"י הדינים דמסך דחירוק שבו, שממעט ג"ר דחכמה שבקו שמאל ומיחדו עם הימין. (כמ"ש בפלפ"ס אות ל"ח ע"ש).

ז"ש (באות ס"ה) שמשא כד נפיק, כשהשמש, שהוא ז"א, יוצא לממשלתו, ממשלת היום

לשבח לאדונם, בעת ששומעים אותה התרועה. שכתוב, ברוך יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלקים.

סד אַקדימו ואָלו וְהוּה וכו': הקדימו והלכו, וכבר האיר היום. כשיצא השמש ונגלה לעולם, אמר ליה רבי יצחק לרבי נהוראי, תמהני כשהייתי מסתכל בשמש, כי כשיצא, יצא אדום. ולאחר כך חזר להיות לבן, למה הוא כך.

סו וְדַאי אֲדַפְּנָא מְלָה וכו': נזכרתי ודאי הדבר שאמר ר' יוסי בן שלום, אמר רבי יצחק בן יהודה, השמש כשיוצא יוצא בגבורה, כאדם גבור, ובוקע י"ג חללי חלונות שברקיע, משקופי פירושו חללים, כי על נקיק, מתרגם שקיפא (ירמיה ט"ז ט"ז).

סז וְלִית בְּכָל אֵינוֹן וכו': ואין בכל כוכבי השמים והמזלות שיהיה נקרא גבור, חרץ מהשמש. מה היא הגבורה שעושה. אלא כשנגמר היום ובא הלילה, נסתתמו כל החלונות והחללים שברקיע. בשעה שבא היום, והשמש יוצא, הוא מתעטר ונחקק באותיות של סוד השם הקדוש, ובגבורה והכח של השם הקדוש, נכנס בכל הרקיעים, ובוקע בכל החלונות, ונשרפים בלהביו, ופותח אותם ויוצא לתוך.

סז וּמַנְ"ל דְאַתְקָרֵי גְבוּר וכו': ומאין (דפו"י דף ע"ז ט"ג)

זהר מדרש רות חדש יז
 "כצאת השמש בגבורתו. כגבור שנוכנס למלחמה ונוצח, הוא אדום. כשנוצח
 חוזר לגונו הראשון. כך השמש, כשיוצא, נדלקים בו שלהבותיו, והוא אדום
 מרוב גבורתו, ואחר כך חוזר לגונו הראשון."

מסורת הזהר (T) (שופטים ה) ז"ח בראשית רצג שעג. חלופי גרסאות י נ"א כשינוח (וויציא).

מאמר **הסולם** **כצאת השמש בגבורתו**
 היום, להאיר בחסדים שבקו ימין, נפיק בתוקפא כגבר תקיף, יוצא בגבורה כאיש גבור, דהיינו שיוצא במסך דחירק ללחום כגבור עם קו השמאל, ולמעט ג"ר דחכמה שבו, כדי ליתרו עם הימין (כמ"ש שם), ובקע תליסר משקופי חלונות דרקיעא. כי ע"י יתור ימין ושמאל שהקו האמצעי עושה, יוצאים ג' קוין ומלכות המקבלתם, שבכל אחד מד' אלו יש ג' קוין, וד"פ ג' הם י"ב, ועם הכולל הם י"ג, ונבחנו כחלונות דרקיע, שהשמש שהוא הקו האמצעי, מאיר דרך י"ג החלונות האלו. ומתוך שבכל לילה, כשמגיעה שליטת השמאל מתקלקלת פעולת היחוד דימין ושמאל, ע"כ הם נסתמים בכל לילה. וכשנגמר הלילה צריך השמש, שהוא הקו האמצעי, לחזור ולבקוע בהם, ולפתוח אותם.

וסדר היחוד של ג' קוין הוא, שבתחילה נותן שליטה להארית קו השמאל, ואח"כ מיחדו עם הימין, ונכלל גם הימין משמאל, ולבסוף אחר שנכללו זה בזה נשאר בשליטת הימין, ונמצא, שמתחילת היחוד נוצח הימין ע"י שליטת השמאל, אלא לבסוף נצח הימין את השמאל. וז"ש (באות ס"ז) **כגבור שנוכנס למלחמה ונוצח הוא אדום וכו'**, כי בתחילת המלחמה מקבל השמאל שליטה על הימין והימין נוצח, וע"כ השמש אדום בתחילת יציאתו כמו הקו שמאל. אבל לבסוף נשאר השמאל בשליטת הימין, והימין נצח, וע"כ חוזר השמש למראה לבן, כמו קו הימין.

וז"ש (באות ס"ב) **וכד מסימו שאר הייין דקא משבחין בלייא אינון בני אלקים תוקעין תרועה, ומתכנסין וכו'** כי המלאכים הנמשכים מקו שמאל אומרים שירה בלילה, וכשהם גומרים שירתם, דהיינו כשמגיעה ממשלת היום שהיא קו ימין, אז באים המלאכים המשמשים לקו האמצעי, הנושאים את מסך דחירק, הממעט קו השמאל, ופעולת המיעוט הו, נבחת לתקיעת תרועה (כמ"ש בזהר אמור אות קצ"ג בהסולם ד"ה וז"ש באות קצ"ב ע"ש).

וז"ש, **אינון בני אלקים תוקעין תרועה**, שאו מתמעט קו השמאל, ואותם המלאכים הנמשכים ממנו, מתמעטים גם הם ופוסקים מלומר שירה, וז"ש, **ומתכנסין כ"ז משריין דשליטין בלייא לאתרייהו**. דהיינו שפוסקים שירתם. כדן אינון כוכביא דשליטין ביממא, שהם המלאכים הנמשכים מהקו האמצעי, מרתתין ודחלי, מחמת התרועה, שהיא הדינים דמסך דחירק דקו האמצעי, אבל ע"ז מתיחדים הקוין זה בזה ונשארים תחת שליטת הימין, וז"ש **ופלקי שירתא וכו'** שהגיע זמנם לומר שירה. וז"ש **ברן יחד ככבי בקר**, דהיינו כשמגיע

וז"ש (באות ס"ו), **מה גבורה עביר. אלא כד אמתיים יממא ועאל ליליא**, דהיינו כשנגמרת שליטת קו ימין, ובא הלילה שהוא שליטת קו השמאל, **אסתתמן כל אינון בויין ומשקופין דרקיעא**, כי אז מתקלקל היחוד של ימין ושמאל שעשה הקו האמצעי, וי"ג החלונות שנעשו ע"י יתורו, נסתמים. וכיון שי"ג חלונות רקיע נסתמו, נעשה חשך. **בשעתא דאתי יממא ושממא נפיק**, כשהגיע הזמן של ממשלת קו ימין, והשמש, שהוא הקו האמצעי, יוצא לפעולתו, ליחד הימין והשמאל, ולהשליט אור הימין, **אתעטר ואתגליף באתוון דרזא דשמא קדישא**, כי ד' אותיות הוי"ה רומזות על ג' קוין ומלכות המקבלתם, ובתוקפא ובחילא דיליה, כנים בכל אינון רקיעין, דהיינו בי"ג רקיעים, היוצאים מג' קוין ומלכות, כנ"ל, **ובקע בכל אינון חלונות**, שבוקע את הסתימות שנעשו בחלונות הרקיע מחמת שליטת השמאל, **ואתקודון בשלהובין**, דהיינו שממעט ג"ר דשמאל בשלהבות הדינים שבמסך דחירק, **ופתח לון**, שאו חוזר ומיחד הימין והשמאל, שפותחים שוב י"ג חלונות

(דפו"י דף ע"ז ט"ג)

יה זהר מדרש רות חדש
סח אָזְלוּ, כַּד מָטוּ בֵּי חָקֶל, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לִימָא מַר מְאִינוּן מִלִּין דְּמַעְלִיתָא דְּבַקְרִיאתָ שְׁמַע. כִּפְתַח וְאָמַר, ^ה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הָאֵי קָרָא, תִּינַח בְּשַׁעֲתָא דְאָמְרוּ בְּנֵין דְיַעֲקֹב לְאַבְרָהָם, אוּ מִשָּׁה לְיִשְׂרָאֵל, אֲכַל הַשֶּׁתָּא, כְּלָא עֲלָמָא אָמְרִי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, לְמַאן יִשְׂרָאֵל אָמְרִין.
סט אָלָא הָא תְּנִינָא, יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא מֵת, וְהַקְב"ה חַתִּים לִיה גּוּ פּוֹדָסָא יִקְרִיָה, לְמַהוּי תְּדִיר סְתָדָא עַל בְּנוֹי, דְקָא מִיַּחְדִּי שְׁמִיָה דְקַב"ה פְּדָחוּי, בְּכָל יוֹמָא תְּרִין זְמַנִּי, וְכַד אֵינוּן מִיַּחְדִּין שְׁמִיָה דְקַב"ה, אָמְרִי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְהוּי סְהִיד עֲלֵן, דְאַנְן מִיַּחְדִּי שְׁמִיָה דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּדָא חַנּוּי.
ע בְּהַהוּא שַׁעֲתָא, נָטְלִי לִיה לְיַעֲקֹב בְּאַרְבַּע גְּדָפִין, פְּרִישָׁן לְאַרְבַּע סִיטְרֵי עֲלָמָא, וְסִלְקֵי לִיה לְקַמֵּי קַדִּישָׁא עֵילְאָה, וּמְבָרַךְ לִיה בְּשִׁבְעַ בְּרַכָּאן. פְּתַח ^ה הַקְב"ה וְאָמַר, זַכָּאָה אִיהוּ אָבָא, דְוִרְעָא דָא אוֹלִיד בְּאַרְעָא. וְכַאֲיִן אֵינוּן בְּנֵין, דְקָא מְעַטְרִין לְאַבְרָהָם הַכִּי. בְּהַהִיא שַׁעֲתָא, כָּל אֵינוּן חִילֵי דְשְׁמִיָא, פְּתַחֵי וְאָמְרֵי בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד.
עא וְיַעֲקֹב מִתְעַטֵּר בְּתַלְסַר נַהֲרָא אֲפָרְסֻמוֹנָא דְכִיָּא, וְקָאִים תְּדִיר בְּקַרְתָּא מְקַפָּא שׁוּר עַל בְּנוֹי קַמֵּיָה וְדְקַב"ה, וְלֹא שְׂבַק דִּינָא תְּקִיפָא לְשִׁלְטָא עֲלֵיהוּ, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא *) לֹא יִכְלִין לְשַׁצָּאָה לְהוֹן. הַה"ד, ^ה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב.

מסורת הזהר (ה' רביים ו') לעיל ג' (1) (ישעיה מר) וישלה רמד.
 ח' רביים ו') לעיל ג' (1) (ישעיה מר) וישלה רמד.
 ח' רביים ו') לעיל ג' (1) (ישעיה מר) וישלה רמד.
 ח' רביים ו') לעיל ג' (1) (ישעיה מר) וישלה רמד.

הסולם **מאמר**
 כצאת השמש בגבורתו
 כ' פעמים כראוי. וכשהם מיחדים שמו של הקב"ה, אומרים, שמע ישראל, תהיה עד עלינו שאנו מיחדים שמו של הקב"ה כראוי.
 ע) **בההוא שעתא נטלי וכו':** באותה שעה, לוקחים את יעקב בארבע כנפים פרושות לארבע רוחות העולם, ומעלים אותו לפני הקדוש העליון, ומברך אותו בשבע ברכות. פתח הקב"ה ואמר, אשרי הוא האב שהוליד זרע זה בארץ. אשרי הם הבנים שמעטרים כך את אביהם. באותה שעה פותחים ואומרים כל צבאות השמים, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.
 עא) **ויעקב מתעטר בתלסר וכו':** ויעקב מתעטר ב"ג נהרות אפרסמון שההור, ועומד תמיד על בניו, כעיר מוקפת חומה לפני הקב"ה, ואינו נותן שדין קשה ישלוט עליהם, וע"כ כל בני העולם לא יוכלו לכולתם, ו"ש, אל תירא עבדי יעקב.
 פתח

זהר מדרש רות **חדש** **י"ב**
(עב) פתח רבי י' יהודאי ואמר, בדוגמא דאית י"ב שבטים לתתא, דאינון בני יעקב, כן איתא יעקב עילאה בשמיא, ותרי עשר שבטין עילאין. ובדוגמא דמייחדי שמייה דקב"ה ישראל לתתא, כן מייחדי מלאכי קדישין לעילא. וכולא בגוונא דלעילא.

מאמר יעקב אשר פדה את אברהם

(עג) פתח רבי י' נהוראי ואמר, לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יתרו. וכי יעקב פדה את אברהם, ויעקב לא אברי בעלמא.

(עד) אלא ת"ח, בשעתא דהו מפלי לאברהם באור פשדים, הקב"ה אכניש לפמליא דיליה, ואמר שניכו לאברהם מ' מגו יקידא דיליה, דאיהו רחמיא.

(עה) אמרו להקב"ה, הא יפוק מיניה ישמעאל. אמר הקב"ה, הא יפוק מיניה יצחק. אמרו להקב"ה, הא יפוק מיניה עשו. אמר הקב"ה, הא יפוק מיניה יעקב. אמרו, הא ודאי בזכות יעקב ישתויב. ועל דא אמר, אשר פדה את אברהם, דבזכותיה אישתויב אברהם.

מאמר חנניה מישאל ועזריה

(עו) אמר רבי, בשעה דכפיתו לחנניה מישאל ועזריה, דיפלון לון בגו אתון נקרא יקידתא. חנניה אמר, ה' לי לא אינא מה יעשה לי אדם. מישאל

חלופי גרסאות

ט נ"א ל"ג יהודאי (ווינציא). ע נ"א כולהו (ווינציא).
פ נ"א ל"ג נהוראי (ווינציא מונקאטש). צ נ"א מקדם יקרא (מונקאטש בסגוריים) נ"א מקדם יקרא דילי (ווינציא). ק נ"א דנפלו (ווינציא) נ"א דנפלי (מונקאטש).

מסורת הזהר

(1) (ישעיה כט) ויצא קנן ז"ח אחרי לב. (2) (תהלים קיח) משפטים כ אחרי מות טו אדרא רבא רס ז"ח אחרי מות לה.

<p>מאמר הסולם יעקב אשר פדה את אברהם</p> <p>באור כשרים, אסף הקב"ה את חבורת המלאכים שלו, ואמר, הצילו את אברהם מכבשן האש שלו, שהוא אוהבי.</p> <p>(עה) אמרו להקב"ה הא וכו': אמרו להקב"ה, הרי יצא ממנו ישמעאל. אמר הקב"ה, הרי יצא ממנו יצחק, שהוא צדיק. אמרו להקב"ה, הרי יצא ממנו עשו, שהוא רשע. אמר הקב"ה, הרי יצא ממנו יעקב. אמרו, הנה ודאי בזכות יעקב ינצל. וע"כ אמר הכתוב, אשר פדה את אברהם, כי בזכותו ניצל אברהם מכבשן האש.</p>	<p>מאמר הסולם פתח רבי יהודאי וכו': פתח ר"י ואמר, כדמיון שיש י"ב שבטים למטה, שהם בני יעקב, כך יש יעקב עליון בשמים, שהוא ז"א, וי"ב שבטים עליונים. שהם י"ב בחינות שבמלכות המקבלים מי"ב צירופי הויה שבז"א. וכדמיון שישאל מיחדים שמו של הקב"ה למטה, כך מיחדים מלאכים קדושים למעלה. והכל באפן שלמעלה.</p> <p>מאמר יעקב אשר פדה את אברהם (עג) פתח רבי נהוראי וכו': פתח ר"נ ואמר, לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יתרו. ושואל, וכי יעקב פדה את אברהם, והרי יעקב עוד לא היה אז בעולם.</p> <p>(עד) אלא ת"ח בשעתא וכו': ומשיב. אלא בוא וראה, בשעה שהיו מפילים את אברהם (דפ"י דף ע"ז ט"ד)</p>
---	--

מאמר חנניה מישאל ועזריה

(עו) אמר רבי בשעה וכו': אמר רבי, בשעה שאסרו את חנניה מישאל ועזריה, להפיל אותם בכבשן האש השורפת, חנניה אמר, ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם. מישאל אמר, ואתה

כ זהר מדרש רות חדש

אמר, ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי אתך אני נאם ה'.
ועזריה אמר, שמע ישראל וגו'.

כז אמר הקב"ה, וזה לאמר לה' אני, וזה חנניה, שאמר ה' לי לא
אירא. וזה יקרא בשם יעקב, וזה מישאל, שאמר ואתה אל תירא עבדי יעקב.
ובשם ישראל יכנה, וזה עזריה, שאמר שמע ישראל וכו'. לא עתה יבוש יעקב
ולא עתה פניו יתורו.

כח ולמה לא היה דניאל בהון. אלא דניאל אמר, אני נקרא בלטישצר,
בשם אליל שלו. שנאמר, בלטישצר בשם אלהי כו', וכתוב, באדין מלכא
נבוכדנצר נפל על אנפיהו ולדניאל סגד. והקב"ה אמר, פסילי אלהיהם תשרפון
באש, אזל ולא היה עמהון.

כט מה ראו חנניה מישאל ועזריה דנפלו בנורא. אלא אמרו, צפרדעים
מפלין גופהון בנורא, בשביל לאבאיש למצראי, במאמר דהקב"ה. אנתנא
על אחת כמה וכמה בשביל יקרא דמארנא.

פ אזלו ואתעסקו באורייתא, אדהכי רמש שמשא. אמר רבי נהוראי,
נעבר מארחא, ונסלק לטורא, ונשתדל באורייתא, ולא נדמוך.
מאמר קל בכיא דחד אוזילא דאיילתא

פא עד דהוו יתבי ומשתדלי באורייתא דא עם דא, שמעו חד קלא דההו
אמר, עילאין קומו. תתאין דמיקין, דשנתא בתוריהון, איתערו. הא הקב"ה בעי

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

ו' נ"א אמר עזריה (ווינציא מונקאטש), ו' נ"א מוסף כדון
אמר (מונקאטש במרובעים), ת נ"א שאמר ה' לי לא אירא
זה חנניא (ווינציא). א נ"א בלטישצר רב חכימייא וכו' ול"ג
ג נ"א דיבאישו (מונקאטש במרובעים) נוסח אחר דאבאישו (ווינציא).
ד נוסח אחר לא גרסינן מן אזלו עד אמר (ווינציא).

חנניה מישאל ועזריה

הסולם

מאמר

והקב"ה אמר, פסילי אלהיהם תשרפון באש.
ע"כ הלך, ולא היה עמהם.
עט מה ראו חנניה וכו': שואל, מה

ראו חנניה מישאל ועזריה, שנפלו באש.
ומשיב, אלא אמרו, הצפרדעים הפילו עצמם
באש, כדי להרע למצרים, במאמר הקב"ה,
אנתנו על אחת כמה וכמה, שאנו צריכיים
להפיל את עצמנו באש, בשביל כבוד אדוננו.

פ אזלו ואתעסקו באורייתא וכו':
הלכו ועסקו בתורה, בתוך כך העריב השמש.
אמר ר' נהוראי, נעבור מן הדרך ונעלה להר,
ונעסוק בתורה, ולא נישן.

מאמר קל בכיא דחד אוזילא דאיילתא

פא עד דהוו יתבי וכו': בעוד שהיו
יושבים ועוסקים בתורה זה עם זה, שמעו קול
אחד

ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל
כי אתך אני נאם ה'. עזריה אמר, שמע
ישראל וגו'.

עז אמר הקב"ה זה וכו': אמר הקב"ה
זה לאמר לה' אני, זה הוא חנניה, שאמר, ה'
לי לא אירא. וזה יקרא בשם יעקב. זה הוא
מישאל, שאמר, ועתה אל תירא עבדי יעקב.
ובשם ישראל יכנה. זה הוא עזריה, שאמר,
שמע ישראל. לא עתה יבוש יעקב ולא עתה
פניו יתורו.

עח ולמה לא היה דניאל בהון, ולמה
לא היה בהם דניאל. ומשיב, אלא דניאל אמר,
אני נקרא בלטישצר בשם אליל שלו, שנאמר
בלטישצר בשם אלהי וגו'. וכתוב באדין מלכא
נבוכדנצר נפל על אנפיהו ולדניאל סגיד.

(דפו"י דף ע"ז ט"ד)

זהר **מדרש רות** **הדש** **כא**
 למרגזו עלמא, ואינון סמכין קיימין, דעלמא סמיך עליהון, מרתתני. קל בכיאי,
 דחד אוזילא דאילתא, דקא בכיאי על חד ארביא, דאיתרשים תדירא בכורסביא
 קדישא.
פב אמר רבי נהוראי לרבי יצחק, שמעת מידי. אמר ליה, שמענא, ועל
 דא אמנא, ^(א/ז) שמעתי ותרגזו בטני. אמר ר' נהוראי, ודאי הקב"ה בעי למידן עלמא
 דליה, ועד לא יתעבד דינא, הא קלא איתער, ואכריו תדיר בעלמא. ודאי רמי
 דרמין יסתלקון השתא בעלמא. וכולא בריר לן, בר האי דאמר, קל בכיאי דחד
 אוזילא דאילתא, דקא בכי על חד ארביא, לא ידענא מאי איהו.
פג אמר רבי נחמיה, לא ידעו בהאי לפום שעתא, ליומין זעירין איתגלי
 בעלמא, ומאי איהו ובכיאי. דא בכיאי דרבי ישמעאל בן אלישע כ"ג, דבכה
 על רישיה דרבן שמעון בן גמליאל. דהתיא בכיאי לא אתעבר ומכורסא דמלכא,
 עד דיצעביד הקדוש ברוך הוא נוקמין בשאר עמין.
פד אמר רבי רחומאי, בא וראה, בשעה שהקב"ה דן את העולם, למי
 * דן תחלה, לגדולי הדור דן תחלה, ואח"כ דן את העולם. מנלן. מהכא, דכתיב,
 ויהי בימי שפט השפטים, שפט השפטים תחלה, ואח"כ ויהי רעב בארץ.
 רבי יוסי בר יהודה אמר, מהכא, ^(ט) לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל.
 משפט עבדו תחלה, ואחר כך משפט עמו ישראל.

מסורת הזהר
 (א/ז) חבקוק ג ט"ז. (ח) פנחס שנה בהשמטת
 ה"ג שט. ד"י ת"ז ת"ע כזו.
חלופי גרסאות
 ה נ"א ומלה (ווינצ'א). ג נ"א בכיה דרבי ולי"ג דא בכיאי
 (ווינצ'א). ז נ"א מכורסיא (מונקאשט). ח נ"א דעביד (ווינצ'א),
 ט נ"א לי"ג שפוט השופטים תחלה ואח"כ (ווינצ'א).

מאמר **הסולם** **קל בכיאי דחד אוזילא דאילתא**
 אחד שהיה אומר, קומו העלינונים, תחתונים
 הישנים, שהשינה בנקבי עיניהם, הקיצו. כי
 הקב"ה רוצה להרגיז העולם, וסומכים אלו,
 העמודים שהעולם נסמך עליהם, וועדים. הנה
 קול בכית עופר האילים, הבוכה על אריה אחד,
 הרשום תמיד בכסא הקדוש.
פב אמר רבי נהוראי וכו': אמר רבי
 נהוראי לרבי יצחק, שמעת משהו. אמר לו
 שמעתי, ועל זה אני אומר, שמעתי ותרגזו
 בטני. אמר ר' נהוראי, ודאי שהקב"ה רוצה
 לדרן עולמו, ומטרם שעושה הדין, הנה מתעורר
 הקול ומכריו תמיד בעולם. ודאי גבוהים
 שבגבוהים יסתלקו עתה מהעולם. והכל ברור
 לנו, חוץ ממה שאמר הכרוז, קול בכית עופר
 אילים אחד הבוכה על אריה, איני יודע
 מי הוא.
פד אמר רבי רחומאי וכו': אמר רבי
 בוא וראה, בשעה שהקב"ה דן את העולם, למי
 דן תחילה. לגדולי הדור דן תחילה, ואח"כ
 דן את העולם. מאין לנו זה. מכאן, שכתוב,
 ויהי בימי שפוט השופטים. שפוט השופטים
 היתה תחילה. ואח"כ ויהי רעב בארץ. ר' יוסי
 בר יהודה אמר, מכאן, שכתוב, לעשות משפט
 עבדו ומשפט עמו ישראל. משפט עבדו תחילה,
 ואח"כ משפט עמו ישראל.

(דפו"י דף ע"ז ט"ד * ע"ז ט"א) וילך

כב זהר מדרש רות חדש

מאמר וילך איש מבית לחם

פד) וילך איש מבית לחם יהודה. רבי יהודה ורבנן דאמרי, בזמן שהדין בא לעיר, יסלק אדם עצמו מאותה עיר, שכיין שניתן רשות למלאך המות, אינו חושש לכל אדם, ואיש שפגע בו, יש לו רשות להזיקו.

פו) כיון שראה אלימלך, שהדין בא לעולם, מיד ברח להסתלק מן הדין, ועם כל דא לא ברח ממנו. ורבנן דקיסרין אמרי, אלימלך גדול הדור היה, והיה ניכר למעלה, וכל מי שהוא ניכר למעלה, הוא נתפס תחלה.

פז) רבי יהושע אמר, מה כתיב בשונמית. ונתאמר בתוך עמי אנכי יושבת. מכאן, שצריך להכניס ראשו לתוך רבים, ולא יהא נרשם לבר.

פח) מה כתיב בתחלה. וילך איש סתם, רצה להתביא ולהסתיר עצמו שלא יכירו בו. מי הכירו. מדת הדין. ואמר, ושם האיש אלימלך, אדם ניכר ונרשם הוא, להסתיר אינו ראוי, ולא להתביא. ולא איהו דא אלימלך, פרנסא דעמא. ולא איהו דא אלימלך, דהיה סתים עינוי מעובדי עמא.

פט) רבי פרחיא אמר, באותה שעה היה הקב"ה דן את העולם, ובית דין שלמעלה עומד, והקב"ה היה מסתירו ואומר, וילך איש סתם. עמדה מדת הדין והכירו, ושם האיש אלימלך. מיד נגזר עליו הדין, ועל בניו. פדכתיב, וימת אלימלך וגו'.

חלופי גרסאות

י נ"א מסיף לעולם או לעיר (ווינצ'א). כ נ"א להזיק (ווינצ'א). ל נ"א ל"ג מן רבנן עד סוף האות (ווינצ'א) וברפוס מונקאטש כתוב שהוא מהגהות הרנ"ש. ח נ"א ל"ג ולא (ווינצ'א).

מסורת הוזהר

(רות א) לעיל א להלן צא קיב. (ס) (מ"ב ד) נח רכג ויצא רפה בא כד בשלח יא.

וילך איש מבית לחם

פח) מה כתיב בתחלה וכו': מה כתוב תחילה, וילך איש, סתם, שלא פירש שמו, כי רצה להתביא ולהסתיר עצמו, שלא יכירו אותו. מי הכירו. מדת הדין, ואמרה, ושם האיש אלימלך, אדם ניכר ונרשם הוא, ואינו ראוי להסתיר, ולא להתביא עצמו, וכי לא זה הוא אלימלך מנהיג העם. וכי לא זה הוא אלימלך, שהיה סוגר את עינוי ממעשי העם.

פט) רבי פרחיא אמר וכו': רפ"א, באותה שעה היה הקב"ה דן את העולם, ובית דין שלמעלה עומד, והקב"ה היה מסתירו ואומר, וילך איש, סתם. עמדה מדת הדין והזכירתו, ושם האיש אלימלך, מיד נגזר עליו הדין, ועל בניו. שכתוב, וימת אלימלך וגו'.

רבי

הסולם

מאמר

פד) וילך איש מבית וגו': וילך איש מבית לחם יהודה. רבי יהודה ורבנן אומרים, בזמן שהדין בא לעיר יסלק אדם את עצמו מאותה עיר, שכיין שניתנה רשות למלאך המות, אינו מבחין לכל אדם, ואיש שפגע בו יכול להזיקו.

פו) כיון שראה אלימלך וכו': כיון שראה אלימלך שהדין בא לעולם, מיד ברח להסתלק מן הדין. ועם כל זה, לא ברח ממנו. כי הדין הדביקו. רבנן דקיסרין אומרים, אלימלך גדול הדור היה, והיה ניכר למעלה וכל מי שהוא ניכר למעלה הוא נתפס תחילה.

פז) רבי יהושע אמר וכו': רי"א, מה כתוב בשונמית, ונתאמר בתוך עמי אנכי יושבת. מכאן, שאדם צריך להכניס ראשו לתוך רבים, ולא יהיה נרשם לברו.

(דפו"י דף ע"ז ט"א)

זהר מדרש רות חדש כג
צ רבי יהודה אמר, אלימלך, ימי לא הוה ידע דהוא אלימלך דא. אלא
 פיון שראה שהדור מבזין בגדולים, אמר ודאי אלך מפאן, ולא אהיה נתפס
 בתוכם. ואלימלך גדול הדור הנה, והנה יכולת בידו למחות, ולא מיחה. והלך
 משם וברח, ולפיכך נזכר שמו ונענש.

צא ויהי בימי שפט השפטים. רבי הושע אמר, כל מקום שנאמר
 ויהי בימי, לשון צער הוא. וְאֵלִימֶלֶךְ, הוא הנה פדוגמת מלך. פיון שהכיר
 בדבר, השמיט עצמו מישראל, והלך לגור בין האומות, דסבר שלא יהא נידון
 ביניהון. עמדה מדת הדין והזכירו, ונתפס.

מאמר שאר הנביאים מרחוק ומשה מקרוב

צב ויהי בימי שפט השפטים, רבי חלקיה בר אליעזר פתח קרא דכתיב,
 מרחוק ה' נראה לי וגו'. כשהקב"ה מדבר עם הנביאים, אינו נגלה אליהם
 אלא מרחוק. ועל כן רואים דמות דברים, כאדם העומד ממרחק, חוץ ממש.

צג דאמר רבי אליעזר אמר רבי חנינא, כל הנביאים כולם לא נתנבאו אלא
 מתוך אספקלריא שאינה מאירה, משה מתוך אספקלריא המאירה. שאר הנביאים
 מרחוק, ומשה מקרוב. שנאמר, לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא.
 מהימנא בבית מלכא, קריב הוא למלכא.

צד ואי תימא, פיון דכל הנביאים נתנבאו מרחוק, אין אהבתו של מקום

חלופי גרסאות

מסורת הזהר
 1 נ"א מי הוה ידע דא (מונקאטש) ונ"א מי הוה ידע
 אלא וליג דא (ווינציא) ונ"א מנא הוה ידע דא (מונקאטש).
 2 נ"א ליג דהוא אלימלך (מונקאטש) ונ"א דהוא אלימלך
 3 וליג דא (ווינציא). 4 נ"א הוא אלימלך (ווינציא). 5 נ"א
 ואתמר וליג ואי תימא כיון (מונקאטש) נ"א ואתמר כל
 הנביאים מתוך שנתנבאו מרחוק (ווינציא).

שאר הנביאים מרחוק ומשה מקרוב

חלקיה בר אליעזר. פתח המקרא, שכתוב,
 מרחוק ה' נראה לי וגו'. כי כשהקב"ה מדבר
 עם הנביאים, אינו נגלה עליהם אלא מרחוק.
 ועל כן רואים דמות דברים, כאדם העומד
 ממרחק, חוץ ממש.

צג דאמר ר' אליעזר וכו': שאמר ר'
 אלעזר אמר ר' חנינא, כל הנביאים כולם
 לא נתנבאו אלא מתוך מראה שאינה מאירה.
 משה, נתנבא מתוך מראה המאירה. שאר
 הנביאים מרחוק, ומשה מקרוב. שנאמר, לא
 כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא. דהיינו
 נאמן הוא בבית המלך, קרוב הוא למלך.

צד ואי תימא כיון וכו': ואם תאמר,
 כיון שכל הנביאים נתנבאו מרחוק, אין אהבתו
 של מקום עליהם. כתוב, מרחוק ה' נראה לי
 ואהבת עולם אהבתך על כן משכתיך חסד.
 אמר

הסולם

מאמר

צ רבי יהודה אמר וכו': רבי יהודה
 אמר, אלימלך, מי לא היה ידע שהוא אלימלך.
 ולמה נזכר שמו. אלא כיון שראה, שהדור מבזה
 את הגדולים, אמר, ודאי אלך מכאן, ולא
 אהיה נתפס בתוכם. ואלימלך גדול הדור היה
 והיתה יכולת בידו למחות, דהיינו למנוע אותם
 מלחטוא, ולא מיחה. והלך משם, וברח, ולפיכך
 נזכר שמו, ונענש.

צא ויהי בימי שפוט השופטים: רבי
 הושע אמר, כל מקום שנאמר, ויהי בימי,
 לשון צער הוא. אלימלך, הוא היה כמו מלך.
 כיון שהכיר בדבר, שחדיו בא לארץ, השמיט
 עצמו מישראל, והלך לגור בין האומות, שחשב
 שלא יהיה נדון ביניהם. עמדה מדת הדין
 והזכירתו, ונתפס.

מאמר שאר הנביאים מרחוק ומשה מקרוב

צב ויהי בימי שפוט השופטים: רבי
 (דפו"י דף ע"ז ט"א)

כד זהר **מדרש רות** חדש
עליהם. * כתיב, * מרחוק ה' נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על פן משכתיך
תסד.

צה אמר רבי חנינא, יש רחוק ונתקרב, וקרוב ונתרחק. יש רחוק ונתקרב, דכתיב, * ממרחק תביא לחמה. קרוב ונתרחק, דכתיב, * מרחוק ה' נראה לי. זה קרוב לנביאים. וזה * רחוק למלכות. רבי אלעזר אומר, איפכא, קרוב למלכות. ורחוק לנביאים. שרואין דמיונות של מעלה כמין * גוף.

צו רבי * חלקיה אומר, כשרואין הנביאים בציחצוח, בידוע * שהעולם נידון למיטב. וכשרואים בתשיכה, נידון לפרעניות. ואזי פתח קרא, ויהי בימי שפט השפטים וגו'.

צז ויהי בימי רבי בון, כל יומי הוה בקסרין, יומא חד תמא עמא דסרחי, דתו מספגי אלו, ולא משגיחין עליהו. אמר, ודאי דינא אתחזי הקא, קם ואזיל ליה.

מאמר קן צפור

צה יומא חד חליש דעתיה, פגע בכפר סכנין ברמון, ואדמוך. שמע חד קלא, לתד * תנא דלעי ברננא דאורייתא דאמר, * כי יקרא קן צפור לפניך וכו'. קן, זה תשובה. בדרך, זה רחל. שנאמר, * וארח צדיקים כאור נגה הולך

חלופי גרסאות

צ ה"ג הסלם נ"א והכתיב (כל הרפוסים). ק נ"א ל"ג מרחוק ה' נראה לי (ווינצ'יא). ר נ"א ל"ג מן יש עד דכתיב מרחוק (ווינצ'יא). ו נ"א קרוב (ווינצ'יא). ת נ"א גון (מונקאטש). א נ"א ל"ג מן שהעולם עד סוף האות (ווינצ'יא) ובדפוס מונקאטש כתוב ע"ז הרניש. ב נ"א תניא (ווינצ'יא). ג נ"א מלכות (מונקאטש במרובעים).

מסורת הזהר

ק (ירמיה לא) לעיל צב. ד (משלי לא) וירא רלב בשלח קמא ויקרא שוא צו קצב אחרי מות עה אמור לב ז"ח יתרו רא. ו (דברים כב) ז"ח אחרי מה. ת (משלי ד) ב"א שת, להלן קכג.

הסולם

שאר הנביאים מרחוק ומשה מקרוב השופטים וגו'. פרעניות, פירושו נקמות, כי תרגום נקמה, הוא פורענותא (ירמיה נ"א י"א). צז) ויהי בימי רבי וכו': ויהי בימי רבי בון, כל ימיו היה בקיסרין, יום אחד ראה את העם חוטאים, שעניים היו הולכים, ולא השגיחו עליהם. אמר, ודאי נראה, שיש כאן דין. קם והלך לו.

מאמר קן צפור

צח) יומא חד חליש דענתו, פגע בכפר סכנין ברמון, ונרדם. שמע קול אחד לתנא אחד, שהיה עוסק ברינה של תורה, שאמר כי יקרא קן צפור לפניך וגו'. קן, זו תשובה, דהיינו בינה. בדרך, זה רחל, שהיא מלכות. שנאמר, ואורח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. ואורח, זה מלכות, צדיקים, הם שני בניס, יוסף ובנימין, שהם ב' יסודות של המלכות (כמ"ש בהר

מאמר

צה) אמר רבי חנינא וכו': אר"ח, יש רחוק ונתקרב, וקרוב ונתרחק. ומפרש, יש רחוק ונתקרב, שכתוב, ממרחק תביא לחמה. שנאמר על המלכות, שמשמע שאחד שהביאה הלחם היא בקרוב. קרוב ונתרחק, שכתוב, מרחוק ה' נראה לי. שמשמע שעתה נראה מרחוק, ומקודם לכן היה בקרוב. ומשיב, זה שהוא קרוב בב' המקראות, היינו לנביאים, וזה שהוא רחוק בב' המקראות, היינו למלכים המקבלים מן המלכות. רבי אלעזר אומר, להיפך, קרוב למלכים המקבלים ממלכות. ורחוק לנביאים, הרואים דמיונות של מעלה כמין גוף.

צו) ר' חלקיה אומר וכו': רח"א, כשהנביאים רואים באור צח, בידוע שהעולם נידון לטוב, וכשרואים בחשיכה, העולם נידון לנקמה. ואז פתח הכתוב, ויהי בימי שפוט (דפו"י דף ע"ז ט"א * ט"ב)

זהר מדרש רות חדש כה
 ואור עד נכון היום. וצדיקים, תרין בנין, יוסף ובנימין. והיא נקראת לבנה, הולכת כל הלילה, ומאיר להם, עד נכון היום, שהוא יעקב.
צט בכל עין, וכל, דא צדיק חי העולמים. עין, דא שכניה. שנאמר, עין חיים היא למחזיקים בה. על הארץ, דא ארץ התחתונה. אפרוחים, דא שנים עשר שבטים דלעילא. או בצים, דא ישראל דלתתא, דאינון כמלבושא דגופא. והאם רובצת על האפרוחים וכו', שלח תשלח את האם, שנאמר, וּבִפְשַׁעְכֶם שִׁלַּח אִמְכֶם.
ק ואת הבנים תקח לך. ארכין רבי בון אודנוי, ושמע שהוא קלא דאמר, חס על דא, לא אמר ולא כלום. מאן דחס, שבק ואימא ובנהא ואזיל ליה. ומה ודאימא מתרנא מן הקן, מה היא אומרת. אוי שהחרכתי את ביתי, ושרפתי את היכלי, והגליתי בני לבין האומות. ועל דא ירחם הקב"ה, דהא רחמנא לא אשתכח אלא הכי.
קא ועל דא שכניה צועקת על בניה. מה היא כתיב, שלח תשלח, תרין שלוחין, דאינון בית ראשון ובית שני. שלח תשלח אפילו ק' זמנין דאי אהדר על גזוליה גו דחיימו דבנהא, שלח אפילו כמה זמנין, עד דאזיל ליה וסתר קן שלה, ויטול בנין טמירין דקונטרסא, למיטל אגרא, הא רחמנא לא אשתכח אלא

מסורת הזהר חלופי גרסאות
 (א) (ישעיה ג) ויח יתרו צת. ד נ"א ל"ג כל (ווינציא). ה נ"א מוסיף קב"ה חס (מונקאטש במרובעים). ו נ"א אימיה ובנויה (ווינציא). ז נ"א דאימיה (ווינציא). ח נ"א מוסיף הקן דילה (מונקאטש במרובעים). ט ה"ג הסלם נ"א והא (בכל הדפוסים). י נ"א ל"ג מן דאינון עד דאי (מונקאטש). כ נ"א דאהדר (ווינציא). ל נ"א רחמיו (ווינציא).

מאמר הסולם קן צפור
 בזהר ויצא אות קל"ג) והיא, המלכות, שנקראת לבנה, הולכת כל הלילה ומאיר להם, עד נכון היום, שהוא יעקב. דהיינו ז"א שנקרא יום.
צט בכל עין, כל וכו': בכל עין, כל זה צדיק חי העולמים, דהיינו יסוד דז"א שנקרא כל. עין, זו השכינה, שנאמר, עין חיים היא למחזיקים בה. על הארץ, זו הארץ התחתונה. אפרוחים, אלו הם שנים עשר שבטים שלמעלה, שבמלכות, או ביצים, זה ישראל שלמטה, שהם כמלבוש לגוף, ל"ב שבטים שלמעלה. והאם רובצת על האפרוחים וגו' שלח תשלח את האם. שנאמר ובפשעכם שולחה אמכם. דהיינו שהשכינה תשלח לגלות.
ק ואת הבנים תקח לך: הטה רבי בון את אזנו, ושמע אותו הקול שאומר, חלילה על זה. דהיינו חס ושלום שיתקיים הכתוב הזה, (דפו"י דף ע"ז ט"ב)

כו זהר **מדריש רות** **חדש**
הכי. והארכת ימים, שיאריך רוגזו מן ששת ימים, שנקראו "ארץ אפים. ה' ה' אל רחום ותנון ארץ אפים וגו'.

קב א"ר יחזקיה אמר רבי יוסי בן קיסמא אמר רבי שמואל, פד ברא הקב"ה עלמא, ברא ליה בתלת קיטרין, ואינון חכמה ותבונה ודעת. דכתיב, ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה בדתו תהומות נבקעו.

קג וכלהו קיטרין בבר נש. וקיטרא דתבונה דפקע מינייהו, אתפשט בשאר בריין ובכלהו אית סוכלתנו לפום אורחיה.

קד האי עופא פד פרת מגוזליה, ואשתלח מעל בנהא, מצפצפא ואזלא, ולא ידעה לאן אתר אזלא, מנדרא למיבד גרמה. הקב"ה דכתיב ביה ורחמיו על כל מעשיו, אפילו י על יתושא ועיקרא בעלמא, רחמין דליה על כלא. ההוא דממנא על עופא, איתער לגבי הקדוש ברוך הוא.

קה והקב"ה אתער על בנוי, פדין קלא נפקא קמיה, ואמרה, כצפור נודדת מן קנה בן איש נודד ממקומו. פדין איהו אתער רחמי, על כל אינון דאזלי מנדרי מאתר לאתר, ומדוף לדוף אחרא. תבירי לבא, תבירי חילי. ואיתער רחמי על כל עלמין, וחס עלייהו, ושביק חובי דמנדדן מאתרייהו, וחס עלייהו ועל כל עלמא.

מסורת הזהר
(1) משלי ג' ב"ב קעו. ג' (תהלים קמה) ב"א שכו נח יה תק"ה קיר ט"ג. (משלי כז) לך תנו פנחס נג כי תצא מן ת"ו בהקדמה א: ת"ו כא: ז"ח עז ט"א תק"ה עד ט"א להלן קלב.
ברזין (ווינציא). צ נ"א מקהליה (ווינציא). ק ה"ג דפוס (ירושלים) נ"א מנדרא (כל הדפוסים). ר נ"א ליג על (ווינציא). מ נ"א חילא (ווינציא). ת נ"א חוביהו (ווינציא).

חלופי גרסאות
ו ה"ג הסלם נ"א בנים (ווינציא) ונ"א ימים (מונקאטש במרובעים). 1 נ"א חירקא (מונקאטש במרובעים). 8 נ"א וקוטרא (בכל הדפוסים בשם ס"א). ע ה"ג דפוס מונקאטש במרובעים נ"א ל"ג דתבונה ונ"א דהימנ"א (ווינציא). פ נ"א ברזין (ווינציא). צ נ"א מקהליה (ווינציא). ק ה"ג דפוס (ירושלים) נ"א מנדרא (כל הדפוסים). ר נ"א ליג על (ווינציא). מ נ"א חילא (ווינציא). ת נ"א חוביהו (ווינציא).

מאמר **הסולם** **קן צפור**
מששת ימים חג"ת נה"י. הנקראים ארץ אפים, שכתוב, ה' ה' אל רחום ותנון ארץ אפים. **דקונטרא**, פירושו קן לפי הענין. **אגרא** פירושו גג. כי תרגום גג, אגר (שופטים ט' י"א).
קב א"ר חזקיה אמר וכו': אר"ה אמר רבי יוסי בן קסמא אמר רבי שמואל, כשברא הקב"ה את העולם, בראו בגי קשרים, שהם חכמה ותבונה ודעת, שכתוב, ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה בדתו תהומות נבקעו.
קג וכלהו קיטרין בבר נש וכו': וכל הקשרים הם באדם. וקשר התבונה שנמשך מהם, נתפשט בשאר הבריות, כי בכלם יש תבונה, כל אחת לפי דרכה. **דפקע**, פירושו שנגלה, שנמשך, מלשון שחה ופקע (שבת לב).
קד האי עופא פד וכו': העוף הזה (דפו"י דף ע"ו ט"ב)

כשפורח מעל גזוליו, שנשלח מעל בניו, מצפצף והולך, ואינו יודע לאיזה מקום הוא הולך הוא נודד לאבד את עצמו. הקב"ה, שכתוב בו, ורחמיו על כל מעשיו, ואפילו על יתוש קטן שבעולם, שרחמיו על הכל, אותו הממונה שלמעלה, שעל העוף, מתעורר להקב"ה, שירחם על העוף.
קה והקב"ה אתער על בנוי וכו': והקב"ה מתעורר על בניו. אז יוצא קול לפניו ואומר, כצפור נודדת מן קנה בן איש נודד ממקומו. אז הוא מתעורר ברחמים על כל אלו ההולכים נע ונד, ממקום למקום, ממצב למצב אחר, שבורי הלב, שבורי הכח. והרחמים מתעוררים על כל העולמות, ומרחם עליהם, וסולח עונותיהם של הנודדים ממקומם, ומרחם עליהם ועל כל העולם.

וע"ד

זהר מדרש רות חדש כז
 קו) וע"ד אמר הקב"ה, אשרי צפורה לבר, והיא איתערת רחמין על כל
 עלמא, מאן גרים למיחס על עלמא ולאיתער רחמין עליהו. והוא בר נש דשלה
 ההוא ציפור לצערה בתרין גוונין, הכי אתער הקב"ה, ואתמלי רחמין * על כל
 אינון מארי דצערא, ועל כל אינון דמנדדי מדוכתיהו. ובג"כ, אגריה דהאי
 בר נש, מה כתיב ביה. ^ט למען ייטב לך והארכת ימים.
 קז) קם ר' בון על רגלוהי, וחדי, ואמר, בריך רחמנא דשמענא להאי קלא,
 ואלמלא לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא, די.
 קח) אהדר ההוא קלא כמלקדמין, פתח ואמר, ^ט מה רבו מעשיך ה' כלם
 בתכמה עשית וגו'. כל עלמא לא איתון אלא בתכמה. ובר נש אתמלי בכולא.
 שאר בריין, ^א בתוספתא דתכמתא, דאשתאר כבר נש.
 קט) ואע"ג דכולהו בריין הכי, לא תנה בריה קליל למירדף פתר עוכדא
 דבר נש, כעופא. בר נש בני בגיין לדיוריה, עופא בני בגיין לדיוריה. בר נש
 אתיא מזוני לבריה, עופא אתיא מזוני לבניה. בר נש אסי למרעין בעשבא,
 עופא בעשבא מסי למרעין. בר נש אומנא ועביד ארבין בימא, עופא נטל
 גזוליה ^ב ואתקין ליה על פיך ימא.
 קי) בר נש משבח ומרומם למלכא עילאה, עופא מצפצפא ומשבחא למריה,
 דהוא אלקא עילאה. ובג"כ, למען ייטב לך, ^ד אטיב לך לא כתיב, אלא ייטב לך.
 ההוא שלוחא דציפורא דמשלח, דאתער על עלמא לאוטיב לך.

חלופי גרסאות

א ה"ג בכל הדפוסים בשם ס"א נ"א בטופסא (כל הדפוסים).
 ב נ"א קזוליה (וויצ'א). ג ה"ג כל הדפוסים בשם ס"א
 נ"א ואתקין ליה ואול ביה על ימא (כל הדפוסים). ד נ"א
 מטיב (וויצ'א).

מסורת הזהר

ה) (רברים כב) יתרו תקנט ז"ח אחרי מו. ו) (תהלים קד)
 תולדות ג.

מאמר
 קו) וע"ד אמר קב"ה וכו': וע"כ אמר
 הקב"ה, השרה את הצפור בחוץ, והיא תעורר
 רחמים על כל העולם. מי גרם לרחם על
 העולם, ולעורר רחמים עליהם, הוא אותו האדם
 ששלח את הצפור לצערה בב' אפנים, שאבדה
 בניה, ואין לה מקום לנוח בו. כך נתעורר
 הקב"ה ונתמלא רחמים על כל בעלי צער, ועל
 כל הנודדים ממקומם. ומשום זה שכרו של
 האדם הזה, מה כתוב בו, למען ייטב לך
 והארכת ימים.
 קז) קם ר' בון וכו': קם ר"ב על רגליו,
 ושמה, ואמר, ברוך הרחמן ששמעתי את הקול
 הזה, ואם לא באתי לעולם אלא לשמוע זה
 די לי.
 קח) אהדר ההוא קלא וכו': חזר הקול
 ההוא כמקודם, ופתח ואמר, מה רבו מעשיך
 (דפו"י דף ע"ז ט"ב * ט"א)
 קן צפור
 ה' כולם בהכמה עשית וגו'. כל העולם אינו
 בא אלא בהכמה, והאדם נתמלא מכל החכמה.
 ובריות אחרות, מתוספת החכמה שנשארה
 מן האדם.
 קט) ואע"ג דכולהו בריין וכו': ואע"פ
 שכל הבריות הן כך, שנמשכת להן חכמה מן
 האדם, אין בריה שתהיה קלה ביותר לרדוף
 ולהשתוות למעשי האדם, כמו העוף. אדם בונה
 בנין למשכנו, גם העוף בונה בנין למשכנו.
 האדם מביא מזון לבניו, והעוף מביא מזון
 לבניו. האדם מרפא מחלות בעשב, והעוף מרפא
 מחלות בעשב. אדם אומן עושה אניות בים,
 והעוף לוקח גזוליו ומתקן אותם על חנף היס.
 קי) בר נש משבח וכו': האדם משבח
 ומרומם למלך העליון, והעוף מצפצף ומשבח
 את אדונו, שהוא אל עליון. ומשום זה כתוב,
 למען

כה זהר מדרש רות חדש

קיא) רבי בון קם ואזיל גביה, ואשפח דהוא רבי ינאי סבא, מן חברייא. עאל גבוי, ונשיק ליה ברישא. אמר, כמה דמנחמת לבאי, כך ינחם הקב"ה לך. יתיבו פחדא.

מאמר ויהי בימי שפט השפטים

קיב) פתח ההוא סבא ואמר, ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ. בזמן שהקב"ה דן את העולם, למי הוא דן תחלה. לאותם שהם דנין את העולם, הם דנין את העולם, מי דן אותם. הקב"ה מפני קלקול הדין, רעב בא לעולם.

קיד) בכל זמן אינו בא, אלא בעון ראשי העם. כי הא דאמר רבי יודאי, מאי דכתיב, רב אכל ניר ראשים ויש נספה בלא משפט. פשיש סיפוק אוכל בעולם, ניר ראשים, הם זורעים ואוכלים לשובע. וכשאין אוכל בעולם, יש נספה בלא משפט, יש מי שעומד בשלוח, ונספה מן העולם. על איזה עון. על עון שמקלקלים את הדין ואת המשפט, ומעוותין אותו.

קיד) ואי תימא, אם הגדולים חוטאים בלא משפט, שלא עשו משפט בעולם, הקב"ה בא להרוג העניים בשבילם. אלא, העניים הם פליו של הקב"ה, והם קרובים אליו, וכשהרעב בא לעולם, הם צועקים אליו, והקב"ה שומע להם, ומענין על העולם, ודן לאותן שגרמו צער זה על העניים, ונספים מן העולם קודם זמנם. כדכתיב, אם צעק יצעק אלי וגו' ושמעתי פי חנון אני. ואומר, ותרה אפי ותרגתי אתכם בחרב וגו'.

קטו) בודאי, באותו זמן, יש נספה ומסתלק מן העולם, קודם זמנו, בלא משפט, על שלא הוציאו המשפט לאורה, ועל שעוותו וקילקלו המשפט. דאמר רבי יוסי, כל דין שאינו מחמיץ את הדין, אין מחמיצין דינו מלמעלה, ומסתלק מן העולם קודם זמנו. הה"ד, יש נספה בלא משפט.

קטז) יש מי שדן את הדין לאמתו, ומקבל שכר עליו מאת הקב"ה. ויש

מסורת הזהר

(ז) רות א) לעיל א פה צא. ח) (משלי יג) וירא שסט להלן קטו. ט) (שמות כב) שמות שנד ויקרא קבא יתרו תשו. י) (שם) ב"א קפג וישלח סה ויקרא קבא ת"ז תכ"א כה: חס"ט ק: תק"ח קטז ט"א. כ) (משלי יג) לעיל קיג.

חלופי גרסאות

ה נ"א חבריה (ווינציא). ו נ"א תחילה (ווינציא). ז נ"א יודן (כל הדפוסים בשם ס"א). ח ה"ג דפוס מונקאטש במרובעים נ"א מחמיר (ווינציא). ט ה"ג דפוס מונקאטש במרובעים נ"א מחמירין לו הדין (ווינציא).

הסולם

מאמר

ויהי בימי שפוט השופטים
קיב) פתח ההוא סבא וכו': אין צריך פירוש.

קיג) בכל זמן אינו וכו': א"צ פירוש.

קיד) ואי תימא אם וכו': א"צ פירוש.
קטו) בודאי באותו זמן וכו': א"צ פירוש.

קטז) יש מי שדן וכו': א"צ פירוש.

יש

(דפו"י דף ע"ז ט"ג)

זהר מדרש רות חדש כ"ב
מי שדן דין אמת לאמתו, ונתפס. כגון דיין שמדקדק דקדוקים לזכות לרשע, ואינו מעניש אלא בדין אמת. דתנא, בית דין מכין ועונשין שלא מן התורה, כדי לעשות סייג לתורה. או מפני שהזמן גרם, והדיין מסלק עצמו מן הדין, ומלהענישו, ומדקדק בענין הדין, למצוא פתח לזכות אותו מן הדין ממש, והוא דין אמת, יאפ"ה כשהקב"ה דן את העולם, אותו הדיין נתפס עליו, ומסתלק מן העולם קודם זמנו. ואם לאו, עליו הכתוב אומר, ^ו לא נין לו ולא נכד בעמו. כשעצמו אינו נתפס, נתפס זרעו.

ק"ז יש מי שאינו דן את הדין לאמתו, ומקבל עליו שכר. כגון אבא, שראה אחד מחבק לאשת איש, ומנשקה, אפיק לון לקולפין, וקטיל לון. לאו דבני הריגה ניהו, אלא לעשות סייג לתורה, ^ו דלא יימרון, ודיינא אפיק לון מדין תורה, דלא מתחייבי קטול, אלא ועשו סייג לתורה. ודיינא דלא עביד סייג לתורה, לית *) ליה סייג בעלמא דין, של גין ונכד עצור ועזוב. ובעולם הבא מעבירין ממנו אותם מעשים טובים, שהם סייג לאדם לעולם הבא. כי הא דאמר רבי נורי, עשו סייג לתורה, בגין דתורכון חיים ובהאי עלמא ובעלמא דאתי.

ק"ח וילך איש, בכל מקום שנאמר איש, צדיק גדול הוא בדורו, שיוכל לעמוד על עצמו, ועל אחרים. כענין זה לגנאי, איש יודע ציד איש שדה, רשע ברשעו קטיל, ^ו ומקפת בני נשא ולא דחיל.

ק"ט אלימלך גדול בדורו, ראוי לעמוד על עצמו, ועל אחרים. פיון שראה

ה'לופי גרמאות

י ה"ג דפוס מונקאטש במרובעים נ"א ל"ג ואינו מעניש אלא בדין אמת (ווינצ'א). כ ה"ג דפוס מונקאטש במרובעים נ"א ל"ג אפ"ה (ווינצ'א). ל ה"ג ברפוס ירושלים נ"א מחבר לאשת איש ומחבקה (ווינצ'א) נ"א מתחבר לאשת איש ומחבקה (מונקאטש). ח נ"א דלא לימא (נ"א יימא ווינצ'א) דיינא אפיק לון בדין תורה וסגי לי בהאי (נ"א ליה ול"ג בהאי ווינצ'א) אלא דיינא דלא עביד סייג להון (נ"א לתורה מונקאטש) אין לו סייג בעולם הזה ובעולם הבא כי סייג שלו גין ונכד ועצור ועזוב האי בעולם הזה (כל הדפוסים בשם ס"א). ו נ"א בעלמא האי (ווינצ'א). ז נ"א ומפקח (ווינצ'א).

מסורת הזהר

(7) (איוב יח) חיי שרה מא משפטים שלג.

ויהי כמי שפוט השופטים

לתורה, כדי שתאריכו חיים בעולם הזה ובעולם הבא.

ק"ח וילך איש. בכל וכו': וילך איש. בכל מקום שנאמר איש, צדיק גדול הוא בדורו, שיוכל לעמוד על עצמו, דהיינו שזכותו גדולה להגן על עצמו, ועל אחרים. כענין זה הוא כשנאמר איש לדופי, כמו, איש יודע ציד איש שדה, שפירושו, שהוא רשע ההורג ברשעו ומאבד בני אדם ואינו מפחד.

ק"ט אלימלך גדול בדורו וכו': א"צ פירושו.

הסולם

מאמר

ק"ז יש מי שאינו וכו': יש מי שאינו דן את הדין לאמתו, ומקבל עליו שכר. כמו, אבא, שראה אחד המחבק אשת איש ונושק לה, הוציא אותם להריגה, והרג אותם. לא משום שהיו ראויים להריגה, אלא כדי לעשות גדר לתורה. ולא יאמרו, שהדיין הוציא אותם מדין תורה, שהרי אינם חייבים מיתה, אלא ועשו גדר לתורה. והדיין שאינו עושה גדר לתורה, אין לו גדר בעולם הזה, דהיינו של גין ונכד עצור ועזוב. ובעולם הבא, מעבירים ממנו אותם מעשים טובים שהם גדר לאדם לעולם הבא. כמו שאמר ר' נורי, עשו סייג

(דפו"י דף ע"ז ט"ג * ט"ד)

ודא

זוהר מדרש רות חדש

הרעב, מיד ברח. "לפיכך נענש. מבית לחם יהודה, ממקום סנהדרין גדולה, מנביעו דאורייתא דתמן. כמה דאת אמר, "מי ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער. (קב) ודא עקר רגלוי מנביעו דאורייתא דבית לחם יהודה, לגור בשדי מואב, וכגין פך אתענשו. ואת רבי, גלית גרמך באתר דנבעין חכרייא מבועי דאורייתא הקא. אמר, בריך רחמנא דשדנני הקא, למשמע מילך. (קכא) רבי בון, תהו אזיל יומא חד באורחא, פגע ביה חד ינוקא. א"ל, רבי, תבעי דאיתך עמך באורחך, ואשמש קמך בהאי אורחא. א"ל, זיל. אול אבתריה. (קכב) עד דתהו אזיל, פגען ביה, ר' חייא ורבי אבא ורבי יודא ור' יוסי, אמרו ליה, את בלחודך, ולית מאן דטעין בתרך. אמר לון, חד ינוקא הקא דאזיל אבתראי. אמר רבי חייא, פדאי תוית לחוב בעצמך, דלית עמך עם מאן דתשתעי במילי דאורייתא. יתבי בתקלא תחות אילן חד. (קכג) פתח ר' חייא ואמר, "וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. ההולך בדרך צריך להיות עמו, מי שידבר עמו בדברי תורה. "וכך דרפן של צדיקים, הולך ואור, הולך, ועמו דברי תורה. דכתיב, "ותורה אור. עד נכון היום, עד שתשתתף עמו השכינה, ולא תזוז ממנו. דתנינן, בכל מקום שיש דברי תורה, שכינה שם. שנאמר, "בכל מקום אשר אזכיר את שמי וכו'.

חלופי גרסאות

ח (ש"ב כג) נה כר ז"ח פה ט"ד. ו (משלי ד) לעיל
צח. ו (משלי ו) וישב וכר ז"ח יתרו קעב קצה רות ח
פה ט"א ו (שמות כ) לך תל במדבר כא פנחס תקו עקב ג תקיח קטו ט"א.
ע נ"א ל"ג לפיכך נענש (ווינצ'א). פ נ"א פגעו (ווינצ'א).
צ נ"א כך (ווינצ'א).

מסורת הזהר

ויהי בימי שמוע השופטים

כאן ההולך אחרי. אמר ר' חייא, ראוי אתה שתתחייב בנפשך, כי אין עמך עם מי שתעסוק עמו בדברי תורה. ישבו בשדה תחת אילן אחד.

הסולם

(קכג) פתח ר' חייא וכו': פ"ח ואמר, ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום. ההולך בדרך צריך להיות עמו, מי שידבר עמו בדברי תורה. וכך דרכם של צדיקים, הולך ואור, הולך ועמו דברי תורה, שכתוב ותורה אור, עד נכון היום, דהיינו עד שתשתתף עמו השכינה, ולא תזוז ממנו. שלמדנו, בכל מקום שיש דברי תורה, השכינה שם. שנאמר, בכל מקום אשר אזכיר את שמי וכו'.

פתח

מאמר

(קכ) ודא עקר רגלוי וכו': וזה, אלימלך עקר רגלוי ממקום נובע תורה, שבבית לחם יהודה, לגור בשדי מואב. ומשום זה, נענשו. ואתה רבי גלית עצמך למקום שהחברים נובעים תורה, שמבועי התורה כאן. אמר, ברוך הרחמן ששלח אותי לכאן, לשמוע דבריך.

(קכא) רבי בון הוה וכו': רבי בון היה הולך יום אחד בדרך. פגע בו ילד אחד. א"ל, רבי, רצונך שאלך עמך בדרךך, ואשמש לפניך בדרך זה. אמר לו, לך. הלך אחריי.

(קכב) עד דהוה אזיל וכו': בעוד שהיה הולך, פגעו בו, רבי חייא ורבי אבא ור' יודא ור' יוסי, אמרו לו, אתה הולך לדרךך, ואין מי שישא משאך אחריך. אמר להם, ילד אחד

(דפו"י דף ע"ז ט"ד)

זהר מדרש רות חדש לא
קכד) פתח רבי יהודה ואמר, רפאות תהי לשרך וגוי. התורה היא רפואה לאדם, לגוף ולעצמות, בעולם הזה ובעולם הבא. דאמר רבי נחמיה א"ר נהוראי, אסותא לבר נש בהאי עלמא בכל יומא, מאן דקרי ק"ש על תיקונה.

מאמר בקריאת שמע יש רמ"ח תיבות

קכה) ואמר רבי נהוראי, בק"ש יש רמ"ח תיבות, כמנן רמ"ח אברים של אדם. והקורא ק"ש בתיקונה, כל אבר ואבר נוטל תיבה אחת לעצמו, ומתרפא בו. ודא איהו רפאות תהי לשרך ושיקוי לעצמותיך.

קכו) אדהכי, מטא ההוא ינוקא, לאי מאורתא, ויתיב קמייהו. שמע אלן מלין, קם על וגלוהי ואמר, והלא בקריאת שמע אין שם אלא רמ"ח תיבות. אמר ליה רבי חייא, תיב בני, יתיב, אמר, בני שמעת בהאי מידי.

קכז) א"ל, כן שמעתי מאבא, דבק"ש יש רמ"ח תיבות חסר תלת, למנן איבריו של אדם. מאי תקנתיה. תקינו, דש"צ חוזר שלשה תיבות אלו. ומאי נינהו. ה' אלהיכם אמת. כדי להשלים רמ"ח תיבות על הקהל. וכדי שלא יפסיק לאמת, לא פחות משלשה, ולא יותר משלשה.

קכח) אדהכי אתי רבי יודא בריה דר' פנחס, ויתיב לגבייהו, ואמר להו, כמאי עסקיתו. אמרו ליה, במילי דק"ש, והכי אמר תאי ינוקא. אמר, ודאי הכי הוא, והכי אמר ר' יוחנן בן נורי אמר רבי יוסי בן דורמסקית, משמיה

חלופי גרסאות

ק נ"א ל"ג יתיב (מונקאטש) נ"א תיב (ווינצא).

מסורת הזהר

(פ (משלי ג) קדושים יא בהעלותך א שלח סו ת"ז תי"ד
 ל: תס"ג צד: ת"ע קלה.

הסולם

מלות. א"ל רבי חייא, שב בני. ישב. אמר, בני, שמעת בזה משחו.
קכז) א"ל כן שמעתי וכו': אמר לו הילד, כך שמעתי מאבי שבקריאת שמע, יש רמ"ח מלות חסר שלוש למנן אבריו של אדם. מה היא תקנתו. התקינו ששליח הצבור חוזר על ג' מלות אלו. ומה הן. הן אלקיכם אמת, כדי להשלים רמ"ח מלות בשביל הקהל. ועוד. כדי שלא יפסיק בין אלקיכם לאמת צריך לחזור על לא פחות משלש מלות ולא יותר משלש מלות.

קכח) אדהכי אתי רבי וכו': בתוך כך, בא רבי יודא בנו של ר' פנחס, וישב אצלם. אמר להם, במה אתם עוסקים. אמרו לו, בדברי קריאת שמע. וכך אמר אותו הילד. אמר, ודאי כך הוא, וכך אמר ר' יוחנן בן נורי א"ר יוסי בן דורמסקית, משמו של ר' עקיבא, החסידים הראשונים

מאמר

קכד) פתח ר' יהודה וכו': ואמר, רפאות תהי לשרך וגוי. התורה היא רפואה לאדם, לגוף ולעצמות בעולם הזה ובעולם הבא. שאמר ר' נחמיה א"ר נהוראי, רפואה לאדם בעולם הזה בכל יום, היא, מי שקורא קריאת שמע בתיקונה.

מאמר בק"ש יש רמ"ח תיבות

קכה) ואמר ר' נהוראי וכו': ואר"נ, בק"ש יש רמ"ח מלות, כמנן רמ"ח אברים של אדם, והקורא ק"ש בתיקונה, כל אבר ואבר לוקח מלה אחת לעצמו, ומתרפא בו. וזה הוא, רפאות תהי לשרך ושיקוי לעצמותיך.

קכו) אדהכי מטא ההוא וכו': בתוך כך הגיע אותו הילד עיף מן הדרך, וישב לפניו, שמע מלות אלו שאמרו, קם על רגליו ואמר, והלא בקריאת שמע אין שם אלא רמ"ח (דפו"י דף ע"ז ט"ד)

ל"ב זהר **מדריש רות** **חדש**
 דר' עקיבא, תסידים הראשונים תקנו קריאת שמע כנגד עשרת הדברות.
 וכנגד מנן איבריו של אדם. והא תסרו מהם שלשה. תקנו שיהא ש"צ חוזר
 ומשלים אותם. ומאי נינהו. ה' אלהיכם אמת.
קכ"ט בתפלה תקנו, ג' ברכות ראשונות, וג' * ברכות אחרונות. בקריאת
 שמע, ג' שמות בראשונה, ה' אלהינו ה', ושלשה שמות באחרונה, ה' אלהיכם
 אמת. וכל הקורא ק"ש פהאי גוונא, בידוע שאינו נידוק באותו יום.
קל' וכל האומר ק"ש שלא עם הצבור אינו משלים איבריו, מפני שחיסר
 השלשה תיבות שש"צ חוזר. מאי תקנתיה. יכוון בט"ו ווי"ן דאמת ויצ"ב.
קלא' ועם כל זה הנה קורא עליו אפא, מיענת לא יוכל לתקן וגו'. אותן
 שלשה תיבות שבק"ש, שש"צ חוזר אותם, לא יוכל להימנות אותם ולתשלום
 רמ"ח כשאר הציבור. אמר להווא ינוקא, אימא קראך. פתח ואמר, עיר
 קטנה ואנשים בה מעט.
קלב' רבי בון, טעין יומא חד, אבתרוי דרבי שמעון בן יוחאי, בסליקו דחד
 טיגרא, ברמאה דטורא, חמו חד צפורא מנדא א מגוזלא, ואתין אחרנין,
 ואמרטון אנפקא, ואמר האי קרא עליה, כצפור נודדת מן קנה פן איש נודד
 ממקומו.
קלג' עד דהוו אלו, חמו חד חנויא, דקטיל בר נש, ואזיל ליה. וחמו

מסורת הזהר **חלופי גרמאות**
 (קהלת א) צו כט. ק) (שם ט) להלן רס. ד (משלי ז) וניא בתשלום השלשה תיבות שמשים שליה צבור למנין
 אבריו שלו (ניא שלם ווינציא). ויניא כשליח (ווינציא),
 ת ניא מוסף מעט כדאמריין לקמן (בכל הדפוסים בסוגריום). א ניא מקולא (ווינציא) וניא מקולה (מונקאטש).

מאמר **הסולם** **בק"ש יש רמ"ח תיבות**
 הראשונים תקנו קריאת שמע כנגד עשרת
 הדברות, וכנגד רמ"ח אבריו של האדם. והרי
 חסרות מהן שלש. ע"כ תקנו ששליח הצבור
 יהיה חוזר ומשלימן. ומי הן. הן, ה' אלקיכם
 אמת.
קכט בתפלה תקנו ג' וכו': בתפלה
 תקנו ג' ברכות ראשונות וג' ברכות אחרונות.
 בקריאת שמע תקנו, ג' שמות בתחילה, ה'
 אלקינו ה', וג' שמות באחרונה, ה' אלקיכם
 אמת. וכל הקורא קריאת שמע באפן הזה,
 בידוע, שאינו נדוק באותו יום.
קל' וכ"ש האומר ק"ש וכו': וכל האומר
 קריאת שמע שלא עם הצבור, אינו משלים
 אבריו מפני שחסרות שלש המלות ששליח
 הצבור חוזר. מהו תקנתו יכוון בט"ו ווי"ן שיש
 באמת ויצ"ב.
קלא' ועם כ"ש זה וכו': ועכ"ז, היה
 אבי קורא עליו, מעוות לא יוכל לתקן וחסרון
 (דפו"י דף ע"ז ט"ד *) דף ע"ח ט"א

פתח

זהר מדרש רות חדש לג
ארץ, דטריף אודנא, ואכיל. אמר רבי שמעון, מאי אהני להאי חיויא, דטריף למגנא.

מאמר אשר בשערה ישופני

קלד) פתח ואמר, א אשר בשערה ישופני והרבה פצעי חנם. אשר בשערה, דא שטן, דאורחיה ב כחיווא, טריף וקטיל למגנא, ולא אתהני מיניה. ישופני, פתיב הקא ישופני, וקתיב התם הוא ישופך ראש. ובגין דבשערה ישופני, הרבה פצעי חנם, דאורחיה לאבאשא חנם, וטרף טרפא למגנא.

קלה) ואי תימא בלא רשות קא עביד. והקתיב, רוח סערה עושה דברו. וקתיב, אם ישך הנחש בלא לחש. חיויא לא נשך, עד דלחשין ליה מלעילא. דאמר רבי שמעון, אית דלחשין ליה מלעילא, ולא אשתמודע לגביה שהוא חיויא, וקטיל ליה לאחרא. זכאה מאן דלא אשתמודע גביה, ולא אתרשים קמיה.

קלו) מה פתיב באלימלך. ושם האיש אלימלך, פינן דאתרשים לגביה, אסטין בדינא עלוהי, עד דקטיל ליה. דקתיב, וימת אלימלך. פינן דשרי ביה שארי בכנוי וכולא בעונשא הדיינא, דלית עונשא פענשא דינא. די לא יימא דינא דאיהו אתענש בלחודוי, אלא איהו ובנוי וכל בייתיה יתפסון בחוקא דינא.

קלז) דינא, אית ליה למידף ולמדע בתר עוכרי דכני מתא, דאיהו

מסורת הזהר

(ש) (איוב ט) לעיל ל. (ת) (קהלת י) יתרו ל פקודי תקלו
(ח) (רות א) לך צג בח"ג צ"א.

חלופי גרסאות

ב נ"א דחיויא (ווינצ'יא). ג נ"א אהני (ווינצ'יא). ד נ"א
ל"ג וקטיל ליה לאחרא ונ"א וקטיל ליה ול"ג לאחרא
(ווינצ'יא). ה נ"א ל"ג דדינא דלית עונשא כעונשא ודינא
(ווינצ'יא).

מאמר

קלד) פתח ואמר אשר וכו': פ"א, אשר בשערה ישופני והרבה פצעי חנם. אשר בשערה, זה הוא השטן, שדרכו כנחש, הטורף והורג לחנם, שאינו נהנה ממנו. ישופני, כתוב כאן, ישופני, וכתוב שם, הוא ישופך ראש. מה שם הוא הנחש ההורג לחנם, אף כאן הוא השטן, ההורג ואינו נהנה. ומשום שבשערה ישופני, הרבה פצעי חנם, שדרכו להזיק בחנם, וטורף טרף בחנם.

קלה) ואי תימא בלא וכו': ואם תאמר, שעושה בלי רשות. הרי כתוב, רוח סערה עושה דברו. וכתוב, אם ישך הנחש בלא לחש. שפירושו, שהנחש אינו נושך עד שלוחשים לו מלמעלה. ואמר ר' שמעון, יש שלוחשים (דפו"י דף ע"ח ט"א)

הסולם

אשר בשערה ישופני

לו מלמעלה על האדם להחיותו, ואינו נודע לנחש ההוא מי הוא, והורג לאדם אחר. אשרי הוא, מי שאינו נודע לנחש, ואינו רשום לפניו.

קלו) מה פתיב באלימלך וכו': מה כתוב באלימלך, ושם האיש אלימלך. כיון ששמו נרשם ונודע לו לשטן, השטין עליו בדין, עד שהרג אותו. שכתוב, וימת אלימלך, כיון שהתחיל הזין בו, התחיל גם בבניו. והכל היה בעונש של שופט, שאלימלך היה שופט. כי אין עונש כעונשו של שופט. שלא יאמר, שהשופט בלבדו נענש, אלא הוא ובניו, וכל ביתו נתפשים בעון הדיין.

קלז) דינא אית ליה וכו': השופט, יש לו לדעת ולדרוף אחר מעשה בני העיר, ולהוכיחם

זהר מדריש רות חדש
 איתפס בחובייהו. דלא יימא דיינא, אָנא למידן דינא בין גבֵרָא לחבֵרָיה, וְלֹא יתיר. אֵלֶּא כָּל עוֹבְדֵי מְתָא תְלוּיִן עַל יְקוּדְלֵיה. וְאִי אָטִים עֵינֵי מְעוֹבְדֵי מְתָא, אִיהוּ אֲתָפִיס בְּחוֹבֵייהו.
 קלח) אַלִּימְלֶךְ יָכִיל הוּי לְמִיקָם וּלְמִיגָנָא עַל דְרֵיה, וְזַפְּאָה הוּה. בְּשַׁעְתָּא דַּאִתְעַר הַקְב"ה בְּדִינָא עַל עֲלָמָא, אֲשַׁנַּח בְּרֵאשִׁיתֵן דְעַמָּא, וּבְעָא לְחַפְיָא עַל אַלִּימְלֶךְ. בְּקַדְמִיתָא מַה כְּתִיב. אִישׁ סַתָּם, וְלֹא כְתִיב מֵאֵן הוּא. מִיָּד קָם מְקַטְרָנָא וְאָמַר, וְשֵׁם הָאִישׁ אַלִּימְלֶךְ, דַּאֲתָרְשִׁים אִיהוּ וְאֲשַׁתְמוּדַע הוּא וְכָל בֵּיתֵיה.
 קלט) מִכָּאֵן אֹלִיפְנָא, דְלִית דְיִינָא בְּכָל דְרָא וְדָרָא, דְלֹא אֲתָרְשִׁים וְאֲשַׁתְמוּדַע לְגַבִּיהַּ זְעִילָא. וּבְשַׁעְתָּא דַּאֲתְעַר דִּינָא עַל עֲלָמָא, אִיהִי אִיתְדָן בְּקַדְמִיתָא, דְכְתִיב שְׁפֹט הַשְּׁפֹטִים.

מאמר מחלון וכליון ערפה ורות

קמ) וְשֵׁם שְׁנֵי בְנָיו מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן. רַבִּי פְּדַת וְרַבִּי פְּרַחְיָא אָמְרוּ, מַחְלוֹן: שְׁמַחַל לֹו הַקְב"ה לְאַחַר זְמַן, " עַל שְׁהִיָּה מוֹתָה בְּיָדוֹ שֶׁל אָבִיו, וּמִשְׁתַּדֵּל בּוֹ עַל הַמְשַׁפְּטִים. כְּלִיּוֹן: עַל שְׁנִכְלָה מִן הָעוֹלָם.

קמא) ר' יוסי בן קיסמא אָמַר, כְּשֵׁם שְׁהִיּוּ הֵם, כֶּף הָיּוּ נְשׁוּתֵיהֶם. עֲרַפְהָ, עַל שְׁמָה נִידוּנָתָּ, " קֶשֶׁת קָדַל, דְלֹא בְעַתָּה לְמִיָּהוּי לָהּ חוּלְקָא * עִם יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ דַּאֲתָּ אָמַר, כִּי פָּנּוּ אֵלַי עוֹרְףָּ וְלֹא פָּנִים. " רַבְּנָן אָמְרִי, לְפִי שְׁהַחְזִירָה עוֹרְףָּ לְחַמּוֹתָהּ.

קמב) רות: עַל שֵׁם תוֹר, שֶׁהוּא כְּשׁוֹר עַל הַמְּזֻבָּח. כֶּף רוּת, כְּשִׁירָה לְכַא

חלופי גרסאות

1 נ"א קולדיה (ווינצ'א), 2 נ"א לעילא (ווינצ'א), 3 נ"א ל"ג על (ווינצ'א), 4 נ"א קשיא (ווינצ'א), 5 נ"א ל"ג רבנן אמרי לפי (ווינצ'א).

מאמר	הסולם	אשר בשערה ישופני
<p>ולהוכיחם, כי הוא נתפש בעונותיהם. שלא יאמר השופט, אני צריך לדון בין איש לחבירו, ולא יותר, אלא כל מעשי בני העיר תלויים על ערפו. ואם עוצם עיניו ממעשי בני העיר, הוא נתפס בעונותיהם.</p> <p>קלח) אַלִּימְלֶךְ יָכִיל הוּי וכו': אלימלך היה יכול לקום ולהגן על הרור. כי צדיק היה. בשעה שנתעורר הקב"ה על העולם בדיון, הביט בראשיהם של העם, ורצה לכסות על אלימלך. בתחילה מה כתוב, איש סתם, ולא כתוב מי הוא, שרצה לכסות עליו, מיד קם המקטרג ואמר, ושם האיש אלימלך, שהוא רשום ונודע, הוא וכל בני ביתו.</p> <p>קלט) מִכָּאֵן אֹלִיפְנָא דְלִית וכו': מכאן למדתי, שאין שופט בכל דור ודור, שלא יהיה רשום ונודע למעלה. ובשעה שנתעורר דין (דפו"י דף ע"ח ט"א * ט"ב)</p>	<p>על העולם, הוא נדון בתחילה. שכתוב, שפוט השופטים. דהיינו לשפוט השופטים.</p> <p>מאמר מחלון וכליון ערפה ורות</p> <p>קמ) וְשֵׁם שְׁנֵי בְנָיו מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן: רבי פדת ורב פרחיא אמרו, מחלון נקרא, משום שמחל לו הקב"ה לאחר זמן, דהיינו לאחר מיתתו, שאשתו נתיבמה, משום שהיה מוזהב בידו של אביו, ומשתדל בו על המשפטים. כְּלִיּוֹן נקרא, משום שנכלה מן העולם.</p> <p>קמא) ר' יוסי בן קיסמא וכו': ריב"ק אמר, כשם שהיו הם, כך היו נשותיהם. עֲרַפְהָ, נדונה על שמה, שהיתה קשת עורף, שלא רצתה, שיהיה לה חלק עם ישראל. כמו שאתה אומר, כי פנו אלי עורף ולא פנים. וחכמים אמרו, לפי שהחזירה עורף לחמותה.</p> <p>קמב) רות ע"ש שם תור וכו': רות, היא</p>	<p>אשר בשערה ישופני</p>

זהר מדרש רות הדש לה
בקהל, שעליה נתקיימה הלכה, עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית. רות:
שיצא ממנה בן, שריונה להקב"ה בשירות ותשבחות.
קמו) רות אשת מחלון, כבאתה בקהל. מחלון, שמחל לו הקב"ה, להיות
שמו נזכר. ערפה אשת כליון, ילא באתה בקהל, שפילה אותם הקב"ה, כליון
לא נזכר שמו בישראל.

קמוד) ועל תיקונא דא. נעמי, נשמה. אלימלך, נשמתא לנשמתא. מחלון,
רוח השכלית. רות, נפש השכלית. כליון, רוח הבהמיות. ועל דא אמר שלמה,
ומי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא
למטה לארץ. רוח האדם, דא מחלון. רוח הבהמה, דא כליון, שהוא מסטרא
דשמאלא. נפש הבהמית, דא ערפה, שהיא מקשת קדל, והיא מסיטרא דשמאלא.
ועל דא, כליון לא נזכר שמו בישראל.

ויקחו להם נשים מואביות

קמוה) ויקחו להם נשים מואביות, א"ר רחומאי, בנות עגלון מלך מואב
היו. ומפני מה זכה עגלון לכהן. א"ר רחומאי, כשבא אהוד ואמר, דדבר
אלהים לי אליך ויקם מעל הכסא. אמר לו הקב"ה, אתה קמת מכסאך בשביל
כבודי, חייך, ממך יצא מי שישב על כסאי. שנאמר, וישב שלמה על כסא ה'.

קמו) רבי בון אמר, אלמלא הוינא התם, פד אתקיימא הלכה, מואבי ולא
מואבית, פליגנא עליו, ואמינא, מואבית ולא מואבי. דדכתיב בהו, ויחל העם

חלופי גרסאות

כ נ"א ל"ג באתה בקהל מחלון (מונקאטש) נ"א שמחל
לו הקב"ה באתה בקהל בישראל להיות נזכר שמה (ווינציא).
ל נ"א ל"ג לא באתה בקהל (מונקאטש) נ"א שכלה אותה
הקב"ה הוא ערפה לא באתה בקהל (ווינציא). ח נ"א ל"ג
ומפני (ווינציא). נ נ"א ל"ג לכך (ווינציא). ס נ"א מוסיף ומה מאן דכתיב (ווינציא). נ"א ומן מה דכתיב (מונקאטש).

מסורת הזהר

(1) קהלת ג) ב"ב שכר לעיל ג. (2) (שופטים ג.) (ד) (דה"א
כט) וחי תשב ז"ת בראשית תנא לעיל יתור שיש שה"ש
תקפ. (ה) (במדבר כה) שמות כו.

מחלון וכליון ערפה ורות.

ומי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה
ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ. רוח
האדם, זהו מחלון. רוח הבהמה, זהו כליון,
שהוא מהצד השמאלי. ערפה, היא הנפש
הבהמית, שהיא מקשה עורף, והיא מצד שמאל.
ועל כן כליון, לא נזכר שמו בישראל.

סאפר ויקחו להם נשים מואביות

קמה) ויקחו להם נשים מואביות:
א"ר רחומאי. בנות עגלון מלך מואב היו.
ומפני מה זכה עגלון לכך. א"ר רחומאי, כשבא
אהוד ואמר, דבר אלקים לי אליך. ויקם מעל
הכסא. אמר לו הקב"ה, אתה קמת מכסאך
בשביל כבודי, חייך ממך יצא מי שישב על
כסאי, שנאמר וישב שלמה על כסא ה'.

קמו) רבי בון אמר וכו': רב"א, אם
הייתי שם, כשנתקיימה ההלכה מואבי ולא
מואבית

מאמר

היא על שם תור, שהוא כשר על המזבח, כך
רות, כשרה לבא בקהל, שעליה נתקיימה הלכה,
עמוני ולא עמונית. מואבי ולא מואבית.
שהנקבות מותרות לבא בקהל. עוד, רות,
היא, משום שיצא ממנה בן שריונה להקב"ה
בשירות ותשבחות.

קמו) רות אשת מחלון וכו': רות אשת
מחלון באה בקהל. ובעלה נקרא מחלון, משום
שמחל לו הקב"ה, שיהיה שמו נזכר על ידי
חיבוט. ערפה אשת כליון, לא באה בקהל,
שכילה אותם הקב"ה, וכליון לא נזכר שמו
בישראל.

קמוד) ועל תיקונא דא וכו': ועל תקון
זה. נעמי, היא נשמה. אלימלך, נשמה לנשמה.
מחלון, רוח השכלית. רות, נפש השכלית
כליון, רוח הבהמיות. ועל זה אמר שלמה,
(דפו"י דף ע"ח ט"ב)

ל"ז זהר מדרש רות חדש
לזנות אל בנות מואב ותקראנה לעם לזבחי אלהיהן. וכתיב, הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם ותהי המגפה בעדת ה'. אינון גרמין כולי האי, וגוברין אסירי ואינון שרדיין.

קמז) ומיד אמר, הדרי בי. ומה, משה ואלעזר קבלון. דכתיב, אשר לא ידעו משכב זכר החיו לכם. מ"ט. דבהכרח עמדו בנות מואב באותו מעשה, דא"ר חלקיה אמר רבי אסיא בן גוריון, האנשים באין ומביאין אותן בעל כרחן, ונהיא שלא קבלה, הורגין אותה. עד שנמצאו מואביות כולן שם בהכרח. וע"ד ודאי האנשים אסורים, והנשים מותרות. ועוד, כתיב באורייתא תרי טעמי, על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, ואשר שכר עליך בלעם, עיקרא דמילתא גוברין הוו.

קמח) אמר רבי חיסדאי, והא תנינן, דנחל שיטים מגדל הניאוף דנשים הוא, ואת אמרת בעל כרחן עמדו שם. ואמר רבי אושעיא, מאי דכתיב, ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים, שבאותו זמן, עתיד הקב"ה לרפאות את כל העולם, ומפני שנחל שיטים מרבה ניאוף, יצא מעין מבית ה' לרפאות אותו הנחל. א"כ הרי לך כי בשביל הניאוף הן באות מעצמן.

קמט) א"ר מנסיא, ח"ו. גלוי וידוע, דבמקום שבעליהם ואביהם שם, שאינן באות מעצמן בפרהסיא, אלא הם הפקירו אותן בעל כרחן בעצת בלעם.

חלופי גרסאות

ו נ"א עומדת ול"ג עמדו שם (מתקאטש) נ"א עומדות (ויניציא).

מסורת הזהר

(1) (במדרש לא) בלק צד שעה תצט. ז) (שם) מטות א ז"ח מטות א. ח) (ויאל ד) ואתחן קצו ת"ז תי"ד ל.

הסולם

מאמר

ויקחו להם נשים מואביות אתכם בלחם ובמים, ואשר שכר עליך בלעם. הרי שעיקר הדבר היו גברים.

קמח) אמר ר' חסדאי וכו': אר"ח, והרי למדנו, שנחל שיטים הוא מגדל הניאוף של נשים, ואתה אומר, שבאונס עמדו שם. וא"ר אושעיא, מ"ש, ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים. היינו, כי באותו זמן עתיד הקב"ה לרפאות את כל העולם, ומפני שנחל שיטים מרבה ניאוף, יצא מעין מבית ה' לרפאות אותו הנחל. א"כ הרי לך, כי בשביל הניאוף הן באות מעצמן.

קמט) א"ר מנסיא ח"ו וכו': א"ר מנסיא חס ושלום. גלוי וידוע שבמקום שבעליהן ואביהן שם, שאינן באות בעצמן לעין כל. אלא הם הפקירו אותן בעל כרחן, בעצת בלעם.

מואבית. הייתי חולק עליה והייתי אומר, מואבית ולא מואבי, שכתוב בהן, ויחל העם לזנות אל בנות מואב ותקראנה לעם לזבחי אלהיהן, וכתוב, הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם ותהי המגפה בעדת ה', הן גרמו כל כך, והזכרים אסורים והן מותרות.

קמז) ומיד אמר הדרי וכו': ומיד אמר אני חוזר בי. ומה, משה ואלעזר קבלו אותן, שכתוב, אשר לא ידעו משכב זכר החיו לכם. מהו הטעם. הוא כי באונס עמדו בנות מואב באותו מעשה, שאמר ר' חלקיה אמר ר' אסיא בן גוריון, האנשים באו ומביאים אותן בעל כרחן, ואותה שלא רצתה, הרגו אותה. עד שכל המואביות היו שם באונס. וע"כ האנשים אסורים ודאי, והנשים מותרות. ועוד, שכתוב בתורה שני טעמים, על דבר אשר לא קדמו

(דפו"י דף ע"ח ט"ב)

אמר

זהר מדרש רות חדש לז
קנב א"ר יוסי בן קסמא, תמיה אני, אם מגילה זו לא באה אלא כדי ליחס זרע דוד, שבא מרות המואביה, לא יספר יותר, ולמה לי כולי האי, ליכתוב יוחסא מבוועז, פשנשא את רות, ויאמר אלה תולדות פרץ, עד וישי הוליד את דוד. אלא כולא איצטריך, בגין צדקת זו, שבאה להתגייר, ולחסות תחת פני השכינה, ולהודיע ענותנותה וצניעות שבה וצדקותה.

קנא רבי אלעזר בר' יוסי אמר, להודיע זרע דוד, שהוא כסף צרוף בעליל לארץ. דהא פרוץ ועובד כסף צרוף הוא, ככסף זה שנצרך פעם ושתיים.
קנב ואם תאמר, מפני מה באו מן האמהות בענין זה. אלא כסף מזוקק מתוך סגים שבה. וזרע דוד צרוף מצד זה ומצד זה. דכתוב, ונאכהבת את ה' אלהיך בכל לבבך וגו', בשני יצריך, ביצר הטוב וביצר הרע. הכל צריך פאחד. וזרע דוד איצטריך הכי.

מאמר רוח ונשמה, ונשמה לנשמה, ורוח הטומאה

קנג (*) פתח רבי ואמר, הכי אדם הראשון, נשמתא לנשמתא. תנה, נשמתא. קין והבל, הכל, מזינא תדא עם אדם ותנה, ואתקרי רוח דקודשא. קין, רוח טומאה דשמאלא, אתקרי כלאים. והוי עירבוביא, דלא איצטריך. סטרא אתרא, דלא מזינא דאדם ותנה. ועל דא, לא תחוש בשור ובחמור יחדיו. ועל דא, לא תיעול ברית דקודשא ברשות אתריתי, לא יהיה לך אלהים אחרים על פני.

מסורת הזהר

(ט) (תהלים יב, י) (דברים ו) תולדות נו וארא צח בשלה רמו תרומה תקמ תקצא תרנב תרסא אחרי רטו במדבר יב אררא רבא ז ואתחנן מו פה קלו ת"ז ת"ח לז: בהשמטות ת"ד קמ"א:

חלופי גרסאות

פ נ"א ולא סיפר לו יותר למה (ווינציא). צ נ"א כסף דעובד ולי"ג פרץ ועובד (ווינציא). ק נ"א לי"ג ואם תאמר (ווינציא). ד נ"א האומות (מנקאשט).

מאמר

הסולם
קנ א"ר יוסי בן קסמא וכו': אר"י בן קסמא, תמה אני, אם מגילה זו לא באה אלא כדי ליחס זרע דוד, שבא מרות המואביה. כי א"ב, לא יספר יותר מיוחס דוד, ולמה לי כל כך, יתחיל לכתוב היחס מבוועז שנשא את רות, ויאמר אלה תולדות פרץ עד וישי הוליד את דוד. ומשיב, אלא הכל הוצרך בשביל הצדקת הזו שבאה להתגייר, ולחסות תחת פני השכינה, ולהודיע ענותנותה וצניעותה וצדקותה.

ויקחו להם נשים מואביות

קנב ואם תאמר מפני וכו': ואם תאמר, מפני מה באו מן האמהות, תמד ורות, בענין זה. אלא כסף מזוקק מתוך סגים שבה. וזרע דוד צרוף מצד זה, מהצד הטוב, ומצד זה מהצד הרע. שכתוב, ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך וגו'. דהיינו בשני יצריך, ביצר הטוב וביצר הרע. הכל צריך כאחד. וזרע דוד נצרכו לזה.

מאמר רוח ונשמה ונשמה לנשמה, ורוח הטומאה

קנג פתח רבי ואמר וכו': פתח רבי ואמר. כך הוא, כמו אלימלך ונעמי וכו' (כנ"ל אות קמ"ד) אדם הראשון, הוא נשמה לנשמה, חנה, היא נשמה, קין והבל, הבל הוא ממין אחד עם אדם וחנה, והוא נקרא רוח דקדושה. קין, הוא רוח הטומאה של שמאל, ונקרא כלאים. והוא עירוב בקדושה, שאינו צריך והוא

קנא רבי אלעזר בר' יוסי וכו': ר"א בר"י אמר, שע"כ האריך כל כך, כדי להודיע זרע דוד שהוא כסף צרוף בעליל לארץ. כי פרץ ועובד כסף צרוף הם, ככסף זה שנצרך פעם ושתיים. דהיינו פרץ, ע"י יהודה ותמר, בפעם א', ועובד ע"י בועז ורות, בפעם השנייה. (דפו"י דף ע"ח ט"ב * ט"ג)

לח זהר מדרש רות חדש
קנח וְאָדָם הוּא דוֹגְמָא שֶׁל מַעְלָה. אֱלֹהִים אַחֲרֵים, דָּא תַמּוּר וְאֶתוּן. זְכָר וּנְקֵבָה. וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּעָאִיל בְּרִית קַדִּישָׁא בְּרִשׁוֹת אֶתְרָא, כְּתִיב בֵּיהּ, כִּי בָהּ בְּגָדוּ כִי בָנִים זָרִים יִלְדוּ. וְלִית קִנְיָה לְהַקְבִּי"ה, בַּר מִן דָּא דְבְרִית קַדִּישָׁא.
קנח בְּרָא הַקְבִּי"ה בְּאִינְשׁ יִ"ה וְ"ה, דְּהוּא שְׁמָא קַדִּישָׁא דִּילֵיהּ, נִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא, וְדָא נִקְרָאת אָדָם, וּמִתְפַּשְׁטִין נְהוּרִין בְּתַשְׁעָה נְהוּרִין, יוֹהֵם מִשְׁתַּלְשְׁלִין מִן י', וְהוּא אֹר אֶחָד בְּלָא פִירוּדָא. וְעַל דָּא, גּוֹפָא דְאִינְשׁ, אֶתְקַרֵי לְכוּשָׁא דְאָדָם.
קנח ה' נִקְרָאת נִשְׁמָה, וְתוֹדוּג עִם י', וְאֶתְפַּשְׁיט לְכַמָּה נְהוּרִין, וְהוּא חַד. יִ"ה בְּלֵי פִירוּדָא. וְעַל דָּא, וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בְּרָא אֹתוֹ, זְכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם כּו', וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם.
קנח ו' נִקְרָאת רוּחַ, וְאֶתְקַרֵי בֵּן יִ"ה. ה', אֶתְקַרֵי אֶת נִפְשָׁא, וְאֶתְקַרֵי אֶת פִּתּוּלָא. וְעַל דָּא, אָב וְאָם בֵּן וּבַת. שְׁוֹרָא דְמַלְאָה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, אִיקְרֵי אָדָם. וְאֶתְפַּשְׁט נְהוּרָא דִּילֵיהּ, לְתַמְשָׁה וְאַרְבַּעִים נְהוּרִין, וְדָא הוּא חוֹשְׁבֵן אָדָם מ"ה.
קנח וְהֵשֶׁם יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, זְכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם כּו'. וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם

מסורת הזהר
 (הושע ה) לך שפה מקץ רמו יתרו תלג תצב.
 ר נ"א והוא תלוי מן י' (מונקאטש) נ"א והוא תלוי מן י' והוא י' נהורין אור (ווינציא). ש נ"א ורא גדולה נ"א ורא גדוליהם (ווינציא).

מאמר
 והוא הצד האחר, שלא ממין אדם ותוה, ועל זה כתוב, לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו. ששור הוא בהמה טהורה, והחמור הוא בהמה טמאה, שאסור לערבם זה בזה. ועל כן לא תבא ברית קודש ברשות אחרת. לא יהיה לך אלהים אחרים על פני.
קנח וְאָדָם הוּא דוֹגְמָא וְכו': וְאָדָם, הוּא דְמִינָן שְׁלִמְעֵלָה, דְּהִינּוּן הַצַּד הַקְּדוּשׁ, אֱלֹהִים אַחֲרֵים, זֶה תַמּוּר וְאֶתוּן, שְׁהֵם זְכָר וּנְקֵבָה דְטוֹמָא, וְע"כ מִי שְׁמֵבִיא בְרִית קַדִּישׁ בְּרִשׁוֹת אַחֲרָת, כְּתוּב כּו', בְּה' בְּגָדוּ כִי בָנִים זָרִים יִלְדוּ. וְאִין קִנְיָה לְהַקְבִּי"ה, תוּץ מוֹזֵה שֶׁל בְּרִית קַדִּישׁ.
קנח בְּרָא הַקְבִּי"ה בְּאִינְשׁ וְכו': בְּרָא הַקְבִּי"ה בְּאָדָם, ד' אֹתִיוֹת, יִ"ה וְ"ה, שְׁהֵן שְׁמוֹ הַקְּדוּשׁ. בְּרָא בּוֹ נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה, וְזוֹ נִקְרָאת אָדָם, וּמִתְפַּשְׁטִים בַּהּ הָאוּרוֹת, בְּתַשְׁעָה אֹרוֹת כַּח"ב חֲגִית נְה"י. וְעִסְרֵת יִסוּד מִשְׁלַמַּת אֹתָם לְעִשׂוֹר, וְהֵם מִשְׁתַּלְשְׁלִים מִן י' דְּהוּיָה. וְהֵם אֹר אֶחָד בְּלֵי פִירוּד. וְע"כ הַגּוֹפֵן שֶׁל הָאָדָם נִקְרָא לְכוּשׁ אָדָם. מִשּׁוֹם שְׁמֵלְבִישׁ הַנִּשְׁמָה לְנִשְׁמָה הַנִּקְרָאת אָדָם.
 (דפו"י דף ע"ח ט"ג)

הסולם
 רוח ונשמה ונשמה לנשמה, ורוח הפומאה
קנח ה' נִקְרָאת נִשְׁמָה וְכו': ה' דְּהוּיָה נִקְרָאת נִשְׁמָה, וּמִזְדוּגָתָא עִם י' דְּהוּיָה. שְׁהִיא נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה, וּמִתְפַּשְׁט לְהַרְבֵּה אֹרוֹת וְהֵם אַחֲד. יִ"ה, הֵם יוּחַד בְּלֵי פִירוּד. וְעַל זֶה כְּתוּב, וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בְּרָא אֹתוֹ זְכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וְכו' וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם.
קנח ו' נִקְרָאת רוּחַ וְכו': הוּי' דְּהוּיָה נִקְרָאת רוּחַ וְהָרוּחַ נִקְרָא בֵּן יִ"ה. לְהִיוֹתוֹ נֶאֱצַל מִזְדוּג יִ"ה. הַנֶּפֶשׁ נִקְרָאת ה' דְּהוּיָה, וּנִקְרָאת בַּת. וְע"כ הַנִּשְׁמָה לְנִשְׁמָה, וְהַנִּשְׁמָה, וְהָרוּחַ, וְהַנֶּפֶשׁ, הֵם אָב וְאָם בֵּן וּבַת. וְסוּד הַדְּבָר יֵשׁ הַשֵּׁם הוּיָה בְּמִלּוּי אֶלְפִינ, שְׁהוּא יוֹד הָא וְאוּ הָא נִקְרָא אָדָם, מִשּׁוֹם שְׁהָאוּר שְׁלוֹ, מִתְפַּשְׁט לְמ"ה אֹרוֹת, שׁוֹה הוּא בְּגִימְטְרִיא אָדָם, שְׁהוּא מ"ה.
קנח וְהֵשֶׁם יוֹד הָא וְכו': וְהֵשֶׁם יוֹד הָא וְאוּ הָא. שְׁהוּא נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה, נִשְׁמָה, רוּחַ וְנֶפֶשׁ כְּנ"ל. זְכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם. כִּי נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה הִיא זְכָר, וְנִשְׁמָה הִיא נְקֵבָה. וְכֵן הָרוּחַ הוּא זְכָר, וְהַנֶּפֶשׁ הִיא נְקֵבָה. וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. וְאֶח"כ יִצַר הַגּוֹפֵן. שְׁכְּתוּב, וַיִּצַר ה' אֱלֹהִים

זהר מדרש רות הדש לט
 "אדם. ואח"כ יצר הגוף, דכתיב וַיִּצְרֵהוּ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָם מִן הָאֲדָמָה וַיַּפֵּחַ בְּאָפְיוֹ נְשָׁמַת חַיִּים.
 קנט) מאי אית בין אדם לאדם, הרי «יהו"ה נקרא אדם, וגופא נקרא אדם, מאי בין האי להאי. אלא, באתר דאקרי וַיִּכְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, הוא ירו"ד. ובאתר דלא אקרי בצלמו הוא גוף.
 קס) ובאתר דאמר וַיִּצְרֵהוּ אֱלֹהִים. שִׁיְצַר לְאָדָם, עֲשָׂאוֹ. דכתיב וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹת עוֹר וַיְלַבִּישֵׁם. ז בראשונה כְּתָנוֹת אֹר, בדוגמא של מעלה, ובאתר דחבו כְּתָנוֹת עוֹר.
 קסא) ועל דא אמר, כֹּל הַנִּקְרָא בְּשָׁמַי וּלְכַבּוּדִי בְּרֵאתִיו יִצְרָתִיו אִף עֲשִׂיתִיו. בְּרֵאתִיו, דא ירו"ד ה"א וא"ו ה"א. יִצְרָתִיו, דא כְּתָנוֹת אֹר. א"ף עֲשִׂיתִיו, דא כְּתָנוֹת עוֹר. משום דהאף סבב זה.
 קסב) וּלְמַאן יִתְקַרֵי רַע. דא יצה"ר, וְדָא נַחֲשׁ, דַּעֲבָד וְסַבֵּב דְּאִתְגַּזְרַר עַל אָדָם וְתוּהּ מוֹתָא, וְעַל כָּל אִינְשׁ.

מאמר כמו שיש שם בקדושה כך יש שם בטומאה

קסג) ובדוגמא דאיתא שם דקודשא, הכי אית שם דמסאבו, שהוא טמא.

חלופי גרסאות

ת נ"א מסיף אדם בגימטריא הוי"ה חוה (מהגהת כ"י מונקאטש). א נ"א ל"ג הוי"ה (ווינציא) נ"א נשמה נקרא נשמת אדם (מונקאטש). ב נ"א ובאתר (ווינציא) ג (נ"א ל"ג כתנות עור וילבישם בראשונה (מונקאטש). ד נ"א ל"ג (מונקאטש והוא ט"ס). ז ה"ג הסלם נ"א למה איתקרי רע דאמרין יצה"ר דא נחש ונ"א ולמאן יתקרי רע דא יצה"ר ודא נחש דא נחש (כל הרפוסים).

מסורת הזהר

(7) (בראשית ב) ב"א רמ ז"ח יתרו קסו. (ח) (שם א) הקס"ז ולו ז"ח שה"ש רפג תקצח. (1) (שם ג) ב"א רפט. תק"ה קיט ט"א. (ט) (ישעיה מג) לעיל ב. בראשונה (ווינציא). ה נ"א ל"ג אור (ווינציא). ו נ"א אור (מונקאטש והוא ט"ס). ז ה"ג הסלם נ"א למה איתקרי רע דאמרין יצה"ר דא נחש ונ"א ולמאן יתקרי רע דא יצה"ר ודא נחש דא נחש (כל הרפוסים).

הסולם

רוח ונשמה, ונשמה לנשמה, ורוח הפומאה
 קסא) ועל דא אמר וכו': ועל זה אמר, כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתי יצרתיו אף עשיתי. בראתי, היינו יוד הא ואו הא, שהם נר"נ ונשמה לנשמה של האדם כנ"ל, יצרתיו, זהו כתנות אור, שמטרם החטא. אף עשיתי, זהו כתנות עור, משום שהאף דהיינו הכעס על חטאו, סבב את זה.
 קסב) ולמאן יתקרי רע וכו': ולמי יקרא רע. היינו ליצר הרע, וזהו הנחש שעשה וסבב שנגזר מות על אדם ותוה ועל כל איש.

מאמר

אלקים את האדם עפר מן האדמה ויפת באפיו נשמת חיים.
 קנט) מאי אית בין אדם לאדם, הרי הוי"ה, שהם נשמה לנשמה, נשמה, רוח ונפש. נקרא אדם, והגוף נקרא אדם, מה בין זה לזה. כלומר איך נבחין אם הכתוב מדבר בהוי"ה, אם הכתוב מדבר בגוף האדם. ומשיב, אלא במקום שנקרא ויברא אלקים את האדם בצלמו, הוא הוי"ה. דהיינו נר"נ של האדם, ובמקום שלא נקרא בצלמו, הוא הגוף של האדם.
 קס) ובאתר דאמר ויצר וכו': ואחר שאמר ויצר ה' אלקים, שיצר את האדם, שהוא בבחינת עולם היצירה, עשהו, מבחינת עולם העשיה. שכתוב, ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. בראשונה היו כתנות אור, בדמיון של מעלה, ואחר שחטאו, נעשו כתנות עור.

מאמר כמו שיש שם בקדושה כך יש שם בטומאה

קסג) ובדוגמא דאיתא שם וכו': וכמו שיש שם בקדושה, כך יש שם הטומאה, שהוא טמא. ועל זה כתוב, לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. וכל הפוגם אחד מאבריו למטה, הוא כאלו פוגם למעלה.

ועל

(דפו"י דף ע"ח ט"ג)

מ זהר **מדריש רות** **חדש**
ועל דא, לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. וכל הפוגם אחד מאיבריו מלמטה,
כאלו פוגם מלמעלה.

קסד ועל דא, תרכב בא לעולם, וכפנא ומותא אתי לעלמא. ועל דא ויהיו
נשיכם אלמנות וגו'. למאן דעאל ברית קדישא ברשו אחרא. ועל דא, ששטנז
לא יעלה עליך. לא תחרש בשור ובחמור יחדו. ועל דא אמר, ארור שוכב
עם כל בהמה. מאן היא בהמה. דא פותית. גוף שהיא מסטרא דבהמה אחרא
דלעילא, מסאבא.

קסה ועל דא אמר, ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת
המנות ואת הרע. את החיים ואת הטוב, דא ידו. ואת המנות ואת הרע, דא
שמה דסמאל, נשמתא לנשמתא מסטרא דשמאלא, * ונשמה ורוח ונפש
מסטרא דשמאלא, שהיא בגופא, לאו אקרון אדם. ומה אמר. ובחרת בחיים.

קסו ועל דא אית שדין יהודאין. ולא אתא פסוקא, דאמר לא יהיה לך
אלהים אחרים, אלא לישמעאל ולעשו. ואלהים אחרים מן ישמעאל ועשו מאן
אתר נפקו. מן השמרים של שדים יהודאין. ועל דא כתיב, כי משרש נחש
יצא צפע. ועל דא, אם אמר לך יצר הרע, חטא, ושכב עם הבהמה, אל תאמן בו.

קסז וע"ד, אית שדין יהודאין וישמעאלים ונוצרים, והגדולה לבני עשו

חלופי גרסאות

ח נ"א יצה"ט (כל הדפוסים בשם ס"א). ט נ"א דנשמתא
דסטרא (ווינציא). י נ"א ליג ונשמה (ווינציא). כ נ"א
מוסיף דאדם שהוא דלשאר עמין לאו (ווינציא) נ"א דישאל
אקרו אדם וכל שאר עמין לאו (מונקאטש). ל נ"א מוסיף
אמר אח"כ (מונקאטש במרובעים). מ נ"א ליג ונוצרים
(ווינציא).

מסורת הזהר

(שמות כב) ויקרא קבא. (9) ויקרא יט) שמות רטו
וארא קסה קדושים קיא בלק תע ת"ז תס"ו צו: תס"ט
קט. (דברים כב) וישלח כד שלח לך קס ז"ח אחרי
מג תקיח צט ט"ב. (ק) (שם כז) ב"א רצ משפטים תסא
פוחס טו כי תצא לג (7) (שם ל) ב"א קפ ת"ז תס"ז
צח. ז"ח נח מט אחרי כא פב ט"ג תקיח קטז ט"א קכב
ט"א. (11) (ישעיה יד) לך עח נשא צב ת"ז תס"ט צט:

הסולם

כמו שיש שם מקדושה כך יש שם כמומאה

דהיינו בגוף משאר העמים. ומה אמר, ובחרת
בחיים. דהיינו בנר"ן ונשמה לנשמה מסוד שם
הויה.

קסו ועל דא אית וכו': וע"כ יש
שדים יהודים. שאינם קדושה ואינם טומאה
אלא הם בחינת חול, (כמ"ש לעיל בז"ח אחרי
אות כ'. ועי' בזהר פנחס אות תשס"ג ובזהר
תצא אות ל') ולא בא הפסוק שאמר, לא יהיה
לך אלהים אחרים, אלא לאלהים של ישמעאל
ועשו. ואלהים אחרים מישמעאל ועשו מאין
הם יוצאים. הם יוצאים מן השמרים של שדים
יהודים. ועל זה כתוב, כי משרש נחש יצא
צפע. ועל זה, אם אמר לך יצר הרע, חטא
ושכב עם הבהמה, כלומר עם נכרית מבני
ישמעאל ועשו, אל תשמע לו.

קסז וע"ד אית שדין וכו': וע"כ יש
שדים. יהודים, וישמעאלים ונוצרים, והגדולה
לבני

מאמר

קסד ועל דא הרב וכו': ועל זה באה
חרב לעולם, ורעב ומות באים לעולם. ועל
זה, והיו נשיכם אלמנות וגו', למי שמביא
ברית קודש ברשות אחרת. ועל זה כתוב,
ששטנז לא יעלה עליך, לא תחרוש בשור
ובחמור יחדיו, דהיינו שלא יערב הטומאה
והקדושה יחדיו (כנ"ל אות קנ"ג) ועל זה אומר,
ארור שוכב עם כל בהמה. מי היא בהמה. זו
נכרית, שהיא גוף מצד בהמה אחרת שלמעלה,
הטמאה.

קסה ועל דא אמר וכו': ועל זה אמר,
ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב
ואת המות ואת הרע. את החיים ואת הטוב,
זהו הו"ה, שה"ס נר"ן ונשמה לנשמה, כנ"ל.
ואת המות ואת הרע זהו שמו של סמאל, שהוא
נשמה לנשמה מצד שמאל, ונשמה ורוח ונפש
מצד שמאל, שהוא בגוף שאינו נקרא אדם.

(דפו"י דף ע"ח ט"ג * ט"ד)

זהר **מדרש רות** **חדש** **מא**
 וישמעאלים. ומאיזה מקום היא. מן הגופות שלהם, שהם אחים עמנו מן הגוף, ולא מנשמה, ולא מן רוח, ולא מנפש, ולא מנשמתא לנשמתא.
קסח ואני פותח לך פתח גדול. כל בני ישראל הם משתתפים להקב"ה. ואלהים של בני עשו, הוא ישתתף להם. מנלן. רמז שאמר הכתוב, ויבא אלהים אל בלעם בתלום הלילה, אלהים שלו ישתתף לו, ויבא עד ביתו, וידבר עמו בלעם מן החלון שלו. וזה למה. בשביל כבוד הגוף, שהוא עיקר שלהם.
קסט וע"ד, כל גוי שיעשה תשובה, ויתפרש מע"ז ומעבירה, יעול הקב"ה ביה רוח קדישא ונפשא קדישא. וע"ד יש לו חלק לעוה"ב. ולא עם בני ישראל, אלא חלק בפני עצמו, ועולם בפני עצמו.
קע וכל זה למה. בשביל השמרים שיש בגופו, שהם מן הטומאה. והרוח הקדושה, ונפש הקדושה, שישבו על השמרים, בתנקה גדולה יביאו לה לזה הגוף, כמו האדם הדר באשפה. ומשימות נאבדים השמרים שלו.
קעא ועל דא אמרו, הגוף מן הכותי, בחייו טמא, ובמותו טהור. למה. בשביל שתתאבד נשמתא דיליה, והגוף ישוב אל העפר פשהיה. היהודי, בחייו טהור, ובמותו טמא. בשביל שנשמתו עולה למקום גבוה, ונשאר נפש הבהמית בגוף. ועל דא, זה נקרא טמא במותו. והפתי טהור.
קעב למה"ד, לתרין אילנין, חד קדישא, וחד מסאבא. מה הני קדישא,

חלופי גרסאות

מסורת זוהר (במדרש רות) וירא שמו משפטים לו ויקרא קה בחקותי (במדרש רות) וירא שמו משפטים לו ויקרא קה בחקותי
 יג בלק תכה.
 ו נ"א ל"ג היא מן (ווינציא). ו נ"א מוסיף בחלום מן (ווינציא). ו נ"א החלום (כל הרפוסים בשם ס"א). ו נ"א ל"ג גוי (ווינציא). ו נ"א מוסיף ויעול ביה רוח (ווינציא). ו ק ה"ג כל הרפוסים בשם ס"א נ"א שישב עליהם (כל הרפוסים). ו נ"א יבואו (ווינציא).

הסולם

מאמר
 לבני עשו ולבני ישמעאל. ומאיזה מקום היא הגדולה. היינו מצד הגופות שלהם, שהם אחים עמנו מצד הגוף. אבל לא מצד הנשמה, ולא מרוח ולא מנפש, ולא מנשמה לנשמה.
קסח ואני פותח לך וכו': ואני פותח לך פתח גדול. כל בני ישראל הם משתתפים להקב"ה ואלהים של בני עשו הוא ישתתף להם. מאין לנו זה. הרמז הוא שאמר הכתוב, ויבא אלקים אל בלעם בתלום הלילה. הרי שאלהים שלו ישתתף לו, ויבא עד ביתו, וידבר עמו בלעם מן החלון שלו. וזה למה הוא בשביל כבוד הגוף שהוא העיקר להם.
קסט וע"ד ב"ג גוי וכו': וע"כ, כל גוי שיעשה תשובה, ויפרד מעבודה זרה, ומעבירות, יכניס בו הקב"ה רוח קדוש ונפש קדושה. וע"כ יש לו חלק לעולם הבא. ולא עם (דפני"ך ע"ח ט"ד)

כמו שיש שם מקדושה כך יש שם כוונתא
 בני ישראל, אלא חלק בפני עצמו ועולם בפני עצמו.
קע וכ"ז זה למה וכו': וכל זה למה. הוא בשביל השמרים שיש בגופו, שהם מן הטומאה. והרוח של הקדושה והנפש של הקדושה שישבו על השמרים, בחזק גדול יביאו לגוף הזה כמו האדם הדר באשפה. ומשימות, השמרים שלו נאבדים.
קעא וע"ד דא אמרו וכו': וע"כ אמרו, הגוף מן העכו"ם, בחייו טמא ובמותו טהור. למה. הוא בשביל שנאבדה הנשמה שלו, והגוף ישוב אל העפר כשהיה. היהודי, בחייו טהור ובמותו טמא. בשביל שנשמתו עולה למקום גבוה, והנפש הבהמית נשאר בגוף. וע"כ זה במותו נקרא טמא. והעכו"ם טהור.
קעב למה"ד לתרין אילנין וכו': למה הדבר

מב זהר **מדרש רות** **חדש**
ומה הוי מסאָבא. מה דעביד איבא, הוי קדישא. ומה דלא עביד איבא, הוי
מסאָבא. ודין הוא דיעביד צל לע"ז. ועם כל דא הם נטועים בארץ, ולחד אילנא
אית מיין, ולאילנא אחריןא * אית מיין, ועם כל דא, אילנא חד יעביד איבא,
ואילנא חד לא יעביד איבא.

קעג בדוגמא דא, אינון ישראל, ובני אומות. תרי אילנין, דאינון נטיעין
בארעא. דרוח דקדישא, ורוח דמסאָבא, דא הוא האילנות, ואינון בארעא תדא,
דאינון מן גופא, אַחונא עמנא. ולחד אית מיין ועביד איבא, * דא איהי אורייתא
קדישא דישראל, שנמשלה למים, שנאמר * הוי כל צמא לכו למים, ואין מים
אלא תורה.

קעד ועל גופא דישראל אמר, ועץ עושה פרי אשר ורעו בו על הארץ
וגו'. וירית גינתא דעדן. וירית גופא קדישא דלעילא. ונהנית נשמתו מאור
השכינה.

קעה ואת אמרת, דלית איבא באילנא דמסאָבא, למה הפסוק אמר עץ
עושה פרי למינו. * אין באיבא דאילנא, דיעביד צל לע"ז, שיאמרו עליו דיעביד
איבא, דלא אכלין מיניה, וידפנו הרוח. ועל זה אמר, לא כן הרשעים פי אם
כמוץ וגו'.

קעו ואית לאילנא דא דמסאָבא מיין, ולא יעביד איבא, אלא כמא דאמרנא,

חלופי גרמאות

ש נ"א לית (ווינציא). ת נ"א דהא אית (ווינציא). א נ"א
עין (ווינציא).

מסורת הזהר

(א) ישעיה נה) בהשמטות ח"א רסו. דפו"י. בשלה שמה
תרומה לה ת"ז תמ"ה פב.

הסולם

מאמר

כמו שיש שם בקדושה כך יש שם בטומאה
הגוף הקדוש הרוחני של מעלה. ונשמתו נהנית
מאור השכינה.

קעה ואת אמרת דלית וכו': שואל
ונתה אומר, שאין פירות באילן הטומאה, שהוא
עכו"ם. למה אומר הכתוב, עץ עושה פרי
למינו. שמשמע שיש פירות בכל מיני אילנות.
ומשיב, אין בפירות האילן העושה צל לעבודה
זרה, שיאמרו עליו שעושה פירות, משום שאינם
אוכלים מהם, וידפנו הרוח. ועל זה, אמר,
לא כן הרשעים כי אם כמוץ אשר תדפנו רוח.

קעו ואית לאילנא דא וכו': ויש לאילן
זה של הטומאה מים, דהיינו התורה שלהם,
ולא יעשה פירות, אלא כמו שאמרנו. כמוץ
אשר תדפנו רוח, זו היא התורה שלהם, שכתוב,
לא כן הרשעים כי אם כמוץ אשר תדפנו רוח.
מה שאין כן בישראל מה כתוב, והיה כעץ
שתול על פלגי מים.

רבי

(דפו"י דף ע"ח ט"ד)

זהר מדריש רות חדש מג
 פמו"ץ אשר תדפנו רות. דא אורייטא דלהון, דדכתיב א לא כן הרשעים פי אם
 פמוץ כו'. משא"כ בישראל, מה פתיב. והיה פעץ שתול על פלגי מים.
 קעז) רבי אושעיא אמר, בא וראה מעץ הדעת טוב ורע, זרע דוד * פתאי
 גוונא עה"ד טו"ר. טוב מצד האבות. ורע מצד האמהות, שהיו מן האומות. ועם
 כל זה, לאו מחציפות דלהון דהוות. כיון ששמע רבי אלעזר בר יוסי דא בא
 ונשקו בראשו.

קעח) אמר רבי חסדאי, רות ממצניעות ושבקה היתה, ונכנסה תחת כנפי
 השכינה, ויצא ממנה דוד. ונהמלכים התחייבו להיות מזרע דוד, כדי שהיו
 רחמנים ואכזרים. רחמנים מצד האב. ואכזרים מצד האם. וזה צריך להיות
 פאתד. ולפיכך, זרע דוד, נוקם ונוטר כנחש לאומות ורחמן לישראלים.

קעט) אמר רבי חלפתא, כשושנה בין החוחים, ינותנת ריח טוב, כן
 רות מזרע האומות, נתנה ריח טוב לפני הקב"ה. כשושנה שהעלתה ריח טוב,
 כן רות, ממעשיה הטובים נכנסה תחת כנפי השכינה.

מאמר רות וערפה

קפ) שאל רבי פדת, לבריה של רבי יוסי איש סוכו. רות, כיון שנתגיירה,
 מפני מה לא קראוה בשם אחר. אמר ליה, כן שמעתי, דשם אחר היה לה,
 וכשנשאת למחלון, קראו שמה רות. ומשם עלתה בשם זה. דהא כשנשאת
 למחלון נתגיירה, ולא לאחר זמן.

חלופי גרמאות

מסורת הזוהר

(א) (תהלים א) בלק עח פנחס שעו ת"ז חס"ט קט. תק"ח ב ל"ג מן דכתיב עד סוף האות. ג נ"א ל"ג זרע דוד
 כה"ג עה"ד טו"ר (מונקאטש). ד נ"א הוה (מונקאטש).
 ה נ"א מצניעות שלה נכנסה תחת כנפי השכינה (וויניציא). ו נ"א ל"ג שבהם היתה (מונקאטש). ז נ"א מסיף
 המלוכה והמלכים (וויניציא). ח נ"א ל"ג לאומות (וויניציא). ט ה"ג כל הדפוסים בשם ס"א נ"א ריח השושנה אותה שיצאה
 מבין החוחים רות מזרע האומות יצאה כשושנה זו והעלתה ריח טוב לפני הקב"ה ול"ג מן כשושנה עד סוף האות (כל הדפוסים). י
 נ"א ונתנה (וויניציא). כ נ"א ונתנה (וויניציא). ל נ"א מעשיה טובים ונכנסה (וויניציא).

מאמר

הסולם

קעז) רבי אושעיא אמר וכו': ר"א
 אמר, בוא וראה מעץ הדעת טוב ורע. זרע
 דוד הם כאופן הזה של עץ הדעת טוב ורע.
 כי דוד ה"ס מלכות, ומלכות, ה"ס עץ הדעת
 טו"ר. טוב מצד האבות. ורע מצד האמהות,
 שהיו מן האומות. ועם כל זה, לא היו מן עזי
 פנים שבהן. כיון ששמע זה, רבי אלעזר בר
 יוסי, בא ונשקו בראשו.

מאמר רות וערפה

קעח) אמר ר' חסדאי וכו': אר"ה רות
 מהצניעות שבהן היתה, ונכנסה תחת כנפי
 השכינה, ויצא ממנה דוד. והמלכים חייבים
 להיות מזרע דוד, כדי שהיו רחמנים ואכזרים,
 רחמנים מצד האב, ואכזרים מצד האם, שהיא
 מן האומות. וזה צריך להיות כאחד. ולפיכך
 (דפו"י דף ע"ח ט"ד *) דף ע"ט ט"א

מד זהר **מדרש רות** **חדש**

קפא אָמַר לוֹ, וְהִכְתִּיב אַח"כ, בְּאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֶלַיִן וְאֶלְהִיךָ וְכוּ', הִרְבָּה הַתְּרָאוֹת עֲשֵׂתָה נְעָמִי, בְּדַתְיִנְיָן, וְכוּלְךָ קִבְּלָה עָלֶיךָ. וְאִם נִתְגַּיְיֶרָה קוֹדֵם, לָמָּה לָּהּ הִשְׁתָּא כּוּלֵי הָאִי.

קפב אָמַר לוֹ, ח"ו שְׁנִשְׁאַה מַחְלוֹן, וְהִיא גוּיָה, אֲלָא כְּשִׁנְשָׂאָה נִתְגַּיְיֶרָה, וּבְחֻזְקַת אֵימַת בְּעֵלָה יַעֲמָדָה הִיא וְעַרְפָּה, בְּעִנְיָן זֶה. כִּיּוֹן שְׁמַתּוּ בְּעֵלְיֶהֶן, עַרְפָּה חֲזָרָה לְסִרְחוּנָהּ, וְרוּת עֲמָדָה בְּטַעֲמָה. דְּכִתִּיב, הִנֵּה שָׁבָה יְבַמְתֶּךָ אֶל עַמָּה וְאֶל אֱלֹהֶיהָ וְרוּת דְּבָקָה בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁהִיתָה בְּתַחֲלִילָה. כִּיּוֹן שְׁמַתּוּ בְּעֵלָה, בְּרַצוּנָה דְּבָקָה בְּתוֹרָה.

קפג אָמַר לוֹ, שְׁמַעְתָּ מַה שְׁמָה בְּתַחֲלִילָה. אָמַר לִיה, גִּילִית שְׁמָה. כְּשִׁנְשָׂאָה מַחְלוֹן, קָרָא לְשְׁמָה רוּת. עַרְפָּה, הִרְפָּה שְׁמָה, וְחֲזָרָה לְסִרְחוּנָהּ, וְלִשְׁמָה, וְלַעֲמָה, וְלֹאֲלֹהֶיהָ, דְּכִתִּיב הִנֵּה שָׁבָה יְבַמְתֶּךָ אֶל עַמָּה וְאֶל אֱלֹהֶיהָ. אֶל עַמָּה, לְהַקְרָא בְּשֵׁם הָרַאשׁוֹן. וְאֶל אֱלֹהֶיהָ, לְעַבּוֹד עַבְדָּה זָרָה.

קפד רַבִּי רְחוּמַאי, וְרַבִּי קִיסְמִי בֶן גִּירִי, הָווּ שְׂכִיחֵי בְּהַדֵּי הַדְּדֵי בְּאוּנוּ, מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת. יוֹמָא תַּד הָווּ יְתִבִי, וְרַבִּי רְחוּמַאי הָהוּ יְתִיב וְדַרְשׁ, וְעַמָּא יְתִבִי קַמִּיהָ. פְּתַח וְאָמַר, עַל כֵּן בְּאוּרִים כְּבָדוּ ה'. מֵאִי בְּאוּרִים. אֵלוּ אוּרִים וְתוּמִים.

מאמר אור לו בציון ותנור לו בירושלים

קפה ד"א. בְּאוּרִים: בְּשֵׁתֵי אִישׁוֹת, שְׁהֵם בְּצִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם. דְּכִתִּיב, וְנָאִם ה' אֲשֶׁר אִיר לוֹ בְּצִיּוֹן וְתַנּוּר לוֹ בִּירוּשָׁלַם. וְאִין בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים בְּהֵם.

ח'לופי גרסאות

ו נ"א קודם נתגיירה (ווינצ'א). ו נ"א מוסיף עליה עמדה (מונקאטש). ו נ"א ליג היא (ווינצ'א). ו נ"א מוסיף אלהיה משמע דכתיב שבה (מונקאטש). פ נ"א פלוניא וליג גילית שמה (כל הדפוסים בשם ס"א).

מסורת הזהר

(ג) רות א) בלק ק פנחס תקסג ת"ז תלי"א עה: ז"ח פכ ט"ב. (ד) ז"ח פא ט"ד. (ה) (שם) ז"ח פא ט"ד. (ו) (ישעיה כד) צו קנח פנחס רמו. ת"ז בהקדמה יא. תלי"ז עו: להלן ט"ב. (ז) (שם לא).

רות וערפה

קפג אָמַר לוֹ שְׁמַעְתָּ וְכוּ': א"ל שְׁמַעְתָּ מַה הִיא שְׁמָה תַחֲלִילָה. אָמַר לוֹ גִילִית שְׁמָה, כְּשִׁנְשָׂאָה מַחְלוֹן קָרָא שְׁמָה רוּת. עַרְפָּה, הִרְפָּה שְׁמָה, וְחֲזָרָה לְסִרְחוּנָהּ וְלִשְׁמָה וְלַעֲמָה וְלֹאֲלֹהֶיהָ. שְׁכַתּוּב, הִנֵּה שָׁבָה יְבַמְתֶּךָ אֶל עַמָּה וְאֶל אֱלֹהֶיהָ. אֶל עַמָּה, לְהַקְרָא בְּשֵׁם הָרַאשׁוֹן. וְאֶל אֱלֹהֶיהָ, לְעַבּוֹד עַבְדָּה זָרָה.

מאמר אור לו בציון ותנור לו בירושלים

קפד רַבִּי רְחוּמַאי וְרַבִּי וְכוּ': ר"ר ור' קיסמא בן גירי, היו נמצאים יחד באונו, משבת לשבת. יום אחד היו יושבים, ורבי רחומאי היה יושב ודורש, והעם ישבו לפניו. פתח ואמר, על כן באורים כבדו ה', מהו באורים. אלו אורים ותומים.

קפה ד"א בְּאוּרִים בְּשֵׁתֵי וְכוּ': פִּירוּשׁ אַחַר. בְּאוּרִים הֵיינו בְּשֵׁתֵי אִישׁוֹת שְׁהֵם בְּצִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם.

הסולם

מאמר

זה. כי כשנשאת למחלון נתגיירה, ולא לאחר זמן.

קפא אָמַר לוֹ וְהִכְתִּיב וְכוּ': אָמַר לוֹ וְהִירִי כְּתוּב אַח"כ, בְּאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֶלַיִן וְאֶלְהִיךָ וְכוּ'. הִרְבָּה הַתְּרָאוֹת עֲשֵׂתָה נְעָמִי לְרוּת כְּמוֹ שְׁלַמְדָּנוּ, וְכוּלְךָ קִבְּלָה עָלֶיךָ. וְאִם נִתְגַּיְיֶרָה כְּשִׁנְשָׂאָה לְמַחְלוֹן, לָמָּה לָּהּ עַתָּה לְהַתְּרוֹת בַּה כָּל כַּךְ.

קפב אָמַר לוֹ ח"ו וְכוּ': א"ל חס ושלום שנשאה למחלון, והיא גויה. אלא כשנשאה נתגיירה, ובחזקת אימת בעלה, עמדו היא וערפה, בענין זה. כיון שמתו בעליהן ערפה חזרה לסרחונה, ורות עמדה בטעמה. שכתוב, הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה ורות דבקה בה כמו שהיתה בתחילה. כיון שמת בעלה דבקה בתורה מרצונה.

(דפו"י דף ע"ט ט"א)

מה **זהר** **מדרש רות** **הדש** **מה**

קפו בציון ובירושלים לבד סלקא דעתך. אלא, כמו דציון וירושלים דא עם דא, הקא נמי אלין דא עם דא, והם כעין זכר ונקבה. והוא אש של זכר, חלוש. ושל נקבה, חזק. זה אצל ציון, וזה אצל ירושלים.

קפז ואין לך אדם בעולם, שאין לו שתי אישות אלו, והם נקראים יצה"ר ויצה"ט. והקב"ה נתנם לבני אדם, כדי לנחותם בהם. והכתוב אומר, על פני באורים כבודו ה', בהם האדם מכבד לקונו.

קפח שער אחד יש תחת ציון, והוא תחת הארץ אלפים אמות על אלפים אמות, והתחלת האש, הוא דק וחלוש. והשער הוא נקראת צפונית, ומשם הולך ומתפשט עד ירושלים, מקום הר הבית, עד מקום שעומד כל זכר להראות את פני הארון ה' צבאות.

קפט מ"ט. מפני ששם תחת הר הבית, שעומד לפני העזרה, מתחתיו, שיעור שלש מאות וששים ותמשה אמות כפלים האש. אבל למעלה, האש אינו בוער כתנור חזק. ולמטה, האש דוגמת הערלה, החופפת על הברית, והיא למטה.

קצ ועל פני כל זכר שיש לו ברית נרשם, עומד עליו לפני הארון ה'. ומפני כך, על פני באורי"ם כבודו ה'. באור של ציון, ואור של ירושלים.

קצא שער התנור החזק, נקרא ערל. וכשהזכרים עומדים עליו, נשקע אותו האש עד תהום רבה. והוא אש של זגיהנם.

הלופי גרמאות

צ נ"א חלש (ווינציא). ק נ"א ידע רמו (ווינציא). ד נ"א לנחותם (מונקאטש). ו נ"א מוסיף מחליף ונ"א מחלון תחת (ווינציא). ז נ"א מחילות (מונקאטש). ח נ"א והוא התחלת האש דק (ווינציא). ט נ"א לראות (ווינציא). י נ"א ל"ג האש (כל הרפוסים בשם ס"א). יג נ"א ל"ג כן (ווינציא). יד נ"א מוסיף גיהנם וע"ז נאמר יראה כל זכורך (מונקאטש).

מאמר	הסולם	אור לו בציון ותנור לו בירושלים
וירושלים, שכתוב, נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים. ואין בני אדם יודעים בהן.	קפו בציון וירושלים לבד וכו': שואל היעלה על דעתך, שבציון וירושלים לבד, יש לו אש, ולא במקום אחד ומשיב, אלא כמו שציון וירושלים הם זה עם זה, כך אלו האשות הן זו עם זו, והן כעין זכר ונקבה. והוא, אש של זכר, חלשה, ושל נקבה, חזקה. זה אצל ציון וזו אצל ירושלים.	על אלפים אמות. והתחלת האש היא שם, דקה וחלשה. והשער הוא נקרא צפונית, ומשם האש הולכת ומתפשטת עד ירושלים, מקום הר הבית, עד מקום שעומד כל זכר להראות את פני הארון ה' צבאות.
	קפז ואין לך אדם בעולם שאין לו שתי אישות אלו, והם נקראים יצה"ר ויצה"ט. והקב"ה נתנם לבני אדם, כדי לנחותם בהם. והכתוב אומר, על פני באורים כבודו ה'. בהם, האדם מכבד לקונו.	קפט מ"ט מפני ששם וכו': מהו הטעם. הוא מפני ששם, תחת הר הבית, שעומד לפני העזרה, מתחתיו, שיעור האש שס"ה אמות כפולות. אבל למעלה האש אינו בוער כתנור חזק, ולמטה, האש היא כדמיון הערלה החופפת על הברית, והיא למטה.
	קצ ועל פני כל זכר שיש לו ברית נרשם, עומד עליו לפני הארון ה'. והאש נשקע מכח קדושת הברית. ומפני כך, על פני באורים כבודו ה'. באור של ציון ואור של ירושלים.	קצא שער התנור החזק וכו': שער התנור

(דפו"י דף ע"ט ט"א * ט"ב)

מו זהר מדרש רות חדש

מאמר ד' מדורי גיהנם

קצב ויש לו שבועה שמות ליצר הרע, ואלו הן: רע, טמא, שטן, שונא, אבן מכשול, ערל, וצפוני. ושבועה שמות לגיהנם, ואלו הם: בור, שחת, דומה, טיט היין, שאול, צלמות, ארץ תחתית. שבועה פתחים יש לגיהנם, כנגד ד' שמות שיש לו. ד' מדורות הן זו על זו, וכולן מדורות מזומנים לרשעים לידון שם. גופן פלה בקבר, ונשמתן נשרפת, והאש אוכלתן.

קצג מדור הראשון בור. והוא מדור העליון, ושם כמה כתות של מלאכי חבלה, כעין הכור אשר אין בו מים, אבל נחשים ועקרבים יש בו. כף המדור הזה נקרא בור, ובו כמה פיתות של מלאכי חבלה, כעין נחשים השרפים, אשר אין להם לחש.

קצד ושלשה מזומנים שולטים בגיהנם, ומתחת ידי דומה. והם: משחית, אף, חימה. וכל האחרים מזומנים תחתם. וכל אותם המזומנים רצים ושבים, ודנין בם נפשותן של רשעים.

קצה וכל אותם כתות של מלאכי חבלה, כולם מרעישים גיהנם, ונשמע קולם ברקיע. וקול הרשעים בגיהנם, צווחין ואומרים, ווי ווי, ואין מרחם עליהם.

קצו ועל כל אלו השלשה מזומנים, עם שאר כתות של מלאכי חבלה, שמרעישים גיהנם, אמר קרא עליהו, וקול שאון מעיר קול מהיכל קול ה' משלם גמול לאויביו.

מסורת הזהר

(ישיעה טו) פקודי שה.

חלופי גרסאות

ה נ"א גורס כאן צפוני וע"ז נאמר יראה כל זכורך (ווינציא).
ו נ"א ל"ג בו (ווינציא). ז נ"א מוסיף והם מתחת (ווינציא).

מאמר

הסולם

ד' מדורי גיהנם

המדור הזה נקרא בור, בו כמה כתות של מלאכי חבלה, כעין נחשים השרפים אשר אין להם לחש.

קצד ושלשה מזומנים שולטים וכ"ו: ושלשה מזומנים שולטים בגיהנם מתחת ידי דומה, והם משחית, אף, וחמה. וכל האחרים מזומנים תחתיהם. וכל אותם המזומנים רצים ושבים, ודנין בם נפשותיהם של רשעים.

קצה וכל אותם כתות וכ"ו: וכל אותם הכתות של מלאכי חבלה, כולם מרעישים בגיהנם, ונשמע קולם ברקיע. וקול הרשעים בגיהנם צועקים ואומרים, אוי אוי, ואין מרחם עליהם.

קצו ועל כל אלו וכ"ו: ועל כל אלו שלשת המזומנים, עם שאר כתות של מלאכי חבלה שמרעישים גיהנם, אמר הכתוב עליהם, קול

התנור החזק, שלמטה תחת הר הבית, נקרא ערל. וכשהזכרים עומדים עליו, נשקעת אותה האש עד תהום רבה. והוא האש של גיהנם.

מאמר ד' מדורי גיהנם

קצב ויש לו שבועה וכ"ו: ויש לו ד' שמות ליצר הרע, ואלו הם, רע, טמא, שטן, שונא, אבן מכשול, ערל, וצפוני. וד' שמות לגיהנם, ואלו הם, בור, שחת, דומה, טיט היין, שאול, צלמות, וארץ תחתית. שבועה פתחים יש לגיהנם כנגד ד' שמות שיש לו. ד' מדורות הם בגיהנם זה על זה, וכל המדורות נועדים לרשעים לידון שם. גופם כלה בקבר, ונשמתם נשרפת, והאש אוכלתן.

קצג מדור הראשון, בור וכ"ו: המדור הראשון, הוא בור. והוא המדור העליון, ושם כמה כתות של מלאכי חבלה, כעין הכור אשר אין בו מים, אבל נחשים ועקרבים יש בו. כך

(דפו"י דף ע"ט ט"ב)

זהר מדרש רות חדש מז
קצז) כנגד ג' משחיתים הללו, ששולטים כל ימי השבוע. מזמן תפילת ערבית, כל הלילה, דנין לאותן אשר הנה במחשך מעשיהם וגו', ומתהררים הרהורים על משכבותם. ועליהם אמר הפתוב, ^ט וְהָיָה בְּמַחְשֵׁךְ מַעֲשֵׂיהֶם וּגְוֹ. ^י הוּא חֹשֶׁבֶת אֲנִי וּפְעֻלֵי רַע עַל מִשְׁכְּבוֹתָם וּגְוֹ. וכיון שהתחילו, גומרים ביום על כולם. אבל התחלת הדין ברשעים בגיהנם, משתחשך הלילה. ועל זה נקראים לילות. כמה דאף אמר, ^י מִפְּחַד בְּלֵילוֹת. ואמר רבי אלפסנדראי, מפחדה של גיהנם.

קצח) ולפיכך תקנו בתפלת ערבית, כל ימי השבוע, והוא רחום יכפר עון. על פי מאותה שעה שתחשך, דנין את הרשעים בגיהנם, ע"י המשחיתים, שהם משחית אף וחימה. וכולם נכללים בהאי ^י וְהוּא רַחוּם. משחית, הה"ד, ^י וְלֹא יִשְׁחִית. אף, דכתיב והרבה להשיב אפו. חמה, דכתיב ולא יעיר כל חמתו.

קצט) ולפיכך תקנו, לומר והוא רחום בימי החול ולא בשבת. שפיון שנקנס שבת, מסתלק הדין מן העולם, והרשעים בגיהנם יש להם מנוחה, ומלאכי תבלה אינם שולטין עליהם משעה שקידש היום.

ר) וע"כ אין אומרים בערב שבת והוא רחום, שלא יתעוררו מלאכי תבלה. ולפיכך הוא אסור מפני כבודו של מלך, המגין על הרשעים בשבת, להורות שכבר נסתלק הדין מן העולם, וכבר אין רשות למחבלים לחבל.

רא) לסנטרא, דתנה מלקי לחייבא. אתא מלפא לאגנא עלוי, ושוייה קמיה. פיון דקאים קמי מלפא, מאן דאגזים ליה במלקיותא, לאו קלנא של מלך הוא. כף מלפא איהו שבת, ^י נטיל לחייבי דגיהנם קמיה, ואגזין עלייהו. וכל סנטירין

מסורת הזהר

(ט) שם (כט) נח קצר. (י) מיכה (ב) ויקרא עד. (ז) שה"ש
 (ג) תרומה תרפב מצורע לה ת"ז ת"ע קבר. (ז) (תהלים
 עז) ב"א קפר.

חלופי גרסאות

ח והוא (וויניציא) נ"א מסיף קרא דוהוא (מנאקאטש). ט נ"א
 ל"ג מן נטיל עד מאן (וויניציא).

מאמר

הסולם

קול שאון מעיר קול מהיכל קול ה' משלם
 גמול לאויביו.
קצז) כנגד ג' משחיתים וכו': כנגד
 ג' משחיתים האלו, ששולטים כל ימי השבוע,
 מזמן תפילת ערבית, כל הלילה, דנים לאותן
 אשר היה במחשך מעשיהם, ומתהררים הרהורים
 על משכבותם. ועליהם אמר הכתוב, והיה
 במחשך מעשיהם וגו'. הוּא חֹשֶׁבֶת אֲנִי וּפְעֻלֵי
 רַע עַל מִשְׁכְּבוֹתָם וּגְוֹ. וכיון שהתחילו גומרים
 ביום על כולם אבל התחלת הדין ברשעים
 בגיהנם, הוא משיחשך הלילה. ועל זה נקראים
 לילות. כש"א מפחד בלילות. ואמר ר'
 אלכסנדראי מפחדה של גיהנם.
 (דפו"י דף ע"ט ט"ב)

ז' מדורי גיהנם
 קצח) ולפיכך תקנו בתפלת וכו': אין
 צריך פירוש.
 קצט) ולפיכך תקנו לומר וכו': אין
 צריך פירוש.
 ר) וע"כ אין אומרים בערב וכו': אין
 צריך פירוש.
 רא) **לסנטרא** דהוה מלקי וכו': בדומה
 לשומר, שהיה מכה הרשעים, בא המלך להגן
 עליהם ומשים אותם לפניו. כיון שעומד לפני
 המלך. אם יפחידם מי במכות, האין הוא בזיון
 המלך. כך שבת הוא המלך, שלקח כל הרשעים
 שבגיהנם לפניו, ומגן עליהם, וכל השומרים
 בעלי הדין נעברים לפני המלך, מי שלוקח
 רצועה

מה זהר מדרש רות חדש
מתעבדין מקמי מלכא. מאן דנטל רצועה קמי מלכא ואגזים להו, לאו קלנא דמלכא הוא. והוא הדין שאין * לומר שומר עמו ישראל.
רב) בהאי מדור, דנין לאותן שקוטפין מלוח עלי שית, המפסיקים דברים שנתנו בלוחות, עלי שיחה בטילה. ואותם שאינן נוהגין כבוד בתלמידי חכמים, ואין דנין במקום הזה למבזה תלמיד חכם, כי דנין אותו בטיט היין.
ג) ובמדור הראשון מורידין ודנין המבזה ת"ח בלבו, אע"פ שפכדום לפני אחרים. והמקלל חרש, וכיוצא בהם. והעובר אחורי בית הכנסת, בשעה שהציבור מתפללים. והמספר שבת חברו בפני מי ששונאים אותו לרעה. וכל אלו, וכיוצא בהם, נידונין במדור הראשון.
ד) המדור השני, הוא נקרא שחת. והוא אש ירוקה. ואין שם פי אם חושף, ואין שם רחמים כלל. ושם דנין, כל המספרין אחר מטתן של ת"ח. והמלפין פני חברו ברבים. ואפילו בהלכה, שלא ללמוד ממנו. והמתגאה שלא לשם שמים. והמתכבד בקלון של חברו. והיודע בחברו שיכשל בדברים או בהלכה אחת, והם בעיר אחת, ואינו מודיעו קודם שיכשל, וישמח הוא או אחרים. ומי שיש לו בהכ"נ בעירו ואינו נכנס בה להתפלל. ומי שאינו נח לתבירו בהלכה. והאופל מסעודה שאינה מספקת לבעליה. והמגביה ידו על חברו, אע"פ שלא הפהו. ומי שמקלל בשחוק לחברו, בענין שיגיע לו בושות. כל אלו נדונים שם במדור זה, וכל כיוצא בהם.
ה) המדור השלישי, הוא נקרא דומה. ושם נדונים כל אותן גסי הרוח, המתגאים בלבם בהלכה לפני העם, שלא לש"ש. והמספרים לשון הרע. והמגיס לבו בהוראה. והדן את חברו לכף תובה. והמלנה לחברו ברבית. והמגלה פנים בתורה שלא בהלכה. ומי שאינו עונה אמן ואחר המברך. ומי שעושה תפלתו פיסקי פיסקי. כגון המספר בתפלתו, וחוזר ואומר דבר אחר, וחוזר ומפסיק, והוא נקרא פיסקי פיסקי. והמתלוצץ על חברו, ועל הזקן ששבת תלמודו.

חלופי גרמאות

י נ"א ל"ג בלבו (מונקאטש) נ"א או חכם ול"ג בלבו (וויניצא). כ נ"א ל"ג לרעה ונ"א לדעת ועל אבק לה"ר (מונקאטש). ל נ"א גורם והם בעיר אחת אחר מלת בהלכה (מונקאטש). ח נ"א ל"ג מן ואינו עד והאוכל (וויניצא). ו נ"א ל"ג אחר (מונקאטש) נ"א מפי (וויניצא).

מאמר	הסולם	ד' מדורי גיהנם
רצועה לפני המלך ומפחיד אותם, האין זה בזיון המלך. והוא הדין, שאין אומרים שומר עמו ישראל לעד. בשבת.	במקום הזה את המבזה תלמיד חכם, כי אותו דנים בטיט היין.	ג) ובמדור הראשון מורידין וכר': א"צ פירוש.
רב) בהאי מדור דנין וכר': במדור הזה דנים לאותן שקוטפים מלוח עלי שית, דהיינו המפסיקים דברים שנתנו בלוחות, דהיינו דברי תורה, עלי שיחה בטלה. ואותם שאינם נוהגים כבוד בתלמידי חכמים. ואין דנים	המדור השני הוא וכר': א"צ פירוש.	ד) המדור השני הוא וכר': א"צ פירוש.
(דפוי"ך ע"ט ט"ב * ט"ג)	המדור השלישי הוא וכר': א"צ פירוש.	ה) המדור השלישי הוא וכר': א"צ פירוש.

זהר מדרש רות חדש מ"א
והרואה דבר ערוה בתכרו ואינו מודיעו בינו לבינו. כל אלה נדונין שם, וכל פיוצא בהם.
 (ר) המדור הרביעי, נקרא טיט הַגֵּן. ושם נידונין, כל אותן גְּסֵי הַרוּחַ. וכל אותן הַעֲוִיּוֹת עֲזוּת לְעִנִּים ומדופאין. והרואה לְעִנִּי בְּדוּחַק וְאִינוּ מְלוֹוְהוּ, עד שִׁמְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ הַנָּאֲתוּ. וְכָל אוֹתָם הַיּוֹדְעִים עֲדוּת לְעִנִּי וְאִינֶם מוֹדִיעִים. וְהַעֲוִשֵׁק שֶׁכֵּר שֶׁכֵּר. וְהַמוֹצִיא גֵרַע לְבִטְלָה. וְהַבָּא עַל גִּזְיָה וְנִדְהָ. וְהַמְשַׁכֵּן לְעִנִּי וְאִינוּ מַחְזִיר לוֹ מִשְׁכְּנוֹתָיו כְּשֶׁאֵין לוֹ דָּבָר אַחֵר. וְהַמְטָה מִשְׁפָּט. וְהַלּוֹקֵחַ שׁוֹתֵד. כּוֹלֵם נִידוּנִים בְּמִדּוֹר הַזֶּה.
 (רז) המדור החמישי, נקרא שָׂאוֹל. ושם נידונים המינים, וְהַמוֹסְרִים, וְהַאֲפִיקוֹרְסִים, וְהַכּוֹפְרִים בַּתּוֹרָה, וְהַכּוֹפְרִים בַּתְּחִיַּת הַמַּתִּים. עַל אֵלֶּה נֹאמֵר, כָּלֵה עֵנָן וַיִּלְךְ בֶּן יוֹרֵד שָׂאוֹל לֹא יַעֲלֶה. וְעַל שָׂאֵר הַחוּטָאִים כְּתִיב, ה' מִמִּית וּמַחְיָה מוֹרִיד שָׂאוֹל וַיַּעַל.
 (רח) המדור הששי, נקרא צְלֻמוֹת. ושם נידונין, כל אותן שִׁשְׁכָּבוּ עִם אִמּוֹתָן, וְנִדְהָ. הַמְדוֹר הַשְּׁבִיעִי, נקרא אֶרֶץ תַּחְתִּית, הַיּוֹרֵד לְשָׁם, שׁוֹב אִינוּ עוֹלָה. וְעַלֵּיהֶם נֹאמֵר, וְעִסְתֶּם רְשָׁעִים וּגְוִי.
 (ט) וְכָל אֵלֹהֵי הַמְדוֹרוֹת, אֲשֶׁר אוֹכְלָה דוֹלֶקֶת לִילָה וַיּוֹם לְנַפְשׁוֹתֶם שֶׁל רְשָׁעִים. יֵשׁ מִי שֶׁנִּקְרָא רְשָׁע, וְנִידוּן בְּגִיהֶם י"ב חֲדָשׁ. רְשָׁע גָּמוֹר שֶׁאֵין לוֹ הַרְהוּר תְּשׁוּבָה, אֵין לוֹ תִקְנָה, וְנִידוּן לְעוֹלָם בְּגִיהֶם. רַבֵּנָן אָמְרִי, רְשָׁע נִידוּן בְּגִיהֶם שֶׁשָּׂה חֲדָשִׁים. רְשָׁע גָּמוֹר, שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשׁ. וְהַנִּי מִלִּי כְּשֶׁהִרְהוּר לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וּמִתּוֹ. אֲבָל אִם לֹא הִרְהוּר לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְלֹא עָשׂוּ תְּשׁוּבָה, עַלֵּיהֶם * הַפְּסוּק אָמַר, וַיִּצְאוּ וַיָּרְאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי וּגְוִי.
 מֵאֲמֵר כְּשֶׁגִּירָשׁ הַקַּב"ה אֲדַח"ר מִגֵּן עֵדוּן
 (י) וְאָמַר רַבִּי רְחוּמָאִי, כְּשֶׁגִּירָשׁ הַקַּב"ה אֲדָם הַרְאִשׁוֹן מִגֵּן עֵדוּן, נִתְּיָרָא

מסורת הזהר	הסולם	חלופי גרסאות
(ח) (איוב ז) לך ח. ו) (ש"א ב) תרומה תמב. ט) (מלאכי ג) ב"ב תמח פקורי שכו אחרי מות שמח ז"ח לך לך נו. ט) (ישעיה טו) ב"ב תמח.		ס נ"א העושי (מונקאטש). ע נ"א ל"ג מן וכל עד והעושי (ווינצ'א). פ נ"א ל"ג והבא על גויה ונדה (מונקאטש). צ נ"א ל"ג והמוסרים (מונקאטש). נ"א והאמוסרות (ווינצ'א). ק נ"א מוסיף ועם גויה ונדה (מונקאטש). ר נ"א מוסיף השביעי תחתית הנקרא (ווינצ'א). ש נ"א ל"ג הרהור (ווינצ'א).
(רו) המדור הרביעי נקרא וכו': א"צ פירוש.	(רט) וכל אלו המדורות וכו': א"צ פירוש.	ז' מדורי גיהנם
(רז) המדור החמישי נקרא וכו': א"צ פירוש.		מאמר כשגירש הקב"ה אדח"ר מג"ע
(רח) המדור הששי נקרא וכו': א"צ פירוש.	(רי) ואמר ר' רחומאי וכו': אין צריך פירוש.	
(דפו"י דף ע"ט ט"ג * ט"ד)		מה

זהר מדרש רות חדש נא

הקב"ה אדה"ר, מבית המקדש בראו, ומעפר בית המקדש ינטל, ובכרא אותו. פנין שפרא אותו, ועמד על רגליו, באו כל הכריות להשתחוות לו.

ריח) מה עשה הקב"ה. נטלו משם, והכניסו לגן עדן, ועשה לו עשר חופות, כדוגמת י' חופות שעתיד הקב"ה לעשות לצדיקים בגן עדן לעתיד לבא. ומלאכי השרת היו יורדין ועולין, ועושים שמחה לפניו, ונתן לו חכמה עליונה.

ריט) וכשירד סמאל משמי מרום, ראה מעלתו של אדם, ומלאכי השרת משמשין לפניו בחופתו, וירע בעיניו. מה עשה. נטל נחש כמין גמל, ורכב עליו, וירד ופתה אותו, עד שעבר מאמר יוצרו.

רכ) ומהו שעבר. רבי אלכסנדר אמר, רוח זנונים נכנס בתוכו. רבי חזקיה אמר, רוח הטומאה היתה בו, ועבר מאמר יוצרו. פנין שעבר, נגלה עליו הקב"ה, וגרשו מגן עדן, וגזר עליו י' גזירות, ועל תנה עשר גזירות, ועל הנחש עשר, ועל האדמה יתשעה גזירות. נמצאו ארבעים חסר אחת, כנגד ארבעים מלקיות שנתחייב הרשע בבית דין.

רכא) לסוף עשה תשובה, וקבלו הקב"ה בהחיא שעתא. דאמר רבי יהודה בר שלום, מאי דכתיב "שמעה תפילתי ה' ושוועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש פי גר אנכי עמך. דוד מלכא אמר דא. דאמר רבי בון בר חמא, אמר דוד, הקדוש ברוך הוא איהו קריב * לכול אינון דקראן ליה.

רכב) פתח ואמר האי קרא, "קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת. דהא כל אינון דקראן באמת להקב"ה, הקב"ה קריב לון, ומקבל לון, וקודשא בריך הוא לבא בעי.

רכג) ורעותא דבר נש, חשיב קמיה מפל קרבנין ועלוון דכל עלמא. פנין דבר נש שוי רעותיה בתשובה, לית תרעא בכל אינון קיעין, דלא פתח ילגביה. קרבנא דבר נש, בלבא ורעותא תליא. דכתיב, והתודה אשר חטא עליה. והתודה עליו. וכולא בלבא תליא.

מסורת הזהר	הסולם	מאמר	חלופי גרסאות
(ר) (תהלים לט) חיי שרה קל שמות שנו להלן רכח.			ד ה"ג דפוס ירושלם נ"א נטלו (כל הדפוסים). ה נ"א
(ש) (תהלים קמה) משפטים שצו זיה לך כג וישב יב.			ל"ג עשר (ווינצ'א). 1 נ"א עשר מונקאטש בסוגריים ונ"א עשר גזירות חסר אחת (ווינצ'א). 1 נ"א ל"ג לגביה (ווינצ'א).
			כשגירש הקב"ה אדה"ר מגן עדן
			כא) לסוף עשה תשובה וכו': א"צ פירוש.
			כב) פתח ואמר האי וכו': א"צ פירוש.
			כג) ורעותא דבר נש וכו': והרצון של האדם חשוב לפני הקב"ה יותר מכל הקרבנות
			דף ע"ט ט"ד * דף פ' ט"א)

נב זהר **מדרש רות** **חדש**

רכד רבי נחוניא בן הקנה אמר לחכמים. בני, חייכם, אין קרוב לפני המקום, כלבו של אדם, וניתח קמיה יותר מכל קרננין ועלוון דכל עלמא.

רכה מאן דיתיב בתעניתא, וישוי לביה ורעותיה, איהו מקריב קרבן שלם, דניתח ליה להקב"ה דמקריב קמיה תרביה ודמיה וגופיה, ומקריב קמיה אישא וניתח דפומיה, ולבא ורעותא ואתקרי מזבח כפרה.

רכו קרבן אתפלג לכמה סטרין, לכמה חולקין. תענית דדבר נש אתפליג לכמה סטרין, לכמה חולקין. והקב"ה לא נטל מכולא, אלא לבא ורעותא.

רכז ותלתא מלכין אינון בגופא: מוחא. ולבא. וכבדא. מוחא, אכיל מן פולא, ויהיב ללבא. לבא אכל מן פולא, ויהיב לכבדא. הכבד הוא יהיב לכולא. שנאמר, כל הנחלים הולכים אל הים והים אינו מלא. והוא בודגמת זם. והקדוש ברוך הוא מקבלין.

מאמר תפלה שועה דמעיה

רכח לית לך בכל עלמא, דקנימי קמיה, אלא תשובה וצלותא דבר נש. ואמר רבי יהודה, תלת זיני תשובה הכא בהאי קרא. תפלה. שועה. דמעיה. וכלהו בהאי קרא פתיבי, נ^א שמעיה תפילתי ה' ושוועתי האזינה^ב אל דמעתי אל תחרש.

חלופי גרסאות

מסורת הזהר (ת) (קהלת א) ב"א צו ז"ח בראשית רג. א (תהלים לט) ח נ"א הרי (מונקאטש). ט נ"א מוסיף ועור דקרבן (וויניצא). י נ"א מוסיף דבר נש גופיה (מונקאטש). כ נ"א מוסיף תפלה שמעה (מונקאטש) ל נ"א מוסיף שועה ושוועתי (מונקאטש). מ נ"א מוסיף דמעיה אל (מונקאטש).

הסולם

מאמר

הקרבנות והעולות שבכל העולם. כיון שהאדם שם רצונו בתשובה. אין שער בכל הרקיעים שלא יהיה פתוח לפניו. הקרבן של האדם, תלוי בלב ורצון, שכתוב, והתורה אשר חטא עליה. והתורה עליו. והכל תלוי בלב.

רכד רבי נחוניא בן וכו': רבי נחוניא בן הקנה אמר לחכמים. בני, חייכם, אין קרוב לפני המקום, כלבו של אדם, וטוב לפניו, יותר מכל הקרבנות והעולות שבכל העולם.

רכה מאן דיתיב בתעניתא וכו': מי שיושב בתענית, וישום לבו ורצונו לה', הוא מקריב קרבן שלם שטוב לפני הקב"ה, שמקריב לפניו חלבו ודמו וגופו. ומקריב לפניו אש וריח שבהבל פיו. ולב ורצון נקרא מזבח כפרה.

רכו קרבן אתפלג לכמה וכו': הקרבן נחלק לכמה צדדים, לכמה חלקים, תעניתו של אדם נחלק, לכמה צדדים לכמה חלקים. והקב"ה אינו לוקח מכולם אלא הלב והרצון.

מאמר תפלה שועה דמעיה

רכח לית לך בכל עלמא, דקנימי קמיה, אלא תשובה וצלותא דבר נש. ואמר רבי יהודה, תלת זיני תשובה הכא בהאי קרא. תפלה. שועה. דמעיה. וכלהו בהאי קרא פתיבי, נ^א שמעיה תפילתי ה' ושוועתי האזינה^ב אל דמעתי אל תחרש.

(דפו"י דף פ' ט"א)

זהר מדרש רות חדש נג
רכט) פֿלָהוּ תִלְתָּא חֲשִׁיבֵי לְפָנֵי קב"ה, ומכּוֹלָהוּ לָא חֲשִׁיבֵי יִמְנִיחוּ, בַּר דְּמַעָּה. דְּהָא בְּדַמְעִין אֲזֵלָא לְבָא וְרַעוּתָא וְכָל גּוּפָא. תְּלִיסַר תְּרַעִין עָאלין קָמִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
רל) תְּפִלָּה, דְּכְתִיב בֵּיה שְׁמִיעָה, דְּכְתִיב שְׁמַעָה תְּפִלְתִּי ה'. שְׁוַעָה, דְּכְתִיב וְשְׁוַעֲתִי הֶאֱזִינָה. דְּמַעָּה, לָאוּ כְּהִנֵּי, אֲלֵא יִתִיר מִכּוֹלָא, דְּכְתִיב אֵל דְּמַעֲתִי אֵל תִּחְרַשׁ.
רלא) מַאי בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. רַבִּינַן דְּקִיסְרִי, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בַּר יוֹסִי אָמַר, תְּפִלָּה, לְזַמְנִין דְּבַר נֶשׁ צְלִי צְלוּתִיה, וְהַקב"ה שׁוֹמֵעַ, אֲבָל לָא בְּעֵי לְמַעְבַּד שְׂאִילְתִּיה, וְשְׁתִּיק מִנִּיה, וְלָא אֲשַׁנַּח בֵּיה, דְּהָא לָא כְּתִיב בֵּיה אֲלֵא שְׁמִיעָה.
רלב) שְׁוַעָה אִיהוּ יִתִיר מִתְּפִלָּה, דְּצָוּחַ בְּרַעוּתָא דְּלְבָא לְקַמִּיה מְרִיָּה. וּבְגִין דְּשׁוּי רַעוּתָא יִתִיר, כְּתִיב בֵּיה הֶאֱזִינָה, כְּמָאן דְּאֲרַכִּין אֹדְנִיָּה גְּבִי הֵיא מְלָה, וְעַם כָּל דָּא שְׁתִּיק, וְלָא בְּעֵי לְמַעְבַּד רַעוּתִיה. אֲבָל דְּמַעָּה, אִיהִי בְּלָבָא וּבְרַעוּתָא דְּכָל גּוּפָא, וּבְגִין כִּף כְּתִיב בֵּיה, אֵל דְּמַעֲתִי אֵל תִּחְרַשׁ.
רלג) וְרַבִּנַן אָמְרִי, לָאוּ כָּל דְּמַעֲתִין עָאלין קָמִיה מְלָבָא. דְּמַעֲתִין דְּרוּגְוָא, וְדְמַעֲתִין דְּמוֹסַר דִּין עַל חֲבִירוֹ לָא עָאלין קָמִיה דְּמְלָבָא. אֲלֵא דְּמַעֲתִין דְּצְלוּתָא וְדַתְּשׁוּבָה, וְדְכַעֲזִין בְּעוּתָא מְגוּ עַקְתָּא. פֿלָהוּ בְּקַעֲזִין וְקִיעִין, וְפִתְחִי תְּרַעִין, וְעָאלין קָמִיה דְּמְלָבָא.
רלד) דְּתַנִּינַן, בְּיוֹמָא דְּאִתְחַרְבַּב בֵּי מַקְדָּשָׁא, כָּל תְּרַעִין נִנְעָלוּ, וְתְרַעִין דְּדְמַעֲתִין

חֲלוּפֵי גְרַמְאוֹת

ג נ"א כרמעה ול"ג מנייהו בר (ווינציא). ט נ"א ר"א ב"י (מוקאטש). ו נ"א ל"ג דמעין (ווינציא). פ נ"א דתשובה (ווינציא). צ נ"א ולמבעי (ווינציא). ק נ"א ופתח (ווינציא).

מאמר	הסולם	תפלה שועה דמעיה
<p>רכט) כִּלְהוּ תִלְתָּא חֲשִׁיבֵי וכו': כָּל הַשְּׁלֵשׁ חֲשׁוּבוֹת לְפָנֵי הַקב"ה, וּמְכוּלָן אִין חֲשׁוּבָה בַּהֲן כְּמוֹ הַדְּמַעָּה. כִּי בְּדַמְעוֹת מוֹתַעוּרִים וְהוֹלְכִים הַלֵּב וְהַרְצוֹן וְכָל הַגּוּף, וּבִי"ג שְׁעִירִים בָּאִים לְפָנֵי הַקב"ה.</p> <p>רל) תְּפִלָּה דְּכְתִיב בֵּיה וכו': וּמְפָרֵשׁ. תְּפִלָּה כְּתוּב בַּה שְׁמִיעָה, שְׁכְּתוּב שְׁמִיעָה תְּפִלְתִּי ה'. שְׁוַעָה כְּתוּב בַּה וְשׁוּעֲתִי הֶאֱזִינָה. דְּמַעָּה אִינָה כְּאֵלּוּ, אֲלֵא יוֹתֵר מְכוּלָן, שְׁכְּתוּב אֵל דְּמַעֲתִי אֵל תִּחְרַשׁ.</p> <p>רלא) מַה בֵּין הָאֵי וכו': וּמְפָרֵשׁ. מַה בֵּין זֶה לְזֶה. רַבִּינַן דְּקִיסְרִי, וְר' אֶלְעָזָר בַּר יוֹסִי אָמַר, תְּפִלָּה, לְפַעְמִים שְׁהָאֲדַם מִתְּפִלָּה תְּפִלְתוֹ וְהַקב"ה שׁוֹמֵעַ, אֲבָל אִינּוּ רוּצָה לַעֲשׂוֹת בְּקִשְׁתּוֹ, וְהוּא שׁוֹתֵק אֵלֵינוּ. וְאִינּוּ מִשְׁגִּיחַ עֲלֵינוּ, שְׁהֵרִי לָא כְּתוּב בַּה אֲלֵא שְׁמִיעָה בְּלַבַּד.</p> <p>(דְּפוּרֵי דְּף פ' ט"א)</p>	<p>רלב) שְׁוַעָה אִיהוּ יִתִיר מִתְּפִלָּה, דְּצָוּחַ בְּרַעוּתָא דְּלְבָא לְקַמִּיה מְרִיָּה. וּבְגִין דְּשׁוּי רַעוּתָא יִתִיר, כְּתִיב בֵּיה הֶאֱזִינָה, כְּמָאן דְּאֲרַכִּין אֹדְנִיָּה גְּבִי הֵיא מְלָה, וְעַם כָּל דָּא שְׁתִּיק, וְלָא בְּעֵי לְמַעְבַּד רַעוּתִיה. אֲבָל דְּמַעָּה, אִיהִי בְּלָבָא וּבְרַעוּתָא דְּכָל גּוּפָא, וּבְגִין כִּף כְּתִיב בֵּיה, אֵל דְּמַעֲתִי אֵל תִּחְרַשׁ.</p> <p>רלג) וְרַבִּנַן אָמְרִי, לָאוּ כָּל דְּמַעֲתִין עָאלין קָמִיה מְלָבָא. דְּמַעֲתִין דְּרוּגְוָא, וְדְמַעֲתִין דְּמוֹסַר דִּין עַל חֲבִירוֹ לָא עָאלין קָמִיה דְּמְלָבָא. אֲלֵא דְּמַעֲתִין דְּצְלוּתָא וְדַתְּשׁוּבָה, וְדְכַעֲזִין בְּעוּתָא מְגוּ עַקְתָּא. פֿלָהוּ בְּקַעֲזִין וְקִיעִין, וְפִתְחִי תְּרַעִין, וְעָאלין קָמִיה דְּמְלָבָא.</p> <p>רלד) דְּתַנִּינַן בְּיוֹמָא דְּאִתְחַרְבַּב בֵּי מַקְדָּשָׁא, כָּל תְּרַעִין נִנְעָלוּ, וְתְרַעִין דְּדְמַעֲתִין</p>	<p>רלב) שועה איהו יתיר חשובה מתפלה, שצועק ברצון הלב לפני אדונו. ומשום ששם רצונו יותר, כתוב בה האזינה. שפירושו, כמי שמטה אזנו אל הדבר. ועם כל זה שותק, ואינו רוצה לעשות רצונו. אבל דמעיה היא בלב וברצון כל הגוף, ומשום זה כתוב בה, אל דמעתי אל תחרש.</p> <p>רלג) ורבנן אמרי לאו וכו': וחכמים אומרים, אין כל הדמעות באות לפני המלך. דמעות של כעס ודמעות של מוסר דין על חברו, אינן באות לפני המלך. אלא הדמעות של תפלה ותשובה, והמתפללים תפלה מתוך צרתם, כולן בוקעות וקיעים ופותחות שערים, ובאות לפני המלך.</p> <p>רלד) דתנינן ביומא דאתחרב דאתחרב וכו' שלמדנו</p>

נד זהר **מדריש רות** **חדש**
לא ננעלו. מה כתיב בחזקתהו, ^א ששמעתי את תפלתך ראיתי את דמעתיך. ראיה ממש מגו דמעין.
רלח ולזמנין דאתי מה כתיב. ^א ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים. אית דמעין לטב, ואית דמעין לכיש. לטב, דיצר הטוב. דכיש, דיצר הרע. ועל הני דמעין דעקו, ודמעין דצלותא, כתיב, ^א בככי יבואו ובתחנונים אובילם.

מאמר חנווא דרבי כרוספדאי

רלז *) **רבי כרוספדאי חלש**, ^א עאל לגביה ר"י בן קסמא ורבנן, ההוא יומא, ^א יומא דשפתא הוה. חמוניה דהוה ככי, ולכתר תיף, אדהכי דמיף. אמרו יום שבת הוא, ואסור לטלטלו, וטרחא אותרא לא אצטריף, שבקוהו.

רלז) קם ר' יוחנן ודריש, ^א וימת אלימלך איש נעמי ותשאר היא ושני בניה. מת אלימלך, נשאר שני בניה, לאתנתמא בהון, דאשתארו ^א תרין בנאי, לאשלא דוכתא דאלימלך, דהוה נשמתא לנשמתא.

רלח) לכתר מה כתיב, וימותו גם שניהם מחלון וכליון, רוח דקודשא, ורוח דמסאבא. השתא הוא תבירו על תבירו. נשמתא לנשמתא דקודשא שהוא י, ורוח השכלית שהוא וא"ו, לא ימותון, אלא אדם יורד מגדולתו נקרא מת.

רלז) אוף הקא, פד מית רבי אליעזר, נחמתא ברבנן דאשתארו, דאנינון

חלופי גרסאות

ר נ"א ל"ג על (ווינציא). ש נ"א אעל, ובכל מקום גורס במקום עאלו אעלו (ווינציא). ת נ"א דשבת ול"ג יומא (ווינציא). א נ"א בניו תרין (ווינציא). ב נ"א דבהמתא (ווינציא). ג נ"א ל"ג דקודשא (ווינציא). ד נ"א מיתו ר' יוחנן בן נורי וחבריו והשתא חברנא ר' כרוספדאי השתא ול"ג מן ואינון עד השתא (ווינציא) נ"א ל"ג ואינון (מונקאטש).

מסורת הזוהר

(י) ישעיה לח) בהשמטות ח"ב ועד: דפויי אחרי מות תיב ז"ח אחרי רסד. ג) (שם כה) ב"א רצב. ד) (ירמיה לא) מקן רכד תקי"ח קיג ט"ב. ה) (רות א) ב"ב תלא ואתחנן קנב ז"ח עז ט"א עז ט"א.
יוחנן בן נורי וחבריו והשתא חברנא ר' כרוספדאי השתא ול"ג מן ואינון עד השתא (ווינציא) נ"א ל"ג ואינון (מונקאטש).

חנווא דרבי כרוספדאי

כי טרחה אחרת אינה צריכה להעשות בשבת. עזבוהו.

רלז) קם ר' יוחנן וכנ': קם ר"י ודרש, וימת אלימלך איש נעמי ותשאר היא ושני בניה. מת אלימלך, נשאר שני בניה להתנחם בהם. שנשאר שני בניו למלאות מקומו של אלימלך, שהיה נשמה לנשמה (כנ"ל אות קמ"ד).

רלח) **כתר מה כתיב וכנ'**: אח"כ מה כתוב, וימותו גם שניהם מחלון וכליון. שהם רוח דקדושה, ורוח דטומאה. (כנ"ל אות קמ"ד) עתה הוא שבר על שבר. הנשמה לנשמה דקדושה, שהיא י' והרוח השכלית שהוא ו'. אינם מתים אלא אדם יורד מגדולתו נקרא מת.

רלט) **אוף הכא בד וכנ'**: אף כאן, כשמת רבי אליעזר, היתה נחמה בחכמים שנשארו, שהם ר' יוחנן בן נורי וחבריו. מתו ר"י בן נורי וחבריו, נשאר ר' כרוספדאי. ועתה

שגם

הסולם

מאמר

שלמדנו, ביום שנחרב בית המקדש, כל השערים ננעלו ושערי דמעות לא ננעלו. מה כתוב בחזקיה, שמעתי את תפלתך ראיתי את דמעתיך. היינו ראייה ממש מתוך הדמעות.

רלה) ולזמנין דאתי מה וכנ': ולעתיד לבא, מה כתוב ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים. יש דמעות לטוב, ויש דמעות לרע. לטוב, שהן של היצר הטוב. לרע, שהן של היצר הרע. על דמעות שבצרה ודמעות התפלה, כתוב, בככי יבואו ובתחנונים אובילם.

מאמר חנווא דרבי כרוספדאי

רלז) **רבי כרוספדאי חלש** וכנ': ר"כ חלש, נכנס אליו ר' יוסי בן קסמא וחכמים. אותו יום, יום שבת היה. ראו אותו שהיה בוכה ואח"כ צחק. בתוך כך נרדם. וחשבו שנפטר. אמרו יום שבת הוא, ואסור לטלטלו.

(דפויי דף פ"י ט"א * ט"ב)

זהר מדרש רות **הדש** **נה**
 רבי יוחנן בן נורי וּתְבַרְיוּ. "מיתו ריב"ן ותְבַרְיוּ, אִשְׁתָּאָר ר' כְּרוֹסְפָדָי. וְהִשְׁתָּא
 תְּבַרְנָא רבי כְּרוֹסְפָדָי יְדָמִית הִשְׁתָּא הוּא תְבַרְיוּ עַל תְּבַרְיוּ.
רמז עַד דְּתָוּ יְתָבִי. רבי חֲלָקְיָה וְדִתְוָה גְבִיָּה, תָּמָא לִיָּה דְאַהֲדָרוּ דְמַעֲיָן
 עַל אֲנָפוּי, וְחוּכָא בְּפוּמִיָּה. קָרָא לִיָּה לְרַבִּי יוֹחָנָן וְלַחֲבַרְיָא, תְּמוּנִיָּה בְּדַמְעִין עַל
 אֲנָפוּי, וְחוּכָא בְּפוּמִיָּה, אָמְרוּ וְדָאִי לָא מִית.
רמא יְתָבוּ, וְלֹא שְׂבָקוּ בַּר נֶשׁ לְמַקְרַב גְּבִיָּה. בְּרַמְשָׁא אִפְתַּח עֵינָיו, שְׂאֵל
 מִיָּא לְמַשְׁתִּי, קָרִיבוּן לְגְבִיָּה רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּינָן. אָמַר לוֹן, רַבּוּתִי, זִילוּ בְּשָׁלוֹם,
 לְמַחַר תּוּבּוּ לְגְבָאִי, וְאִימָא לְכוּן מָאִי דְתַמְיָנָא, וּפְקִידוּ לִי לְהוֹדִיעַ לְחַבְרִיא.
רמב דְּהִשְׁתָּא אֶצְטְרִיכְנָא לְאַתְקָנָא כָּל מַלְיָן דְתַמְיָנָא, וּבְהָאִי לִילְיָא
 יְדִהוּיָנָא תַּמְן, כִּי עֲלָמָא אֶחְרָא תַּמְיָנָא, וְלֹא יְדַעְנָא מָאִי הוּי. אָמְרוּ לְבִיתִי דְלֹא
 יִקְרַבוּן לְגְבָאִי, וְלֹא יְהָא בַּר נֶשׁ הָכָא. אָזְלוּ כְּלָהוּ. וְרַבִּי יוֹחָנָן אִשְׁתָּאָר תַּמְן, וְלֹא
 קָרִיב גְּבִיָּה כָּל הַהוּא לִילְיָא.
רמג כִּד תְּהוּ נְהִיר יוּמָא, תְּמוּנִיָּה דְתְּהוּ מִשְׁתַּעֵי, וּבְכִי. וְלֹא יְדַעֵי מִיָּדִי.
 קָם וַיִּתְּבִי, וְקָרָא לִיָּה לְרַבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לִיָּה, מָאִי תַמִּית. אָמַר, מַעֲלָמָא אֶחְרִינָא
 אֶתִּינָא, וְאֶעֱלִינָא תַּמְן וְלֹא יְהָבִי לִי רְשׁוּתָא לְגַלְגָּא מִיָּדִי, אֶלָּא לָךְ וְלַחֲבַרְךָ.
 וְאָמַר לוֹן מָאִי דְתַמָּא.
רמד אָמַר לִיָּה לְרַבִּי, אֶתְקִין מִילְךָ, וְזִיל לְכוּרְסָךְ דְאַתְקִינוּ לָךְ, דְהָא תְרִיסַר
 מִן חַבְרִיא יִיתוּן בְּגִינְךָ. וְאָנָּא תַמְיָנָא, מַה דְלֹא יְהָבִי לִי רְשׁוּ לְגַלְגָּא.

חלופי גרמאות

ה ג"א ל"ג מן מיתו עד חברנא (מונקאטש). ו ג"א ל"ג דמית (מונקאטש). ז ה"ג הטלם ג"א הוה (כל הדפוסים).
 ח ג"א ל"ג ורבנן (מונקאטש) ג"א בן נורי (ווינציא). ט ג"א ובהווא ליליא אהוי תמן זמנא אחרא אמרי (הגהות דפוס
 מונקאטש בשם הר"ש). י ג"א אהוי תמן אמינא ולא ידענא מאי הוה אמרי (ווינציא). כ ג"א ל"ג עלמא אחרא
 (מונקאטש). ל ג"א ידע (ווינציא). מ נוסח אחר ל"ג לי (ווינציא).

מאמר	הסולם	חזונו דרבי כרוספדאי
שגם חברנו ר' כרוספדאי מת, עתה הוא שבר על שבר.	עתה אני צריך לתקן כל הדברים שראיתי, ובלילה הזה שהייתי שם, ראיתי עולם אחר, ואיני יודע מה הוא. אמרו לבני ביתי שלא יקרבו אלי, ואיש לא יהיה כאן. הלכנו כולם. ורבי יוחנן נשאר שם, ולא קרב אליו כל אותו הלילה.	חזונו דרבי כרוספדאי
רמז עַד דְּהוּוּ יְתָבִי וּכְוִי: בַּעוּד שְׁהִיּוּ יוֹשְׁבִים, רָאָה אוֹתוֹ ר' חֲלָקְיָה, שְׁהִיָּה אַצְלוּ, שַׁחְזוּ דַמְעוֹת לַעֲיִנָיו שֶׁל ר' כְּרוֹסְפָדָי, וְצַחוּק בְּפִיו. קָרָא לְר' יוֹחָנָן וְלַחֲבַרְיָם, וְאָמַר לְהֵם, רְאִיתִיו בְּדַמְעוֹת עַל פְּנֵי, וְצַחוּק בְּפִיו. אָמְרוּ, וְדָאִי לֹא מִת.	רמג כִּד הוּוּ נְהִיר וּכְוִי: כִּשְׁהֲאִיר הַיּוֹם, רְאִיתִיו כִּשְׁהִיָּה מְדַבֵּר וּבּוֹכָה. וְלֹא יָדַעְנוּ דְבַר. קָם וַיִּשְׁב, וְקָרָא לְרַבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לוֹ מַה רְאִיתָ. אָמַר מַעֲלוֹם אַחַר בְּאַתִּי, וּנְכַסְתִּי שָׁם, וְלֹא נִתְּנָו לִי רְשׁוּת לְגַלוֹת מִשְׁהוּ, אֶלָּא לָךְ וְלַחֲבַרְיָךְ. וְאָמַר לְהֵם מַה שְׂרָאָה.	
רמא יְתָבוּ וְלֹא שְׂבָקוּ וּכְוִי: יִשְׁבוּ, וְלֹא נִתְּנוּ אִישׁ לְקַרְבֵּי אֲלִינוּ. בַּעֲרַב פִּתַּח עֵינָיו, וּבְקַשׁ מִים לְשִׁתוֹת. קָרְבוּ אֲלֵינוּ רַבִּי יוֹחָנָן וְחַכְמַיָּם. אָמַר לְהֵם רַבּוּתִי לְכוּ בְּשָׁלוֹם, לְמַחַר תּוּשׁוּבוּ אֲלַי, וְאָמַר לְכֵם מַה שְׂרָאִיתִי וְצוּנו אוֹתִי לְהוֹדִיעַ לְחַבְרַיָּם.	רמד אָמַר לוֹ לְרַבִּי וּכְוִי: אָמַר לוֹ לְר' יוֹחָנָן, הִתְקַן דְּבַרְיָךְ, וְלָךְ לְכַסָּא שְׁהִתְקִינוּ לָךְ בַּעֲלוֹם	
רמב דְּהִשְׁתָּא אֶצְטְרִיכְנָא וּכְוִי: כִּי		

(דפו"י דף פ' ט"ב)

נו זהר מדרש רות חדש

רמז) וְחַמִּינָא מַאינֹן חֲבַרְיָא, דְּאִתְקַיִים תְּלַמוּדֵיהוּ בִּידֵיהוּ. וְיִחְמִית בְּהוּא אַתְר דְּמַלְכָּא מְשִׁיחָא תַּמָּן. וְשְׁמַעְנָא פְּרוּזָא פְּרִיז בְּכַל יוֹמָא, וְזָכַיִן אִינֹן חֲבַרְיָא דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרֵיחָא, וְאִינֹן דְּמוֹזְכָּיִן לָהּ לְאַתְרֵינִן, וְאִינֹן דְּמַעְבִּירִין עַל מְדוּתֵיהוּ.

רמז) חֲמִיתוֹן, פִּד הוּינָא פְּכִי וְחִיף. וְשׁוּתָא אֲתִיחֵיב לְמַלְאךְ הַמָּוֶת לְאִיחֵי תִי. וְחַמִּינָא שְׁכִינְתָּא לְגַבִּי, וְלֹא שְׁבָקִי לִיָּהּ. וְעַד, בְּכִינָא מִמְּלַאךְ הַמָּוֶת. וְחִיכִית, פִּד חַמִּינָא שְׁכִינְתָּא דְּלֹא שְׁבָקִי לִיָּהּ.

רמז) וְחַמִּינָא עַד דְּנִטְלָן לִי לְבִי דִינָא דְּתַמָּן, וְחַמִּינָא פְּמָה תִּיילִין וּמְשָׁרִיין, תַּמָּן כּוּלְהוּ מִתְעַסְקִין בְּדִינֵין דְּעֵלְמָא, וּבְכִרְאִישִׁיחֵן סַנְדַּלְפוּ"ן מְאָרִיָּה דְּאַנְפִּין, דְּמִקְשָׁר קְשָׁרִין לְמְאָרִיָּה. וְחַד פְּרוּזְכְּתָא פְּרִיסָא עֲלוּי, וְכַל חִילִיָּה דְּשְׁמִיָּא תַּחַת יְדוּי, וְלֹא אֲתִיחֵיב לִי וְשׁוּתָא לְמִיקָרֵב לְמִיחֵמִיָּהּ.

רמז) וְחַמִּינָא בִּי דִינָא, וְכִמָּה סְרַכִּין מְמַנָּן קַמֵּיהוּ, מְנַהוֹן סְנִיגוּרִין עַל בְּנֵי עֵלְמָא, וּמְנַהוֹן קְטִיגוּרִין, נְטָלוּ וְקָרִיבוּ לִי גַבֵּיָּהוּ. וְחַמִּינָא תַּמָּן סְגִיָּאִין מִן חֲבַרְיָא.

רמז) א"ל לְמַלְאךְ הַמָּוֶת, "מָה דִּין מִן בְּנֵי עֵלְמָא גְבַךְ." וְאָמַר לְהוּ, דִּי לֹא שְׁבִיקִי * לְמִימַת יְתִיָּה וְקָרִיבָנָא לִיָּהּ לְדִינָא.

רנ) קָמוּ תַּלְת סְהַדִּין, וְאָמְרוּ תַּלְת זְמָנָא, מְצָאנוּ כּוֹפֵר, * וְאִסְהִידוּ עַלִּי * דְּאִעְבְּרָנָא תְּדִיר עַל מְדוּתִי. אֲתַעְסְקוּ בְּדִינִי כָּל הַהוּא יוֹמָא, דְּחֲמִיתוֹן דְּדַמִּיכְנָא, וְעַבְדוּ חֲשָׁבוֹן יוֹמִין וְשָׁנִין דִּילִי, וְאֲשַׁתְּכַחוּ תְּדִיר שְׁלִימִין.

חֲלוּפֵי גְרַמָּאוֹת

1 נ"א ל"ג וחמית (מונקאטש). נ"א תמן ול"ג וחמית (ווינצ'א). 2 נ"א ל"ג חברייא (ווינצ'א). 3 נ"א מה סטקורא (נ"א סטקור ווינצ'א) רדין גבך (מונקאטש). 4 נ"א א"ל דינו דיניה שביקו לי למיחב וקריבו לי לדינא קמי ג' סנהדרין רדינו דיני ושמינת דאמרו מצאנו כופר מצאנו כופר ואזהרו עלי על דעברנא (נ"א דאעברנא ווינצ'א) על מדותי (כל הדפוסים בשם ס"א). 5 נ"א למיחיה ול"ג יתיה (ווינצ'א). 6 נ"א ואסחונא עליה (ווינצ'א).

מאמר	הסולם	חווה דרכי כרוספדאי
בעולם הבא, וי"ב מן החברים יבואו בשבילך, ואני ראיתי, מה שלא נתנו לי רשות לגלות.	שם כמה צבאות ומתנות חלאכין, כולם עוסקים בדיני העולם, ובראשם המלאך סנדלפון שר הפנים, הקושר קשרים לאדוננו. ופרכת אחת פרושה עליו, וכל צבאות השמים תחת ידיו. ולא ניתנה לי רשות לקרב אליו לראותו.	שם כמה צבאות ומתנות חלאכין, כולם עוסקים בדיני העולם, ובראשם המלאך סנדלפון שר הפנים, הקושר קשרים לאדוננו. ופרכת אחת פרושה עליו, וכל צבאות השמים תחת ידיו. ולא ניתנה לי רשות לקרב אליו לראותו.
רמז) וְחַמִּינָא מַאינֹן חֲבַרְיָא וְכוּ': וְרִאיתִי מַאלוּ חֲחַבְרִים שְׁנַתְקִיִים תְּלַמוּדִים בִּידֵיהֶם, וְרִאיתִי אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ שֶׁם, וְשִׁמְעַתִּי שְׁמַכְרִיזִים כְּרוּז בְּכַל יוֹם, אֲשֶׁרִי הֵם חֲחַבְרִים הַעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְאוֹתָם הַמוֹכִים אַחֲרַיִם שְׁיוּכְלוּ לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה. וְאוֹתָם הַמַּעְבִּירִים עַל מְדוּתֵיהֶם.	רמז) וְחַמִּינָא בִּי דִינָא וְכוּ': וְרִאיתִי כִשְׁהִייתִי בּוֹכָה וְצוֹחֵק. כִּי רְשׁוּת נִיתְנָה לְמַלְאךְ הַמָּוֶת לְהַבִּיא אוֹתִי, וְרִאיתִי הַשְׁכִּינָה אֲצִלִּי. וְלֹא נִתְנָה לוֹ, לְמַלְאךְ הַמָּוֶת, שִׁיקַח אוֹתִי. וְעַכְּ כִכִּיתִי מִמְּלַאךְ הַמָּוֶת, וְצַחֲקִיתִי, כִּשְׁרִאיתִי הַשְׁכִּינָה שְׁמוֹנַעַת אוֹתוֹ.	רמז) וְחַמִּינָא בִּי דִינָא וְכוּ': וְרִאיתִי כִשְׁהִייתִי בּוֹכָה וְצוֹחֵק. כִּי רְשׁוּת נִיתְנָה לְמַלְאךְ הַמָּוֶת לְהַבִּיא אוֹתִי, וְרִאיתִי הַשְׁכִּינָה אֲצִלִּי. וְלֹא נִתְנָה לוֹ, לְמַלְאךְ הַמָּוֶת, שִׁיקַח אוֹתִי. וְעַכְּ כִכִּיתִי מִמְּלַאךְ הַמָּוֶת, וְצַחֲקִיתִי, כִּשְׁרִאיתִי הַשְׁכִּינָה שְׁמוֹנַעַת אוֹתוֹ.
רמז) וְחַמִּינָא עַד דְּנִטְלָן וְכוּ': וְרִאיתִי כְּעוֹד שְׁלַקְתּוּ אוֹתִי לְבֵית דִּין אֲשֶׁר שֶׁם, וְרִאיתִי (דְּפוּי דף פ' ט"ב *) ט"ג	רנ) קָמוּ תַּלְת סְהַדִּין וְכוּ': קָמוּ ג' עֵדִים, וְאָמְרוּ ג' פְּעַמִּים מְצָאנוּ כּוֹפֵר, וְהַעִירוּ עֲלַי, שְׁעַבְרַתִּי תַּמִּיד עַל מְדוּתִי. עֲסָקוּ בְּדִינִי כָּל	רנ) קָמוּ תַּלְת סְהַדִּין וְכוּ': קָמוּ ג' עֵדִים, וְאָמְרוּ ג' פְּעַמִּים מְצָאנוּ כּוֹפֵר, וְהַעִירוּ עֲלַי, שְׁעַבְרַתִּי תַּמִּיד עַל מְדוּתִי. עֲסָקוּ בְּדִינִי כָּל

זהר מדרש רות **חדש** **גז**
רנא וְעַל דְּאֵעֲבֵרְנָא עַל מְדוּתֵי תְּדִירָא, שְׂבָקוּ דִּינָא, וְלֹא יָכְלוּ לְמִידָן בְּהַאי, עַד דְּסָלִיקוּ דִּינָא לְאַתְרֵי אֲתְרָא, וְלֹא יִדְעֵנָא לְאַן אֲתֵר.
רנב וְאַתְנָא מִן דִּינָא, לְשִׁבְקָא לִי, וְלִמְיָהֵב לִי זִימְנָא, לְאַשְׁלָמָא תְּלַמְדָּאֵי בְּהַאי עֲלָמָא, דְּעֻדְיִין לֹא גְמִידָנָא לִי, וְלֹא שְׂבִיק לִי מְלֶאךְ הַמְּנוֹת, עַד דְּיַהֲבּוּ לִי בְּאַתְרֵי רַבֵּי כְּרוֹסְפָדָּאֵי סְבָא דְּמִלְקָדְמִין, בְּאַדְיָן שְׂבִיק לִי.
רנג כַּד חֲמִיתוּן דְּמַעֲיָן בְּאַנְפֵי, וְחֻכָּא בְּפּוּמָא. אֵינּוּן דְּמַעֲיָן, דְּקָא בְּכִינָא מְדַחֲלֵי דְּמִלְאךְ הַמְּנוֹת. וְחִיכִינָא מְחַדְדָּה דְּשְׂכִינְתָּא. וְעַל יְדֵאֹרִיכוּ לִי עַד זְמַנָּא אֲתְרָא, בְּגִיין לְאוֹדְעָא לִי מַה דְּגַלִּינָא לְכוּן. וְלֹא דְּמִיכְנָא עַל יְדֵי מְלֶאךְ הַמְּנוֹת, אֲלֵא שְׂבָקוּ בְּהַדָּא לְרַבֵּי אוֹשְׁעִיא, וְעַמִּיה אֲזַלִּינָא תַּמָּן.
רנד תְּמַהוּ חֲבַרְיָא, וְקָרוּ עֲלֵיהּ, עֹבְרֵי בְּעַמְקֵי הַבְּכָא מַעֲיָן יִשְׁתַּוְּהוּ גַם בְּרֻכּוֹת יַעֲטָה מוֹרָה. עֹבְרֵי בְּעַמְקֵי הַבְּכָא, דְּאֵיהּ ר' כְּרוֹסְפָדָּאֵי, דְּעֵבֵר עַל דָּא « דְּמִלְאךְ הַמְּנוֹת, דְּאֵיהּ בְּעַמְקֵי הַבְּכָא. דְּאֵיהּ גְּרִים בְּכִינָה לְכוּלֵי עֲלָמָא. מַעֲיָן יִשְׁתַּוְּהוּ, דְּהִנְיַחוּהוּ לְמִיגְמַר תְּלַמְדוּדֵיהּ, וְלִמְהַיּוּ מַעֲיָן בְּאוֹרֵייתָא. לְפִיכָךְ, גַּם בְּרֻכּוֹת יַעֲטָה מוֹרָה. אֵי אוֹרֵייתָא גְּרִים לִי חַיִּים, כֹּל שְׂפָן מֵאֵן דְּגְרִים לִי אֲוֹלִיף לִי.
רנה קָרָא עֲלֵיהּ ר' יוֹחָנָן, זֶרַח בְּחֻשְׁףֵי אֹר לְיִשְׂרָאֵל חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק. זֶרַח בְּחֻשְׁףֵי, מַהוּ חוֹשֶׁף. דָּא מְלֶאךְ הַמְּנוֹת, דְּאַחְשִׁיף אֲנָפֵי עֲלָמָא. כְּדָא, וְחוֹשֶׁף

חֲלוּפֵי גְרַמְטוֹת

מסורת זוהר (תהלים פד). 1 (תהלים קיב) תרומה מא. ר נ"א דרמיכנא ול"ג דאוריכו לי עד (ווינציא). 10 נ"א ל"ג ולא דמיכנא (ווינציא). 11 נ"א ל"ג דא ר' כרוספדאי דעבר על דא (ווינציא). 12 נ"א מלאך (ווינציא) ונ"א ידע דמלאך (מונקאטש). 13 נ"א ל"ג עמק הבכא דאיהו (ווינציא).

מסורת זוהר

מאמר **הסולם** **חזונו דרבי כרוספדאי**
 כל אותו היום, שראיתם שישנתי, ועשו חשבון ימים ושנים שלי, ונמצאו תמיד שלמים.
רנא וְעַל דְּאֵעֲבֵרְנָא עַל וְכוּ': וְעַל שְׂעֵבְרֵי תְּמִיד עַל מְדוּתֵי, עֹבְדוּ אֶת הַדִּין, וְלֹא יָכְלוּ לְדוֹן בּוּזָה, עַד שֶׁהֶעֱלוּ אֶת דִּינֵי לְמַקּוֹם אַחֵר, וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְאִיזָה מְקוֹם.
רנב וְאַתְנָא מִן דִּינָא וְכוּ': וְכֹא עֲלֵי הַדִּין, לְעֹזֹב אוֹתִי, וְלַתֵּת לִי זְמַן לְהַשְׁלִים תְּלַמְדוּדֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׂעֻדְיִין לֹא גְמַרְתִּי אוֹתוֹ. וְלֹא עֹזֵב אוֹתִי מְלֶאךְ הַמְּנוֹת, עַד שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ בְּמַקּוּמִי, אֶת רַבֵּי כְּרוֹסְפָדָּאֵי סְבָא הַקּוֹרֵם, אֲזַי עֹזֵב אוֹתִי.
רנג כַּד חֲמִיתוּן דְּמַעֲיָן וְכוּ': כִּשְׂרַאִיתֶם דְּמַעוֹת עַל פְּנֵי, וְצַחֻק בְּפִי, אֲלוֹ דְּמַעוֹת הַיּוֹ, מִפְּנֵי שְׂבִיכִיתִי מִפְּחַד מְלֶאךְ הַמְּנוֹת, וְצַחֻקִּי מִשְׂמַחַת הַשְּׂכִינָה. וְעַל שְׂחִיכוּ לִי עַד זְמַן אַחֵר, וְלֹא נִפְטַרְתִּי עַל יְדֵי מְלֶאךְ הַמְּנוֹת, כְּדִי לְהוֹדִיעֵנִי (דְּפוּרֵי דְּף פ' ט"ג)
 מה שגליתי לכם. אלא עזבו עמי את ר' אושעיא, ועמו אני הולך שם.
רנד תְּמַהוּ חֲבַרְיָא וְקָרוּ וְכוּ': תְּמַהוּ חֲבַרְיָא, וְקָרְאוּ עֲלֵיו, עֹבְרֵי בְּעַמְקֵי הַבְּכָא מַעֲיָן יִשְׁתַּוְּהוּ גַם בְּרֻכּוֹת יַעֲטָה מוֹרָה. עֹבְרֵי בְּעַמְקֵי הַבְּכָא, זֶהוּ ר' כְּרוֹסְפָדָּאֵי, שְׂעֵבֵר עַל זֶה דְּמִלְאךְ הַמְּנוֹת, שֶׁהוּא עַמְקֵי הַבְּכָא, שֶׁהוּא סַבֵּב בְּכִינָה לְכֹל הָעוֹלָם. מַעֲיָן יִשְׁתַּוְּהוּ, שֶׁהִנְיַחוּהוּ לְגַמְרוֹת תְּלַמְדוּדֵי וְלֵהִיּוֹת מַעֲיָן בְּחוּרָה. לְפִיכָךְ גַּם בְּרֻכּוֹת יַעֲטָה מוֹרָה. וְאֵם הַתּוֹרָה שְׂעֻתִיד לְלַחֹד, סַבְּבָה לוֹ חַיִּים, כֹּל שֶׁכֵּן מִי שְׂקוּרָא בִּהּ קְרִיאָה וְלוֹמַד אוֹתָהּ.
רנה קָרָא עֲלֵיהּ ר' יוֹחָנָן: קָרָא עֲלֵיו ר' יוֹחָנָן, זֶרַח בְּחֻשְׁףֵי אֹר לְיִשְׂרָאֵל חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק. זֶרַח בְּחֻשְׁףֵי, מַהוּ חוֹשֶׁף. הֵינְנוּ מְלֶאךְ הַמְּנוֹת, שֶׁהַחֻשְׁףֵי פְּנֵי הָעוֹלָם. כִּשְׂ"א וְחוֹשֶׁף עַל פְּנֵי תַהוֹם. אֹד לְיִשְׂרָאֵל, הֵינְנוּ שֶׁהָאִיר הַקְּבִ"ה לְצַדִּיק

נח זהר **מדריש רות** **חדש**
על פני תהום. ואנהיר הקב"ה לצדיק דא, רבי כרוספדאי, נהירו דאורייתא.
ומאן עבד דא. הקדוש ברוך הוא, דאיגרי חנון ורחום וצדיק *.
מאמר כי שמעה וגו'

רנו * ותאמר נעמי לכלותיה וגו', כי שמעה בשדי מאב כי פקד ה' את
עמו לתת להם לחם. א"ר ברכיה א"ר יצחק, בא וראה, מי שמעלים עיניו מעניים
בשני בצורת, * הם יראו בנחמות העולם ולא ימותו, עד שיופקדו לטובה, והוא
לא יזכה לראותה. אלימלך עשיר היה, כיון שראה הרעב, העלים עיניו מן
הצדקה, וברח לשדי מאב.

רנו * אמר רבי ברכיה, וכי לא דרפן של צדיקים לברוח מפני הרעב,
והרי גדולים מאלימלך אברהם * יצחק ועשירים ממנו, והלף זה למצרים מפני
הרעב, וזה לארץ פלשתים.

רנח א"ר ברכיה אמר ר' יצחק, הקב"ה גרם להם לצדיקים הללו לצאת
מתוך הרשעים, ולהודיע טבעם בעולם, ולפיכך הביא הרעב.

רנט אבל אלימלך, במקום * צדיקים הנה יתיב, * במקום תורה
ובעותרא סגי. וכשבא הרעב, עניים היו באים אליו, והעלים עינו מהם, וברח.
ועוד, שראה הדין חל על העולם, וברח והלף בין האומות.

מאמר עיר קטנה - מלך גדול

רס רבי יחסדאי פתח, * עיר קטנה ואנשים בה מעט. עיר קטנה, כף
אמר רבי יוסי משמיה דרבי יצחק, עיר קטנה, דא גופו של אדם. ואנשים בה
מעט, אלו האברים. ובא אליה מלך גדול, זה יצר הרע. ושהוא מלך זקן וכסיל
ובני אדם ג"כ משועבדים תחתיו, והוא מלך עליהם. ומצא בה איש מספן חכם,
זה יצר טוב, שהוא מספן, ואין מאזין לו. חכם, שהוא מחכים למאזין לו, להנצל
מעונשה של גיהנם.

מסורת זוהר

חלופי גרסאות
(ח) (רות א.) ט (קהלת ט) תרומה קכ ז"ה שה"ש תנב ג בדפוס מונקאטש כתוב חסר כאן, ד נ"א מוסיף אמר
להם (ווינציא), ה נ"א מוסיף יצחק ויעקב (ווינציא). ו נ"א
ועשירים (ווינציא). ז נ"א לאו כוין דהא במקומו הוה יתיב
בעותרא (ווינציא). ח נ"א ל"ג צדיקים (מונקאטש). ט נ"א ל"ג במקום תורה (מונקאטש). י נ"א בכל (ווינציא). כ נ"א
חסדא (ווינציא). ל נ"א ל"ג מן שהוא עד ומצא (ווינציא).

הסולם

מאמר	רנח	רנט	רס
לצדיק הזה ר' כרוספדאי, האור של התורה. ומי עשה זאת. הקב"ה, שנקרא חנון ורחום וצדיק.	א"ר ברכיה א"ר וכו': א"צ פירוש.	אבל אלימלך במקום וכו': א"צ פירוש.	רבי חסדאי פתח וכו': א"צ פירוש.
מאמר כי שמעה וגו'			
רנו) ותאמר נעמי לכלותיה וכו': א"צ פירוש.			
רנו) אמר ר' ברכיה וכו': א"צ פירוש.			
(דפו"י דף פ' ט"ג) * העניים			ומלט

זהר מדרש רות **חדש** **נב**

רסא) ומלט הוא את העיר בחכמתו, זו נשמתו של אדם, שלא תחטא לפני בן־אדם. ואדם לא זכר את האיש המסכן שהוא. אין זוכר אותו, וישוב האדם לחטוא, בזהווא * יצר הרע.

רסב) אמר רבי בון, שהוא ינוקא דתורה יתיב לגבן, מאי אמר בהאי קרא. אלא הכי פתח, עיר קטנה, זו פגסת ישראל, שנקראת עיר הקדש, קרתא קדישא לגבי הקב"ה. קטנה, יכד"א, אחות לנו קטנה. שנאמר וישם הקטנה רחל. ואנשים בה מעט, אלו האבות.

רסג) בא אדם הראשון, נרדה עמו שכניה, ושרתה בתוכו. חטא אדם הראשון, ונסתלקה ממנו. בא נח, והורידה לארץ. חטאו דור המבול, ונסתלקה מן העולם. בא אברהם, והורידה. באו אנשי סדום, ונסתלקה. לפיכך ואנשים בה מעט להתקיים עמה בעולם. זמן מועט היו, ולא נתקיימו בה הרבה.

רסד) ובא אליה מלך גדול וסבב אתה, דא פלוני. ומצא בה איש מסכן חכם, דא יעקב, שבמסנות היה בזמן שחטאו בניו ביוסף, ונמנע השפע ממנו, ונתפרשה מטרוניתא ממנו. ומלט הוא את העיר בחכמתו, דא משה. מהו וסבב אותה. שמתעסק פלוני שיחטאו ישראל בגלות, בשביל להתעכב המטרוניתא בגלות, דכתיב עמו אנכי וגו'.

רסה) דבר אחר, עיר קטנה, דא ציון. ואנשים בה מעט, אלו ששת ימי בראשית. ובא אליה מלך גדול וסבב אותה, דא פלוני. ומצא בה איש מסכן, דא משיח בן דוד. שנאמר בו, עני ורוכב על תמור ונאמר הצדיק אבד. כל זמן שלא יבא עליו השפע. ועליו נאמר, ונהר יחרב ויבש.

חלופי גרסאות

ח נ"א ל"ג קטנה (ווינצ'א) נ"א ל"ג מן קטנה עד שנאמר (מנוקאטש). 1 נ"א כראמרינן אחות לנו קטנה שנאמר ול"ג מן אחות הה"ד עד שנאמר (ווינצ'א). 2 נ"א מוסף רחל ובג"כ היא קטנה (מנוקאטש). 3 נ"א ל"ג מן לפיכך עד סוף האות (ווינצ'א). 4 נ"א ל"ג בניו ביוסף (ווינצ'א). 5 נ"א ל"ג בו (ווינצ'א). 6 נ"א שנאמר (ווינצ'א).

מסורת הזהר

(1) (שה"ש ח) בהשמטות ח"א רנו: דפו"י יתרו רפג אחרי מות שעה אדרא זוטא קפת. 2) (בראשית כט) תולדות נר. 3) (תהלים צא) פקודי תתפו האוינו רכב תקיח ק ט"ב. 4) (קהלת ט) לעיל קלא רס להלן רסו. 5) (זכריה ט) ויחי תקפה ז"ח אחרי לא. 6) (ישעיה נז) ב"ב שע. 7) (שם יט) ב"א רמו רסט בהשמטות ח"א רנג: דפו"י ת"ז בהקדמה יד. ת"ז כג. ת"א טו: תמ"ב פב.

הסולם

מאמר

רסא) ומלט הוא את העיר בהכמתו: א"צ פירוש.

רסב) אמר ר' בון וכו': אותו הילד שהיה יושב אצלנו (כנ"ל באות קל"א) מה אמר בכתוב הזה. אלא כך פתח, עיר קטנה, זו כנסת ישראל, דהיינו השכינה, שנקראת עיר הקדש שהיא עיר הקודש אל הקב"ה. קטנה, הוא כמש"א, אחות לנו קטנה. שנאמר ושם הקטנה רחל, דהיינו המלכות שנקראת רחל. ואנשים בה מעט, אלו האבות.

(דפו"י דף פ' ט"ג * ט"ד)

רסג) בא אדם הראשון וכו': א"צ פירוש.

רסד) ובא אליה מלך גדול וסבב אותו וכו': זהו פלוני, דהיינו היצר הרע. א"צ פירוש. מטרוניתא, היינו השכינה.

רסה) דבר אחר עיר וכו': פירוש אחר. עיר קטנה, זו היא ציון, דהיינו המלכות. ואנשים בה מעט, אלו ששת ימי בראשית, שהם חג"ת נה"י. ובא אליה מלך גדול וסבב אותה, זהו פלוני, דהיינו סמאל. ומצא בה

ס זהר מדרש רות חדש

רסו תמור, דא יסמאל. חכם, דא משיח בן דוד. ועליו נאמר, ומלט הוא את העיר בתחמתו. ^ט שיהיה גואל משיח בן אפרים, ודא הוא פרוקא מלעילא.

רסז דבר אחר, עיר קטנה, זו תיבת נח. ואנשים בה מעט, אלו נח ואשתו ובניו. ובא אליה מלך גדול, דא יצר הרע, שסיבב לה. ומצא בה איש מסכן חכם, דא נח. ומלט הוא את העיר בתחמתו, דא אברהם, שבעבור אברהם שעתיד לבא, מילט את התיבה בתחמתו, ומלטו נח ובניו.

רסח דבר אחר, עיר קטנה זו ירושלים, שהיא בזמן הזה קטנה וחרובה. ואנשים בה מעט, מעטים הם היהודים שיש בה. ובא אליה מלך גדול וסבב אתה, דא הוא מלכא מבני עשו, דא דאמר עליה בדיניאל, ^ט שקוהי די פרזל. ^ט די מרעע כל אלן תדק ותלע. ^ט די מלכיא וגו'. תדק ותסף כל אלן מלכותא. ובזמן שהוא סיבב בירושלים, מצא בה איש מסכן חכם, דא משיח ראשון, ומלט הוא את העיר בתחמתו, דא משיח אחרון.

רסט דבר אחר, עיר קטנה דא אורייתא. ואנשים בה מעט. ולמה היא קטנה, והכתיב ^ט ארצה מארץ מדה וגו', אלא משום דאנשים בה מעט הם.

רע ובא אליה מלך גדול וסבב כו', דא סמא דמותא, דסבב לה, ומצא בה איש מסכן, דא דוד. חכם, דא שלמה המלך ע"ה, דאתקין לה שרגא, ואנהיר לה בנהירו, במשלו וספריו. ומלט הוא את העיר בתחמתו, מינדא דאפיקורסים ומינים, דאיהו אתקין אונים לתורה.

רעא דתנינן, עד לא אתא שלמה, הות אורייתא פקלחת דלית לה אונים,

חלופי גרסאות

ר נ"א ישמעאל (מונקאטש). ^ט נ"א [אצ"ל] שיחיה (מונקאטש).
ת נ"א דאמר (ווינצ'א). א נ"א ליג מן מלך עד דא שלמה
(מונקאטש) ונ"א ליג מן מלך עד חכם (ווינצ'א).

מסורת הזהר

(קבלת ט) לעיל קלא רס רסה. (צ) דניאל ב) ז"ח
פ. ט"ה. (ק) (שם). (ר) (שם) תולדות קפו רד ז"ח בלק
ק. (ש) (איוב יא) משפטים שעה פנחס תקעה תק"ח קיא
ט"א.

הסולם

מאמר

עיר קטנה מלך גדול

רע) ובא אליה מלך גדול וסבב: זהו סם המות, שהוא היצר הרע, שמסבב אותה, את התורה. ומצא בה איש מסכן, זהו דוד. חכם זהו שלמה המלך עליו השלום, שהתקין לה נר, והאיר לה באור, במשלו וספריו. ומלט הוא את העיר בתחמתו, היינו מיד האפיקורסים והמינים, שהוא התקין אונים לתורה.

רעא) דתנינן עד לא וכו': שלמדנו, מטרם שבא שלמה, היה התורה, כקלחת שאין לה אונים, ומי שקרב אליה נשרף. כיון שבא שלמה, ועשה לה אונים, ובני העולם נצלו בעצתו. ונמצא שנתן כביכול הצלה באותה העיר, שהוא התורה. ובמה בחכמתו. וכל

בה איש מסכן, זהו משיח בן דוד. שנאמר בו, עני ורוכב על חמור. ונאמר הצדיק אבד. כל זמן שלא יבא עליו השפע. ועליו נאמר ונהר יחרב ויבש. וע"כ נקרא מסכן.

רסו) חמור דא סמאל וכו': ורוכב על החמור זהו סמאל. חכם, זהו משיח בן דוד. ועליו נאמר ומלט הוא את העיר בתחמתו. שיהיה גואל את משיח בן אפרים. וזו היא גאולה שמלמעלה.

רסז) דבר אחר עיר וכו': א"צ פירוש.

רסח) דבר אחר עיר וכו': א"צ פירוש.

משיח ראשון הוא משיח בן יוסף. משיח אחרון, הוא משיח בן דוד.

רסט) דבר אחר עיר וכו': א"צ פירוש.
(דפו"י דף פ' ט"ד)

זהר מדרש רות **חדש** **סא**
 ומאן דקרב בהדה איתוקד. כיון דאתא שלמה, ועבד לה אונים, ואשתיוכון בני
 עלמא בעצתיה. יתב בהיה עיר כככול שזיבותא. ובמה, בחקמתו.
רעב וכל דא בגין תיקונא דאתקין, ואשתדלוותא דאשתדל אבתרה
 שהוא מספן, דאיהו דוד. דלאו אית * ב"ג דאשתדל אבתרה, פדוד מלכא.
רעג ותנינן, יאות הוה דוד מלכא, לאתקיימא בעלמא מאה שנין. דאלמלא
 אתקיים איהו מאה שנין, איהו הוה מתקן לברצינא, תקונא תקיף, דלא אתעדי
 לעלמין, ולא אתחריב בי מקדשא. אכל כמה גרימו אינון שני דלא אתקיימו.
רעד ואדם לא זכר את האיש המספן שהוא, זה אדה"ר, ודיהיב ליה
 משנוי רק ע' שנין. ואדם לא זכר ליה בשעה שבא ס"מ ורכיב על גמל,
 וסבב אותו שחטא, לא זכר את דוד, שבמספנותא להוי על זה העון, שנחש סבב
 לתוה, וסמאל לאדם הראשון.
רעה וסמאל לא הוה ליה כח דיהפוף לאדם, עד שבא נחש והפך לבה
 דתוה, ותוה הפכה לבו של אדם, וחסאו שניהם. ועל דא אמר, ה האשה אשר
 נתתה עמדי הוא נתנה לי מן העץ ואכל. וסמאל לא הוה ליה רשות דיהפף לביה
 דאדם, עד שבאה תוה, וגרמה ליה דאכיל מיניה, ועל דא אתתא היא ואתענשת.
רעו אדם הראשון כד יחייב ליה משנוי אינון שבועין שנין, לא אידפר מיניה
 בקדמיתא, דאלמלי אידפר מיניה, מאה שנין ישאיר ליה משנוי, כמה דאתחזו
 ליה, בגין לאתפקא בעלמא, ויתקן תקונא דברצינא. אלא לא אידפר מיניה,
 כד שבועין שנין, ולא יתיר.

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**
 (בראשית ג) בהשמות ח"א רסג: דפוי קדושים סח
 ת"ז תס"ד צה. צו. תס"ז צח. ז"ח יתרו קל.
 כגמל (מונקאשט). ז נ"א מוסיף אתענשת הווא דאמריקן בכל מקום שגלו שכניה עמהם גלו לבלל שכניה עמהם גלו
 לאדום שכניה עמהם היא ולא אחת מן המרות (ווינציא).
 ב נ"א ליג בגין (ווינציא). ג נ"א גריעו (ווינציא). ד נ"א
 דיהב (ווינציא). ה נ"א ליג רק (ווינציא). ו נ"א נחש

מאמר **הסולם** **עיר קטנה מלך גדול**
רעב וכ"ל דא בגין וכו': וכל זה הוא
 בשביל התקון שהתקין, ובשביל ההשתדלות
 שהשתדל אחריה אותו המסכן, שהוא דוד. שאין
 אדם שהשתדל אחריה כמו דוד.
רעג ותנינן יאות הוה וכו': ולמדנו,
 טוב היה שדוד המלך יתקיים בעולם מאה
 שנה. שאם היה מתקיים מאה שנה, היה הוא
 מתקן את הנר, דחיינו המלכות, תקון חוק,
 שלא יסור לעולם, ולא היה נחרב בית המקדש.
 אכן כמה גרמו אלו השנים, שלא נתקיים בהן.
רעד ואדם לא זכר וגו': ואדם לא
 זכר את האיש המסכן ההוא. זהו אדם
 הראשון שנתן לו משנותיו רק ע' שנים ולא
 מאה. (כנ"ל בזהר חדש שיר השירים אות
 דפוי"ך פ' ט"ד * פ"א ט"א)

כב זהר **מדריש רות** **חדש**

רעז תלתין שנין הוו, דהנה אזל מנהון במדברא, ומנהון ב' בענא. וכההיא זמנא, וחקמת המסכן בזויה. ודבריו אינם נשמעים מקמי שאול מלכא. הא דלא אשתארו ביה אלא ארבעין חסר אחת, דהא שתא תדא הנה עריק מקמי בריה אבשלום. ובג"כ נחתת תקונא דשרגא, עד דהנה כפשע בינו ובין המנות.

רעח וכל דא, מקמי דאדם לא אינפר מיניה בקדמיתא, לאוספא ליה אינון תלתין שנין לתתא, לאשלמא ליה למאה. ואתפגימו תלתין שנין לתתא, מאינון שבועין שנין, דהנה חקמתו בזויה ודבריו אינם נשמעין.

רעט ואי תימא, דשלמה מלכא כל כף משבח גרמיה, וקרא איהו על נפשיה חכם. אלא בג"כ אמר איהו בקדמיתא, וגדולה היא אלי. מלה דא דברבא דאנא אתי לשבחה גרמאי. אלא הואיל ולא איתא אחרא דיימא ליה. אתו חבריאי ונשקוהו, קרו עליה, וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך.

מאמר ויהי רעב בימי דוד שלש שנים

רפ אמר רבי רחומאי, דוד מלכא, תלת שנין הנה בפנא ביומוהי. מ"ט, בגין לאודעא ליה דעל דינא תלגא מלתא. הה"ד, ויהי רעב בימי דוד שלש שנים ויבקש וגו'. עד דאשתלים דינא, כיון דאשתלים, מיד ויעתר אלהים לארץ וכו'.

חלופי גרמאות

ח נ"א בענא (ווינציא) נ"א בענא ומנהון מקמי אחוהי דהוו מבין ליה (מונקאטש). ט נ"א נחתך (ווינציא). י נ"א בהאי, ונ"א בגיכ אי, ונ"א בההיא, ול"ג אלא בגיכ אמר איהו (ווינציא). ח נ"א ל"ג אמר איהו (מונקאטש). ו נ"א ל"ג דא (ווינציא).

מסורת הזהר

(א) ישעיה נד) נח קיא ז"ח בראשית תרי"ו. (ב) (ש"ב כא) ז"ח נח קלו שה"ש קיב. ג) (שם) תולדות יש. ל"ג ואי תימא (ווינציא). כ נ"א רוחיה (ווינציא). ל נ"א אי איהו (ווינציא). ח נ"א ל"ג אמר איהו (מונקאטש). ו נ"א ל"ג דא (ווינציא).

הסולם

מאמר ב'

ממנו בתחילה, כדארי, כי אם היה נזכר ממנו כדארי, היה משאיר לו מאה שנה משנותיו, כמו שראוי לו, כדי להתחזק בעולם, ויתקן תקון הנר. שהוא המלכות אלא שלא נזכר ממנו ונתן לו רק ע' שנים, ולא יותר.

רעז תלתין שנין הוו וכו': שלשים שנה היו, שבחלק מהם היה הולך במדבר, ומהם בצאן. ובאותו זמן, וחקמת המסכן בזויה ודבריו אינם נשמעים מפני שאול המלך. הרי שלא נשארו לו מע' שנה, אלא ארבעים חסר אחת, כי שנה אחת היה בורח מפני בנו אבשלום. ומשום זה. ירד תקון הנר, שהוא המלכות, עד שהיה כפשע בינו ובין המות.

רעח וב"ל דא מקמי וכו': וכל זה היה מפני שאדם לא נזכר ממנו בתחילה להוסיף לו אלו שלשים שנה למטה להשלימם למאה. ונפגמו גם שלשים שנה למטה מאלו ע' שנה, שהיתה חכמתו בזויה ודבריו אינם נשמעים.

מאמר ויהי רעב בימי דוד שלש שנים

רפ אמר רבי רחומאי וכו': אר"ר, דוד המלך, ג' שנים היה רעב בימיו. מהו הטעם. הוא כדי להודיעו, שבדין תלוי הדבר. כמ"ש שם, משום ששאול המלך המית את הגבעונים. ז"ש, ויהי רעב בימי דוד שלש שנים ויבקש וגו'. עד שנשתלם הדין. כיון שנשתלם, מיד ויעתר אלקים לארץ.

דתני

(דפו"י דף פ"א ט"א)

זהר מדרש רות חדש פג
רפא דתני רבי חייא, כל עלמא לא שתיין, אלא מתמצית ארץ ישראל. כד
 אתפקיד עלמא, איהי אתפקדת בקדמיתא. בגין דלא אשתכח מאן דישיב לה
 ויגין עליה.
רפב אלימלך זכאה הוה, ויכול לאגנא על דרי עלמא, ועריק ליה בין
 שאר אומין. ובגין כך אתענש, מת איהו, ואתוי בנוי, ונסיבו נשין נוכריין
 מאומין אחרנין. ואתענשו.

מאמר עוזא ועזאל ונעמה

רפג רבי נתניה פתח, ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת
 הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו. ויראו בני האלהים, עזא ועזאל, תרין
 מלאכין הוו, דקטרגו למאריהון, ואפיל לון הקב"ה, ומאתר קדישא דלעילא.
 וכד נחתו, אתגלימו באורא, ואתעבידו כבני אינשא.
רפד ולית * לך בכל אינון מלאכין, דאשלימו לאתערבא גו בני נשא,
 פאינון דאקרון אישים. וכאינון דאקרון בני אלהים. פיין דאפיל לון הקב"ה,
 אתגלימו מכל אינון יסודי דבני נשא, ומתלבשין בהון.
רפה שאר מלאכין, כד נחתו, ואינון זמינין לאתבא לדוכתייהו, אתגלימו
 באורא דעלמא, ונטלי קטורא דאנשי בהדיהו, ולא תיר. ובג"כ אתחזאו
 לפום שעטא, ולא תיר, זימנא ביומא, או תרין זימנין, או בכל יומא זימנא
 תדא או תרין, ולבתר פרחי באורא ומתפשטין מיניה, ואהדרו לדוכתייהו.

חלופי גרסאות

מסורת הזהר
 (ד) בדאשית ו) ב"א קצח. (ווינציא) וניא עליה בחכמתיה (מונקאטש). פ ניא ומתו (מונקאטש) ניא ומתו בני על דנסיבו (ווינציא). צ ניא ליג
 מאומין (ווינציא). ק ניא חינוא (מונקאטש). ר ניא מקדושה (כל הדפוסים בשם ס"א). ש ניא ליג מן באורא עד
 באורא (ווינציא).

עוזא ועזאל ונעמה

הסולם

מאמר

היו שקטרגו לאדונם, על בריאת האדם (כנ"ל
 בהקדמת ספר הזהר את קנ"ו בהסולם) והפיל
 אותם הקב"ה מהמקום הקדוש שלמעלה.
 וכשירדו, נתגלמו באור, דהיינו שקבלו גולם
 אנושי, מלשון גלמי ראו עיניך. ונעשו כבני
 אדם.

רפד ולית לך בכל וכו': ואין לך
 בכל המלאכים, שיגמרו להתערב בתוך בני
 אדם, כאותם המלאכים הנקראים אישים,
 וכאותם הנקראים בני האלקים. דהיינו עוזא
 ועזאל הנקראים בני האלקים, כיון שהפילים
 הקב"ה, נתגלמו מכל אלו היסודות שבבני אדם,
 והתלבשו בהם.

רפה שאר מלאכין כד וכו': מלאכים
 אחרים, כשיררדים, ועתידיים לחזור למקומם,
 מתגלמים

רפא דתני ר' חייא וכו': שר' חייא
 למד, כל העולם אינם שותים אלא מתמצית
 ארץ ישראל. כשנפקד העולם, ארץ ישראל
 נפקדה תחילה. שעה שאינו נמצא מי שיצילה
 ויגן עליה.

רפב אלימלך זכאה הוה וכו':
 אלימלך היה צדיק, והיה יכול להגן על יושבי
 העולם, והוא ברח בין האומות האחרות,
 ומשום זה נענש והוא מת. ובאו בניו ולקחו
 נשים נכריות מאומות אחרות ונענשו.

מאמר עוזא ועזאל ונעמה

רפג רבי נתניה פתח וכו': רנ"פ,
 ויראו בני האלקים את בנות האדם כי טובות
 הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו. ויראו
 בני האלקים, הם עוזא ועזאל, ששני מלאכים
 (דפו"י דף פ"א ט"א * ט"ב)

מד זהר **מדרש רות** **הדש**

רפז רבי קיסמא בר רבי ינאי פתח, ^א עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט. אית מלאכין דאינון מרוח, ואית מלאכין דאינון מאשא, דא זיב מדיליה לתבריה, בגין דאית שלמא בינייהו. וע"ד, אינון דנחתין, מתרי יסודי אילין נחתין. פד נחתי מתלבשין תיר באוקרא דהאי עלמא, ואתגלימו.

רפז אינון דאתערבו בהאי עלמא, ^ב מתלבשין ביסודי דהאי עלמא, ולא זכילו לפרתא ולא תבא לאתריהו, ומתעכבו הקא. פין דשבע יומין אתעכבו הקא, דא פתר דא, לא אתהדרו תמן.

רפח ועל דא ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו'. מאי פי טבת הנה. דהנה נהיר שפירו דלהון, פנהירו עלאה.

רפט פין דאולידו בגין, נטל להון הקב"ה, ואעל לון בטורא דחשוכא, דאיקרין הררי קדם. ^א וקטיר לון בשלשלאות של ברזל, ואינון שלשלאין משוקעין עד גו תהומא רבא. ותמן אולפין תרשין לבני נשא.

רצ בלעם, מתמן נטיל תרשוי, ואולף מינייהו, באינון טורין. הה"ד, ^א מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם. ^ב ומתמן אתעטרו כל ידעי תרשין דבעלמא.

רצא ומגו דהו קטרוגי דמריהון בקדמיתא, ועד האי יומא, אינון

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**

ה) (תהלים קד) ב"ב מז ז"ח בראשית שפט וישב ה
תק"ח צט ט"ג, ו) (במדבר כג) חיי שרה פא בלק תכב
תכה.

ת ה"ג כל הרפוסים בשם ס"א נ"א ליג מתלבשין (כל
הרפוסים). א ה"ג כל הרפוסים בשם ס"א נ"א וכפית (כל
הרפוסים). ב ה"ג הרפוסים בשם ס"א נ"א ותמן (כל
הרפוסים). ג נ"א קטרוגא ונ"א קטרוגי (וויניציא).

מאמר **הסולם** **עוזא ועוזאל ונעמה**

מתגלמים באויר העולם, ולוקחים צורת בני אדם עמהם, ולא יותר. ומשום זה, הם נראים לפי שעה, ולא יותר, פעם אחת ביום או ב' פעמים או בכל יום פעם אחת או ב' פעמים ואח"כ פורחים באויר, ומתפשטים מן האויר, ותוזרים למקומם.

רפז רבי קסמא בר וכו': רבי קסמא בר רבי ינאי פתח, עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט. יש מלאכים שהם מרוח, ויש מלאכים שהם מאש, וכל אחד נותן משלו לחבירו, משום שיש שלום ביניהם. וע"כ, אלו המלאכים היורדים, יורדים מב' היסודות האלו, (המים) [הרוח] והאש. כשיורדים לעולם הזה מתלבשים יותר, שמתלבשים באויר העולם הזה, שהוא יסוד הרוח ונתגלמו.

רפז אינון דאתערבו בהאי וכו': המלאכים האלו המתערבים בעולם הזה, מתלבשים ביסודות של העולם הזה, ואינם יכולים לעוף ולשוב למקומם, ומתעכבים כאן (דפו"י דף פ"א ט"ב)

בעולם הזה. כיון שנתעכבו כאן שבעה ימים זה אחר זה. אינם יכולים אח"כ לחזור לשם. רפח) ועל דא ויראו וכו': וע"כ, ויראו בני האלקים את בנות האדם וגו'. מהו, כי טובות הנה. היינו שהיופי שלהן היה מאיר כאור העליון.

רפט כיון דאולידו בגין וכו': כיון שהולידו בנים, לקחם הקב"ה והכניסם בהרי חושך, הנקראים הררי קדם. וקשר אותם בשלשלאות של ברזל, ושלשלאות אלו משוקעות עד תוך התהום הגדולה. ושם לומדים כישוף לבני אדם. (ביאור דברים אלו תמצא בהקדמת ספר הזהר אות קנ"ו בהטולם).

רצ בלעם מתמן נטיל וכו': בלעם, לקח משם, מהרי חושך, כשפיו, ולמד מהם, עוזא ועוזאל, בהרים האלו, ז"ש מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם. ומשם נתעטרו כל יודעי כשפים שבעולם.

רצא ומגו דהו קטרוגא וכו': ומתוך שהיו

זהר מדרש רות חדש סה
מקטרגין למריהון ד כל כמה, באינון חרשין, דמכחישין פמליא דלעילא. ואלמלא
אינון שלשלאין דמשוקעין גו תהומא רבא, ואחידן בהו בתפיסו סגי מטשטשי
עלמא הוו, ועלמא לא זכיל למיסבל.
רצב ותמן באינון טורין דחשוכא, נקין מסיטרא דצפון, דהא מההוא
סיטרא, כל אינון וייני מתערין בעלמא י.

רצג אמר רבי נתמיה אמר רבי יהודה, ונעמה היתה באותו זמן, וכל
העולם טועים אחריה. רבי שמעון אומר, אימא של שדים היתה. פיון שראו
אותה בני אלהים, טעו אחריה.

רצד לאתר בן ראו בנות האדם הולכות ערומות, וכאו להן, וילדו מהם.
הה"ד, וגם אחרי בן פאשר יבאו בני האלהים וגו'. אנשי שם, מאי אנשי שם
וגו'. אלן נפילין דאוליפו בעלמא, שם בכל מלה ומלה, לאשלמא תרשייהו.
רבי יהודה ורבי יוסי אמרו, אנשי שם ממש. כמא דאת אמר, ששים גבורים
סביב לה. אמר ליה רבי יצחק, מגבורי ישראל כתיב.

טאמר חרשין אינון יתיר בנשיא

רצה רבי עזריה שאל לרבי יוסי איש כפר אונן, מ"ט חרשין אינון יתיר
בנשיא, ולא בגבוריא. דכתיב ט מכשפה לא תחיה, ולא כתיב מכשף.

חלופי גרסאות

ד נ"א במה ולי"ג כל כמה (כל הדפוסים בשם ס"א).
ה נ"א מתגברין (כל הדפוסים בשם ס"א). ו דפויי כתבו
אמ"ז בזהר דפוס קימנה מ"ז א' נמצא יותר ח"ל ובהבדלה
מנחיריהון ותלי יתהון בטורי קבל דשמשא לא חזיון ורוחא
ז נ"א היתה נעמה (ווינצ'א). ח נ"א אחרי בנות
ט נ"א לאחד כן ראו (מונקאטש). י נ"א דאפילו (מונקאטש). כ נ"א ליג רבי
(ווינצ'א).

מסורת הזהר

מאמר הסולם
שהיו בקטרוג על אדונם בתחלה בבריות אדם
(כנ"ל בהקסה"ז אות קנ"ו) ועד היום הזה הם
צוררים לאדונם כל כך בכשפים האלו
המכחשים החבורה שלמעלה, (כבוהר ויחי
אות תש"ז) ע"כ נכבדו בשלשלאות של ברזל.
ולוא השלשלאות האלו המושקעות בתהום
הגדולה שמחזיקות אותם בחזוק רב, היו
מחריבים העולם, והעולם לא היה יכול לסבול.
רצב ותמן באינון טורין וכו': ושם
בהרי חשך אלו, הם יונקים מצד צפון, כי
מאותו הצד כל אלו המינים הרעים מתעוררים
בעולם.

עזרא ועזראל ונעמה

רצד לאתר בן ראו וכו': לאחר כן
ראו בנות האדם הולכות ערומות, וכאו אליהן
וילדו מהם. ז"ש, וגם אחרי כן אשר יבואו
בני האלקים וגו' אנשי שם. מהו אנשי שם.
הם הנפילים, שלמדו שם בכל דבר ודבר
שבעולם, להשלים כשפיהם. ר' יהודה ור'
יוסי אמרו, אנשי שם ממש, כמו שאתה אומר,
ששים גבורים סביב לה, שפירושו שהם סביב
המלכות הנקראת שם. והנפילים הם מששים
גבורים אלו, ע"כ נקראו, אנשי שם. א"ל רבי
יצחק, מגבורי ישראל כתוב, אצל ששים
הגבורים. ואלו הנפילים אינם מבני ישראל.

מאמר חרשין אינון יתיר בנשיא

רצה רבי עזריה שא"ל וכו': ר"ע שאל
את ר' יוסי איש כפר אונן, מהו הטעם,
שהמכשפים נמצאים יותר בנשים. ולא בגברים.
שכתוב, מכשפה לא תחיה. ולא כתוב מכשף.
א"ל

(דפויי דף פ"א ט"ב)

כו זהר מדרש רות חדש
רצו א"ל, כתיב לא תאנה אליך רעה. רע לא כתיב, אלא רעה. דא סטרא דנוקבא ודאי הוא. ונגע לא יקרב באהלך, דא הוא דכורא. ומן נוקבא פל זינין דתרשין, וכל יעסקין בישין אתיין לעלמא. הה"ד, ומוצא אני מר ממנות את האשה וגו'.
רצו ומאי אסורים ידיה. ר' ינאי ורבי יהושעיא. חד אמר, כל הנוגע באשה, או מקבל ממנה מידה לידו, לא ינקה מדינה של גיהנם. * שנאמר יד ליד לא ינקה רע. הךא הוא דכתיב, אסורים ידיה. ודאי.
רצח וחד אמר, מן הנקיבות באות כל מיני נחש וכישוף, וכל הרהורים רעים, ואלמלא שאסורים ידיה, דלא שבקין אותה מן שמיא, היו הורגים ומיתין כל העולם בכל עת וזמן.
רצט ולא אתתקפת נוקבא, אלא פחילא דכורא. דהיא שארת בעומקין דילה, ושהיא יודעת לאומאה לבר נש, לאשלמא רעותה. ובמה. בשם, ובמילין צמיקין, בשמא דמסאבא. וע"ד עובדי בה תליין, ומלין בדכורא. ותרויהו מנוקבא מתערי. ובגין כך, זיני תרשין משתפחין בנוקבא, ולא בדכורא.
ש/א תנן, העובר בין שתי נשים, אם נדות הן, נכפה. ולא תזוז מגופו, אם לא יעשו לו מיד. ספנת דם או הריגה מזומנת לו. ואם אינן נדות, עין הרע שולט בו בגופו, או בממונו.

חלופי גרסאות

ל נ"א עומקין (ווינציא). ח נ"א ביהא (ווינציא). ו נ"א שהיא שנת שטג אמור שכט ואתחנן קח ז"ח אחרי צד להלן שג. ב (קהלת ז) ויחי רמ תג אמור שלו ואתחנן ל ת"ז תס"ח צח. להלן דש.

מסורת הזהר

מאמר

הסולם
 חרשין אינן יתיר כנשיא
 היו הורגות וממיתות כל העולם בכל עת ובכל זמן.
רצט ולא אתתקפת נוקבא וכו': והנקבה אינה מתגברת, אלא בכח הזכר. שהיא שורה בדברים העמוקים של הזכר, ויודעת ממנו להשביע את האדם שימלא את רצונה. ובמה היא משביעה. היינו בשם, ובדברים עמוקים של שם הטומאה. וע"כ המעשים תלויים בנקבה. והדבורים בזכר. ושניהם מתעוררים מן הנקבה. ומשום זה מיני הכשפים נמצאים בנקבה, ולא בזכר.
ש/א תנן העובר בין וכו': למדנו, העובר בין שתי נשים, אם הן בנדותן, נעשה חולה נכפה, ולא תזוז מגופו אם לא יעשו לו איזה רפואה. וסכנת דם או הריגה מזומנת לו. ואם אינן נדות, עין הרע שולטת בו, בגופו או בממונו.

כי

רצו א"ל כתיב לא וגו': אמר לו, כתוב, לא תאנה אליך רעה. רע, שהוא לשון זכר, לא כתוב, אלא רעה. שזה ודאי צד הנקבה הוא. ונגע לא יקרב באהלך, זה הוא זכר. ומן הנקבה, הם כל מיני כשפים, וכל העסקים הרעים הבאים לעולם. ז"ש, ומוצא אני מר ממנות את האשה וגו'.
רצו ומאי אסורים ידיה וכו': שואל, ומהו, שהכתוב מסיים אסורים ידיה. רבי ינאי ור' יהושעיא, אחד אמר, כל הנוגע באשה או מקבל ממנה מידה לידו, לא ינקה מדינה של גיהנם, שנאמר, יד ליד לא ינקה רע. ז"ש אסורים ידיה. ודאי.
רצח וחד אמר מן וכו': ואחד אמר, מן הנקיבות באים כל מיני נחש וכישוף, וכל הרהורים הרעים, ולולא שאסורים ידיה, דהיינו, אם לא היו מונעים אותה מן השמים, (דפו"י דף פ"א ט"ב * ט"ג)

זהר מדרש רות **חדש** **פז**
ש/ב כי הא דר' נחום ברבי שמלאי, זמנא תדא הנה בכרף קסרין, אעבר בין שתי נשים. אסתכלו ביה, ואיסתפן מיד בגופיה ובממוניה. מאי טעמא. בגין דההוא רוחא בישא שראת עלון, ויכיל לנזקא.
שא מאי תקנתיה. לימא הכי, זיל זיל, דומי דומי, אעדי קטור דקטרא, לא ולא לי. ולבתר נתחיל באל, ויסיים באל. נתחיל באל, דכתיב, אל מוציא ממצרם. ויסיים באל, כי לא נחש ביעקב וגו', עד מה פעל אל. וזיל ליה, ולא ישגח אבתריה.
שב רב הונא תוה סליק מבבל לארץ ישראל, והוה סליק להתם, איערע בתר כפר, תמא ההיא אתתא דתוה אתיא אבתריה, ארמאת מין אכתפוי, ונטלת עפרא מרגלוי. אהדר רישיה ואמר לה, מעבידי וטול בתראי, דהא לא כלום גבאי, אכל גזרני עליך בלכולא בדעתך.
שג לבתר אמר, לא בגיני אלא בגין דלא בתיקטלי בגי אינשא אוחרנין. וכן הוה, איתבלבל דעתה, ולא ידעה מידי, ומתה. ועל דא כתיב, לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהליך.
שד תני ר' חייא, טוב לפני האלהים, פלט ממנה. ממאן. מההוא אשה דכתיב בה, אשר היא מצודים וחרמים כו'. וחוטא ילכד בה, ההוא דאול בתר יצר הרע.
שה בא וראה, בזמן שהרעב בעיר, לא יראה אדם את עצמו, ולא ילך

חלופי גרסאות

נ נ"א דהוה (כל הדפוסים בשם ס"א). פ נ"א ל"ג דומי (ווינצ'יא). צ נ"א אנרי (כל הדפוסים בשם ס"א). ק ה"ג דפוס ירושלם נ"א מוסיף לא לך (כל הדפוסים). ד נ"א ל"ג אל (ווינצ'יא). ו נ"א עינה (כל הדפוסים בשם ס"א). גבאי (מונקאטש) נ"א טול ועבדי בתרא בהא דלא גבאי (ווינצ'יא). א נ"א בגינך (ווינצ'יא). ב נ"א תיקטולי (כל הדפוסים). ג ה"ג דפוס מונקאטש במרובעים נ"א ל"ג מן וחוטא עד סוף האות (כל הדפוסים).

מסורת הזהר

(7 במדבר כג) בהשטות ח"ב רעב. דפו"י ז"ח בשלח כו. (ח) (שם) וישלח לג ז"ח בלק נה. (1) (תהלים צא) לעיל רעו. (ט) (קהלת ז) לעיל רעו.

הסולם

זרקה מים על כתפיו, ולקחה עפר מתחת רגליו. החזיר רב הונא ראשו, ואמר לה, עשי וקחי אתרי, כי ללא כלום נחשב אלי, אבל אני גוזר עליך, בלכול בדעתך.
שג לבתר אמר לא וכו': אח"כ אמר, לא בשבילי גזרתי עליך, אלא כדי שלא תהרגי בני אדם אחרים. וכן היה, שנתבלבלה דעתה, ולא ידעה כלום, ומתה. ועל זה כתוב, לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהליך.
שד תני ר' חייא וכו': למד ר' חייא, טוב לפני האלקים ימלט ממנה. ממי. היא מאותה אשה שכתוב בה, אשר היא מצודים וחרמים וגו'. וחוטא ילכד בה, היינו אותו שהולך אחר היצר הרע.
שה בוא וראה בזמן וכו': בוא וראה, בזמן

מאמר

ש/ב כי הא דר' נחום וכו': כמו זה דר' נחום ברבי שמלאי. שפעם אחת היה בכרף קסרין, עבר בין שתי נשים. הסתכלו בו, ונסתכן מיד בגופו ובממונו. מהו הטעם. הוא משום שרוח רעה שורה עליהן, ויכול להזיק.
שא מאי תקנתיה לימא וכו': מה היא תקנתו. יאמר כך, לכי לכי, דומי דומי, הסירי קשר הקשר, לא ולא לי. ואח"כ יתחיל בא"י ויגמור בא"י. יתחיל באל, שכתוב, א"י מוציא ממצרם. ויגמור באל, כי לא נחש ביעקב וגו', עד מה פעל א"י. וילך לו, ולא יביט לאחוריו.
שב רב הונא הוה וכו': ר"ה היה עולה מבבל לארץ ישראל. כשעלה שמה, פגש בכפר אחד, וראה אשה שהיתה באה אחריו, (דפו"י דף פ"א ט"ג)

כה זהר **מדרש רות** **חדש**
יחידי בעיר, מפני שמלאך המות נמצא שם, ויש לו רשות לחבל. וע"ד פתיב,
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמָה תִּתְּרָאוּ. כִּי־צָא בּוֹ, בְּזֶמֶן שֶׁהַדְּבָר בְּעִיר, יִסְגֹּר אָדָם
עַצְמוֹ, וְלֹא יִתְרָאֶה בְּשׁוֹק. דְּכִיּוֹן שְׁנַתָּן רְשׁוּת לְמַחְבֵּל, מִי שְׁפּוֹגֵעַ בּוֹ, נִיזוֹק. וְאִיהוּ
מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ.

שו בא וראה, עשר שנים היתה נעמי בשדה מואב, לסוף, פי שמעה בשדי
מואב כו'. מפני מה נענשו מחלון וכליון. מפני שנשאו נשים מואביות.

שז אין לך בעולם, נשים מתעסקות בנחש ובכישוף, כמו מואביות. ממאי,
דכתיב, וַיֹּאכַל הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְאַלֹהֵיהֶן. כִּיּוֹן דְּהוּוּ אֶכְלֵי מִיַּד בְּתַרְשִׁייהוּ,
מִיָּד הוּוּ סְגִדִין לְטַעֲוֹתֵיהוֹן, וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר. רַבִּי חֲזִיא אָמַר, כְּהִנֵּי
צְמִידִין תְּכַשִּׁיטִין, הִכִּי הוּוּ מִתְחַבְּרִים בְּבַעַל פְּעוֹר.

שח בתרשיהון הנשיא. מנלן, דכתיב, הֲיֵן הִנֵּה הָיוּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדָבָר
בְּלַעַם. בְּעַצַּת בְּלַעַם לֹא נֶאֱמַר, אֲלֵא בְּדָבָר בְּלַעַם. אֲוִלִּיף לֹוֹן מִלִּין בְּפּוֹמָא. דְּהָא
תְּרַשִׁין וְקוֹסְמִין, לֹא הוּוּ בְּעַלְמָא פְּוִתִּייהוּ, אֲבָל מִלִּין בְּפּוֹמָא (*). לְאִשְׁלָמָא
תְּרַשִׁייהוּ לֹא הוּוּ יָדְעִי. וְע"ד, בְּדָבָר בְּלַעַם עֲבָדוּ, וְאִשְׁלִים תְּרַשִׁייהוּ, וְיִכִּיל לְהוּ.
רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, כְּשִׁירָה הִתְּהָ רֹוֹת.

שט ותאמר נעמי לשתי כלתיה לכה שבוני אשה לבית אמה יעש ה',

מסורת הזהר

(U בראשית מב) מקץ פר קה רמט בח"ג צ"ב ויחי ג יא אמור עז עט ז"ח שה"ש שטו. (9 במדבר כה) בחקותי
(שם) פנחס תעב תעז. (ק) (שם לא) בלק צד שצה תצט לעיל קמו. (ר) (רות א) לעיל פ ט"ג.

הסולם

מאמר
בכשפיהן, מיד היו משתחוים לאלהיהן, ויצמד
ישראל לבעל פעור. רבי חייא אמר, ויצמד,
פירוש, כצמידיים האלו התכשיטים, כך היו
מתחברים לבעל פעור.

שח בהרשיהון הנשיא מנלן וכו':
שואל, מאין לנו שישראל עבדו לבעל פעור
מפני הכישוף של הנשים. ומשיב, שכתוב,
הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם. בעצת
בלעם לא נאמר, אלא בדבר בלעם. ללמד,
שבלעם למד אותן הנשים דברים בפה שלהן.
כי מכשפים וקוסמים לא היו בעולם כמוהן,
ועכ"ז הדבורים שבפה הצריכים להשלים
הכשפים, לא היו יודעות וע"כ **בדבר בלעם**
שלימד אותן, עשו והשלימו כשפיהן. ויכלו
להם. ר' יוחנן אמר כשרה היתה רות. כלומר
לא היתה מכשפה כמו בנות מואב האחרות.

שט ותאמר נעמי לשתי וכו': ותאמר
נעמי לשתי כלותיה לכה שבוני אשה לבית
אמה

בזמן שהרעב בעיר, לא יראה אדם את עצמו,
ולא ילך יחידי בעיר, מפני שמלאך המות
נמצא שם, ויש לו רשות לחבל. וע"ז כתוב,
ויאמר יעקב לבניו למה תתראו. כיצא בו,
בזמן שהדבר בעיר, יסגור אדם את עצמו
בבית, ולא יתראה בשוק, כי כיון שניתנה
רשות למחבל, מי שפוגע בו ניזוק, והוא
מתחייב בנפשו.

שו בא וראה עשר וכו': בוא וראה,
עשר שנים היתה נעמי בשדה מואב, מפני
שהיה רעב בישראל, כדי שלא יתראו כשבעים,
כנ"ל לסוף, כי שמעה בשדה מואב כי פקד
ה' את עמו לתת להם לחם. אז חזרה. ושואל,
א"כ למה נענשו מחלון וכליון. כיון שעשו
כהוגן. ומשיב, מפני שנשאו נשים מואביות.

שז אין לך בעולם וכו': אין לך
בעולם, נשים מתעסקות בנחש ובכישוף, כמו
מואביות. זאת תדע ממה שכתוב, ויאכל העם
וישתחו לאלהיהן. כיון שהיו אוכלים משהו

(דפו"י דף פ"א ט"ג * ט"ד)

זהר מדרש רות חדש ספא
יעשה כתיב. אמרה להון, אם תזכו ליכנס תחת כנפי השכינה, יעשה. ואם לאו,
יעש, חסר ה'.

שי' פי מר לי מאד מכם. עליכם מפעי ליה, כמד"א, ו צר לי עליך, מאי
מכם. א"ר קרוניא אמר רב ז' פהנא, עאקו בלבאי מכם, דאתון גרמתון לבני
דימותו, כמאן דמתרעם מאתרא.

מאמר וישבי בנוב, שבא על מעשה נוב

שי"א ותשק ערפה לחמותה. ערפה, הרפה שמה. למה נקרא שמה ערפה.
על שהחזירה עורף לחמותה, וחזרה למקומה לשדה מואב. ונתה, ולא קבלוה,
והלכה לארץ פלשתים. והפל דשים בה כהריפות, שהפקירה עצמה לזנות.

שי"ב וילדה מזנות ששה בנים. וכולם נפלו ביד דוד ואנשיו, שהיה בן בנה
של רות. שנאמר, וישבי בנוב אשר בילידי הרפה. וכי מי נתן אותם בנוב.
והלא נוב סמוך לירושלים הוא, בארץ ישראל, והוא בארץ פלשתים.

שי"ג אלא הכי א"ר פנחס, מלמד, שבא על עסקי נוב, מפני שגרם ענין
נוב עיר הפהנים, והקב"ה מדקדק עם הצדיקים אפילו כחוט השערה. אמר לו
הקב"ה, דוד, גרמת כל כך בנוב עיר הפהנים, חייך, או הדין יחול על עצמך,
או על זרעך, ולא ישאר אלא אחד.

שי"ד תני ר' חייא, כתיב, וימלט בן אחד לאחיתלף וגו'. שלא נשאר

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

ו) (ש"ב א). ת) (ש"ב כא). א) (ש"א כב) נח פו. ד נ"א עוקבא (כל הרפוסים בשם ס"א) נ"א בונא (מונקאטש
בשם ס"א). ה ה"ג כל הרפוסים בשם ס"א נ"א כבדוה (כל הרפוסים). ו נ"א ל"ג והלכה (וינציא). ז נ"א ל"ג נוב
(וינציא).

מאמר וישבי בנוב, שבא על מעשה נוב.
הסולם פלשתים. והכל דשים בה כבתוך הריפות,
שהפקירה עצמה לזנות.
שי"ב וילדה מזנות ששה בנים. וכולם נפלו ביד דוד ואנשיו,
שהיה בן בנה של רות. שנאמר וישבי בנוב
אשר בילידי הרפה. שואל, וכי מי נתן אותם
בנוב, והלא נוב סמוכה לירושלים היא, בארץ
ישראל, והוא היה בארץ פלשתים.

שי"ג אלא הכי א"ר וכו': ומשיב. אלא
כך אמר רבי פנחס, מלמד שבא על עסקי
נוב, מפני שדוד סבב ענין נוב עיר הכהנים,
ששאלו הדגם. והקב"ה מדקדק עם הצדיקים
אפילו כחוט השערה. א"ל הקב"ה, דוד, גרמת
כל כך בנוב עיר הכהנים, חייך, או הדין יחול
על עצמך, או על זרעך, שלא ישאר מהם אלא
אחד. (כמ"ש להלאה את ש"כ).

שי"ד תני ר' חייא וכו': למד ר' חייא,
כתוב
מאמר וישבי בנוב, שבא על מעשה נוב
שי"א ותשק ערפה לחמותה: ערפה,
הרפה שמה. ולמה נקרא שמה ערפה, על
שהחזירה עורף לחמותה וחזרה למקומה לשדה
מואב. ונתה, כלומר שהפקירה את עצמה
לזנות, ולא קבלוה אנשי מקומה, והלכה לארץ
(דפו"י דף פ"א ט"ד)

ע זהר **מדריש רות** **חדש**
 לאַחימלך מכל בית אביו, זולתי אביתר לבדו, ועל עון זה מת שאול ובניו,
 וכמה אלפים ורכבות מִיִּשְׂרָאֵל, ונגזר על דוד למות.
שמו בִּיּוֹן שֶׁהֵלֵךְ לְאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, רָאָתָה אוֹתוֹ הַרְפָּה, אָמְרָה לְבָנָהּ, הַאִי
 "דָקְטִיל אַתּוֹךְ. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, הִגִּיעַ זְמַן מִדַּת הַדִּין לְהִנָּקֵם מִדָּוִד, עַל עֲסָקֵי נֹב.
 וזִמְנָן לְיִשְׁבֵי הַהֶרְגוֹ. מִיָּד, וְיִשְׁבֵי בְּנוֹב, שָׁבָא עַל עֲסָקֵי נֹב. אָמַר רַבִּי יוֹתָנָן, כִּף
 אָמַר דָּוִד, רַב־שׁ"ע, וְרַעֲי יִהְיֶה נֶכּוֹן לְפָנֶיךָ, וְהִרְיִנִי מִקַּבֵּל עָלַי אֶת הַדִּין.
שמו מָה עָשָׂה. נָטְלוּ יִשְׁבֵי, וְהִגְרִים "א"ע עָלָיו, וְעַל הַמַּטָּה, א"ל, לְאוֹ
 יִקְרָא דִּילִי. נָטְלוּ וְאָרְמֵי לִיהִי לְאֹיִרָא, וְשׂוּי סִיפָא דִּיִּתְקַטֵּל בָּהּ דָּוִד. הַה"ד
 "וְהוּא תְּגוּר תְּרַב תְּדַשָּׁה וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת אֶת דָּוִד. מִיָּד הִזְכִּיר נֶאֱבִישֵׁי שֵׁם
 הַמְּפֹרָשׁ, וְעֹמֵד בְּאֹיִר, וְסוֹסוֹ מִיָּד נִשְׁמַט, וְהֵלֵךְ לִירוּשָׁלַיִם.
שיז הֵלֵךְ אֲבִישֵׁי וּבָא לְסַנְהֶדְרִין וְאָמַר, מַהוּ לְרַכּוֹב עַל סוֹסוֹ שֶׁל מֶלֶךְ
 בְּשַׁעַת הַדַּחֲק, וְהַתִּירוּהוּ. מִצָּאוֹ לְדָוִד עֹמֵד בְּאֹיִר, א"ל תְּזוּר "מִתְּפַלְתָּךְ.
שיח א"ל, "מָה אָשִׁיב לְה' כֹּל תַּגְּמוּלוֹהִי עָלַי. וְשָׁכַף מְקוּבְּלָנִי מִבֵּית דִּינֹו
 שֶׁל שְׂמוּאֵל הַרְמַתִּי, שְׁאִפִּילוֹ תְּרַב תְּדַה מוֹנַחַת עַל צְוֹאָרוֹ שֶׁל אָדָם אֵל יִמְנַע
 עֲצָמוֹ מִן הַרְחַמִּים. מִיָּד תְּזוּר מִתְּפַלְתּוֹ, וְקַבֵּל "הַדִּין עַל זְרַעוֹ. דְּכַתִּיב, "וַיַּעֲזֹר
 לוֹ אֲבִישֵׁי בֶן צְרוּיָה וַיִּף אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וְגו'.

חלופי גרסאות

מסורת הזהר (תהלים קטו), (ד) (ש"ב כא), ח נ"א מוסיף מאן רקטל (ווינצ'א). ט נ"א עליו את עצמו (ווינצ'א). י נ"א לאטורים (ווינצ'א), כ נ"א ליג אבישי (ווינצ'א) נ"א דוד (מונקאטש). ל נ"א באויר ועמד (ווינצ'א). מ ה"ג כל הרפוסים בשם ס"א נ"א לתפלתך ול"ג שנאמר ויעזור לו אבישי (כל הרפוסים). נ נ"א מוסיף אלא שכך (מונקאטש). ס נ"א על זרעו הדין (ווינצ'א).

מסורת הזהר

מאמר
 כתוב, וימלט בן אחד לאחימלך וגו'. שלא
 נשאר לאחימלך מכל בית אביו זולת אביתר
 לבדו, ועל עון זה מת שאול ובניו, וכמה אלפים
 ורכבות מִיִּשְׂרָאֵל. ונגזר על דוד למות.
שטו בִּיּוֹן שֶׁהֵלֵךְ לְאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, כִּיּוֹן
 שֶׁהֵלֵךְ דָּוִד לְאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, רָאָתָה אוֹתוֹ הַרְפָּה.
 אָמְרָה לְבָנָהּ, זֶהוּ שֶׁהִרְגָה אֶת אַחִיךָ. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
 הִגִּיעַ זְמַן מִדַּת הַדִּין לְהִנָּקֵם מִדָּוִד עַל עֲסָקֵי
 נֹב. וזִמְנָן אֶת יִשְׁבֵי הַהֶרְגוֹ. מִיָּד, וְיִשְׁבֵי בְּנוֹב.
 שָׁבָא עַל עֲסָקֵי נֹב. אָמַר דָּוִד,
 רַבּוֹנִי שֶׁל עוֹלָם, זְרַעֲי יִהְיוּ נֶכּוֹן לְפָנֶיךָ, וְהִרְיִ
 אֲנִי מִקַּבֵּל עָלַי אֶת הַדִּין.
שטז מָה עָשָׂה נִטְלוּ וְכו': מָה עָשָׂה.
 לְקַחוּ יִשְׁבֵי, וְהַכְּבִיד אֶת עֲצָמוֹ עָלָיו, וְעַל הַמַּטָּה,
 כְּלוֹמַר שֶׁשֵׁם עָלָיו מִקֵּל, וְהִנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ עַל
 הַמַּקֵּל כְּדִי לְרַסֵּק אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, דָּוִד, אֵינְךָ
 זֶה כְּבוֹד, שֶׁתְּהַרְגֵנִי כִּךְ בַּמַּקֵּל. לְקַחוּ יִשְׁבֵי,
 וּזְרָקוּ לְאוֹיִר, וְשֵׁם חֶרֶב לְמַטָּה, כְּדִי שִׁיפּוֹל
 עַל הַחֹרֵב, וַיִּהַרְגָה בַּהּ דָּוִד. ז"ש וְהוּא תְּגוּר
 (דפו"י דף פ"א ט"ד)

הסולם
וישבי בנוב, שבא על מנשה נוב
 חדשה, ויאמר להכות את דוד. מיד הזכיר
 אבישי שם המפורש, ונשארו עומד באויר,
 ולא נפל לארץ. וסוסו של דוד נשמט והלך
 לירושלים.
שיז הֵלֵךְ אֲבִישֵׁי וּבָא לְסַנְהֶדְרִין וְאָמַר, מַהוּ לְרַכּוֹב עַל
 אֲבִישֵׁי וּבָא לְסַנְהֶדְרִין וְאָמַר, מַהוּ לְרַכּוֹב עַל
 סוֹסוֹ שֶׁל מֶלֶךְ בְּשַׁעַת הַדַּחֲק, וְהַתִּירוּהוּ לוֹ. רַב־ב
 עַל הַסּוֹס, וְהַחֲזִירוּהוּ לְדָוִד. מִצָּא אֶת דָּוִד עֹמֵד
 בְּאֹיִר. אָמַר לוֹ תְּזוּר מִתְּפַלְתּוֹ. דְּהִיִּינוּ שִׁיפּוּסִיק
 מִלְּהַתְּפַלֵּל עַל שְׁלוֹם בְּנֵי (כנ"ל אות שט"ו).
שיח א"ל מָה אָשִׁיב וְכו': אָמַר לוֹ
 דָּוִד, מָה אָשִׁיב לְה' כֹּל תַּגְּמוּלוֹהִי עָלַי. שָׁכַף
 מְקוּבְּלָנִי מִבֵּית דִּינֹו שֶׁל שְׂמוּאֵל הַרְמַתִּי,
 שְׁאִפִּילוֹ חֶרֶב מוֹנַחַת עַל צְוֹאָרוֹ שֶׁל אָדָם,
 אֵל יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחַמִּים. מִיָּד תְּזוּר מִתְּפַלְתּוֹ
 שֶׁהַתְּפַלֵּל עַל בְּנָיו, וְקַבֵּל הַדִּין עַל זְרַעוֹ. שְׁכַתּוֹב,
 וַיַּעֲזֹר לוֹ אֲבִישֵׁי בֶן צְרוּיָה וַיִּף אֶת הַפְּלִשְׁתִּי
 וְגו'. דְּהִיִּינוּ שְׁנַתָּן לוֹ עֲצָה לְקַבֵּל הַדִּין עַל בְּנָיו.
 מה

זהר מדרש רות **הדש** **עא**
שיט) מה כתיב. ^א ועתליה אם אחזיהו ראתה פי מת בנה ותקם ותאבד את כל זרע הממלכה. כתיב ותאבד, וכתוב ותדבר את כל זרע כו'. מהו ותדבר. אמרה שעתידין זרעו של דוד ליאבד מן העולם.
שכ) ותקח יהושבע בת המלך יורם כו', את יואש כו'. מלמד שהקב"ה דן מדה כנגד מדה. ועל כל זה, אע"פ שנגזרה גזירה זו, וניתן רשות למדת הדין, על זה כתיב, ^א עוד היום בנב לעמד. ^ב עדיין * מדת הדין בנב עומדת ותובעת דין מלפני הקב"ה. ומה בצדיקים מדקדק הקב"ה ^ב כן, ברשעים ^ב עאכ"ו.
 מאמר הנה שבה - אל עמה ואל אלהיה

שכא) ותאמר הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה. אמר ר' נחום אמר ר' יהודה, מדקאמר שבה, מלמד שגזירת היתה בתחלה. ^א וכתוב ואל אלהיה, דהא אלוה ^א אחד היה לה עם נעמי, ועכשיו חזרה לסרחונה הראשון, וטענה אחר עבודה זרה שלה.

שכב) ^א ורות דבקה בה, כמה שקבלה עליה בחיי בעלה, דבקה באמונתה. בא וראה שבחה של רות, שאע"פ שאימת בעלה לא היתה עליה, דבקה באמונתה. ועל כל דא, נעמי חידשה לה כמתחלה, והתרתה בה התראות, וכלן יקבלתן עליה.

שכג) רבי ברוקא אמר, ^א כתיב ^א וישכם אברהם בבקר ויקח לתם וחתמת

חלופי גרמאות

א נ"א ל"ג כך (ווינצ'א). פ נ"א מוסף לא כל שכן עאכ"ו (ווינצ'א). צ נ"א דכתיב (ווינצ'א). ק נ"א אחר (ווינצ'א). ר נ"א קבלה עליהן (ווינצ'א). ש נ"א ל"ג כתיב (ווינצ'א).

מסורת הזהר

ה (מ"ב יא). ו (ד"ה ב כב). ז (ישעיה י) בשלה קא פקודי סז. ח (רות א) לעיל קפא. ט (שם) לעיל קפא. י (בראשית כא) וירא תע בהשמטות ח"א רנה. דפו"י.

הנה שבה אל עמה ואל אלהיה

שכא) ותאמר הנה שבה וגו': ותאמר הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה. א"ר נחום א"ר יהודה, ממה שאמרה שבה. מלמד, שגזירת היתה בתחילה. וכתוב, ואל אלהיה, משמע, שאלקי אחד היה לה עם נעמי, ועתה חזרה לסרחונה הראשון, וטענה אחר עבודה זרה שלה.

שכב) ורות דבקה בה: היינו שדבקה באמונתה כמו שקבלה עליה בחיי בעלה. בוא וראה שבחה של רות, שאע"פ שאימת בעלה לא היתה עליה, דבקה באמונתה. ועם כל זה, נעמי חידשה לה, קבלת האמונה כמתחילה, כמו שהיתה באה להתגייר, והתרתה בה התראות, וקבלה עליה את כולן.

שכג) רבי ברוקא אמר וכו': א"צ פירושו.

הסולם

מאמר

שיט) מה כתיב ועתליה וגו': מה כתוב, ועתליה אם אחזיהו ראתה כי מת בנה ותקם ותאבד את כל זרע הממלכה. כתוב ותאבד. וכתוב, ותדבר את כל זרע וגו'. מהו ותדבר. היינו שאמרה, שעתידין זרעו של דוד להאבד מן העולם.

שכ) ותקח יהושבע בת וכו': ותקח יהושבע בת המלך יורם וגו' את יואש. מלמד שהקב"ה דן מדה כנגד מדה. שכמו שנשאר בן אחד לאחיימלך, כך נשאר בן אחד לדוד. ועל כל זה, אע"פ שנגזרה גזירה זו, ונתנה רשות למדת הדין, כתוב על זה, עוד היום בנב לעמוד. שפירושו, עדיין מדת הדין בנב, עומדת ותובעת דין מלפני הקב"ה. ומה בצדיקים מדקדק הקב"ה כן, ברשעים על אחת כמה וכמה.

(דפו"י דף פ"א ט"ד * פ"ב ט"א)

מה

עב זהר **מדריש רות** חדש
מים ויתן אל הגר שם על שכמה ואל הילד. כיון דכתיב אל הגר, מהו שם על שכמה. אלא מלמד, שהזקנה על עול האמונה, וילעמוד במה שהיתה רגילה בתחלה עמו. פתיב הכא שם על שכמה, וכתיב התם שם שם לו חק ומשפט. מה להלן עול שכניה, אף כאן עול שכניה.
שכד מה עשתה, כיון שראתה עצמה יוצאת מתחת רשותו של אברהם, חזרה לקלוקלה. מה פתיב, ותלך ותת"ע. אחרי ע"ג וגולי בית אביה. וכתיב הכל המה מעשה תעוועי"ם.

מאמר נכרי ועוסק בתורה הריהו ככהו גדול עם הארץ

שכה רבי חידקא ורבי שמעון בר יוסי, הוו קאזלי באורחא, אמר ר' שמעון לרבי חידקא, הא תנינן, נכרי ועוסק בתורה, ככיהן גדול הוי. מ"ט שקלו לכ"ג. והכתיב, ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל. הקב"ה יחבה לישראל, לקבל עליה אגרא לעלמא דאתי, ומי שלא קבלוה, לא מקבלי עליהו אגרא בעלמא דאתי.

שכו דהכי אמר ר' עקיבא, ישראל שעמדו על הר סיני, מקבלין עליה שכו. בנכרים שלא עמדו על הר סיני, אין מקבלין עליה שכו. ואת אמרת, נכרי ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול.

שכז א"ל, ככ"ג עם הארץ תנינא ודאי. דאמר רבי יוסי בר יודא אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב יקרה היא מפנינים וכל תפציד לא ישוו בה. דאפילו ממזר ת"ח, עדיף מכ"ג עם הארץ המשמש לפני ולפנים. הואיל ואינו קורא

חלופי גרמאות

ת נ"א ולמד על מה (ווינציא). א נ"א מוסף ככ"ג ע"ה (מנוקאטש). ב נ"א כותים (כל הדפוטים). ג נ"א ל"ג ע"ה (ווינציא). ד נ"א מוסף אלא אפילו (ווינציא).

מסורת הזהר

כ (שמות טו) שמות שכו ז"ח וישב לא. ז (תהלים עה) אמור נו אורא זוטא צג. ח (משלי ג) חיי שרה רכג ויצא שמא צו מג קרושים מא ת"ז בהקדמה טו. תק"ח קג ט"ב.

הסולם

נכרי ועוסק בתורה הריהו ככ"ג ע"ה
ישראל שעמדו על הר סיני מקבלים עליה שכו, נכרים שלא עמדו על הר סיני אינם מקבלים עליה שכו. ואתה אומר, נכרי ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול.

שכו) א"ל ככ"ג ע"ה וכו': אמר לו, ככהן גדול עם הארץ למדנו ודאי. שאמר רבי יוסי בר יודא אמר רבי יוחנן, מה שכתוב, יקרה היא מפנינים וכל תפציד לא ישוו בה. חכאן, שאפילו ממזר תלמיד חכם, חשוב יותר מכהן גדול עם הארץ המשמש לפני ולפנים. כי כיון שאינו קורא בתורה אין עבודתו עבודה, ואינו מקבל עליה שכו. ועליו כתוב, גם

מאמר

שכד) מה עשתה כיון וכו': א"צ פירוש.

מאמר נכרי ועוסק בתורה הריהו ככ"ג ע"ה

שכה) רבי חידקא ורבי וכו': ר"ח ורבי שמעון בר יוסי היו הולכים בדרך. אר"ש לר' חידקא, הרי למדנו, נכרי ועוסק בתורה, הוא ככהן גדול. מהו הטעם שהשוו אותו לכהן גדול. והרי כתוב ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל. שפירושו, שהקב"ה נתנה לישראל לקבל עליה שכו לעולם הבא, ואלה שלא קבלוה, דהיינו הנכרים, אינם מקבלים עליה שכו בעולם הבא.

שכו) דהכי אמר רבי וכו': שכו אר"ע,

(דפו"י דף פ"ב ט"א)

זהר מדרש רות חדש עג
בתורה, אין עבודתו עבודה, ואינו מקבל עליה שְׂכָר, ועליו כְּתִיב, ^י גם בלא דעת נפש לא טוב. כֵּהֵן גְּדוֹל שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ עֵיקַר שֶׁל עֲבוּדָה, אין עבודתו עבודה. **שכה** וא"ר יודא, מניין שכהן גדול צריך להיות ת"ח. דְּכִתִּיב, ^י כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. ואם הוא ע"ה, אין מקבל עליה שְׂכָר. כֵּהֵן גּוֹי הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, הוֹאִיל וְהוּא גּוֹי, אין ^י עֲסָקוּ בַתּוֹרָה עֲסָק, ואינו מקבל שְׂכָר.

שכט פתח ואמר ^י צו את אהרן ואת בניו לאמר. אהרן ובניו מצויים, וישאר כהנים אינם מצויים.

של אלא, כל כהן שאינו יודע עיקר העבודה, פאהרן ובניו, אינו מצוה. ואם עובר, אין עבודתו עבודה. דְּהָא בְּמֵאֵי מְכוּוֹן, כִּינן שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ עֵיקַר הָעֲבוּדָה פֶּאֶהֲרֵן וּבְנָיו.

מאמר כהנים לויים ישאלים על הקרבן

שלא והכי א"ר תייא אמר ר' יצחק, כהנים לויים וישאלים מעפכין את הקרבן. עיקרא דקרבן כהן, דאצטרף לכונא שְׂמָא קדישא, ולסדרא דרגין עילאין, וליחודא פלא ביהודא שלים, ולמחדי עילאין ותתאין, ברעותא ובונה ודיליה.

שלב והכי א"ר תייא אמר ר' יצחק, מאי דכתיב ^י אשה ריח ניחות לה'. אלא,

מסורת הזהר הלופי גרסאות
(1) שם יט) וארא מה תוריע קמא חקת נב. (2) (מלאכי ה' ניא עבודתו עבודה (ווינציא). 1 ניא ולמהוי (ווינציא).
(2) נשא קלו קט. (3) (ויקרא 1) פקודי שמט ז"ח תרומה 1 ניא דלהק (ווינציא).
(3) (9) (שם א) נח רל פנחס שכה ת"ז ת"ע קל. ז"ח שה"ש קפט.

מאמר הסולם
גם בלא דעת נפש לא טוב. כהן גדול שאינו יודע עיקרה של עבודה, אין עבודתו עבודה. **שכה** וא"ר יודא מניין וכו': ואר"י מאין לנו, שכהן גדול צריך להיות תלמיד חכם, שכתוב, כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. ואם הוא עם הארץ אינו מקבל עליה שְׂכָר. על עבודתו, אע"פ שהוא לפני ולפנים. כך נכרי העוסק בתורה, הואיל והוא נכרי, אין עסקו בתורה עסק, ואינו מקבל עליה שְׂכָר. בדומה לכ"ג עם הארץ, שאינו מקבל שְׂכָר על עבודתו. וע"כ אמר, נכרי העוסק בתורה הוא ככהן גדול.

מאמר כהנים לויים וישאלים על הקרבן

שלא והכי א"ר תייא אמר ר' יצחק, כהנים לויים וישאלים מעפכין את הקרבן. עיקר הקרבן הוא הכהן, הצריך לכונן בשם הקדוש, ולסדר המדרגות העליונות, וליחד הכל ביחוד השלם, ולשמח העליונים והתחתונים בהרצון והכונה שלו.

שלב והכי א"ר תייא אמר ר' יצחק, אשה ריח ניחות לה'. ומשיב, אלא הוא כנגד ג' מדרגות אלו, כהנים לויים וישאלים. אשה, כנגד זה הם הלויים הממונים על השיר, ולהרים קול. והם מצד

שכט פתח ואמר צו וכו': פו"א, צו את אהרן ואת בניו לאמר. שואל, אהרן ובניו מצויים וכהנים אחרים אינם מצויים.

של אלא כל כהן וכו': ומשיב, אלא (דפו"י דף פ"ב ט"א)

עבד זהר **מדריש רות** **חדש**

לקבל תלתא דרגין אלין, אשה, לקבל דא ם לויים, דממונין על השיר, ולארמא קלא, והוא מסיטרא דאשה, ומכוני בניעמותא בניגונא וחדנה ושיר.

שלג ומגו כף, כל זמנא דתהו סליק על הדוכן, * בעוד דאיהו גבר, ושלחובא דאשא תקיף ביה, לארמא קלא בניעמותא דניגונא, איהו פשר לעבודה. פיון דאיתחלש שלחובא דבחירותא דיליה, וגומרין דנורא מתדעכין בגויה, הא אתחלש תוקפיה, וקלא ם שארי ל'אתתברא. פדן פתיב, ם ומבן חמשים שנה לשוב מצבא העבודה ולא יעבד עוד. ופסול לעבודה. מפאן והלאה, ם ושרת את אחיו ועבודה לא יעבד עוד.

שלד משמרות דרקיעא, אוף ה"ג דממונין לנגנא קמי דמריהון, איקרין אישים. והכי שמענא משמיה דרפי שמעון בן יוחאי, דאמר רבי אליעזר, דרגין אלין, אית מנהון דממנן על תרעין לבר, ומיניהו י על תרעין פנימאין לגו.

שלח אינון פנימאין אמרין שירתא, וסלקין ועאלין פתאי שירתא, י תמשה דרגין, עד ם תמשין. לקבל תמשין תרעין דיוכלא. פיון דסלקין תמן, נטיל לון רוחא דאשא מלהטא, י ותבר תוקפיהו. פיון דאתבר תוקפיהו, דתנין להון, ונתתין מאינון דרגין.

שלו וקיימין לבר, ממונין על תרעין ם דלבר, ואלין נטלין תולקיהון מתנגנא דאשא דקורבנא, בר מאינון דנטלי לגו. ם ובכל יום ויום ם מתחדשין דממנן על שירתא. וזהו אשה.

חלופי גרסאות

ח נ"א דממונין לויים (ווינציא). ט נ"א ליג שארי (ווינציא).
י נ"א לאתברא (ווינציא). כ נ"א ליג על (ווינציא). ל נ"א מוסיף נטיל חמשה (ווינציא). מ נ"א מוסיף חמשין שנין (מתקאטש). נ נ"א ותברית (ווינציא). ס נ"א ליג דלבר (ווינציא). ע נ"א דבכל (כל הרפוסים בשם ס"א). פ נ"א אוחרין אינון (כל הרפוסים בשם ס"א).

מסורת הזהר

ז (במדבר ח) ויחי תתכה. ק (שם).

כהנים לויים ישראלים על הקרבן

נקראים גם כן **אישים**. וכך שמעתי משמו של רשב"י, שאמר ר' אליעזר, מדרגת אלו, של המלאכים הנקראים אישים, יש מהם הממונים על השערים מבחוץ. ויש מהם הממונים על השערים הפנימיים מבפנים.

שלח) **אינון פנימאין אמרין** וכי: אלו הפנימיים אומרים שירה, ועולים ובאים בשירה זו חמש מדרגות שכל אחת כלולה מעשר, עד חמשים, כנגד חמשים שערים של יובל, שחוא בינה. כיון שעלו לשם, לוקח אותם רוח של אש לוהטת, ומשבר גבורתם. כיון שנשברה גבורתם, דוחים אותם, ויורדים מהמדרגות האלו.

שלו) **וקיימין לבר ממונים** וכי: ובחוץ עומדים ממונים על השערים שמבחוץ, ואלו לוקחים חלקם מעשן האש של הקרבנות, חוץ מזה

הסולם

מאמר

מצד **אשה**, כלומר שהם מצד שמאל, ששם שורפת אש הדינים. ומכוונים בניעמות בניגון ושמחה ושיר.

שלג) ומגו כף כל זמנא וכי: ומתוך כך, כל זמן שהיה עולה על הדוכן בעוד שהוא גבר, ששלחבת האש חזקה בו, כלומר, שדמיו דוחחים, כדי להרים קול בניעמות הניגון, הוא כשר לעבודה. כיון שנחלשת שלחבת הנעורים שלו, וגחלי האש, דהיינו כוחות הדם, דועכים בתוכו, הנה נחלשת גבורתו והקול מתחיל להשבר, או כתוב, ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבד עוד. ופסול לעבודה. מפאן ולהלאה, ושרת את אחיו ועבודה לא יעבד עוד.

שלד) **משמרות דרקיעא אוף** וכי: המשמרות שברקיע הממונים לנגן לפני אדונם, (דפו"י דף פ"ב ט"א * ט"ב)

זהר מדרש רות **הדש** **עה**
שלז) רית, * לקבל ישראל, דקא מצלו צלותא, דחשיבא קמי הקב"ה, פריח
 בוסמין דבגנתא דעדן. ניתוח, דאיהו נחת רוח * לגבוה. י לקבל דא כהן, דאיהו
 מכויז * פגונה, * פגוונא דרעותא דשמא קדישא, ומיחד יחודא באתון רשימין,
 וכל דרגין נהרין, ומתלהטין, ונצצי בניצוצא עילאה, מגו דעומקא עילאה
 טמדתא.

שלח) ועל דא אצטריך פהנא * למתוי חפימא בתכמה, ונאה בסוכלתנו,
 ופשיר בנהירו דאורייתא, ונריו, ופקח יתיר מכל עלמא. ואם ע"ה הוא, עבודתו
 לאו עבודה, ועליה כתיב * לא יתיצבו הוללים לנגד * עיניך.

מאמר ותשם כסא לאם המלך

שלט) ת"ח, זוהמא דכותי, אע"ג דאגירי, קשה לפרוש מיניה זוהמא
 עד תלתא דרין, כ"ש בעוד שהוא פותי. פשרה דכהון, רות, ולא אשפחן בה
 שום דופי כלל. ודא הוא נפש השכלית. ערפה, שהיא נפש הבהמית, מיד תורה
 לסרחונה ולקלקולה. אתא רבי יחידקא ונשקיה. אמר, ודאי דועירין * אינון
 דמתעברן זוהמותיהו מיניהו.

שמ) רבי נחמיה אומר, כתיב * וישם כסא לאם המלך, זו רות המואבית,
 דזכתה וראתה למלך שלמה על כסאו.

חלופי גרמאות

צ נ"א מוסיף לקבל דא (מונקאטש). ק נ"א מוסיף דאיהו
 נחת לגבוה (ווינציא). ר נ"א דהא וליג לקבל דא (ווינציא).
 ש נ"א ליג כונה (ווינציא). ת נ"א כגונא דא ורעותא (ווינציא). א נ"א לאתקטא (כל הדפוסים בשם ס"א). ב נ"א
 מוסיף עינן שנאתי כל פועלי און זה כ"ג ע"ה כגונא דגוי ועוסק בתורה ואיהו גוי כך כ"ג ואיהו ע"ה גוי ועוסק
 בתורה חפץ אלוה בידו ואיהו גוי וכ"ג ודאי לאו עבודתו עבודה ולא מקבל אגרא (הגהות דפוס מונקאטש בשם מהר"ש).
 ג נ"א דגירוי (מונקאטש במרובעים). ד נ"א הזקיה (ווינציא). ה נ"א ליג אינון (ווינציא).

מסורת הזהר

ד (תהלים ה). ו (מ"א ב).

הסולם

מאמר
 מהמ שלוקחים אלו שמבפנים, ובכל יום
 מתחדשים הממונים על השירה. וזהו נקרא
אשה. כלומר עד כאן נתבארה המלה **אשה**.
 שהיא כנגד מדרגת הלויים.

מאמר ותשם כסא לאם המלך

שלט) ת"ח **זוהמא דכותי** וכי: בוא
 וראה, הזוהמא שבנכרי, אע"פ שנתגירי, קשה
 לו לפרוש ממנו הזוהמא עד ג' דורות. כל שכן
 שקשה לפרוש ממנו, בעוד שהוא נכרי. הכשרה
 שבהם, רות, אין אנו מוצאים בה שום דופי
 כלל. וזו היא הנפש השכלית. ערפה, שהיא
 הנפש הבהמית, מיד תורה לסרחונה ולקלקולה,
 בא ר' חידקא ונשקו לר' שמעון. אמר, ודאי
 מועטים הם שהזוהמא שלהם נעברת מהם.
שמ) **רבי נחמיה אומר** וכי: רנ"א,
 כתוב, וישם כסא לאם המלך, זו היא רות
 המואבית, שזכתה וראתה את המלך שלמה על
 כסאו.

מאמר
 מהמ שלוקחים אלו שמבפנים, ובכל יום
 מתחדשים הממונים על השירה. וזהו נקרא
אשה. כלומר עד כאן נתבארה המלה **אשה**.
 שהיא כנגד מדרגת הלויים.

שלז) **רית לקבל ישראל** וכי: המלה
 רית, היא כנגד מדרגת ישראל, שמתפללים
 התפלה החשובה לפני הקב"ה **בריה** הבשמים
 שבגן עדן. המלה ניתוח, שפירושה, נחת רוח
 לגבוה, כנגד זה היא מדרגת כהן, שהוא
 מכיון הכוונה, כעין הרצון של השם הקדוש,
 ומיחד יתור באותיות הרשומות של השם,
 וכל המדרגות מאירות ולוהטות ונוצצות
 בהתנוצצות עליונה מתוך עומק העליון הסתור.
 שהוא בינה.

שלח) **ועל דא אצטריך** וכי: וע"כ
 צריך הכהן להיות חכם בחכמה, ונאה בתבונה,
 ויפה באור התורה, ווריו, ופקח, יותר מכל

(דפו"י דף פ"ב ט"ב)

עו **זהר** **מדרש רות** **הדש**
שמוא כַּשֵׁם שְׁלֵבָה הָיָה שְׁלֵם, כִּפֹּךְ הַשְּׁלִיִּים יְמִיָּהּ וּשְׁנוּתִיָּהּ. הַה"ד, וְהָיָה מִשְׁכַּרְתָּךְ שְׁלֵמָה. שְׁלֵמָה כְּתִיב, וְקָרִינָן שְׁלִימָה. מְלַמֵּד, שֶׁרָאֲתָה לְמִלְךָ שְׁלֵמָה עַל כִּסְאוֹ, וְרָאֲתָה שְׂכָרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא י.
 מְאָמֵר בּוֹדֵקִין לְגַר

שמוב וַתֵּצֵא מִן הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שָׁמָּה וּשְׁתֵּי כְלָתֶיהָ עִמָּה כּו'. וַתֵּאמֶר נַעֲמִי לְשְׁתֵּי כְלָתֶיהָ לִכְנֹה שְׂכֵנָה כּו'. וַתֵּאמְרָנָה לָּהּ כִּי אַתָּה נָשׁוּב לְעַמֶּךָ. וַתֵּאמֶר נַעֲמִי שְׂכֵנָה בְּנֹתִי כּו' וַתֵּאמֶר הִנֵּה שְׂבָה יְבָמָתְךָ אֵל עִמָּה כּו'. עֲרַפָּה תָבַת אֵל עִמָּה וְאֵל אֱלֹהֶיהָ. וַתֵּאמֶר רות אֵל תִּפְגַּעֵי בִי לְעִזְבְּךָ לְשׁוּב מֵאֲחֵרֶיךָ. כִּי בּוֹדֵקִין לְגַר, בְּשִׁבִיל שִׁיתְקַיִּים תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׂכִינָה כְּרוּת, בְּלִכְבַּ שְׁלֵם.

מְאָמֵר וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׂי בְנֵי הַנְּבִיאִים

שמוג * רַבִּי אֶלְכָּסָנְדְּרִי פָתַח, וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׂי בְנֵי הַנְּבִיאִים צָעָקָה אֵל אֱלִישֶׁע וְגו'. תַּמָּן תְּנִינָן, דָּא אִשְׁתַּ עוֹבְדִיהוּ. וּמְמוֹנָה הָיָה עַל בֵּית אַחְאָב מִלְךָ יִשְׂרָאֵל. וּבִשְׁעָה שֶׁהִלֵּךְ עוֹבְדִיהוּ אֶצֶל אֱלֹהֵיהוּ, הִפִּיר בּוֹ אֱלִישֶׁע.
שמוד וְאִי תִימָא, אֱלִישֶׁע לֹא שָׁמַשׁ לִפְנֵי עַדִּינָן. כִּכְר הָיָה מְשַׁמֵּשׁ. וְאִין מוֹקְדָם וּמְאוּחָר. וְעַל כֵּן כְּתִיב, וְאִתָּה יִדְעָתָּ כִּי עֲבָדְךָ הָיָה גֵרָא אֶת ה', דְּוַדַּאי הִפִּיר בּוֹ אֱלִישֶׁע מֵאוּחָרָה שְׁעָה.

הַלּוּפֵי גֵרִמָּאוֹת

1 בדפ"י כתבו אמ"י בכ"י מצאתי עוד ו"א לאה ראתה דוד ושלמה ברוח הקודש ומנ"ל ממה דכתיב ביהודה (בראשית כ"ט ל"ה) הפעם אודה את ה' על המלוכה ומכאן אתה למד שמורים על בשורות טובות וכתוב ותעמוד מלדת וכתוב ברור ותעמוד לפני המלך (מ"א א' כ"ח) עמדה מלדת מכבוד המלך. וכן כתיב ותרֹא לאה כי עמדה מלדת וכתוב בשלמה אף חכמתי עמדה לי (קהלת ב' ט') מלמד שלאה אמנו ראתה ברוח הקודש מלכות דוד ושלמה. 1 נ"א מוסיף בתר דנפקי נשמה ונפש השכלית ונפש הבהמית מן הגוף מה אמרה נשמה ותאמר (ווינציא). 2 נ"א ותאמר רות אל תפגעני כי לעזבך לשוב מאחריך וליג מן ותאמרנה עד ערפה (וינציא). 3 נ"א ומוקדם וליג ואין (ווינציא). * נ"א ליג מאותה שעה צעקה אל אלישע (ווינציא).

מסורת הזהר

(1) (רות ב. א) (מ"ב ד).

הסולם

בוֹדֵקִין לְגַר
 בְּשִׁבִיל שִׁיתְקַיִּים תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׂכִינָה, כִּמוֹ רות, בְּלִכְבַּ שְׁלֵם.

מְאָמֵר וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׂי בְנֵי הַנְּבִיאִים

שמוג (רבי אלכסנדר פתח וכו'): וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׂי בְנֵי הַנְּבִיאִים צָעָקָה אֵל אֱלִישֶׁע וְגו'. שֵׁם לְמַדְנֵהּ, זֹה הִיא אִשְׁתַּ עוֹבְדִיהוּ, שֶׁהִיא מְמוֹנָה עַל בֵּית אַחְאָב מִלְךָ יִשְׂרָאֵל. וּבִשְׁעָה שֶׁהִלֵּךְ עוֹבְדִיהוּ אֶצֶל אֱלֹהֵיהוּ (במ"ש מלכים א' י"ח ז'). הִפִּיר בּוֹ אֱלִישֶׁע.

שמוד וְאִי תִימָא אֱלִישֶׁע וכו': שׁוֹאֵל, וְאִם תֵּאמֶר, הֲרִי אִז אֱלִישֶׁע עוֹד לֹא שָׁמַשׁ לִפְנֵי. כִּי אַח"כ (במלכים ב' ב') כְּתוּב, שְׁאִלְשֶׁע הִתְחִיל לְשַׁמֵּשׁ לִפְנֵי. וּמְשִׁיב. כִּכְר הִיא מְשַׁמֵּשׁ לִפְנֵי. וְאִין מוֹקְדָם וּמְאוּחָר בְּתוֹרַת נְבִיאִים וְכַתוּבִים

מְאָמֵר

שמוא כַּשֵׁם שְׁלֵבָה הָיָה וכו': כִּמוֹ שְׁלֵבָה הָיָה שְׁלֵם, כִּכְ הַשְּׁלִיִּים יְמִיָּהּ וּשְׁנוּתִיָּהּ. וְהָיָה מִשְׁכַּרְתָּךְ שְׁלֵמָה. שְׁלֵמָה כְּתוּב, וְהִקְרִי הוּא שְׁלִימָה, מְלַמֵּד שֶׁרָאֲתָה אֶת הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה עַל כִּסְאוֹ, וְרָאֲתָה שְׂכָרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

מְאָמֵר בּוֹדֵקִין לְגַר

שמוב וַתֵּצֵא מִן הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שָׁמָּה וּשְׁתֵּי כְלָתֶיהָ עִמָּה כּו'. וַתֵּאמֶר נַעֲמִי לְשְׁתֵּי כְלָתֶיהָ לִכְנֹה שְׂכֵנָה כּו'. וַתֵּאמְרָנָה לָּהּ כִּי אַתָּה נָשׁוּב לְעַמֶּךָ וַתֵּאמֶר נַעֲמִי שְׂכֵנָה בְּנֹתִי וְגו', וַתֵּאמֶר הִנֵּה שְׂבָה יְבָמָתְךָ אֵל עִמָּה וְגו'. עֲרַפָּה תָבַת אֵל עִמָּה וְאֵל אֱלֹהֵיהָ. וַתֵּאמֶר רות אֵל תִּפְגַּעֵי בִי לְעִזְבְּךָ לְשׁוּב מֵאֲחֵרֶיךָ, בְּאִפְנוֹ כֹּה בּוֹדֵקִים אֶת הַגֵּר,

(דפ"י דף פ"ב ט"ב * ט"ג)

זהר **מדרש רות** **חדש** **עז**
שמוה י צעקה אל אלישע. באותה שעה שמת עובדיהו, מת אתאב. ומלך יהורם בא לקחת את שני ילדיו. מה עשתה. הלכה גועה צועקת ובוכה לבית הקברות. עמדה על קברו וצעקה, ירא אלהים, כך וכך עושים ליתומיך.
שמו אמרו ליה לעובדיהו, הרי יאתתך עומדת וצועקת ובוכה על קברך. מה עשה. הלך לו אצל חזקיהו, אמר ליה די בעולם הזה. הלך לו אצל האבות, אמר כך וכך יש לי. אמרו לו, כבר שמענו צעקותיה, לך אצל אלישע הנביא.
שמו אדהכי, חזרה גועה וצועקת על קברו, אמר לה אי ענייה, לכי אצל אלישע, והוא יתן לך עצה. מיד הלכה אצל אלישע.
שמוח אמר רבי, בא וראה היאך מספרים המתים בקברותם זה עם זה, והלא נפשותם במקום אחר עומדת. סוד ה' ליראיו וכו'. נודמן ליה רבי בון, אמר, קשיא הכי קנימא, והשתא מלה בתרין, משתוקא לא כלום.

מאמר נרנח"י ונ"ר דשמאל

שמו פתח ואמר, נפשי אויתך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך. נפשי אויתך, תרין קטרין טבין יתיב הקב"ה בקבר נש, לשמשא בהאי עלמא, ואינון

מסורת הזהר

(1) תהלים כה ב"א קנט. 2) ישעיה כו) לך קמו אחרי מות רב רד רטו בלק רנט ת"ז תכ"ה ע: אהאב (וויציא). ח נ"א ליתומך (מונקאטש). 1 אילתך (כל הדפוסיס בשם ס"א). 3 נ"א והלכה ול"ג והוא יתן לך עצה מיד (וויציא). ע נ"א עומדות (וויציא). 9 נ"א מוסיף אי קשיא (וויציא). צ נ"א קאמר (כל הדפוסיס בשם ס"א). ק נ"א כתרין (כל הדפוסיס בשם ס"א).

חלופי גרסאות

כ נ"א מוסיף ולזה צעקה (מתנקאטש). ל נ"א ל"ג מת אהאב (וויציא). ח נ"א ליתומך (מונקאטש). 1 אילתך (כל הדפוסיס בשם ס"א). 3 נ"א והלכה ול"ג והוא יתן לך עצה מיד (וויציא). ע נ"א עומדות (וויציא). 9 נ"א מוסיף אי קשיא (וויציא). צ נ"א קאמר (כל הדפוסיס בשם ס"א). ק נ"א כתרין (כל הדפוסיס בשם ס"א).

מאמר

הסולם

וכתובים. ועל כן כתוב, ואתה ידעת כי עבדך היה ירא את ה'. כי ודאי הכיר בו אלישע מאותה שעה שהלך עובדיהו אצל אליהו.
שמה צעקה אל אלישע: היינו, כי באותה שעה שמת עובדיהו מת אתאב, ומלך יהורם בא לקחת את שני ילדיו, מה עשתה. הלכה גועה צועקת ובוכה לבית הקברות, עמדה על קברו וצעקה, ירא אלקים, כך וכך עושים ליתומיך.
שמו אמרו ליה לעובדיהו וכו': אמרו לו, לעובדיהו, הרי אשתך עומדת וצועקת ובוכה על קברך. מה עשה, הלך לו אצל חזקיהו. (אולי צ"ל אליהו) אמר לו, די לי מעניי העולם הזה. הלך לו אצל האבות. אמר כך וכך יש לי. אמרו לו כבר שמענו צעקותיה, לך אצל אלישע הנביא.

ואשה אחת מנשי בני הנביאים

שמוח אמר רבי בא וכו': אמר רבי, בוא וראה, איך מספרים המתים בקבריהם זה עם זה, והלא נפשותיהם עומדות במקום אחר. סוד ה' ליראיו וגו'. נודמן לו לרבי בון, אמר, הקושיא כן עומדת, כלומר קושיא חזקה היא, ועתה דבור בשנים, משתיקה בלא כלום.

פרוש. העולם אומר, מלה בסלע משתוקא בתרין (מובא בהקדמת ספר הזהר אות י"ח) שפירושו, אם מלה שוה סלע, הרי השתיקה, שלא לומר מלה, שוה ב' סלעים. ורבי בון אמר, שעתה נמצא באפן הפוך ממה שאומר העולם, אלא מלה בתרין משתוקא לא כלום. שפירושו, שהמלה דהיינו לדבר ולתרוץ הקושיא, שוה ב' סלעים, והשתיקה בזה, אינה שוה כלום.

מאמר נרנח"י ונ"ר דשמאל

שמו פתח ואמר נפשי וכו': פו"א נפשי אויתך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך. נפשי אויתך, היינו ב' צורות טובות נתן הקב"ה

שמו אדהכי חזרה גועה וכו': בתוך כך, היא חוזרת וגועה וצועקת על קברו. אמר לה, שמעי עניה, לכי אצל אלישע, והוא יתן לך עצה. מיד הלכה אצל אלישע.

(דפו"י דף פ"ב ט"א)

עז זהר **מדרש רות** **חדש**

נפשא ורוחא. נפש, לקיומא דגופא, במצות דיתער מניה. ורוח, לאיתערא ליה באורייתא, ולאנהגא ליה בהאי עלמא. ואי זכו נפש במצות, ורוח לאתעסקא באורייתא. פדין נחתו עליה רבו יתיר מלעילא, כפום אורחוי.

שנ ובתרין אלין, אגיל בר נש בהאי עלמא, לשמשא בהו. דההוא נפש לא אתקיים בגופא, אלא באתערו דרוח דשריא עליה.

שנא פד עייל בר נש לשמשא ולמפלח למאריה באלין תרין. איתער עליה מלעילא אתערו קדישא, ושריא עליה דבר נש, וסחרא ליה מפל סטרין. ואיתער ביה בתקמתא עילאה, למזפי ולמהוי בהיכלא דמלכא.

שנב ושהוא אתערו דשריאי עליה, מאתר עילאה הוא. ומאי שמה. ונשמה. ומיניה יתער לבר נש תשובה, ועובדין טבין. ואיהו חילא עילאה, חילא דתשובה, אימא לרוח, ורוח בן לה.

שנג ועל נשמתא, אית לה מרתמא עילאה. ומאי שמה. נשמתא לנשמתא. ואיהו איקרי אב לרוח. מיניה יתער לבר נש, יראה, ונאחבה, תורה, ומצוה. ואינון מאב ואם בן ובת. יוד אב. ה"א אם. וא"ו בן. ה"א בת. ודא יוד"ד מלא.

שנד בדוגמא דאית רוחא ונפשא דימינא, דיצר הטוב, כף אית רוחא

חלופי גרמאות

ר נ"א רוח באורייתא לאיתערת ליה (ווינציא). ו ה"ג הסולם נ"א מוסיף כתיב אלין (כל הדפוסים בשם ס"א) נ"א קטרין אלין (מונקאטש). ת נ"א מסטרא וכל סטרין (ווינציא). א נ"א דמתערבין וליג ואיתער ביה (ווינציא בשם ס"א). ב נ"א מוסיף נשמה, נשמה חילא עלאה יתיר מההוא דאקרי רוח דהא רוח יתב ליה קביה לשמשא בהאי עלמא ונשמה לאתערא תדיר לשמשא דלעילא (הנהגות דפוס מונקאטש בשם ספר עה"ק). ג נ"א ליג ואחבה תורה ומצוה (ווינציא). ד נ"א בדוגמא דאית רוחא ונפשא דשמאל דיצר הרע כך אית רוחא ונפשא דימינא דיצר הטוב (ווינציא).

מאמר **הסולם** **גרמאות**

הקב"ה באדם, לשמש בעולם הזה, והם נפש רוח. הנפש היא לקיום הגוף, במצוות שתתעוררה ממנה, הרוח, הוא להתעורר בתורה, ולהנהיגו בעולם הזה. ואם הנפש זוכה במצוות והרוח זוכה לעסוק בתורה, אז יורת עליו גדלות יתרה מלמעלה, דהיינו נשמה חיה יחידה, כפי דרכו.

שנ ובתרין אלין אזיל וכו': ובשנים אלו, נפש ורוח, הולך האדם בעולם הזה ומשמש בהם. כי אותה הנפש אינה מתקיימת בגוף, אלא בהתעוררות הרוח השורה עליה.

שנא כד עייל בר וכו': כשהאדם בא לשמש ולעבוד אדונו בב' אלו, בנפש ורוח, מתעוררת עליו מלמעלה התעוררות קדושה, ושורה על האדם, ומסבבתו מכל הצדדים. ומתעוררת בו בחכמה עליונה, לזכותו להיות בהיכל המלך.

שנב וההוא אתערו דשריאי וכו': ומפרש, ואותה התעוררות השורה עליו, הוא ממקום עליון, מבינה, ומה היא שמה. נשמה (דפו"י דף פ"ב ט"א)

שמה. וממנה מתעורר לאדם לעשות תשובה ומעשים טובים. והיא כח עליון כח התשובה. שהיא בינה הנקראת תשובה, שהיא אם לרוח, הנמשך מו"א, והרוח הוא הבן שלה. כי ז"א הוא בן הבינה.

שנג ועל נשמתא אית וכו': ועל הנשמה, יש לה אוהב עליון, ומהו שמו. נשמה לנשמה שמו. שהיא אור החיה, הנמשך מחכמה. והיא נקראת אב אל הרוח. שהיא מו"א. כי חכמה ובינה, הם אבא ואמא לז"א. ממנה מתעורר אל האדם, יראה ואחבה תורה ומצוה, שהם נמשכות מאב ואם בן ובת. יראה ואחבה נמשכות מחו"ב, שהם נקראים אב ואם. תורה ומצוה נמשכות מו"א ומלכות, שהם נקראים בן ובת של חו"ב. יוד של השם הויה שהיא חכמה נקראת אב. הא שהיא בינה, נקראת אם. ואו שהיא ז"א, נקראת בן. הא אחרונה שהיא מלכות נקראת בת. וזו היא הויה מלאה.

שנד בדוגמא דאית רוחא וכו': בדמינן שיש רוח ונפש דימין של היצר הטוב, כך

זהר **מדרש רות** **חדש** **עמ**
ונפשא דשמאלא, דיצור הרע. ועל דא אמר, ^א ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המנות ואת הרע. את החיים ואת הטוב, דקדושה. ואת המנות ואת הרע, דשמאלא, דיצור הרע. ועל דא רמז, ומעץ הדעת טוב ורע, מן הטוב אכול, * ומן הרע לא תאכל ממנו.

שנה ועל ה"א עילאה שהיא נשמתא אם. ועל ה"א תתאה שהיא בת. איתקרי האי קרא, ^ב חכמות נשים בנתה ביתה. ואולת בגדיה תהרסנו, דא נפש הבהמית דיצה"ר. בגדיה תהרסנו, ^ג הגוף דקודשא, ודתיב ליה הקב"ה לשמשא בהאי עלמא, וינשמה לאתערא לשמושא דלעילא.

שנו כד בר נש בהאי עלמא נאים בערסיה, רוחיה משטטא ואולא ורעותיה לסלקא בכל ליליא. וכמה ממנין תריסין קיימין בכל רקיע ורקיע.

טאמר חזווא דבן גאים

שנו דאמר רבי נחוניא, סח לי בן גאים, כשעליתי לרקיע, ברקיע ^ד העליון מצאתי מלאכים שרפים, כולם כמראה הלפידים, וגלגלי אש סובבים אותם, וגבותם כגחלי אש, ושיניהם ועיניהם שכיבין דנור, כמותם אש לזהטת, ועליהם ממונה אחד, ^ה הדומיעם שמו.

שנה כשראו אותי שם, אמרו מי נתן ילוד אשה בינינו במקום הזה, פתדתי ממנו, והזכרתי אותיות השם, כשראיתי שמבקשים לשרוף אותי בהכל

חלופי גרסאות

ה נ"א דא רוח (מונקאטש במרובעים). ו נ"א יהיב (ווינציא).
א נ"א מוסיף יהב ליה נשמה (ווינציא). ח נ"א ורעותה
(ווינציא). ט נ"א הראשון (כל הדפוסים בשם ס"א). י נ"א
י"הודמי (מונקאטש) נ"א י"הודמי (ווינציא) נ"א י"הודמיעם
(כל הדפוסים בשם הרמ"ז).

מסורת הזהר

(דברים ל) ב"א קפ ת"ז תס"ז צח: ז"ח נח מט אחרי
כא תק"ח קטו ט"א קב ט"א. ה) (משלי יד) לעיל ז
להלן ששא.

הסולם

מאמר

דקדושה, שנתן לו הקב"ה לשמש בעולם הזה. ונתן לו הנשמה, לעוררו לעבודה של מעלה.

שנו כד בר נש וכו': כשהאדם ישן במטתו בעולם הזה, רוחו משוטט והולך בעולם, ורצונו לעלות למעלה לרקיע, בכל לילה. וכמה ממונים מגינים עומדים בכל רקיע ורקיע.

טאמר חזווא דבן גאים

שנו דאמר ר' נחוניא וכו': דאר"נ, בן גאים סיפר לי, כשעליתי לרקיע, ברקיע העליון מצאתי מלאכי שרפים, כולם כמראה הלפידים, וגלגלי אש סובבים אותם, וגבותם כגחלי אש, ושיניהם ועיניהם ניצוצי אש, וכסות שלהם הוא אש לזהטת. ועליהם יש ממונה אחד, ושמו **הדומיעם**.

שנה כשראו אותי שם וכו': כשראו אותי שם, אמרו, מי נתן ילוד אשה בינינו במקום

כך יש רוח ונפש דשמאל, של היצר הרע. ועל זה אמר, ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המנות ואת הרע את החיים ואת הטוב, היינו דקדושה. ואת המנות ואת הרע, היינו דשמאל, של היצר הרע. ועל זה הוא הרמז, ומעץ הדעת טוב ורע. מן הטוב אכול, ומן הרע לא תאכל ממנו.

שנה ועל ה"א עילאה וכו': ועל ה' עליונה דהויה, שהיא נשמה ונקראת אם, ועל ה' תחתונה דהויה שהיא נפש ונקראת בת, נקרא הכתוב הזה, חכמות נשים בנתה ביתה, כי ה' ראשונה ה"ס בינה שחזרה לחכמה (כמ"ש בפתחה לפירוש הסולם) וה' תחתונה ה"ס מקום הגילוי של החכמה הזו (כמ"ש שם). ואולת בידיה תהרסנו, זו היא הנפש הבהמית של היצר הרע בידיה תהרסנו את הגוף

(דפו"י דף פ"ב ט"ג * ט"ד)

פ זהר **מדרש רות** **חדש**
 פיהם, ועמדו כולם. אמר לי אותו השר הגדול הממונה עליהם, מי אתה. אמרתי לו שמי.
שנט אמר לי, אי ידיד. כל באי עולם עוברים ע"י בכל לילה ולילה, בשעה שבאים לשכב על משותיהם, ומפקידים רוחם ביד אדון עולם. מיד פורחים מהם, ועולים לפניו.
שס וכל הרוחות לפני, ולא נתן לי רשות להכניס, אלא אותם הפתוכים לפני. חוץ מאותם שעשו מצות לפני ביום, עדיין אנו מבקשים ומחפשים אחריהם.
שסא נשאתי עיני, ראיתי שס"ה היכלות, כמנן ימות החמה. וכולן לצד מזרח, וארבע שערות בכל היכל והיכל, וכמה ממונים ומשרתים עליהם, וכולם דמות אחת להם, וקוראים להם משרתי מזרח. וכן לצד דרום.
שסב חוץ ממה שראיתי לאתו צד, שער גבוה עד מאוד מפל השערות. שאלתי על השער ההוא. אמר לי אי ידיד. בשער הזה עוברים כל בעלי צער, וכל בעלי דמעה, מצער אומות העולם. וכל אותם בעלי תשובה, כולם נכנסים בשער זה.
שסג למעלה מזה השער, נגלה לפני שער גדול, וי' שערים סביביו, שאלתי עליו. אמר לי, השער הזה אין לי רשות עליו, ולא נפתח אלא בר"ח ושבתות וי"ט. באותו זמן כשנכנס שבת, או ר"ח, או מועד, קול מתפוצץ בכל הגי רקיעים, ואומר, פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמינים.
שסד מפני שכל הרוחות ש"בג"ע שבארץ כל ימי השבוע עומדות שם, ומטיילת בתוכו. ובאותו זמן ובאותו רקיע שע"ג ג"ע שבארץ, ושבאותן

חלופי גרסאות
 כ נ"א מוסף הרוחות כתובים (מונקאטש). ל נ"א ל"ג ממה (ווינצ'א). ח נ"א ל"ג שבג"ע שבארץ (ווינצ'א). ו נ"א ל"ג שבאותן השערים (ווינצ'א).

מסורת הזהר
 (1) (ישעיה כו) יתרו קכא ז"ח בלק יט.

חזונו דבן גאים	הסולם	מאמר
אלא אותם הכתובים לפני. חוץ מאותם שעשו מצות לפני ביום, שעודנו מבקשים ומחפשים אחריהם.		במקום הזה. פחדתי ממנו. והזכרתי אותיות השם, כשראיתי, שמבקשים לשרוף אותי בהבל פיהם. ועמדו כולם. אמר לי אותו השר הגדול הממונה עליהם, מי אתה. אמרתי לו שמי.
שסא נשאתי עיני ראיתי וכו': א"צ פירוש.		שנט אמר לי אי ידיד וכו': אמר לי שמע ידיד. כל באי עולם עוברים על ידי בכל לילה ולילה, בשעה שבאים לשכב על משותיהם, ומפקידים רוחם ביד אדון עולם. מהם, פורחים מיד ועולים לפניו.
שסב חוץ ממה שראיתי וכו': א"צ פירוש.		שס וכל הרוחות לפני וכו': וכל הרוחות לפני, ולא ניתנה לי רשות להכניס,
שסג למעלה מזה השער וכו': א"צ פירוש.		(דפו"י דף פ"ב ט"ד)
שסד מפני שכל הרוחות וכו': ומפרש מפני וכו'. א"צ פירוש.		

ובשעה

זהר מדרש רות חדש פא
שְׁעָרִים נִפְתָּחוּ ד' חֲלוֹנוֹת, רְשׁוּמוֹת בְּד' אוֹתוֹת שֶׁל שָׁם הַמְּפוֹרָשׁ, הוּא הַמְּיֻחָד בְּגַנְזֵי מְרוֹמִים, וְכָל אוֹתָם הַרוּחוֹת מִתְּלַבְּשׁוֹת בְּלְבוּשׁ יָקָר, בְּאוֹתוֹ ג"ע, כְּדָמוֹת אוֹתוֹ עוֹלָם שֶׁהָיוּ עוֹמְדוֹת בְּמִלְבוּשׁ בְּשָׂר מִטְּפָה סְרוּחָה.
ששה וּבִשְׂעָה שֶׁהַחֲלוֹנוֹת נִפְתָּחוּ, כּוֹלָם פּוֹשְׁטִין מְלַבּוֹשִׁיהֶם, וּפּוֹרְחִים לְמַעַלָּה בְּאוֹתָן חֲלוֹנוֹת, וְעוֹלוֹת בְּמָקוֹם הַזֶּה. וְשֵׁשׁ בְּעֲלֵי כְּנָפִים, וְכַמָּה מְמוּנִים עִמָּהֶם, פּוֹתְחִים הַשָּׁעַר הַזֶּה. וְכָל אֱלוֹ הַעֲשָׂרָה שְׁעָרִים, הַרוּחוֹת נִכְנָסוֹת לְשָׁם "בְּחֻדָּה וְעוֹלוֹת לְמַעַלָּה. וְכֵן כָּל רִקִּיעַ וְרִקִּיעַ בְּדֶרֶךְ זֶה, * בְּשָׁלוֹם וּבְשִׂמְחָה רָבָה.
שמו בְּשֵׁעָה שֶׁאֱלוֹ הַרוּחוֹת עוֹלוֹת, רוּחוֹת אַחֲרוֹת יוֹרְדוֹת, שְׁנֵיתוֹסְפוֹ בֵּין הַחַיִּים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. אֱלוֹ עוֹלוֹת, וְאֱלוֹ יוֹרְדוֹת. בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁיִּרְדוּ אֱלוֹ מִשָּׁם, שֶׁם חוֹנוֹת הָאֲחֵרוֹת, וְאִין הַמָּקוֹם נִשְׁאָר פְּנוּי.
שמוז בְּמוֹצָאי שַׁבָּת, בְּשֵׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים וַיְהִי נוֹעַם ה' אֱלֹהֵינוּ כו', אוֹתָם הַרוּחוֹת שֶׁיִּרְדוּ לָהֶם בְּשַׁבָּת, עוֹלוֹת. אֱלוֹ עוֹלוֹת, וְאֱלוֹ יוֹרְדוֹת. אֱלוֹ עוֹלוֹת בְּמָקוֹמָן. וְאֱלוֹ יוֹרְדוֹת לְמָקוֹמָן. וְכֵן תְּמִיד בְּעֵינֵי זֶה.
מְאֹד בְּשֵׁעָה שֶׁנִּפְטָר הָאָדָם מִן הָעוֹלָם

ששה אָמַר רַבִּי אֶלְפִּינְדֵרִי, בְּשֵׁעָה שֶׁנִּפְטָר הָאָדָם מִן הָעוֹלָם, הַנִּשְׁמָה וְהַנֶּפֶשׁ אֲזֵלִין כְּתָדָא. שְׁנֵי אֶלְפִּינְדֵרִי, וְתַלְכָּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם.
ששמו וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַתֵּהֱיוּ כָּל הָעִיר עֲלִיהֶן וַתֵּאמְרָנָה הַזֹּאת נַעֲמִי. דְּאֲזַלְת מֵאֵתֵר הַדִּין, מְלִיאָה מְכַל טְבָא, מְלִיאָה * מִן אוֹרְיָתָא. עֲמוּדָא דְעֵנָא בְּרִישָׁא בִּימְמָא, וְעֲמוּדָא דְאַשְׁתָּא בְּלִילְיָא. וְשִׁרְגָא נְהִיר קְדָמָה. וַיִּחְמוּן

חלומי גרמאות	מסורת הזהר
ט נ"א ובכל (מנוקאטש). ע נ"א ל"ג בחודה (ווינצ'א). פ נ"א דאורייתא ול"ג מן (ווינצ'א).	(ז) רות א) פנחס נח ת"ז בהקדמה י. תל"א עה: תס"ט טו: ז"ח פב ט"ד להלן שצ תג.
כשעה שנפטר האדם מן העולם	מאמר
שסט) ויהי כבואנה בית לחם וגו': ויהי כבואנה בית לחם ותהום כל העיר עליהם ותאמרנה הזאת נעמי, שהיא הנשמה, שהלכה מהמקום הזה, דהיינו בשעה שהנשמה היתה בעיבור, במלכות, הנקראת בית לחם. היתה שם מלאה מכל טוב, מלאה מתורה, עמוד ענן היה בראשה ביום, ועמוד אש בלילה. ונר היה מאיר לפניו. והיו מראים לה את גן העדן, מקום השכר הטוב של צדיקים. והראו לה את הגיהנם, שהוא מקום העונשים של הרשעים, שנדונים בו על עונותיהם. שנאמר, כהלו נרו עלי ראשי. שהכתוב טובב על זמן עיבור הנשמה במעי אמה המלכות.	הסולם ששה) ובשעה שהחלונות נפתחים וכו': א"צ פירוש. שמו) בשעה שא"ל הרוחות וכו': א"צ פירוש. שמוז) במוצאי שבת בשעה וכו': א"צ פירוש.
	מאמר בשעה שנפטר האדם מן העולם
	ששה) אמר רבי אלפינדרו וכו': אר"א כשעה שהאדם נפטר מן העולם, הנשמה והנפש הולכות יחד. שנאמר ותלכנה שתיהם עד באנה בית לחם. שנעמי היא נשמה ורות היא נפש, כנ"ל*.
	(דפו"י דף פ"ב ט"ד *) דף פ"ג ט"א) *מבואר בתע"ס חלק ו עמ"ת או"פ ד"ה העלהו
	בההיא

פב זהר **מדריש רות** **חדש**
לה גינתא דעדן, אתר אגריהון טב דצדיקייא. ויחמון לה גיהנם, אתר
פוענתהון דרשיעיא. דנידונין ביה על חוביהון, שנאמר ^ט בקלו גרו עלי
ראשי.

שנב ביהוא שעתא, אמרה הנשמה, אל תקראנה לי נעמי קראן לי מרא
וגו', אני מלאה הלכתי כמה דאמרתון, וריקם השיבני ה'. פד תוינא באתרא
הדין, תוינא מליא מן אורייתא, מליא מפל טבא. וכען ריקם השיבני ה', לזה
העולם.

שנא ^ט למה תקראנה לי נעמי וה' ענה בי ושדי הרע לי. דעאל בי
יצה"ר, רוח ^ט הבהמיית ונפש הבהמיות, שעליה נאמר ^ט חכמות נשים בנתה
ביתה ואולת בידיה תהרסנו. וחכמות נשים בנתה ביתה, דא ^ט נשמה ונפש
דקודשא. ואולת בידיה תהרסנו, דא נפש ^ט הבהמיות, שתהרוס בגן הגוף
באולתה. ודא היא שושארת בגוף, שנאמר, ^ט אך בשרו עליו יכאב ונפשו
עליו תאבל, דאשתתפו ביחד.

שנב משל למה הדבר דומה, למלכא דמינה בגינתא דיליה תרין
שומרין, האחד פיסח, והאחד סומא. אמר להון, אסתמרון דלא תיכלון מאיבא
דגינתא דא, דאנא ידענא כל איבא דאית ביה.

שנב מה עבדו. הפיסח אמר לסומא, הא רעותן דניכלון מאיבא דאילנין
אלין. אמר הסומא, אנא לא תזי. והפיסח אמר, והא לית אנא יכיל למיזל. מה
עבדו. רכב הפסח על הסומא ואכלו.

מסורת הזהר
(איוב כט) לעיל ת. ט (רות א) לך זה בחי' צ"ד
ז"ח עה ט"ג פג ט"ד תק"ח קג ט"א קיט ט"ב אחרי
מות כט. י (משלי יד) לעיל ז שנה. כ (איוב יד) לעיל
יח להלן תיא.

מאמר
הסולם
כשעה שנפטר האדם מן העולם
היא הנפש הבהמית, שתהרוס בגן הגוף
באולתה. וזו היא הנשארת בגוף, שנאמר,
אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל,
שהגוף, והנפש הבהמית, משתתפים יחד.
שנב משל למה הדבר דומה: משל,
למה הדבר דומה. למלך שהפקיד בגן שלו
ב' שומרים, האחד פיסח והאחד עור. אמר
להם השמרו שלא תאכלו מפרי הגן הזה,
כי אני יודע כל פרי שיש בו.
שנב מה עבדו הפיסח וכו': מה עשו.
הפיסח אמר אל העור, הרי רצוננו הוא לאכול
מפרי האלנות האלו. אמר העור הרי אני איני
רואה. והפיסח אמר, והרי אני איני יכול ללכת,
מה עשו. רכב הפסח על העור ואכלו.
(דפו"י דף פ"ג ט"א)
ואתא

זהר מדרש רות חדש פג
שעוד ואתא מלפא, וחתא דאכלו מאיבא דאילנא. אמר להון, מאן אכל מאיבא דאילנא. הסומא אמר, אנא לא תזי. אמר הפיסח, הא אנא לא זכיל למיזל. מה עשה המלך, אמר, כמה דעבדתון ואכלתון מאיבא דאילנא, פן יתעביד לכון. מה עבד מלפא. אמר לעבדיו, «ארכיבו הפיסח על הסומא, ונתבון להון שתין פולסין באתרא הדין.

שענה פך נפש הבהמית מן יצר הרע, עם הגוף. הקב"ה עושה להם חיבור אחד, הנפש הבהמית עם הגוף, ומענישן יחד. וכן אם היה צדיק, מתבררם הקדוש ברוך הוא ומקבלים שכר טוב יחד.

מאמר זוהמא דחוויא לא אתפסק עד שלמה

שעו רבי עזריה ורבי חזקיה, הוי סלקו לרגל, הנה עמהון ההוא טייעא, דההו טעין אבתרייהו. אמר ר' עזריה לרבי חזקיה, מידי שמעת ביהוה קרא דכתיב, «אל גנת אגוז ירדתי לראות באפי הנחל. דברי תורה נמשלים לאגוז, היאך.

שעז אמר ליה, מה אגוז אית ליה קליפה לבר, ומוחא לגו. אף דברי תורה, אית בה מעשה, מדרש, ותגדה, וסוד, כלא דא לגו מן דא.

שעח אמר ליה, הכי שמענא להאי. ביהוה זימנא דהמלך שלמה גלי שיר השירים, זוהמא דההוא נחש קדמא דאטיל באדם ותוה, אתפסק מעלמא, בגין דכד נפקו תולדין * לעלמא מאדם ותוה, מההוא זוהמא נפקי.

חלופי גרמאות
א נ"א וכיבו (ווינציא).

מסורת הזהר
(7) (ש"ש ו) ב"א קד להלן שפט.

הסולם
 זוהמא דחוויא לא אתפסק עד שלמה
 חזקיה היו עולים לרגל, והיה עמהם מוליך החמורים, שהיה מוליך אתריהם החמורים. א"ר עזריה לר' חזקיה. השמעת משהו באותו הכתוב, שכתוב, אל גנת אגוז ירדתי לראות באפי הנחל, שפירושו, שדברי תורה נמשלים לאגוז, איך הוא זה.
שעז אמר ליה מה וכו': א"ל, מה אגוז יש לו קליפה מבחוץ ומוח בפנים, אף דברי תורה יש בהם, מעשה, מדרש, הגדה וסוד, הכל זה תוך זה.
שעח אמר ליה הכי וכו': אמר לו, כך שמעתי דבר זה. באותו זמן ששלמה המלך גילה את שיר השירים, זוהמא, שאותו נחש הקדמוני הטיל באדם ותוה, נפסקה מן העולם. משום, כשיצאו תולדות לעולם מאדם ותוה, יצאו מאותה זוהמא, וע"י גילוי שיר השירים, נפסקה זוהמא מהם.

והכי

מאמר
שעד ואתא מלפא וחתא וכו': והמלך בא וראה שאכלו מפרי האילן. אמר להם. מי אכל מפרי האילן. העור אמר, הלא אני איני רואה. הפסח אמר, הרי איני יכול ללכת, מה עשה המלך. אמר, כמו שעשיתם ואכלתם מפרי האילן, כן יעשה לכם. מה עשה המלך, אמר לעבדיו הרכיבו את הפסח על העור, ונתנו להם ששים הכאות במקום הזה.
שעה כך נפש הבהמית וכו': כך הנפש הבהמית מהיצר הרע, עם הגוף. שהנפש אומרת, הרי איני יכולה לחטוא. והגוף אומר, שמיום צאת הנפש ממנו אינו חוטא. הקב"ה עושה להם חיבור אחד, הנפש הבהמית עם הגוף, ומענישם יחד. וכן אם היה צדיק, מתבררם הקב"ה ומקבלים שכר טוב ביחד.

מאמר זוהמא דחוויא לא אתפסק עד שלמה

שעו רבי עזריה ורבי וכו': ר"ע ור' (דפו"י דף פ"ג ט"א * ט"ב)

פד זהר **מדריש רות** **חדש**

שעט) והכי שמעתי מרבתי, ואינון שמעו עד פומיה דאליהו. דאמר קבי, מאי דכתיב, וְהָאָדָם יָדַע אֶת תְּוֹה אֶשְׁתּוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת קִין וַתֹּאמֶר קְנִיתִי אִישׁ אֶת ה' וְהָאָדָם, דא אדם קדמא, פד אַתָּא נחש על תוה, אטיל בה זוהמא, וקין מההיא סטרא דההוא נחש נפק, מה נחש דרכו להרוג ולהמית, הכי נמי קין, מיד נעשה הורג.

שפ) פד"א, משורש נחש יצא צפע ופריו שרף מעופף. פי משורש נחש, דא נחש הקדמוני. יצא צפע, דא קין, שיצא משרשו ומעיקרו. ופריו שרף מעופף, שנעשה הורג כשרף הזה, שאין למכתו לחש. מעופף כפול, שכבר נעשה הנחש במינו כפול.

שפא) ואי תימא מההוא זוהמא נפק, וקרא אמר וְהָאָדָם יָדַע אֶת תְּוֹה אֶשְׁתּוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת קִין. ודאי מאדם תוה, ולא מההוא זוהמא. אלא ההוא נחש הטיל בה זוהמא בתוה, וְהָאָדָם יָדַע אֶת תְּוֹה אֶשְׁתּוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת קִין וַתֹּאמֶר קְנִיתִי אִישׁ אֶת ה' וְהָאָדָם, הנה מכשכשא במעשה, ולא הנה ליה גופא לאתכללא ביה, ולנפקא ההוא רוחא לעלמא.

שפב) כיון שפא אדם הראשון עליה, איתערב ההוא זוהמא בההוא זרע, ועבד גופא לההוא רוחא בישא, וזוהמא דהנה במעשה אתכלילא ביה, ונפק לעלמא בדיוקנא סומקא, וסגי מפל שאר בני אנשא דעלמא דהו אבתריה.

שפג) ועוד דההוא וירעא דאטיל בה אדם למיעבד גופא, מההוא סיטרא

חלופי גרסאות

(ח) (בראשית ד) ב"א שכו ז"ח שה"ש קלט. ג) (ישעיה ב ג"א עסטורא (ווינציא). ג ג"א ומההוא זוהמא דאסתאב (ווינציא). ד ג"א גופאיתוויפצא). פ"ג סומקא (ווינציא). ו ג"א סניא (ווינציא בסוגריים). ז ג"א ליג זרעא (ווינציא). ח ג"א ליג בה (ווינציא).

מסורת הזוהר

הסולם

מאמר

שעט) והכי שמעתי מרבתי וכו': וכך שמעתי מרבתי, והם שמעו איש מאיש עד מפי אליהו. שאמר כך, מה שכתוב, והאדם ידע את תוה אשתו ותהר ותלד את קין ותאמר קנתי איש את ה'. **והאדם**, זהו האדם הראשון. וצריך לומר זאת, כי כשבא הנחש על תוה הטיל בה זוהמא, וקין יצא מאותו הצד של הנחש. מה הנחש דרכו להרוג ולהמית, אף קין כך נעשה מיד הורג.

שפ) פד"א משורש נחש וכו': כש"א, משורש נחש יצא צפע ופריו שרף מעופף. כי משורש נחש היינו הנחש הקדמוני, יצא צפע, זהו קין, שיצא משרשו ומעיקרו. ופריו שרף מעופף, שנעשה הורג כשרף הזה, שאין למכתו לחש. מעופף, פירושו כפול. כי תרגום כפול, עיף (שמות כ"ו ט') שכבר נעשה הנחש במינו כפול. ע"י קין. (דפו"י דף פ"ג ט"ב)

שפא) ודאי תימא מההוא זוהמא נפק, וקרא אמר וְהָאָדָם יָדַע אֶת תְּוֹה אֶשְׁתּוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת קִין. ודאי מאדם תוה, ולא מההוא זוהמא. אלא ההוא נחש הטיל בה זוהמא בתוה, וְהָאָדָם יָדַע אֶת תְּוֹה אֶשְׁתּוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת קִין וַתֹּאמֶר קְנִיתִי אִישׁ אֶת ה' וְהָאָדָם, הנה מכשכשא במעשה, ולא הנה ליה גופא לאתכללא ביה, ולנפקא ההוא רוחא לעלמא.

שפב) כיון שפא אדם הראשון עליה, איתערב ההוא זוהמא בההוא זרע, ועבד גופא לההוא רוחא בישא, וזוהמא דהנה במעשה אתכלילא ביה, ונפק לעלמא בדיוקנא סומקא, וסגי מפל שאר בני אנשא דעלמא דהו אבתריה.

שפג) ועוד דההוא זרעא וכו': ועוד, שאותו הזרע שהטיל בה אדם לעשות גוף, היה

זהר מדרש רות חדש פה
 בישא הנה, ואתתקף ההוא רותא בישא, ואתגלים ביה, ונפיק לעלמא. כיון
 דחמת ליה חנה, אמרה קניתי איש את ה', עם ה'.
שפד וכד אייתי קרבניה, מההוא סטרא בישא אייתי ליה. דכתיב, ויהי
 מקץ ימים, והוא סטרא בישא, ולא מסטרא דקדושה, והוא מקץ ימים.
שפה שת, כבסיס עלמא בצדיקים וחסידים הנפקו לבתר מגיה. שת דא
 תהו סיום דאלפ"א ביתא, ומיניה אהדרון אתון למישר, ש"ת.
שפו כיון דאסתימו אינון צדיקים וחסידים עד נח, והו אינון בני
 טופנא, דאתמחו כולהון. כיון דאתמחו כולהו, ונפק נח וכנהי ומתיבותא,
 כדן כתיב, ומאלה נפצה כל הארץ, כדן שריאו אתון באלפא ביתא למפרע,
 תשר. וכדן כתיב, ומאלה נפצה כל הארץ, ואזל כל עלמא, בההוא זותמא
 דנחש.
שפז ואע"ג דאברהם תקן מה דעבד אדם. וכן יצחק ויעקב וצדיקיא.
 עכ"ד, זותמא דנחש לא פסקא, עד דקיימו ישראל על טרא דסיני. ואתדרו
 אתון בארע מישר, ומנהון למפרע, חד מכאן, וחד מכאן. וכד סרחו,
 אתדרו בגופא אתרא. אתדרו אתון בגוונא אתרא.

מסורת הזהר
 (בראשית ד) ב"א שלר ז"ח שה"ש קמב. (ט) (שם ט) ט נ"א ל"ג ונפיק (ווינציא). א נ"א בסיס (מונקאטש).
 נח יא שב. י נ"א ל"ג והוא (ווינציא) נ"א מוסיף כו' והוא (מונקאטש).
 כ נ"א מתיבותיה (ווינציא). ל נ"א כד (ירושלים). ט נ"א ואהדרו (ווינציא) נ"א מוסיף אהדרו אתון (מונקאטש). ז נ"א
 בגוונא (מונקאטש). ס נ"א ואהדרו (ווינציא) נ"א מוסיף אתתקנו אהדרו (מונקאטש).

מאמר **הסולם** **זוהמא החוויא לא אתפסק עד שלמה**
 היה מאותו הצד הרע, ונתחזק בו אותו הרוע
 הרע של הנחש, דהיינו הזוהמא, ונגלם בו ויצא
 לעולם. כיון שראתה אותו חנה, אמרה קניתי
 איש את ה'. דהיינו עם ה'. כלומר, שהרוע
 מהצד האחר יצא עם הקדושה.
שפד וכד אייתי קרבניה וכו':
 וכשהביא קרבנו, הביאו מאותו הצד הרע,
 שכתוב, ויהי מקץ ימים, שהוא הצד הרע
 הנקרא קץ הימים, ולא מצד הקדושה, שהוא
 נקרא מקץ הימים.
שפה שת, כבסיס עלמא וכו': שת,
 היה יסוד העולם, דהיינו שממנו נתיסד העולם,
 בצדיקים וחסידים שיצאו ממנו לאחר כך.
שת זה הוא סיום האלפא ביתא, וממנו חזרו
 האותיות להיות כסדרן ביושר, ש' מקודם,
 ואח"כ ת'. ולא למפרע בסדר תשר"ק, שהת'
 קודמת לש'.
שפו כיון דאסתימו אינון וכו': כיון
 שכלו אלו הצדיקים והחסידים עד נח, שדודו
 כבר היה מבני המבול, שנמתו כולם. כיון
 (דפו"י דף פ"ג ט"ב)

פו זהר מדרש רות חדש
שפח וְכָף אֶזֶל עֲלֵמָא, בְּרִזִין דְּאַלְפָא בֵּיתָא, עַד דְּאַתָּא שְׁלֵמָה. "פִּינִין
 דְּאַתָּא שְׁלֵמָה, "אֲשַׁתְּכַחֵין אַתְּנוֹן קְיַימִין עַל קְיוּמֵיהוּ. וְכַדִּין כְּתִיב, "וַתִּרְבֵּב
 חֲכַמַת שְׁלֵמָה, וְקְיַימָא סִיְהָרָא בְּשְׁלִימוּתָא, כְּדִין אֲתַגְלִי שִׁיר הַשִּׁירִים בְּעֲלֵמָא.
שפט וְכַדִּין אָמַר, "אֶל גַּנַּת אָגוּז יִרְדְּתִי. מַה אָגוּז, מוּחָא לָא אֲשַׁתְּכַח
 אֶלָּא לְבַסוּף, כִּף עֲלֵמָא הָכִי הֵנָּה, עַד דְּאַתְקַיְמָא קְלִיפִין, וְקְיַימָא עֲלֵמָא
 בְּמוּחָא, וְסִיְהָרָא בְּאֲשְׁלֵמוּתָא.

מאמר ותלכנה שתיהן

שצ אָמַר הָהוּא טִייעָא, בְּמַאי קְאָמְרִיתוּ "וַתִּתְקַמּוּ הָאִי וְקָרָא דְכְּתִיב,
 "וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאֲנָה בֵּית "לַחֵם וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לַחֵם וַתֵּהֶם כָּל
 הָעִיר תַּעֲלִיחֵן. עַד הֵכָא תְרִין, וַתֵּאמְרֵנָה הַזֹּאת נַעֲמִי "חַד וְלֹא יִתִּיר. אָמַר
 רַבִּי עֲזַרְיָה, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל, שְׁאֲפִילוּ הָרִיקְנִים שְׁבַכְכֶם, מְלֵאִים תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים
 טוֹבִים.

מאמר והלוחות - והמכתב

שצא נִחְתִּין תְּרוּיָהוּ, אָמְרוּ לִיה, מִיָּדִי שְׁמִיעַ לָךְ בְּהַאי קָרָא. אָמַר, הָכִי
 שְׁמַעְנָא. בּוֹמְנָא דְכַעֲי הַקב"ה לְמִיָּהֵב תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הַלּוּחוֹת הָיוּ כְּתוּבִים פְּנִים
 וְאַחֲרֵי. שְׁנַאֲמַר, "מִזָּה וּמִזָּה * הֵם כְּתוּבִים.

שצב וְהַלּוּחַ אֶחָד פְּנִים וְאַחֲרֵי. וְהַלּוּחַ אַחֲרֵי יָמִין וּשְׂמָאל. שְׁנַאֲמַר,

הלוחות גרסאות

ע נ"א ל"ג כיון דאתא שלמה (ווינציא). פ נ"א אשתכחון
 (ווינציא). צ נ"א דאסתיימו (מתקאטש). ק נ"א ותקומו (כל
 הדפוסים). ר נ"א ל"ג קרא (ווינציא). ש נ"א מוסף לחם
 דא תורה דכתיב לך אכול בשמחה לחמך וגוי (ווינציא).
 ת נ"א ל"ג עליהן עד הכא תרין (ווינציא). א נ"א ל"ג חד (מונקאטש) נ"א (כל דא צדיק) העיר דא ציון עיר דוד
 ותאמרנה הזאת נעמי ולא יתיר (ווינציא).

מסורת הזהר

פ (מ"א ה) חיי שרה רסד תק"ה קיב ט"א. צ (שה"ש
 ו) לעיל שעו. ק (רות א) לעיל שסח להלן תג. ר (שמות
 לב) בלק חמג ת"ז בהקדמה יא: בהשמות קמה. ז"ח
 פג ט"ג.

ותלכנה שתיהן

בואנה בית לחם ויהי כבואנה בית לחם ותהם
 כל העיר עליהן. עד כאן המדובר הוא בשתיים,
 בנעמי ורות. ואח"כ כתוב, ותאמרנה הזאת
 נעמי. שהיא אחת ולא יותר. אמר רבי עזריה,
 אשריכם ישראל, שאפילו הריקנים שבכם,
 כמו מוליך החמורים, מלאים תורה ומעשים
 טובים.

מאמר והלוחות - והמכתב

שצא נִחְתִּין תְּרוּיָהוּ, אָמְרוּ וכו': יִרְדוּ
 שְׁנֵיהֶם רַבִּי עֲזַרְיָה וְר' חֲזַקְיָה, מִן הַחֲמוּרִים.
 אָמְרוּ לוֹ. הַשְׁמַעַת מַה שְׁהוּא בְּכַתוּב הַזֶּה. אָמַר,
 כִּךְ שְׁמַעְתִּי. בַּשְּׁעָה שְׂרַצָּה הַקב"ה לַתּוֹרָה
 לְיִשְׂרָאֵל, הָיוּ הַלּוּחוֹת כְּתוּבִים פְּנִים וְאַחֲרֵי.
 שְׁנַאֲמַר מִזָּה וּמִזָּה הֵם כְּתוּבִים.

שצב וְהַלּוּחַ אֶחָד פְּנִים וְכו': וְהַלּוּחַ
 הָאֶחָד הוּא כְּתוּב פְּנִים וְאַחֲרֵי. וְהַלּוּחַ הָאֶחָד
 הוּא יָמִין וּשְׂמָאל. שְׁנַאֲמַר וְהַלּוּחוֹת מַעֲשֵׂה
 אֲלֵקִים

הסולם

מאמר

שפח וְכָף אֶזֶל עֲלֵמָא וכו': וְכָף הַלֵּךְ
 הָעוֹלָם בְּסוּדוֹת הָאֲלֵפָא בֵּיתָא עַד שְׁבָא שְׁלֵמָה.
 כִּיּוֹן שְׁבָא שְׁלֵמָה נִמְצְאוּ הָאוֹתִיּוֹת עוֹמְדוֹת
 עַל קִיּוּמָן. וְאוֹ כְּתוּב, וַתִּרְבֵּב חֲכַמַת שְׁלֵמָה.
 שְׁהַלְבְּנָה עַמְדָּה בְּמִילּוּאָה. וְאוֹ נִתְגַּלְהָ שִׁיר
 הַשִּׁירִים בְּעוֹלָם.

שפט וְכַדִּין אָמַר א"ל וְגו': וְאוֹ אָמַר,
 אֶל גַּנַּת אָגוּז יִרְדְּתִי. מַה אָגוּז, אֵינן הַמּוֹת
 נִמְצְאוּ בּוֹ אֲלָא לְבַסוּף. כְּלוּמַר בְּפִינִימִית כָּל
 הַקְּלִיפּוֹת, כִּךְ הָעוֹלָם כֵּן הוּא, שְׁמִקּוּרָם יִצְאוּ
 וְנִתְקַיְּמוּ כָּל הַקְּלִיפּוֹת, וְלְבַסוּף, בִּימֵי שְׁלֵמָה,
 עַמְדָּה בְּעוֹלָם בְּמוֹת, וְעַמְדָּה הַלְּבַנָּה, שְׁהִיא
 הַמְּלֻכּוֹת, בְּמִילּוּאָה.

מאמר ותלכנה שתיהם

שצ אָמַר הָהוּא טִייעָא וכו': אָמַר
 אוֹתוֹ מוּלִיךְ הַחֲמוּרִים, בְּמַה תֵּאמְרוּ וְתַעֲמִידוּ
 אֶת הַכְּתוּב הַזֶּה, שְׁכַתּוּב, וְתִלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶן עַד
 (דפו"י דף פ"ג ט"ב *) ט"ג

זהר מדרש רות חדש פז
 (ס) והלחת מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא תרות על הלחת,
 ב תרין, על מה אמר תרין זימנין והמכתב מכתב.
 (שצג) דקודם שעשו ישראל העגל, וכעי הקב"ה למיחב תרין תורות,
 שבכתב ושבעל פה אלין, על דא דמשה לישראל, והלוחות מעשה אלהים
 המה וגו'. והלוחות היו בדוגמא ו"ה לוחות. ו"ה מכתב, מכתב דכתיב, דא
 הוא ו"ה.
 (שצד) לוחות י"ה. מעשה אלהים המה, דא בינה עילא. ו"ה, אינון
 תרין דרועין. ו"ה מכתב, אינון יעקב ורחל, שנקראו שמש וירח, ונקראו שני
 שדים, ונקראו חד. ועל דא אמר, ו"ה מכתב מכתב אלהים הוא. תרות על
 הלוחות, אל תקרי תרות, אלא תירות, תירות מפלאך הפנות, ומשיעבוד
 מלכיות, וכל מרעין בישין דעלמא.
 (שצה) וכיון דעבדו ית עגלא, פרחו אתון מתרין סטרין פנים דזימין.
 ובאני אפתח לך הדרך הישר שתבין. אלימלך ונעמי, ומחלון ורות, בדוגמא
 דא תרין ה לוחות. אלימלך ונעמי לוח אחד, זמין ושמאל. ומחלון ורות, פנים

מסורת הזהר
 (ס) (שמות לב) בראשית א' תעה חיי שרה רכ משפטים
 שמה קרח ב.
 חלופי גרסאות
 ב נ"א תבין (כל הדפוסים בשם ס"א). ג נ"א לוחות
 (ומנקאטש). ד נ"א ואחור (ווינציא). ה נ"א ל"ג לוחות
 (ווינציא).

מאמר
 האלקים המה והמכתב מכתב אלקים הוא תרות
 על הלוחות, שתיים, למה אמר שתי פעמים
 והמכתב מכתב.
 (שצג) דקודם שעשו ישראל וכו':
 ומשיב. כי קודם שעשו ישראל את העגל,
 ורצה הקב"ה לתת שתי תורות אלו תורה
 שבכתב, שה"ס ו', ותורה שבעל פה שה"ס ה',
 על ידי משה לישראל, כתוב, והלוחות מעשה
 אלקים המה. והלוחות, היו בדמיון ו"ה לוחות.
 כלומר, שהלוחות הם י"ה באמת, והכתוב רומז
 והלוחות, דהיינו בדמיון ו"ה שבי"ה. שה"ס
 חסד וגבורה שבי"ה, הדומים לז"א ומלכות
 שהם ו"ה. ו"המכתב, שכתוב, זהו ו"ה ממש
 שהם ז"א ומלכות.
 (שצד) לוחות י"ה מעשה וכו': ומפרש
 דבריו. לוחות הם י"ה. מעשה אלקים המה,
 זו היא בינה העליונה. ו"ה לוחות, הן ב'
 זרועות, דהיינו חסד וגבורה שבי"ה. ו"ה
 מכתב הם יעקב ורחל, דהיינו ז"א שנקי יעקב
 ורחל שהיא מלכות. שנקראו שמש וירח,
 ונקראו שני שדים ונקראו אחד. ועל כן אמר,
 ו"ה מכתב מכתב אלקים הוא. שקראם ו"ה,
 (דפו"י דף פ"ג ט"ג)
 והלוחות והמכתב

פה **זהר** **מדריש רות** **חדש**
 ואחור, לוח אחר. וכיון דעבדו ית עגלא, אסתלק אלימלך ומחלון, נשארו רות
 ונעמי, תרין נקיבות.
שצו ונאלו תרוניהו, עד כי שמעו פי פקד ה' את עמו לתת להם לחם.
 דיהב זימנא אחרא אורייתא, לוחות שניות.
שצז ותלכנה שתיהן עד בואנה בית לחם ותהם פל העיר עליהן. ופל,
 דא צדיק. העיר, דא ציון, עיר דוד. ותאמרנה הזאת נעמי, שכשעתא דאתיהיבת
 אורייתא על טורא דסיני, פתיב, וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים.
שצח פדין צווקא אורייתא, ואמרה, אל תקראנה לי נעמי, אני מלאה
 הלכתי, מפל חידו, ומפל טבאן, וכל חירו דעלמא, אפילו משעבוד מלכות.
 פדין אמרה, למה תקראנה לי נעמי.
שצט ודא הוא רזא, דאמר הקב"ה ע"י דמשה, וראית את אחורי
 ופני לא יראו. כשרציתי למיחב אורייתא לישראל ימין ושמאל פנים ואחור,
 הם לא רצו, ועבדו ית עגלא. וכאן פשהם רוצים, אני לא ארצה.

חלופי גרמאות

(ח) (שמות כ) ב"ב רצג ז"ח יתרו תפו תצט. (א) (שם) ו נ"א ל"ג כל דא צדיק (ווינציא). ז בכל הדפוסים כתוב
 בסוגריים אמ"ז בנוסח כתב יד מצאתי כתוב וז"ל אמר
 הקב"ה כד בעינא למיחב אורייתא לישראל על לוחיא בעינא
 למיחב להון פנים ואחור ימין ושמאל ולא רצו אינון אלא אמרו דבר אתה עמנו ואית מנהון דאתפנו למחוי קולות
 ולפידים ואלו רצו כמו שרצה הקב"ה לא עשו את העגל וע"ד וראית את אחורי לבתר (נ"א ובתר ווינציא) בעו ליה
 דכתיב ישקני מנשיקות פיהו והקב"ה לא בעא. נ"א (בדפוס ווינציא ל"ג נ"א) אמר הכי שמענא כד יהיב קב"ה אורייתא
 לישראל יחבה בתרין לוחין כדקאמר פנים ואחור ימין ושמאל וקרא אסחיד מזה ומזה הם כתובים וכתוב מעשה אלקים
 והמכתב מכתב אלקים הרי כלהו תרין תרין מזה ומזה מכתב אלקים חרות כתרוממו מפרש מלמד שתן
 הקב"ה שתי תורות שבכתב ושבעל פה והכתובים יעידו על זה וכיון שחטאו כתיב בהם וראית את אחורי ונ"ו שאין
 אדם יכול לראות פני תורה שבכתב אלא מתורה שבעל פה אמר לון הכי שמענא וכו' ע"כ. ח בדפוס מונקאטש כתוב
 מן כשרציתי עד סוף האות בסוגריים.

מסורת הזהר

והלוחות והמכתב

שצח כדין צווקא אורייתא וכו': אז
 צעקה התורה ואמרה, אל תקראנה לי נעמי,
 אני מלאה הלכתי בלוחות הראשונות, מכל
 שמחה, ומכל טוב, ובכל חירות העולם, אפילו
 משעבוד מלכות. אז אמרה למה תקראנה
 לי נעמי.

שצט ודא הוא רזא וכו': וזה סוד,
 שאמר הקב"ה על ידי משה, וראית את אחורי
 ופני לא יראו. כי הפנים שהם ז"א, נסתלקו
 ולא נשאד אלא האחור שהוא מלכות. כנ"ל.
 שפירושו, כשרציתי לתת התורה לישראל,
 ימין ושמאל פנים ואחור (כנ"ל אות שצ"ב)
 הם לא רצו, שעשו את העגל. וכאן, כשהם
 רוצים, אני לא ארצה. אלא שישמשו באחורי
 לבד.

אמר

הסולם

מאמר

ונשארו רות, שהיא אחור, ונעמי, שהיא שמאל,
 ב' נקיבות.

שצו ואזלי תרוניהו עד וכו': והלכו
 שתיהן, רות ונעמי, שהו אחור ושמאל, עד
 כי שמעו כי פקד ה' את עמו לתת להם לחם,
 דהיינו לחמה של תורה, כי נתן פעם אחרת
 את התורה, שהיא הלוחות השניות.

שצז ותלכנה שתיהן עד וכו':
 ותלכנה שתיהן עד בואנה בית לחם ותהום
 כל העיר עליהן. כל, זה הוא צדיק, דהיינו
 יסוד ז"א. העיר, זו ציון, עיר דוד דהיינו
 יסוד דמלכות. ותאמרנה הזאת נעמי, היינו
 שבשעה שניתנה התורה על הר סיני, כתוב, וכל
 העם רואים את הקולות ואת הלפידים. משא"כ
 בלוחות השניות.

(דפוי"ף פיג ט"ג)

זהר מדרש רות חדש פט

מאמר ותלכנה שתיהן

ת) אָמַר, הָכִי שְׁמַעְנָא, בְּזַמְנָא דְּבָעָא הַקְּב"ה לְמִיּהִב אֲוִרֵיתָא לְיִשְׂרָאֵל, נָטַל תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, וְאֶזְיַל הוּא לְגַבֵּי שְׂאָר עַמִּין, וְלֹא כְּעוּ לְקַבְּלָא לֹון. עַד דְּנַחֲתִית לֹון לְיִשְׂרָאֵל עַל גְּבֵי טוֹרָא דְּסִינֵי.

תא) אָמְרוּ מַלְאכֵי הַשְּׁרָת, לְמַאן בְּעֵי הַקְּב"ה לְמִיּהִב תְּרִין תּוֹרוֹת אֲלֵיךְ. אָמַר, לְיִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן עַדְכֵי וְחוֹלְקֵי. דְּכַתִּיב, ׀ פִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבְל נִחְלָתוֹ, הָרִי תְּרִין. וְאֵנָּא יְהִיב לֹון שְׁתֵּי תּוֹרוֹת. וְעוֹד, דְּסֻלְקֵי בְּעַרְבּוֹנָא * עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים. וּבְגִינְהוֹן ׀ יִתְעַרְוּן תְּרִין תּוֹרוֹת אֲלֵיךְ. דְּכַתִּיב, ׀ מִפִּי עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים יִסְדַּת עוֹ.

תב) וּמַהֲכָא נַפְקָא, ׀ מִהֲתָם נַפְקָא, דְּכַתִּיב, ׀ אֶת מִי יוֹרָה דְּעָה וְאֶת מִי יְבִין שְׁמוּעָה גְּמוּלֵי מַחְלָב עֵתִיקֵי מְשָׁדִים. אֶת מִי יוֹרָה דְּעָה, דָּא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְאֶת מִי יְבִין שְׁמוּעָה, דָּא תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. גְּמוּלֵי מַחְלָב עֵתִיקֵי מְשָׁדִים, דְּבְגִינְהוֹן נַחְתָּא אֲוִרֵיתָא לְיִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינֵי.

תג) הַה"ד, ׀ וְתַלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאנָה בֵּית לְחֶם. לְאֵן הִלְכוּ. לְשְׂאָר עַמִּין, עַד דְּקִימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינֵי. בִּינָן דְּנַחְתּוּ תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, מִיָּד וְתַהוּם כֹּל הָעִיר עָלֶיהֶן וְתַאמְרָנָה הַזֹּאת נַעֲמִי, אֲזַדְעוּע פּוּלֵי עֲלָמָא, ׀ וְאָמְרוּ, דִּין הִיא אֲוִרֵיתָא חֲמָדָה גְּנוּזָה. מִיָּד וְכֹל הָעָם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת וְאֶת הַלְפִידִים. ׀ כְּדִין אֶמְרַת הַזֹּאת נַעֲמִי. דָּא הוּא ׀ נַעֲמִי דְּאֲוִרֵיתָא.

חלופי גרסאות

ט נ"א יתערבון (מנוקאטש). י נ"א תולדות (ווינצ'א). כ נ"א ל"ג מהתם נפקא (ווינצ'א). ל נ"א ל"ג מן ואמרו עד וכל (מנוקאטש). מ נ"א ל"ג כדן אמרת (ווינצ'א). נ נ"א נעמי (ווינצ'א).

מסורת הזהר

(ב) (דברים לב) ב"א ריה ז"ח יתרו שיא בלק סח עב. (א/ב) תהילים ח"י. ג) (ישעיה כח) שמות קל. ד) (רות א) לעיל ססה שצ.

הסולם

מאמר

ותלכנה שתיהן
תב) ומהכא נפקא מהתם וכו': ואומר, זה נלמד מכאן, הרי משם הוא נלמד. שכתוב, את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים. שפירושו, את מי יורה דעה, זה תורה שבכתב. ואת מי יבין שמועה, זה תורה שבעל פה. גמולי מחלב עתיקי משדים, שבשבילם יורה התורה לישראל על הר סיני.

תג) ה"ד ותלכנה שתיהן וכו': ז"ש, ותלכנה שתיהן עד בואנה בית לחם. איפה הן הלכו. היינו ששתי התורות הלכו לעמים האחרים, מטום שעמדו ישראל על הר סיני. כיון שירדו תורה שבכתב ותורה שבעל פה על הר סיני, מיד ותהום כל העיר עליהן ותאמרנה

ת) אמר הכי שמענא וכו': אמר, כך שמעתי פירוש אחר, בשעה שרצה הקב"ה לתת התורה לישראל, לקח תורה שבכתב ותורה שבעל פה, והלך לעמים האחרים, ולא רצו לקבלן, עד שהורידן לישראל על הר סיני.

תא) אמרו מלאכי השרת וכו': אמרו מלאכי השרת, למי רוצה הקב"ה לתת שתי תורות אלו. אמר הקב"ה, לישראל, שהם גורלי וחלקי, שכתוב, כי חלק ה' עמו יעקב הב"ה נחלתו. הרי הם שנים, גורלי וחלקי, ואני נותן להם כנגד זה שתי תורות. ועוד, שעוללים ויונקים נעשו ערבון, ובשבילם יתעוררו להם ב' תורות אלו. שכתוב, מפני עוללים ויונקים יסדת עוֹ.

(דפו"י דף פ"ג ט"ד * ט"ד)

צ **זהר** **מדרש רות** **חדש**

תד וְלֹא יִדְעֵי יִשְׂרָאֵל עֲנָשָׂא דְאֹרְיִיתָא, עַד דְּאָתוּ לְמָרְהָ, דְּכַתִּיב, וַיְבֹאוּ מֵרְתָהּ. וְכַתִּיב, שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסְהוּ. כְּדִין אֲמָרְהָ אֹרְיִיתָא, קָרְאָנָּה לִי מָרְהָ.

תה וְאֶרְכָּבֶיהָ ג' פְּרָסִי, וְהוּא עָסִיק עִמָּהוֹן בְּאֵלִין רְוֵיָא. קָרְאוּ עֲלֶיהָ, כְּפֻלַּת הַרְמוֹן רִקְתָּן. אֲפִילוּ הַרִיקְנִין שְׁבִיִּישְׂרָאֵל מְלֵאִין תּוֹרָה וּמִצְוֹת כְּרִימּוֹן.

תו אָמַר לוֹ, כְּדִין הוּוּ יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרָן בְּאֹרְיִיתָא, אֲתַעְטְרוּ בְּשִׁמְהוֹן גְּלִיפִין עֵילָאִין. כִּיּוֹן דְּעַבְדוּ יַת עֲגֻלָּא וְסָרְחוּ, וְהוּוּ מִיִּיתֵי מִשָּׁה אֹרְיִיתָא, כְּתִיבָא עַל לִוְחִין דְּאֲבָנִין עֲלָאִין, מְלִיִּין מְכַל טְבָאן, חִירוֹת מִמְלֵאךְ הַמּוֹת, וּמִשְׁעִבּוֹד מַלְכֵיּוֹת, וּמְכַל מַרְעִין בִּישִׁין דְּעֻלְמָא.

תז כִּיּוֹן דְּחִמָּא מִשָּׁה יַת עֲגֻלָּא, פְּרַחוּ אַתְּוּוֹן, וְכֻלְהוּ סִלְקוּ לְעֵילָא, כְּדִין צְוּחָא אֹרְיִיתָא וְאֲמָרְהָ, אָנִי מְלֵאָה הִלְכְתִי, מִכְּמָה טְבִין לְיִשְׂרָאֵל, וְהִשְׁתָּא אֲתַדְרִית רִיקָם לְמַגְנָא, דְּלֹא מְהַנִּית לְהוּ. כְּדִין צְוּחָו עֵילָאִין, וְאֲמָרוּ, וְאִוִי לְהֵם כִּי נִדְדוּ מִמְּנִי. וְוִי לְהוֹן, דְּלֹא אֲתַקְיִימוּ בְּמַהִימְנוּתָא דְּמֵאֲרִיהוֹן.

ח'לופי גרסאות

מסורת הזהר

(ה) (שמנות טו) ב"א רסא. (ו) (הושע ז) פקורי תתנב. ט נ"א ל"ג ולא ידעי ישראל ענשא דאורייתא (ווינציא). ע נ"א מוסיף ד"א ותלכנה שתיחן עד בואנה בית לחם אינון ב' תורות שבכתב ושבע"פ תרין לוחות לאן אולו לטורא דסיני מיר ותהום כל העיר אודעזע כל העם הה"ד (שמנות כ' י"ח) וכל העם רואים את הקולות וגו' וירא העם וינעו ויעמרו מרחוק ותאמרנה הזאת נעמי דא איהו נעימו דאורייתא ומיר וישבר אותם תחת ההר [שם ל"ב י"ט] פרחא אורייתא מתמן ואמרה אני מליאה הלכתי לטורא דסיני וכען ריקם השיבני ה' מליא"ה ב"יה וכען פרח מני מליא"ה דאיהו יה"ו ואשתארת ה' יחידה אל"ם נאלמתי דומיה דו"ם י"ה החרשתי מטוב דאיהו ו' ד"א ותלכנה שתיחן גוף ונפש לאן לבי קברא גוף אתון ואתקב נפש אתמר בה ותגל מרגלותי ותשכב אתו ותשקוהו וארכביה (מונקאטש בשם מהר"ש) נ"א ואדהכי (ווינציא). פ נ"א ל"ג ישראל (ווינציא).

ותלכנה שתיחן

מאמר

הסולם

תו אָמַר לוֹ כְּדִין וְכוּ': א"ל, אִז כְּשִׁנִּיתְנָה הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי, הִיוּ יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרִים בְּתוֹרָה, וְנִתְעַטְרוּ בְּשִׁמּוֹת הַחֻקִּים הָעֵלְיוֹנִים. כִּיּוֹן שִׁעֲשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הָעֵגֶל וְחִטָּאוּ. וּמִשָּׁה הִיא מְבִיא הַתּוֹרָה כְּתוּבָה עַל לִוְחֹת הָאֲבָנִים הָעֵלְיוֹנִים, מְלֵאִים מְכַל טוֹב, חִירוֹת מִמְלֵאךְ הַמּוֹת וּמִשְׁעִבּוֹד מַלְכֵיּוֹת, וּמְכַל הַמַּחְלוֹת הַרְעוֹת שֶׁבְעוֹלָם.

תז כִּיּוֹן דְּחִמָּא מִשָּׁה וְכוּ': כִּיּוֹן שִׁמְשָׁה רָאָה אֶת הָעֵגֶל, פְּרַחוּ הָאוֹתִיּוֹת וְעָלוּ כּוֹלָן לְמַעְלָה, אִז צַעֲקָה הַתּוֹרָה וְאִמְרָה, אֲנִי מְלֵאָה הִלְכְתִי מְכַל טוֹב לְיִשְׂרָאֵל, וְעַתָּה נַעֲשִׂיתִי רִיקָה וְלַחִינָם, שְׂאִינִי מוֹעִילָה לְהֵם. אִז צַעֲקוּ הָעֵלְיוֹנִים וְאִמְרוּ, אִוִי לְהֵם כִּי נִדְדוּ מִמְּנִי. דְּהִינּוּ אִוִי לְהֵם שְׁלֹא נִתְקִימּוּ בְּאִמּוֹנַת אֲדוֹנָם.

רבי

(דפו"י דף פ"ג ט"ד)

זהר מדרש רות חדש צא

מאמר ותלכנה שתיהו אינו נפש וגוף

תח רבי אלכסנדראי לטעמיה, דאמר ר' אלכסנדראי, הנפש והגוף הם שותפין יחד, והולכים = מזה העולם ביחד. עד באנה בית לחם. ואמאי אקרי הכי. אלא בי דינא וקטרוגא "דיינא וקרבא תמן. פדין פתיב, ותהם פל העיר עליהן. פל שאר מתייא ומרעישין עליהו, לקל קרבא דדינא.

תט דתנן, ההוא מלאך הממונה על בית הקברות, נכנס לקבר בשעה שנקבר, עומד עליו ומביט ואומר, אוי לו לפלוני זה, אוי לעינים שנהנו מהעולם הזה בעבירה, אוי להם לידים ולרגלים שהלכו בהכלי העולם.

תי אמר הגוף, אני איני רואה, הנפש הוא המנהיג שלי. אומרת הנפש, אני איני יודעת לילך. והם השנים, דוגמת העור והפסת. מה עשה, מכניס הנפש לתוך הגוף, ודן אותם ג' ימים זה אחר זה. לאחר שלשה ימים, נדון מפיו ומידיו ומרגליו.

תיא לאחר מפאן, הגוף (* נבקע, ורימה ותולעה עולה עליו, והנפש מתאבלת עליו. דכתיב, "אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל." ואומרת, אני מלאה הלכתי לאתו העולם, וריקם השיבני ה' לזה העולם, בלא מעשים ובלא תורה.

תיב ואשרי מי שתלמודו מתקיים בידו בזמן שהולך אדם לבית עולמו. שאפילו בקבר שפתותיו ירוחשות, והם שושני"ם, אל תקרי שושנים, אלא שושנים. מפני שתורתם מגינה עליהם. הה"ד, "בשכבך תשמר עליך.

מסורת הזהר (אויב יד) לעיל שעא. ח) (משלי ו) וישלח רי וישב כג בהר נא פנחס קעג ת"ז ת"ח לה: תל"א עו. תס"ט קטו: קראן לי מרה (מונקאטש), ב נ"א כתב כאן כל אות ת"ז ואת ת"ח (ווינציא), ג נ"א רוחשות (ווינציא).

הסולם מאמר

תח רבי אלכסנדראי לטעמיה וכו': רבי אלכסנדראי הולך לטעמו. שאמר ר' אלכסנדראי (לעיל אות שס"ח). הנפש והגוף הם שותפים יחד, והולכים מהעולם הזה ביחד, עד באנה בית לחם. דהיינו לעולם ההוא. ולמה נקרא כך בית לחם. ומשיב, אלא בית הדין והקטרוג שם, שהוא דין ומלחמה, ע"כ נקרא בית לחם, כי לחם הוא מלחמה. אז כתוב, ותהום כל העיר עליהן. דהיינו, כל שאר המתים מרעשים עליהן מפחד קול מלחמת הדין. שהן מעוררות.

תט דתנן ההוא מלאך וכו': שלמדנו, אותו המלאך הממונה על בית הקברות, נכנס לקבר בשעה שנקבר, ועומד עליו ומביט ואומר, אוי לו לפלוני זה, אוי לעינים שנהנו מהעולם הזה בעבירה, אוי להם לידים ורגלים שהלכו בהכלי העולם.

תיב ואשרי מי שתלמודו וכו': ואשרי מי שתלמודו מתקיים בידו בזמן שהולך לבית עולמו. שאפילו בקבר שפתותיו דוכבות בתורה

(דפו"י דף פ"ג ט"ד * פ"ד ט"א)

צב זהר **מדרש רות** חדש

תיג) כי הא דרבי חסדא, כשנפטר לעולמו, הלך רבי יוסי בריה וכתב תמן על קבריה בליקא. שמע מגו קבריה, תדון דכתות כותות, דמתכנפי וקאמרי, גיזיל לתדנותא דהלולא דאורייתא דרבי חסדא. ואפילו מלאכי השרת מתכנפי למיתדי בהדיה.

תיד) שמע דהו אמרין, מה דלתיי בתדון דילן הכא, ילעון באורייתא בההוא עלמא. א"ל, ברי, זיל מהכא, וקניי תלמודך, דזפאח איהו מאן דאתי הכא ותלמודו כדו. דהא אפילו מלאכי השרת לא יכלין לקרבא ליה. זיל ואמור ליה לרבי חגי, דיגמור תלמודיה, דביום פלוני ייתי הכא.

תמו) אדהכי, דתהו משתעי בהדיה, סלקוהו לרבי חסדא למתיבתא עילאה. וקם רבי יוסי בריה, ואזיל, ותוי להון לחבריאי.

תמוז) א"ל רבי יהודאי, אלמלא רבי יוסי את, כדי הות לאתענשא תמן. א"ל, בגין צערא דאבא, אזלית ושמעית כל האי. קרא ר' יונתן עליה דרבי חסדא, וישכבת וערבה שנתך. והאי קרא אחריןא, מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל.

תיז) יד"א, הנפש נמשלה לשכינה, והגוף לישראל. ואם ישראל חטאו וגלו, למה הגלה השכינה לשם עמהם, שהיא לא חטאה. אלא על שהיתה

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**

(משל ג) וישב קסו. (קהלת ה). ד נ"א לחיים (ווינציא). ה נ"א ר' נתן (מונקאטש) נ"א עליה דר' חסדא ר' יונתן (ווינציא). ו נ"א ל"ג ד"א (ווינציא). ז נ"א ל"ג אם (ווינציא). ח נ"א שחטאו (ווינציא). ט נ"א ל"ג וגלו (ווינציא). י נ"א מוסף חטאה כהויה דאמרינן (מגילה כ"ט) בכ"מ שגלו שכינה עמהם גלו לכל שכינה עמהם כו' גלו לעולם שכינה עמהם כו' גלו לאדום שכינה עמהם היא ולא אחת מן המדות (מונקאטש).

מאמר **הסולם** ותלכנה שתיחן אינון נפש וגוף

בתורה, והם שושנים, שכתוב שפותריו שושנים, אל תקרי שושנים אלא שושנים. מפני שתורתם מגינה עליהם. ז"ש בשכבך תשמור עליך.

תיג) כי הא דרבי וכו': כמו ר' חסדא. כשנפטר לעולמו, הלך בנו ר' יוסי ולן שם על קברו בליה. שמע מתוך הקבר, שמחה של כתות כותות שנתקבצו ואמרו, נלך לשמחת הלולא של התורה של רבי חסדא. ואפילו מלאכי השרת נתקבצו לשמות עמו.

תיד) שמע דהו אמרין וכו': שמע שהיו אומרים, מה זה שהחיים באו לשמתתנו כאן, יעסקו בתורה בעולם ההוא שלהם. אמר לו ר' חסדא לבנו, בני, לך מכאן, ותקיים תלמודך. כי אשרי הוא מי שבא כאן ותלמודו כדו. כי אפילו מלאכי השרת אינם יכולים

תיז) ד"א הנפש נמשלה וכו': פירוש אחר. הנפש נמשלה לשכינה, והגוף לישראל. שואל, אם ישראל חטאו וגלו, למה גלתה השכינה עמהם שמה, שהרי היא לא חטאה. ומשיב

(דפו"י דף פ"ד ט"א)

זהר מדרש רות חדש צג
מבקשת עליהם רחמים. ומשפעת להם עושר וכבוד מאד, ויִהְיֶה לָהֶן כָּל מָה שִׁירְצוּ, וְהֵם חֲטָאוּ. וְעַל דָּא נֵאמַר, וַיִּשְׁמַן יִשְׁרוּן וַיִּכְעַט שְׁמֵנָה עֲבִית פְּשִׁית וַיִּטַּשׁ אֱלוֹהַּ עֲשָׂהוּ וַיִּנְבַּל צוּר יִשְׁעָתוֹ. וְעַל דָּא גָּלְתָה עִמָּהֶם.
תיח) מַה רִימָה וְתוֹלְעָה עוֹלָה עַל הַגּוֹף, כִּף בְּשַׁעַה שִׁישְׁרָאֵל הֵם רְעִים, אוּה"ע בְּנֵי עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל שְׁנַקְרָאִים רִמָּה וְתוֹלְעָה, שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם, וְהַגּוֹף נִבְקַע וַיִּשְׁתַּדֵּל לְיִשְׁרָאֵל. וְעַל דָּא אַךְ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וַנִּפְשׁוּ עָלָיו תְּאָבֵל, יִמְהוּ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וַנִּפְשׁוּ עָלָיו תְּאָבֵל. בְּשָׂרוֹ יִכָּאֵב עֲלֵיהֶם, וַנִּפְשׁוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל תְּאָבֵל. וְכַדִּין אֵיהִי תוֹאִיבַת לְנִשְׁמָה עֲלִינָה דְאִתְקַרְיָא וְנַעֲמִי.
תיט) וְלַנְעָמִי מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ גְּבוּר חֵיל מִמְשַׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וַשְׁמוֹ בַּעַז וְגו'. רַבִּי רַחֲוֵמַי פְּתַח, גְּבוּר בְּאַרְצָא יְהִיָּה זְרַעוֹ. וַפְּאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּמִתְקַרְבָּךְ בְּבִנְיָן בְּהַאי עֲלָמָא, בְּגִין דְּלֹא יִהְיֶה יְחִידִי לְהֵהוּא עֲלָמָא.
מְאָמַר כְּמוֹ שִׁישׁ הוֹי"ה בּוֹ"א כּוֹן יֵשׁ בְּאַדָּם
תכ) תָּא חַזִּי, בְּדוּגְמָא דְאִית בְּאַדָּם יְדוּ"ד מְלֵא, וּמִתְפָּרֵשׁ הָאוּר שְׁלוֹ לְמ"ה. הֵכָא אִית בְּגוּפָא הַשֵּׁם מְלֵא יְהוּ"ה, וּמִתְפָּרֵשׁ לְכ"ב אוֹתִיּוֹת, וְעַם מִנְצַפְ"ךְ הֵם כ"ז.

תכא) וְאֲנִי אֶפְתַּח לָךְ דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ שֶׁהוּא דוֹגְמַת אָדָם, שֶׁהוּא מְדַ

מסורת הזהר חלוּפֵי גְרַמְטוֹת
כ נ"א ל"ג מן רעים עד שולטים (מונקאטש). ל נ"א מהו בשווי יכאב ונפשו תאכל (ווינציא), ו נ"א מוסיף נעמי כתיב ותלכנה שתיקן עד בואנה בית לחם עד דיהיב הקביה אורייתא לישראל ויהי כבואנה בית לחם וכד יהיב הקביה את הקולות ואת הלפידים בתר דעבדו ישראל ית עגלא היא צועקת ואומרת אל תקראנה לי נעמי קראן לי מרה אני מלאה הלכתי וגו' אשרי מי שתלמודו בידו מתקיים (ווינציא).

מאמר כמו שיש הוי"ה ב"א כן יש באדם
תיט) וְלַנְעָמִי מוֹדַע לְאִישָׁה וכו': וְלַנְעָמִי מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ גְּבוּר חֵיל מִמְשַׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וַשְׁמוֹ בַּעַז וְגו'. רַבִּי רַחֲוֵמַי פְּתַח, גְּבוּר בְּאַרְצָא יְהִיָּה זְרַעוֹ. אֲשֶׁרִי הוּא, מִי שְׁמִתְבְּרַךְ בְּבָנִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּדִי שְׂלֵא יִלְךְ יְחִיד לְעוֹלָם הַהוּא.
מאמר כמו שיש הוי"ה ב"א כן יש באדם
תכ) תָּא חַזִּי בְּדוּגְמָא וכו': בּוֹא וּרְאֵה בְּדַמְיִן, שִׁישׁ בְּאָדָם, שְׁה"ס ז"א, הוּיָה מְלֵא, כּוּה יוֹד הָא וְאוּ הָא, וְהָאוּר שְׁלוֹ מִתְבָּאֵר לְמ"ה, כִּי הוּא בְּגוּף הַתַּחְתּוֹן הַשֵּׁם הוּיָה מְלֵא, וּמִתְפָּרֵשׁ לְכ"ב אוֹתִיּוֹת. וְעַם ה' אוֹתִיּוֹת מִנְצַפְ"ךְ, הֵן כ"ז.

מאמר כמו שיש הוי"ה ב"א כן יש באדם
תיח) מַה רִימָה וְתוֹלְעָה עוֹלָה עַל הַגּוֹף, כִּף בְּשַׁעַה שִׁישְׁרָאֵל הֵם רְעִים, אוּמוֹת הָעוֹלָם בְּנֵי עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל, הַנִּקְרָאִים רִימָה וְתוֹלְעָה, שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם, וְהַגּוֹף נִבְקַע, שִׁישְׁרָגוֹ יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה, אַךְ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וַנִּפְשׁוּ, שְׁהִיא הַשְׁכִּינָה, עָלָיו תְּאָבֵל. מְהוּ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וַנִּפְשׁוּ עָלָיו תְּאָבֵל. בְּשָׂרוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל יִכָּאֵב עֲלֵיהֶם, וַנִּפְשׁוּ עַל יִשְׂרָאֵל תְּאָבֵל. וְאוּ הִיא מִשְׁתַּקַּקַת לְנִשְׁמָה עֲלִינָה, שְׁנַקְרָאֵת נַעֲמִי. שְׁהִיא בִּינָה.
דפ"י דף פ"ד ט"א)

צד זהר מדרש רות חדש

י אותיות, והוא אור גדול. כף אית בגוף ד' יסודות, אש ועפר רוח ומים, והם ד' פוחות. וְדָא אינון: רוח הַבְּהֵמִית. וְנִפְשׁ הַבְּהֵמִית. וְנִשְׁמָתָא. וְנִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא. וְאִינוּן מִסְטָרָא דְשְׁמָאֵלָא.

תכב וְאִינוּן פּוֹעֲלִין בְּהַאי עֲלֵמָא כְּגוֹנָא דָא. הַשְּׂכֵל מִנְשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא. וְתַאֲוֹת הַשְּׂכֵל נִמְשָׁךְ מִן נִשְׁמָתָא. וּמִן רוח הַבְּהֵמִית יבא הַמְשָׂא וּמִתָּן עִם הַגּוּיִים. * וְנִפְשׁ הַבְּהֵמִית, * לְהַנְהִיג הָאֲבָרִים, שְׂיִלְכוּ לְאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וְתַאֲוֹת הַמְשָׂגֵל.

תכג וְחֲמִשָּׁה מְקוֹמוֹת שְׂכ"ב אוֹתוֹת נִזְכָּרִים בָּהֶם, וְהֵם יֵאָחֵז"ע מְגֻרֹן, בּוֹמ"ף מְשַׁפְּתִים. גִּיכ"ק מַחִיף. דְּטִלְנִית מְלִשׁוֹן. זִסְצַר"ש מְשִׁינִים. וְאֵלּוּ חֲמִשָּׁה מְקוֹמוֹת, נִכְלָלִים בְּאַרְבַּע פּוֹחוֹת, שְׁהֵם מְנַהֲיִים הָאֲבָרִים, וּבָהֶם נִכְרָא כָּל הַגּוּף. וְעֲלֵיהֶם הַד' אוֹתוֹת קְדוּשׁוֹת, שְׁנִקְרְאוּ אָדָם. וְעֲלֵיהֶם אָמַר הַכְּתוּב, * וַיִּכְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.

תכד וּמִן הַיּוֹד אֵיתַעַר יִרְאָה לְאֲדוּנֵי הָאֲדוּנִים, שְׂיִהִיָּה הָאָדָם יִרְא מִמֶּנּוּ. וּמִן הַה', אֵיתַעַר תְּשׁוּבָה לְאִישׁ. וּמִן הַר', אֵיתַעַר לְאָדָם תּוֹרָה. וּמִן הַה', אֵיתַעַר מְעֻשִׂים טוֹבִים * וּמְצוֹת, וְלֹא יִחַטָּא. זֶה הוּא הַשֵּׁם הַנִּסְתָּר בְּצַלְמוֹ. * כְּמוֹ שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּר בְּעוֹלָמוֹ, כֵּן הוּא זֶה הַשֵּׁם נִסְתָּר בְּאָדָם.

ח'ופי גרסאות

מסורת זוהר (בראשית א) הקסח"ז רלו ז"ח שה"ש רפג תקצח. 1 ו"א יסודות (ווינצ'א), 8 ו"א רוחות (מונקאטש), 9 ה"ג רפוס מונקאטש בשם הרנ"ש ו"א ל"ג מן ואינון עד השכל (ווינצ'א). 9 ו"א האחרת (ווינצ'א) ו"א רוח הבהמות (ירושלם). צ ו"א והאחרת (ווינצ'א) ו"א נפש הבהמות (ירושלם). ק ו"א מוסף המשגל ורא היא נפש הבהמית (ווינצ'א) ו"א מן הרוח ד' רוחות קוד וחום קיץ והורף (כל הרפוסים). ד ו"א אחה"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנ"ת זסצר"ש וליג מגרוך משפתים מחיך מלשון משיניים (ווינצ'א). ש ו"א ל"ג ומצות (ווינצ'א). ת ו"א מוסף כך הוא נסתר באדם כמו שהקב"ה (ווינצ'א).

מסורת זוהר

מאמר והוא אור גדול, כך יש בגוף ד' יסודות כנגדו, שהם אש ועפר רוח ומים. והם ד' כוחות. ואלו הם רוח הבהמית ונפש הבהמית שהן ב' יסודות רוח ועפר, ונשמה, ונשמה לנשמה, שהם ב' יסודות מים ואש. והם כולם מצד שמאל.

הסולם

כמו שיש הויה ב"א מן יש באדם מחיך. דטלנ"ת מלשון. זסצר"ש משיניים. וחמשה מקומות אלו נכללים בארבעה כחות אש רוח מים עפר, שהם מנהיגים האברים ובהם נברא כל הגוף. ועליהם ד' האותיות הקדושות הו"ה, שנקראו אדם (כנ"ל אות ת"כ). ועליהן אמר הכתוב, ויברא אלקים את האדם בצלמו.

תכד ומן היווד וכ"ו: ומי דשם הו"ה, מתעוררת היראה לאדוני האדונים, שהאדם יהיה ירא ממנו. ומי דשם הו"ה, מתעוררת תשובה לאיש. ומי דהו"ה, מתעוררת לאדם תורה. ומי דאחרונה דהו"ה, מתעוררים לאדם מעשים טובים ומצוות ולא יחטא. ד' אותיות אלו, הן השם הנסתר בצלמו. כמו שהקב"ה נסתר

תכב וְאִינוּן פּוֹעֲלִין בְּהַאי וכו': והם פועלים בעולם הזה, כאפן הזה. השכל הוא מנשמה לנשמה. ותאות השכל נמשכת מנשמה. ומרות הבהמית יבא המשא ומתן עם הגויים. ונפש הבהמית, היא להנהיג האברים שילכו לאכילה ושתייה ותאות המשגל.

תכג וְחֲמִשָּׁה מְקוֹמוֹת שְׂכ"ב וכו': ויש חמשה מקומות שְׂכ"ב אותיות נזכרות בהם. והם, אחה"ע מגרון. בומ"פ משפתים. גיכ"ק (דפו"י דף פ"ד ט"א * ט"ב)

זהר מדרש רות ע"ב. ס"ג. מ"ה. כ"ן. באית ד' אותיות
תכה) ודע שהם ד' שמות, א"ע"ב. ס"ג. מ"ה. כ"ן. באית ד' אותיות
 שנקראו גוף. ומתפשטין לרמ"ח אברים. ועל אלו הד', אית ד' אותיות הנקראים
 לעילא, והם מתעלין על אלו ד' גופים שהזכרנו, ונקראים נקודות. פי בהקברת
 י' אי. ובהקברת ה' אה. ובהקברת ו' או. ובהקברת ה' אה.
תכו) ויש על הנקודות טעמים. שהם מנהיגים לארבע אותיות. שהם פנגד
 רגלי המרפכה, שהם מוצא היסודות השפלים, והם נקראים נקודות. ועליהם
 שלשה טעמים, והם זרקא תלשא שלשלת. וזהו שם הנסתר הטהור והקדוש,
 שהוא שם הוי"ה.
תכוז) וכן באדם, מן הא' לבדה התפשטו ד' אותיות של שם, אי, אה,
 או, אה. ומן האלף התפשט ה"א הנעלם, פי הוא מוציא מה שקבל. וגם שתי
 הברותיו י' אה או, הראשון מקבל והשני מוליד. והיו"ד הנעלם של אי מורה,
 פי ממנו מתפשט הכל. ועל פן נקרא הראשון מקבל והשני מוליד. והיו"ד
 הנעלם שמורה פי ממנו מתפשט הכל.

הלופי גרמא

א"נא כרוגמא דא הוי"ה הוי"ה הוי"ה ולא גרסין ע"ב ס"ג מ"ה כ"ן (כל הדפוסים בשם ס"א). ב נוסח אחר
 אות ד' יסודות ונטח אחר ודע שהד' אותיות כרוגמא ד' יסודות (כל הדפוסים בשם ס"א). ג ה"ג דפוס ויוציא נ"א
 ה"א (מנוקאטש). ד נ"א ל"ג לברה (ויוציא). ה ה"ג הטלם נ"א אי (כל הדפוסים).

מאמר הסולם כמו שיש הוי"ה כו"א כן יש באדם
 נסתר בעולמו, כך הוא זה השם, הנסתר
 באדם. שהם זרקא תלשא שלשלת, ואלו הם השם
 הנסתר הטהור והקדוש, שהוא שם הוי"ה
 במילוי ע"ב.

תכה) ודע שהם ד' וכו': ודע שהם
 ד' שמות הוי"ה, ע"ב, ס"ג, מ"ה, וב"ן. כי
 יש ד' אותיות הוי"ה שנקראים גוף, שה"ס
 ז"א והוי"ה דמ"ה, שה"ס ד' יסודות אש רוח
 מים עפר. ומתפשטים לרמ"ח אברים, שה"ס
 המלכות והוי"ה דב"ן. ועל אלו הד' שנקראים
 גוף, דהיינו ד' היסודות, יש ד' אותיות הוי"ה
 הנזכרות למעלה, בסוד יראה אהבה תורה
 ומצוה. שה"ס בינה וד' אותיות הוי"ה במילוי
 ס"ג, והן מתעלות על אלו ד' גופין שהזכרנו,
 כי ד' גופים ה"ס ז"א ומ"ה, וד' אלו ה"ס בינה
 וס"ג, ונקראים נקודות. כי בהקברת י' מנוקד
 אי, ובהקברת ה' מנוקד אה, ובהקברת ו' או,
 ובהקברת ה' אה.

תכוז) וכן באדם מן הא' לבדה התפשטו ד' אותיות
 באדם. מן הא' לבדה התפשטו ד' אותיות
 השם, הנעלמים, שהם הנקודות, דהיינו הוי"ה
 דס"ג, שהם א"י א"ה א"ו א"ה כן מן הא'
 התפשטה הה' הנעלמה כוה א"ה, שה"ס
 המלכות דהוי"ה הזו, כי היא מוציאה מה
 שקבלה. כי המלכות מקבלת מג' אותיות יח"ו
 ומוציאה לתחתונים. וגם שתי הברותיו א"ה
 א"ו, שה"ס בינה ז"א דהוי"ה הזו, הראשון,
 שהוא

תכו) ויש על הנקודות וכו': ועל
 הנקודות יש טעמים. שהם מנהיגים לד'
 אותיות שהן הנקודות, שהן כנגד רגלי
 המרכבה, שהן מוצא ומקור ד' היסודות
 השפלים, הנקראים גוף, שהם נקראים נקודות
 המנהיגים את ד' היסודות. ועליהן, ג' טעמים,
 (דפוי"י דף פ"ד ט"ב)

צו זהר מדרש רות חדש

תכח וע"כ נקרא הראשון זרקא, כשמו כן הוא, כי הוא מורה שאין לו סוף. והשניה תלשא, מלה מורכבת: ת"ל ש"א. כי יהיא נושאת הת"ל. והשלישי שלשלת, כשמה כן היא, המשפעת לתל שהכל פונים שם. **תכט** ונדע שהם ד' שמות. בדוגמא דא, יוסי יוסי יוסי יוסי. אית ד' אותיות שנקראו גוף, ומתפשטים לרמ"ח איברים. ואית ד' אותיות, שנקראו נקודות, והם מתעלים על הגוף. ויש על הנקודות טעמים, שהם מנהיגים להם לאותיות. ועל שלשה שם נסתר וקדוש, והנקודות גוף לטעמים, והאותיות גוף לנקודות.

מאמר המת בלי בניים

תל רבי רחומאי פתח, גבור בארץ יהיה זרעו. וכאן הוא מאן דזנפה

חלופי גרמאות

ו נ"א לה (ווינצ'א). ז נ"א הוא נושאה (ווינצ'א). ח נ"א מוסיף וע"ז כיון המחבר באומרו ודע (כל הרפוסים). ט נ"א שם (ווינצ'א). י נ"א ליג אותיות (ווינצ'א).

מסורת הזהר

(1) (תהלים קיב) לעיל חוט.

כמו שיש הויה כו"א כן יש כאדם

הסולם

תכט ודע שהם ד' שמות הויה ברמין זה, כמו, יוסי יוסי יוסי יוסי. כלומר ד' שמות י"ה ו"ה, שההפרש ביניהם הוא רק במילוי האותיות, שיש הויה במילוי ההין, יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, שהיא בגי' ב"ן. ויש הויה במילוי אלפין יו"ד ה"א וא"ן ה"א, שהיא בגי' מ"ה. ויש הויה במילוי יודין וא', יו"ד ה"י וא"ו ה"י, שהיא בגי' ס"ג. ויש הויה במילוי יודין, יו"ד ה"י ו"ו ה"י שהיא בגי' ע"ב. ומפרט. יש ד' אותיות שנקראים גוף, שהן הויה דמ"ה, ומתפשטים לרמ"ח אברים, שהם הויה דב"ן. ויש ד' אותיות הויה דס"ג, שנקראים נקודות והן מתעלות על הגוף, כלומר שהן משפיעות להויה דמ"ה שהיא גוף. ויש טעמים על הנקודות, דהיינו ד' אותיות הויה דע"ב, שה"ס ג' טעמים, זרקא תלשא ושלשלת המשפיעים לתל, שהיא מלכות. שהנקודות שהן ס"ג מנהיגים לאותיות, שהן מ"ה. ועל השלשה שהם טעמים נקודות ואותיות, יש שם נסתר וקדוש. והנקודות נבחנו שהן גוף לטעמים. והאותיות הן גוף לנקודות.

מאמר

שהוא בינה, מקבל מן ה"י שהיא חכמה, והשני, שהוא ז"א, מוליד, דהיינו שמשפיע אל המלכות, שמוציאה לחוץ. וה"י הנעלמה של א"י, מורה, שממנה מתפשט הכל. ועל כן נקרא הראשון דהיינו א"ה, שהיא בינה, מקבל, משום שמקבלת מן ה"י הוה, והשני שהוא א"ו מוליד על ידי המלכות, המשפעת לחוץ. וה"י הנעלמה, מורה, כי ממנה מתפשט הכל.

תכח וע"כ נקרא הראשון וכו': וע"כ נקרא הראשון שבטעמים, דהיינו ה"י, שבד' אותיות הויה דע"ב, בשם זרקא. שכשמו כן הוא, שהוא מורה שאין לו סוף. כי זריקה היא היפך ההשגה, שמורה, שנוקדת ממחשבה, ומתוך שה"י כלולה מכתר וחכמה, וכתר ה"ס אין סוף, ע"כ אין בה השגה. והשניה שבטעמים, דהיינו ה"י ראשונה, שהיא בינה דטעמים, נקראת תלשא, שהיא מלה מורכבת ת"ל ש"א. כי היא, הבינה, נושאת את התל. שהיא המלכות הנקראת תל פיות, שכל הפיות פונים אליה. ובינה נושאת וממתקת את המלכות, שתהיה ראויה לקבל מוחין (כנ"ל ב"א דף ז' ד"ה כבר). והשלישי שבטעמים, דהיינו הו', שהוא ז"א דטעמים, נקראת שלשלת, כשמה כן היא, כי שלשלת היא אותיות שלש תל, שזה מורה שז"א הכלול משלש אותיות יה"ו, משפעת לתל, שהיא המלכות, שהיא תל, שהכל פונים שם.

(דפו"י דף פ"ד ט"ב)

מאמר המת בלי בניים

תל רבי רחומאי פתח וכו': ר"ר פתח, גבור בארץ יהיה זרעו, אשרי הוא מי שיזכה שיתברך בכנים בעולם הזה. ואם לא זכה, הוא הולך מיד ליד. שכתוב, יד ליד לא ינקה

זהר מדרש רות חדש צו
 דיתברך בבנין פהאי עלמא. ואי לא, איהו אזיל מיד ליד. וכתוב, ^ט יד ליד לא ינקה רע. מאי יד ליד. סוד ה' ליראיו.
תלא רבי נחמן אומר, ^כ ולנעמי מודע לאישה איש גבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז. וכתוב, ^ט קרוב לנו האיש מגואלנו הוא. ורבי רחומאי אומר, ^י אי הכי, מאי לא ינקה רע.
תלב אומר ליה, לסנטרא דתוה אלקי לחיבא, עד דיהבי ליה ערבא. ^י ואי יחבי לא שבקין סנטיא לאלקאה. א"ל לאו הכי, אלא בשעתא דייתי ויתגלי מאן ידאחזי לבר נש, תנדע האי.
תלג רבי זמירא נפק לתקל אוני, תמא באינון בקיעין קרטונגא, קומטרי שלהובי דסלקין. ארפין אודנוי, ושמע קלין. א"ל תהוא ערבאה, זיל בהדי, ואראה לך פליאן טמירין מבי נשא. אזל עמיה אחורי טינרא, ותמי בקיעין אחרנין, ושללהובין ^ט סליקו לעילא. שמעו קלין אחרנין. א"ל ארפין אודנך הקא. * ארפין ^ט אודנוי, ושמע קלין דאמרין ווי ווי.
תלד אומר, ודאי הא אתר חד מאינון דוכתי דגיהנם הקא. ועבר תהוא ערבאה, ואשתאר הוא. אדהכי, גחין גו דוכתא אחרא, ותמא חד בר נש דתוה

ה'צופי גרמאות

ט (משלי יא) כי תשא עה פחס קעא ת"ז תכ"ב סח; כ ניא מוסין כד"א ולנעמי (מונקאטש). ל ניא ליג אי תיע קל. לעיל יתרו צה. ט (רות ב) ז"ח פה ט"ד. (מונקאטש) ניא ור' רחומאי אמר הכי יד ליד לא ינקה רע (ווינציא). ט ניא ליג ואי יחבי (ווינציא). י ניא ראדתחייא לבר תנדע (הגהות דפוס מונקאטש בשם הר"ש). ט ניא סלקין (ווינציא). ט ניא אודני (כל הרפוסים).

מסורת הזהר

המת בלי בנים

כמו ערב עליו, שאם הולך בדרך הישר אז גואל אותו. ואם לא, לא. אמר לו רבי רחומאי אינו כן. אלא בשעה שיבא ויתגלה אותו שהחיה לבן אדם, דהיינו אליהו (מלכים א' י"ז כ"ג) אז תדע זה.

הסולם

תלג) רבי זמירא נפק וכו': ר"ז יצא לכפר אוני, ראה בבקעים שבקמטי הבלוטות שלהבות עולות משם. הטה אוני, ושמע קולות. א"ל אותו ערבי, לך עמי ואראה לך פליאות, המכוסים מבני אדם. הלך עמו אחורי סלע, וראה בקעים אחרים ולהבות עולות למעלה. שמעו קולות אחרים. א"ל הטה אוניך כאן. הטה אוני, ושמע קולות שאומרים אוי, אוי. קרטונגא, פירושו בליטות, מלשון על ננסא קרטא (בי"ד ט"ז) קומטרי הוא מלשון קמטים.

תלד) אומר ודאי הא וכו': אמר, ודאי שכאן מקום אחד מהמקומות האלו שבגיהנם. עבר אותו הערבי, ונשאר הוא. בתוך כך, כפף

מאמר

ינקה רע. שואל, מהו יד ליד. ומשיב, סוד ה' ליראיו. כלומר שהוא סוד שאין לגלותו לכל אדם.

תלא) רבי נחמן אומר וכו': רנ"א, ולנעמי מודע לאישה איש גבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז. וכתוב, קרוב לנו האיש מגואלנו הוא. דהיינו שהוא יגאל את מחלוון שמת בלא בנים. כי נתגלגל בעובד בן רות. (כמ"ט ב"ח תצא אות י"ז) ורמז בזה על סוד הכתוב יד ליד לא ינקה רע, הנאמר על המת בלי בנים כנ"ל. שפירושו שמתגלגל מגוף לגוף ע"י יבוטס אחיו. ורבי רחומאי אומר, אם כן, שיד ליד, פירושו שהוא מתגלגל, מהו לא ינקה רע. ינקה רע היה צריך לומר.

תלב) אומר ליה לסנטרא וכו': אמר לו, בדומה לשוטר שהיה מכה את הרשע, עד שנותנים לו ערב. ואם נותן ערב, אינם עוזבים את השוטר להכותו עוד. אף כאן, לא ינקה רע לגמרי, אלא שבן הנולד מן היבוטס הוא (דפו"י דף פ"ד ט"ב *) (ט"ג)

צ"ח זהר **מדרש רות** **חדש**
 רמי קלין, והוּו גַטְלִין לִיה, וְאַעְלִין לִיה לְעוֹמְקָא דְמְדוּרָא אַחְרִינָא, וְאַתְכַּפְּסֵאי, וְלֹא תָמִי יַתִּיר.
תל"ה אַדְמִיךְ, וְתָמָא בְחֵלְמָא תְּהוּא גְבַרָא. א"ל מֵאן אַתָּ. א"ל « יוֹדָאי תְּיָבָא אָנָא, דְלֹא שְׂבַקְנָא בִישִׁין וְחֵטְאִין בְּעֵלְמָא דְלֹא עֲבַדְנָא. א"ל בְּגוּ חֵלְמָא, מַה שְּׂמָךְ. א"ל, לֹא יַדְעָנָא, דְתְּיָבִי גֵיהֶנֶם לֹא דְכָרִין שְׂמִייהוּ.
תל"ו א"ל, שְׂמָא דְדוּכְתָךְ מַהוּ. א"ל, בְּגִלְיָא עֵילְאָה קַצְבָא הוּינָא. וּמְגוּ בִישִׁין סְגִיאִין דְעֲבַדְנָא הָתֵם, דְיִינִין לְהֵהוּא בַר נֶשׁ תְּלַתָּא זְמַנִּין בִּימְמָא וְתַלְתָּא זְמַנִּין בְּלִילְיָא. א"ל, וּבְרָא שְׂבַקְתָּ. א"ל, אֵין.
תל"ז קָם מִתְמָן, וְאַזְל לִיה לְגִלְיָא רַעִילְאָה, שְׂמַע קוֹל יְנוּקָא דְתַהוּ אָמַר, « אִם תְּבַקְשְׁנָה כְּכֶסֶף וְכַמְטְמָנִים תַּחְפְּשְׁנָה אֲזוּ תְבִין יִרְאֵת ה'. אֲזוֹל לְבִי מְדַרְשָׁא אַתְרָא, שְׂמַע קוֹל יְנוּקָא אַתְרָא דְתַהוּ אָמַר, « בְּקֶשׁוּ צְדָק בְּקֶשׁוּ עֲנוּה אֹרְלִי תַסְתְּרוּ וּגו'». **תל"ח** אֲזוֹל וְחַפֵּשׁ אַבְתְּרִיה דְהֵהוּא גְבַרָא רָשָׁע. וְלַחַד יְנוּקָא קָא שְׂאִיל. א"ל, רְבִי, תִּיתִי כֶף וְכַף לְהֵהוּא גְבַרָא, דְלֹא שְׂבַק בִישִׁין וְחֵטְאִין בְּעֵלְמָא דְלֹא עֲבַד. כֶּף וְכַף תְּהֵא לְהֵהוּא גְבַרָא רָשָׁע, וְלֵהוּא « מְנִיקְתָּה דְיִנְיָקָא לִיה. **תל"ט** אָמַר לִיה, בְּרָא שְׂבַק בְּעֵלְמָא. א"ל הֵן. חַד בְּרָא שְׂבִיק, וְהוּא רָשָׁע כַּאֲבוּהָ, וְאִיהוּ יְנוּקָא דְאֲזִיל בְּבִי מְטַבְּחִיָא. חַפֵּשׁ אַבְתְּרִיה, וְנִטִּיל לִיה וְלַעִי לִיה

חלופי גרסאות

מסורת הזוהר (משלי ב) ז"ח אחרי מות קט. צ) (צפניה ב) נח קעו. פ ג"א ואכסאי (ווינצ'א). צ ג"א יודאי חייבא איהו דלא שבק בישין חטאין בעלמא דלא עבד (ווינצ'א). ק ג"א ל"ג א"ל וברא שבקת א"ל אין (ווינצ'א). ר ג"א מוסיף עלאה עאל תמן (מתוקאטש). ו ג"א ינוקא (ווינצ'א).

המת בלי בנים

או תבין יראת ה'. הלך לבית מדרש אחר. שמע קול ילד אחר שהיה אומר, בקשו צדק בקשו ענוה אולי תסתרו וגו'.

תל"ח אֲזוֹל וְחַפֵּשׁ אַבְתְּרִיה וְכו': הֵלךְ וְחַפֵּשׁ אַחַר אֹתוֹ אִדְם רָשָׁע. וְשָׂאֵל יֶלֶד אַחַד. א"ל, רְבִי, יָבֵא כֶּךְ וְכַף לְאוֹתוֹ הָאִישׁ, שְׁלֵא הַשְׂאִיר רַעוּת וְחֵטְאִים בְּעוֹלָם שְׁלֵא עָשָׂה. כֶּךְ וְכַף יִהְיֶה לְאוֹתוֹ אִדְם רָשָׁע, וְלִמְיָנֵת שְׁהִנִּיקָה אֹתוֹ.

תל"ט א"ל בְּרָא שְׂבַק וְכו': א"ל, הַשְׂאִיר בֶּן בְּעוֹלָם. א"ל כֵּן. הַשְׂאִיר בֶּן אַחַד וְהוּא רָשָׁע כְּאִבּוֹ. וְהוּא יֶלֶד הַהוֹלֵךְ לְבֵית הַטְּבַחִים. חַפֵּשׁ אַחֲרָיו, וְלַקְחוּ וְלַמְדוּ תוֹרָה, עַד שְׁלַמְדוּ מִקְרָא וְתַפְלָה וְקִרְיָאֵת שְׂמַע. אַחֲרֵיכֶם לַמְדוּ מִשְׁנַה תְּלַמּוּד הַלְכוּת וְהַגְדוּת עַד שְׁנַתְּחַסְּכֶם בְּיוֹתֵר. וְהִינּוּ רְבִי נְחוּם הַפְּקוּלִי.

אמאי

מאמר

הסולם

כפף עצמו במקום אחר, וראה אדם אחד, שהיה מרים קולות, ולקחו אותו והביאו אותו לעומק מדור אחר, ונתכסה ולא ראהו יותר.

תל"ה אַדְמִיךְ וְחַמָּא בְּחֵלְמָא וְכו': נִרְדַּם, וְרָאָה לְאוֹתוֹ הָאִישׁ בְּחֵלְמוֹ. א"ל מִי אַתָּה. א"ל יְהוּדִי רָשָׁע אֲנִי, שְׁלֵא הַשְׂאִרְתִּי רַעוּת וְחֵטְאִים בְּעוֹלָם שְׁלֵא עָשִׂיתִי. א"ל בְּתוֹךְ הַחֵלְמוֹ, מַה שְּׂמָךְ. א"ל אֲנִי יוֹדֵעַ, כִּי הַרְשָׁעִים שְׂבַגְיָהֶנָם אֵינֶם זוֹכְרִים שְׂמוֹתֵיהֶם.

תל"ו א"ל שְׂמָא דְדוּכְתָךְ וְכו': א"ל מַהוּ שֵׁם מְקוּמְךָ. א"ל הִיתִי קַצֵּב בְּגִלְיָא הַעֲלִיּוֹן. וּבְשִׁבִיל הַרְעוּת הַרְבוּת שְׂעִשִׂיתִי שֵׁם, דְנִים לְאוֹתוֹ הָאִישׁ ג' פְּעֻמִּים בְּיוֹם וּג' בְּלִילָה. א"ל הַשְׂאִרְתָּ בֶּן. א"ל כֵּן.

תל"ז קָם מִתְמָן וְאֲזוֹל וְכו': קָם מִשֵּׁם, וְהֵלךְ לְגִלְיָא הַעֲלִיּוֹן, שְׂמַע קוֹל יֶלֶד שְׁהִיהָ אֹמֵר, אִם תְּבַקְשְׁנָה כְּכֶסֶף וְכַמְטְמָנִים תַּחְפְּשְׁנָה

(דפו"י דף פ"ד ט"א)

זהר מדרש רות **חדש** **צמ**
 באורייתא, עד דאליף ליה מקרא וצלותא וקריאת שמע. לבתר אוליף ליה משנה ותלמוד ותלכות והגדות, עד דאתחכם זתיר, ותיינו רבי נחום הפקולי.
תמ אמאי קרו ליה הפקולי. כמד"א, פקו פליליה. דאפיק לאבוה מן דינא דההוא עלמא. וכמה חכימי דרא דנפקו מיניה, אקרין פקולי.
תמא ההוא גברא אתי ליה בחלמא, ואמר ליה, רבי, כמה דאנת נחמת לי פן ינחם הקב"ה אותך. דהא מן יומא דידע בני פסוק חד, פקו לי מן דינא. פין דקרא קריאת שמע, סלקין דינאי בין ביממא בין בליליא זימנא חד. פין דקרי ביה רב, אעברו דינאי מכל וכל.
תמב יומא דאתחכים וקרו ליה רבי, אתקינו כורסי בין צדיקיא בגינתא דעדן. ובכל יומא ויומא דאתחדשא אורייתא בשמיה, מעטרין לי בעיטרא עילאה, דצדיקים מתעטרין.
תמו בגינה זכינא בכל האי יקר. זכאה איהו חולקיה, מאן דשבק ברא דלעי בתורה כהאי עלמא. אמר ר' חייא בר אבא, כהאי גוונא אידע ליה לרבי עקיבא.

מאמר מי הוא אליהו

תמוד רבי נתן שאל ליה לרבי יוסי ברבי חנינא יומא חד, וא"ל, אליהו תוה ליה ברא, או לאו. א"ל, מילתא אתרא תוה ביה, וכתיב, א אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו. מאי אל תרעו אל תעשו עצמיכם רעים ותכרים לנביאי. והקב"ה בחר בהם, והבדילם מישראל לעבודתו, והכניסם בהיכלו. ק"ו, מי שהוא מלאך בשמים, אתה שואל עליו.

חלופי גרסאות

ת נ"א ואקרון (ווינצ'א). א נ"א בפומיה (מונקאטש). ב נ"א מוסיף שהוא בחר (ווינצ'א).

מסורת הזהר

ק (ישעיה כח) וירא שכב משפטים תקנג ת"ז תמ"ב פב. ר (דעה"א טז) להלן תרפר.

הסולם

מאמר

הצדיקים בגן עדן, ובכל יום ויום שנתחדשה תורה משמו, מעטרים אותי בעטרה עליונה, שהצדיקים מתעטרים בה.

תמוג בגינה זכינא בכל וכו': בשבילך זכיתי בכל אותו היקר. אשרי הוא חלקו, מי שהשאיר בן בעולם הזה שעוסק בתורה. א"ר חייא בר אבא, כאפן הוה קרה לרבי עקיבא.

מאמר מי הוא אליהו

תמוד רבי נתן שאל וכו': יום אחד שאל רבי נתן לרבי יוסי בן חנינא. ואמר לו, אליהו, היה לו בן או לא. א"ל דבר אחר היה בו. שאינו דומה לאנשים אחרים. וכתוב, אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו. מהו אל תרעו

תמ אמאי קרו ליה וכו': למה קראו אותו הפקולי. הוא כש"א פקו פליליה. משום שהוציא את אביו מן הדין שבעולם ההוא. וכמה חכמי הדור שיצאו ממנו נקראו פקולי.

תמא ההוא גברא אתי וכו': בא לו אותו האיש בחלום, ואמר לו, רבי, כמו שאתה נחמת אותי, כן ינחם הקב"ה אותך. כי מיום שבני ידע פסוק אחד פקו אותי מן הדין. כיון שקרא קריאת שמע, העלו הדין שלי בין ביום בין בלילה רק פעם אחד, וכיון שקרא פסוק בבית רבו, העבירו הדין שלי מכל וכל.

תמב יומא דאתחכם וקרו וכו': ביום שנחכם וקראו אותו רבי, התקינו כסאי בין (דפו"י דף פ"ד ט"ג)

ק

זהר

מדרש רות

חדש

תמוה רבי יוחנן אומר, משבט גד היתה. רבי נהוראי אומר, אליהו מלה אָתְרָא תְּהָה בֵּיהּ, דְּכַתְיב, ^ט מִי עָלָה שְׁמַיִם וַיְרֵד. מִי עָלָה שְׁמַיִם, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מְשֻׁמִּיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דָּא אֵלְיָהוּ. וַיְרֵד מִקּוֹדֶם לְכֵן.

תמוז וְקִשְׂיָא דְרַבִּי אֶלְעָזָר דְּאֲדַרְבֵּי אֶלְעָזָר, דְּאָמַר ר"א אֵלְיָהוּ דָּא פְּנַחֵס. אִי בְּשִׁבִיל שְׁקִינָא לְהַקְב"ה, זֶה קִינָא וְזֶה קִינָא. לָאו הֵכִי. דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב, ^י קִנָּא קִנָּאתִי. קִנָּא בְּשִׁטִּים, וְקִנָּאתִי הֵכָא. אָמַר לִיהּ הַקְב"ה, עַד מָתִי אַתָּה מְקַנָּא לְשָׁמַי.

תמוז אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלוֹם, ^א מִי עָלָה שְׁמַיִם, דָּא אֵלְיָהוּ. דְּכַתְיב, ^ב וַיַּעַל אֵלְיָהוּ בְּסַעֲרָה הַשְּׁמַיִמָה. וַיְרֵד, זֶה יוֹנָה, דְּכַתְיב, ^ג וַיּוֹנֶה יָרֵד אֶל יַרְכְּתֵי הַסַּפִּינָה וּגּוֹ. ^ד לְקַצְבֵי הַרִים יִרְדְּתִי. מִי אֶסְפֵּה רוּחַ בְּחַפְנָיו, זֶה מֹשֶׁה.

תמוה מִי צָרַר מַיִם, זֶה אֱלִישֶׁע, שְׁרִיפָא הַמַּיִם בִּירִיחוֹ. בְּשִׁמְלָה, בְּכַח שְׁמַלְתּוֹ שֶׁל אֵלְיָהוּ. מִי הִקִּים כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ, דָּא אַבְרָהָם. דְּכַתְיב ^ה אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, בְּאַבְרָהָם.

תמוט מַה שְּׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אֲדוֹן שֶׁהֵבִיא הַלָּלוּ ^ו לְעוֹלָם. ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ.

מסורת הזהר

(ש משלי ל) ויצא קנר להלן תמוז. (ת מ"א יט) לך שפה פנחס לו ז"ח נח קנר להלן תמוז. (א משלי ל) לעיל תמוז. (ב מ"ב ב) ויגש פב לעיל לה. (ג יונה א). (ד שם ב) ה) (בראשית ב) ב"א ריד ז"ח בראשית קמ רלב רעו תקנח תשב תשיב לך צח.

חלופי גרסאות

ג נ"א וכתוב (ווינציא). ד נ"א ל"ג אדרבי אלעזר (ווינציא). ה נ"א לעבורתו (ווינציא).

מאמר

תרעו. היינו, אל תעשו עצמכם רעים וחברים לנביאי, דהיינו שלא תרצו להבין מעשיהם כמו שאתם מבינים מעשי חבורכם. והקב"ה בחר בהם, והבדילם מישראל לעבודתו, והכניסם בהיכלו. מכל שכן מי שהוא מלאך בשמים, דהיינו אליהו, אתה שואל עליו.

תמוה רבי יוחנן אומר וכו': ר"א (נראה שצ"ל ר' אלעזר) אליהו משבט גד היה. רבי נהוראי אומר, אליהו דבר אחר היה בו, שלא כשאר אנשים. שכתוב, מי עלה שמים וירד. מי עלה שמים. א"ר אלעזר משמיה דר"ש, זה הוא אליהו, וירד. מקודם לכן. דהיינו שנשמתו ירדה ונתלבשה בגוף כשנולד.

תמוז וקשיא דרבי אלעזר וכו': וקשה מר' אלעזר שאמדו שאליהו משבט גד היה, על ר' אלעזר, שאמר ר' אלעזר, אליהו זה פנחס. מהו הטעם. אם בשביל שקינא להקב"ה שזה קינא וזה קינא, ע"כ אליהו הוא פנחס. אינו כן. כלומר, שלא מסברא אומר זה, דא"ר אליעזר כתוב, קנא קנאתי, פידושו, קנא בשטים וקנאתי כאן. א"ל הקב"ה עד מתי אתה מקנא

(דפו"י דף פ"ד ט"ג * ט"ד)

הסולם

מי הוא אליהו

לשמי. הרי שלומד זה מן הכתוב קנא קנאתי, ולא מסברא.

תמוז אָמַר ר' יְהוּדָה וכו': אר"י בר שלום, מִי עָלָה שְׁמַיִם, זֶהוּ אֵלְיָהוּ. שְׁכַתּוֹב, וַיַּעַל אֵלְיָהוּ בְּסַעֲרָה הַשְּׁמַיִמָה. וַיְרֵד, זֶה יוֹנָה, שְׁכַתּוֹב, וַיּוֹנֶה יָרֵד אֶל יַרְכְּתֵי הַסַּפִּינָה וּגּוֹ. וְכוּ, לְקַצְבֵי הַרִים יִרְדְּתִי. מִי אֶסְפֵּה רוּחַ בְּחַפְנָיו, זֶהוּ מֹשֶׁה, שְׁכַתּוֹב קָחוּ מִלֵּא חַפְנֵיכֶם פִּיחַ כִּבְשָׁן וְזָרְקוּ מִשָּׁה הַשְּׁמַיִמָה (וארא ט' ח).

תמוה מִי צָרַר מַיִם: זֶהוּ אֱלִישֶׁע, שְׁרִיפָא הַמַּיִם בִּירִיחוֹ. בְּשִׁמְלָה, בְּכַח שְׁמַלְתּוֹ שֶׁל אֵלְיָהוּ. מִי הִקִּים כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ, זֶהוּ אַבְרָהָם, שְׁכַתּוֹב, אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, שְׁהוּא אוֹתִיּוֹת בְּאַבְרָהָם, שְׁבּוֹכוֹתוֹ נִתְקַיְּמוּ שְׁמַיִם וָאָרֶץ.

תמוט מַה שְּׁמוֹ שֶׁל וכו': מַה שְּׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אֲדוֹן. שֶׁהֵבִיא אֶת אֱלוֹ לְעוֹלָם, ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ. וְזֶה שֵׁם בְּנוֹ, הוּא יִשְׂרָאֵל, שְׁכַתּוֹב, בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. ר' נחמן אומר, כֹּל זֶה, דְּהֵיִינוּ כֹּל הַכְּתוּבִים הָאֵלֶּה, מְדַבֵּר בְּהַקְב"ה.

רבי

זהר מדרש רות חדש קא
ומה שם בנו. ישראל. דכתיב, "בני בכורי ישראל. ר' נתמן אומר כל האי
בסקודש ברוך הוא מדבר.

מאמר מצות חזונה

תנ" (תנ" רבי נהוראי ורבי יהודאי, איערעו תחות אילנא קדא בתקלא, והו
יתבי. אדקכי, תמו חד רווק, דאתי וטעי בתקלא. אמר רבי יודאי, או טעי ההוא
בר נש בתקלא, או לסטים הוא, יאו דחיל מינן.

תנא" (תנא" יא"ר נהוראי, שכנינתא גבן, קום. קמו, רמו ליה קלא, פינן דחמי
לון קריב לגבייהו, אמר רבי נהוראי, מאן אנת. א"ל, מגו דלא שאילנא לכון
"בשלמא, לא ידעיתון לי. יודאי אגא, וטעינא השתא בהאי תקלא, ולא שאילנא
עלייכו, דאמינא שמא "רשעים הם. וכתיב, "אין שלום אמר ה' לרשעים.
וכדין דלא אשתמודעי בכון. עד דחמינא בכון פנפי מצוה, וחדנינא. השתא
שלמא עלייכו רבנן. יתבי תחות אילנא, אמר רבי יודאי, נתעסק בפולחנא
דמרנא, ונפתח באורייתא.

תנב) פתח רבי יודאי ואמר, "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך.
מזוזות כתיב, מאי טעמא. אלא אשריהם ישראל, שהם מצויינים תמיד במצות.
בשבתם, ובלכתם, בשכבם, ובקומם. דכתיב, בשבתך בביתך ובלכתך בדרך
ובשכבך ובקומך.

תנג) ושיהיו ישראל מעוטרים בתורה ובמצות, כפי שידיקו תמיד

מסורת הזהר

1) שמות ד) ב"א קצה ז"ח יתרו שח תק"ח קו ט"ד.
2) (ישעיה מח) לך ב מקץ רסד. ח) (דברים ו) תרומה
תרכב ואתחן קנר ת"ז ת"י כה. תכ"ב טו.
1 ו"א ודחיל וליג או (ווינציא). 2 ו"א ליג מן א"ר נהוראי
עד א"ר נהוראי (ווינציא). 3 ו"א ל"ג כשלמא (ווינציא).
4 ו"א שבאים (ווינציא). 5 ו"א נפתח וליג באורייתא
(מונקאטש) ו"א נפתחה (ווינציא). 6 ו"א בשכבם בשבתם
ובלכתם ובקומם (ווינציא).

חלופי גרסאות

מאמר

הסולם

מצות מזוזה

תנ" (תנ" רבי נהוראי ורבי וכו': רבי
נהוראי ורבי יהודאי נפגשו תחת אילן אחד
בשדה. והיו יושבים. בתוך כך, ראו בחור
אחד שבא ונבוכך בשדה. אמר רבי יודאי, או
שאותו אדם נבוכך הוא בשדה, או שהוא שורד,
או שמפחד ממנו. רווק, פירושו בחור, כי
תרגום בתורים, הוא רווקי. (ישעיה מ' ל').

תנב) פתח ר' יודאי וכו': פרי'
ואמר, וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך.
מזוזות כתוב, חסד ו', מהו הטעם. וכו' א"צ
פירוש.

תנג) ושיהיו ישראל מעוטרים וכו':
א"צ פירוש.

ולא

תנא) א"ר נהוראי שכנינתא וכו':
אר"ג, השכינה עמנו. קום. קמו. נתנו עליו קול.
כיון שראה אותם קרב אליהם. אמר ר' נהוראי,
מי אתה. א"ל משום שלא שאלתי שלומכם
אינכם מכירים אותי. אני יהודי, ואני נבוכך
(דפו"י דף פ"ד ט"ה)

קב זהר מדרש רות חדש
בהקב"ה. דכתיב, ואתם הדבקים בה' אלהיכם תיים פלכם היום. וכל הדבק בקונו, אינו ניזוק לעולם.
תנ"ד ולא עוד, אלא ששני מלאכי השרת מלוין לו ללאדם, אחד בימינו, ואחד בשמאלו. דכתיב, כי מלאכיו צננה לך לשמרך בכל דרכיך. ולא עוד, אלא שאם תמיד מצוי במצוה, בפככול, שהקב"ה נעשה לו שומר. שנאמר, ה' שומרך.
תנה מה עושה הקב"ה. נוטל מלאך ההולך בימינו, ומעמידו לפניו. והוא עומד במקומו. שנאמר, ה' צלך על יד מינך. ואותו המלאך שהוא משמאלו, מעמידו אחרי האדם. והקב"ה מימין ומשמאל. נמצא האדם נשמר מכל צדדיו, מי יוכל להזיק אותו.
תנו ועל פן, צריך שלא יהא האדם מצוי בלא תורה וכלא מצות, אפילו שעה אחת. בביתו הקדוש ברוך הוא שומרו מבחוץ, והאדם מבפנים.
תנו ותנינן, א"ר יוסי בר יהודה, פתח המצויין במזוזה, אין מזיק ואין שטן ואין פגע רע מתקרב אליו. מפני שהקב"ה שומר הפתח, אפילו בשעה שניתן רשות למלאך המשחית לחבל, וזקף עיניו, ורואה ששם שדי עומד על הפתח, כדכתיב, ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף. לפיכך צריך האדם שיהא תמיד מצוי במצות מזוזה.
תנה פתח רבי נהוראי בפרשת ציצית ודרש, ונעשו להם ציצית על פני בגדיהם לדורותם. מאי שנא ידהכא ובשבת לדרתם חסר, דכתיב, לעשות את השבת לדרתם, חסר.
תנט דתנינן. תקנו פרשת ציצית בק"ש. ובדיקתו של אדם, נמצא פרשת ק"ש, חוץ מפרשת ציצית, שחסר משם. במה נשלם. אלא כשאדם מתעטף בביתו* בציצית, ויוצא בו לפתחו, הרי נשלם.

מסורת הזהר	הסולם	מאות	מאות מזוזה
(ט) (תהלים צא) הקסה"ז רכ. ז"ח נח לא אחרי צו. (י) (תהלים קכא) וארא רה. כ) (שמות יב) נח קלו. (ל) (במדבר טו) שלח שט שכט פנחס רצ בהשמטות ח"ג שי. דפו"י תק"ח קא ט"ב. ח) (שמות לא) ב"ב שצו.	ל נ"א מוסיף לאדם לאחר מותו (ווינציא). ט נ"א כביכול (מונקאטש). ל נ"א ל"ג דהכא (מונקאטש) נ"א מוסיף דהכא כתיב לדורותם מלא ובשבת (ווינציא). ט נ"א ובריייתו של אדם נמצא בק"ש (ווינציא). ע נ"א ל"ג בביתו (ווינציא).	תנ"ד תנה תנו	א"צ א"צ א"צ
מאמר	מאות	מאות מזוזה	
תנ"ד) ולא עוד אלא וכו': אין צריך פירוש.	תנ"ד) ותנינן א"ר יוסי וכו': א"צ פירוש.		
תנה) מה עושה הקב"ה וכו': א"צ פירוש.	תנה) פתח ר' נהוראי וכו': א"צ פירוש.		
תנו) וע"כ צריך שלא וכו': א"צ פירוש.	תנט) דתנינן תקנו פרשת וכו': א"צ פירוש.		והקב"ה
(דפו"י דף פ"ד ט"ד * דף פ"ה ט"א)			

זהר מדרש רות חדש קג
תס והקב"ה שמת בו, ומלאך המות זו משם והיינו לדרתם, שיהיה שלם. ויצא מפתח ביתו במצוה זו, ומלאך המשחית זו משם וניצול האדם מפל גנק. מנלן. ממאי דכתיב מזוזות, מאותיותיו משמע, ו"ז מנ"ת. שלא ניתן לו רשות לחבל, וזו מפתחו.

תסא בשבת דכתיב לדרתם, מ"ט. מפני שפנין שקידש היום, דירתם של ישראל צריכה להיות בגר דלוק, ושלחן ערוף, ומטה ממוצעת ודירתן מתוקנת פדירת חתן לקבל בו הפלה. ומאי ניהו. שבת היא פלה. ולעולם אין מכניסין אותה אלא בדירה מתוקנת לכבודה, כפי הראוי לה. וע"ד כתיב, לעשות את השבת. וכתיב, לדרתם, להכניס בה פלה קדושה לדירתה ולהיות בתוכה.

תסב בשעה שקידש היום, וכלה זו באה, ואינה מוצאה דירה מתוקנת, ושולחן ערוף, וגר דלוק. פלה זו אומרת, אין דירה זו מישראל. ביני וביני בני ישראל כתיב, אין זה מישראל, אין דירתו לקדושה. ע"כ צריך היכר קדושה בפית. ועל דא כתיב לדרתם, בשבת ובציצית.

תסג א"ר נהוראי, אסהדנא, על מאן דנפק מתרע ביתה בעיטופא דמצוה, ותפילין בראשו, בשעה דנפיק בין תרין תרעין, אנדמנא שכינה עליה. ותרין מלאכין דקיימין עליה, חד מימינא, וחד משמאלא, וכולהון מלוין ליה עד בי כנישתא, ומברכין ליה. וחד מקטרגא דאיהו קיימא קמי פתחי דבר נש אגיל מבתרייהו, ועל פרחיה אתיב ואמר ואמן.

תסד וזכור ושמור, כללא דכל אורייתא. זכור, איהו פרשת מזוזה. ואיתימא מזוזה בנקבה מדבר. הכי הוא ודאי, אבל פרשתא דא, וזכור כלול בנקבה. שמור איהו ציצית.

תסה וכד נפק בר נש מתרע ביתה, נפיק בתפילין, ודאינון פלל זכור,

חלופי גרמאות

פ נ"א ל"ג מן משם עד משם (ווינציא). צ נ"א כתיב (ווינציא). ק נ"א ל"ג ומטה ממוצעת (ווינציא). ר נ"א מסיף אמן בשבתא אוף הכי דירתו מתוקנת שלחן ערוף שרגין נהירין שכינתא עאלת ותרין מלאכין קיימין עליה ומברכין ליה בכמה ברכאן ההוא מקטרגא דקיימא לבר בע"כ אתיב ואמר אמן (מונקאטש). ש נ"א מסיף פרשת זכור (ווינציא). ת נ"א ל"ג דאינון ונ"א מסיף דאינון לעילא (מונקאטש) נ"א דאינון בכלל (ווינציא).

מאמר	הסולם	מצות מזוזה
תס) והקב"ה שמת בו וכו': א"צ	ומברכים אותו, ומקטרג אחד העומד לפני פתחי בתיהם של בני אדם, הולך מאחריהם. ובעל כרחו, משיב ואומר אמן על ברכותיהם.	
תסא) בשבת דכתיב לדרתם וכו': א"צ	תסד) וזכור ושמור כללא וכו': וזכור ושמור הוא כלל כל התורה, שזכור הוא ז"א, וכולל רמ"ח מצוות עשה, ושמור היא מלכות, וכוללת שס"ה ל"ת. זכור, הוא פרשת מזוזה. ואם תאמר, מזוזה מדבר בנקבה. כלומר, שהיא מלכות, וזכור הוא ז"א. ומשיב, כך הוא ודאי, שמזוזה היא נקבה, אבל פרשה זו זכור כלולה במזוזה שהיא נקבה. שמור, הוא ציצית.	
תסב) בשעה שקדש היום וכו': א"צ	תסג) א"ר נהוראי אסהדנא וכו': אר"נ, מעיד אני על מי שיוצא משער ביתו בעטוף של מצוה, ותפילין בראשו, בשעה שיוצא בין שני שערים, דהיינו בין שער ביתו לשער בית הכנסת, השכינה מודמנת עליו. ובי מלאכים עומדים עליו, אחד מימינו ואחד משמאלו. וכולם מלוים אותו עד בית הכנסת,	
תסד) וזכור ושמור, כללא דכל אורייתא. זכור, איהו פרשת מזוזה. ואיתימא מזוזה בנקבה מדבר. הכי הוא ודאי, אבל פרשתא דא, וזכור כלול בנקבה. שמור איהו ציצית.	תסה) וכד נפק בר נש מתרע ביתה, נפיק בתפילין, שהן בכלל זכור, ועמהן	

(דפו"י דף פ"ה ט"א)

קד זהר מדרש רות חדש
וציצית בהדייהו, דאיהו שמור, ואיערע במזונה בתרע ביתיה, א דאיהו פלל
זכור, ציצית אשלים ליה לכלל שמור.

תסו וא"ת הא ציצית לא קיימא בפתחא, האיק קיימא זכור בלחודוי, והא
תנן זכור ושמור פתחא אינון. אלא, מזונה איהי פלול זכור ושמור. תנן, זכור
ושמור בדבור אחד נאמרו, וכתדא אינון, ומזונה פלל דתרוייהו, פלל דכר
ונוקבא פתחא.

תסז תפלין לעילא, ג פלל זכור. תפלין דיד, שמור, פלול דא פתחא.
עשייה לא כתיב אלא בציצית, דאיהי שמור. וכולא אןלא פתחא. אתא ההוא
רוקא ואמר, באתרא דא רישין אשתפחו, מאן זכיל למלא.

מאמר ולנעמי מודע, מכאן היה צריך להתחיל

תסח פתח ואמר, ולנעמי מודע לאישה איש גבור חיל ממשפחת אלימלך
ושמו בועז. מגילה זו לא היה לה להתחיל אלא מפסוק זה.

תסט תנינן, כשהקב"ה רצה לברוא העולם, היה מתריט העולם לפניו,
ולא היה עומד. עד שברא התשובה, כיון שברא התשובה, ברא את העולם,
והעמידו על עמודי. על עמוד א'. מאי ניהו. הוא צדיק יסוד עולם.

תע כיון שברא את התשובה, התנוצץ אור ממנה, והאור ההוא הבהיק

חלופי גרסאות

א נ"א ל"ג מן דאיהו עד איהו כליל (באות תס"ו ווינצא).
ב נ"א מן איהו עד כלל דתרווייהו הוא בסגריים (מונקאטש).
ג נ"א מכלל (ווינצא). ד נ"א כלל (ווינצא).

מסורת הזהר

(1) (רות ב) לעיל ת"ט.

הסולם

מאמר מצות מזוזה
ועמקן ציצית, שהן שמור, ובשער ביתו פוגש
במזוזה, שהיא בכלל זכור, והציצית שבבגדו
משלימה עם כלל שמור.

מאמר ולנעמי מודע, מכאן היה צריך להתחיל
תסח פתח ואמר ולנעמי וגו': פתח
אותו הבחור ואמר, ולנעמי מודע לאישה איש
גבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בועז. מגילה
זו לא היה לה להתחיל אלא מפסוק זה. כי
המגילה באה לפרש יחוס מלכות בית דוד,
וזה מתחיל מפסוק זה.

תסט תנינן כשהקב"ה רצה וכו':
למדנו, כשהקב"ה רצה לברוא העולם, היה
מציין את העולם לפניו, ולא היה עומד. עד
שברא התשובה. כיון שברא התשובה ברא את
העולם, והעמידו על עמודי. דהיינו על עמוד
אחד. ומה הוא. הוא צדיק יסוד עולם.

תע כיון שברא את וכו': ומפרש.
כיון שברא את התשובה, התנוצץ אור ממנו,
(האור

מאמר
תסו וא"ת הא ציצית וכו': ואם
תאמר, הרי ציצית אינן נמצאות בפתח, ואיך
נמצא שם זכור בלבד, שהוא מזוזה, והרי
למדנו, זכור ושמור הם אחד. שאין זה בלי
זה, ומשיב, אלא מזוזה כוללת זכור ושמור.
שלמדנו, זכור ושמור בדבור אחד נאמרו,
וכאחד הם, ומזוזה היא הכלל של שניהם, כלל
דכר ונוקבא ביחד.

תסז תפלין לעילא כ"ג וכו': תפלין
שלמעלה, דהיינו תפלין של ראש, הן בכלל
זכור. תפלין של יד, הן שמור. וכוללים זה
בוה. וע"כ עשיה, שה"ס מלכות, לא כתוב
אלא בציצית, דהיינו ועשו להם ציצית, שהיא
שמור, שה"ס מלכות, והכל הולך כאחד. בא
(דפו"י דף פ"ה ט"א)

זהר מדרש רות חדש קה
והאיר מסוף העולם ועד סופו, ובו נברא העולם. וראוהו הקב"ה, ונסתפל
ברשעים העתידים לבא בעולם הזה, ויגנוזו לעולם הבא לצדיקים.
תעא וא"ת, הואיל והוא עתיד לגנוזו, למה בראו. ואלא פשברא הקב"ה
אור זה, לא בראו אלא לברא בו את העולם. ונסתפל וראה שעתידים רשעים
לבא, ויגנוזו לצדיקים לעולם הבא, ועוד היום, אע"פ שהקב"ה גנוז, בו העולם
מתקיים.
תעב בו ס"ד. אלא אימא, באור אחר היוצא * ממנו. והוא כמו חוט
היוצא מאור גדול, והעולם בו מתקיים. והוא עמודו של עולם, שנאמר ויצדיק
יסוד עולם.
תעג וממנו השתיל ויצא זרע דוד ע"ה, שנאמר וזרע יעבדנו יספר לה'
לדור, הוא שנאמר ויכסאו פשמש נגדי. וכל זרעו של דוד, מצדיק זה יצא.
קענן זה כל פעל ה' למענהו.
תעד פתיב ולנעמי מודע לאישה, מפאן הנה ראוי להתחיל מגילה זו.
א"ל רבי נהוראי, פתח פיך, דהא מלין אלין, יחדתין עתיקין אינון מן יומא
דאברי עלמא.
תעה א"ל מה שמך. א"ל, י אימא מלין אלין, ולבתר אימא מה שמך. אמר

ה'ופי גרמאות

ה נ"א ראה (ווינציא). ו נ"א וגנוז (ווינציא). ז ברפוי'
כתבו אמ"ז בנכ"י מצאתי כתוב וז"ל אלא בראו מעיקרא
לצדיקים להשתמש בו וגנוז מן הרשעים ועדיין הוא בעולם
ובו העולם מתקיים והו' וצדיק יסוד עולם וכל מאן דתיכח
את האור א"ת האור בגי' תרי"ג שהוא התורה והיא האור
הגנוז וס"ד באור אלא באור היוצא ממנו והוא אור הקטן היוצא מאור הגדול וכו' ול"ג מן אלא עד אות תע"ג
(כל הדפוסים בשם ס"א). ח נ"א העפר (ווינציא). ט נ"א רוח (ווינציא). כ נ"א מסיף
לבתר אימא (ווינציא).

מסורת הזהר

ט (משלי י) לעיל גג. טו (תהלים כב). פ (שם פט) שלח
קנא בהשמטות ח"ג שב. דפו"י ת"ז בהשמטות קמב. ז"ח
תולדות יח. צ (משלי טז) שמות רסב ז"ח בראשית שעה.

לרזי אורייתא זכי ליה דכתיב ותורה אור וכתיב וירא אלקים
הגנוז וס"ד באור אלא באור היוצא ממנו והוא אור הקטן היוצא מאור הגדול וכו' ול"ג מן אלא עד אות תע"ג
(כל הדפוסים בשם ס"א). ח נ"א העפר (ווינציא). ט נ"א רוח (ווינציא). כ נ"א מסיף
לבתר אימא (ווינציא).

הסולם
באור אחר, היוצא מהאור הגנוז הזה, והוא
כמו חוט היוצא מאור גדול. והעולם בו
מתקיים. והוא עמודו של עולם, שנאמר וצדיק
יסוד עולם.
תעג) וממנו השתיל ויצא וכו': א"צ
פירוש.
תעד) כתיב, ולנעמי מודע וכו': כתוב,
ולנעמי מודע לאישה. מכאן היה צריך להתחיל
מגילה זו. כי המגילה באה לספר יחוסה של
מלכות בית דוד, וזה מתחיל מכאן. א"ל ר'
נהוראי לאותו הבחור, פתח פיך. כי דברים
אלו חדשים ישנים הם מיום שנברא העולם.
תעה) א"ל מה שמך וכו': א"ל מה
שמך. א"ל, מתחילה אומר דברים אלו שפתחת
בהם, ואח"כ אומר מה שמך. אמר ר' יודאי
נראה

מאמר

והאור הוא הבהיק והאיר מסוף העולם ועד
סופו, ובו נברא העולם. ראה הקב"ה את
האור, ונסתכל ברשעים העתידים לבא בעולם
הזה, ויגנוזו לעולם הבא לצדיקים.

תעא וא"ת הואיל והוא וכו':
ואם תאמר, כיון שהוא עתיד לגנוזו למה בראו.
ומשיב, אלא כשברא הקב"ה אור זה, לא בראו
אלא לברוא בו את העולם, ונסתכל וראה
שרשעים עתידים לבא, ויגנוזו לצדיקים לעולם
הבא, ועוד היום, אע"פ שהקב"ה גנוז, העולם
מתקיים בו.

תעב בו ס"ד אלא וכו': שואל, אתה
אומר שעוד היום העולם מתקיים בו, היעלה
זה על דעתך, כיון שגנוז ואינו, איך מתקיים
העולם בו. ומשיב, אלא אמר, שהעולם מתקיים
(דפו"י דף פ"ה ט"א * ט"ב)

קו זהר מדרש רות חדש
רבי יודאי, שכינה גבן, ומדחמינא בך דמיילך שתקין, ואתערנא לך, אימא,
ברייך תהא.

מאמר רות ונעמי ובוטעו בדרגין עלאין קיימי

תעו אמר לון, רות ונעמי ובוטעו, תלתיהון, בדיוקנא דקומריין ברגין עלאין
קיימין, וזרע ידוד מגו דיוקנא דאילן אישתיל בעלמא.

תעז ונעמי, כד"א ויהי נעם ה' אלהינו עלינו. ועל שמא דא, אשתיל
ההוא שמא בעלמא. מאן נועם ה'. דא תשובה. כד"א, לחרוזת בנעם ה', זו
תשובה, ועלמא דאתי. ולבקר בהיכלו, דא עלמא אתרא לתתא.

תעה רות בדיוקנא דעלמא תתאה, דקא מרווה לקב"ה תדיר בשירין
ובתושבתין. רות, על שם תור, דמשנייא בקלא מפל שאר קלין, אף כנסת ישראל,
משניא בקלא בתושבתתא מפל שאר קלין. תור דא יתבא תרין קלין פתדא, חד
עילאה וחד תתאה, וכולא פתדא. אוף כנסת ישראל, אתערת לעילא ואתערת
לתתא, וכלא בזמנא חדא, ובקול חדא.

תעט ותינו דכתיב, אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל.
אל תחרש, מלאתערך לעילא. ואל תשקט, מלאתערך לתתא, כלא פתדא.

מסורת הזהר
ק (תהלים כז) תולדות קלג ז"ח סב ט"א. ו (שם פג) ל נ"א ל"ג דמילך (ווינציא). ו נ"א ואתרענא (ווינציא).
לך כ. ו נ"א מ"ט לחוזת ול"ג מן נעמי עד לחוזת (ווינציא). ו נ"א מוסיף קלין דשבחא יתיר (ווינציא).
(מונקאטש) נ"א מ"ט לחוזת ול"ג מן נעמי עד לחוזת

הסולם מאמר
(נראה שצ"ל נהוראי) השכינה אצלנו,
ומשראיתי בך, שדברין שותקים, העירותי לך,
שתאמר, ברוך תהיה.

מאמר רות ונעמי ובוטעו בדרגין עלאין קיימי
תעו אמר לון רות וכו': אמר להם,
רות ונעמי ובוטעו, שלשתם, בצורות המדרגות
העליונות המכוסות עומדים. כי רות היא
מלכות, נעמי היא בינה, בוטעו הוא יסוד. כמ"ש
לפנינו. וזרע דוד מתוך צורת האילן העליון
נשתל בעולם. קומריין פירושו מכוסים.
מלשון אין צב אלא קמורות. (במד"ר י"ב).

תעז ונעמי כד"א ויהי וכו': ומפרש
דבריו. נעמי, הוא כמ"ש, ויהי נועם ה'
אלהינו עלינו. ועל השם הזה, נועם נשתל
השם ההוא נעמי בעולם. מי הוא נועם ה'.
זו היא תשובה, דהיינו בינה. כמ"ש, לחוזת
בנועם ה', זה תשובה, והעולם הבא, שהם
בינה ולבקר בהיכלו, זה הוא עולם אחר
למטה. דהיינו מלכות.

(דפויי דף פ"ה ט"ב)

בוטעו

זהר מדרש רות חדש קז
תפ בועז בדיוקנא עילאה, צדיק, גבור, נטר ברית. ואתתקף על יצריה.
 ואתקרי גבור חיל, ודאי צדיק תהו.
תפא ואי תימא, וכי מאן קרוב לגבי כנסת ישראל, דא צדיק, וקא כתיב,
 יש גואל קרוב ממני, ומאן איהו. אלא ודאי גואל קרוב ממני, דא אור קדמאה,
 דאקרי טוב. דכתיב, ויבא אליהם את האור כי טוב.
תפב א"ת האור, בגי' תורה. דאתקרי לקח טוב. וצף צדיק, איקרי
 טוב פותיה. דכתיב, וי אמרו צדיק כי טוב. ודא הוא קרוב ואקדים להווא טוב
 דצדיק. וע"ד כתיב *קרוב ממני, דאנא ואיהו טוב. וע"ד, אם יגאלך טוב יגאל,
 דהוא קרוב ממני, הוא דשארי ואקדים ואתער לאתתקא בקדמיתא וקא
 איהו קרוב, דכתיב וישק יעקב לרחל.
תפג ולנעמי מודע לאישה, ומודע לה מפעי ליה, דהא מלך שהשלום
 שלו תנין, מאן מלך שהשלום שלו. צדיק.
תפד אלא כגוונא דעלמא דאתי, לא אתא ולא אתגלי אלא מההיא
 מחשבה עילאה, דקיימא עליה. אוף קא צדיק, בההוא גוונא ממש דההיא

חלומי גרמאות

פ נ"א מוסיף תורה עם השנים ששמענו מפי הגבורה
 (מנוקאטש במרובעים). צ ה"ג דפוס מנוקאטש וכתב אצ"ל
 נ"א טוב ממני דהכא ואיהו טוב (ווינציא). ק נ"א מוסיף
 ממני דגוף וברית חשבין חד אבל הוא קרוב ממני (ווינציא). ר נ"א ל"ג מודע (מנוקאטש) נ"א לא תיבעי ליה (ווינציא).
 ש נ"א ל"ג כנוונא (ווינציא). ת נ"א ל"ג עליה (ווינציא).

מסורת הזהר

ש (בראשית א) ב"א לו ז"ח שה"ש קנו תרי. ת (ישעיה
 ג) ב"א שכו ז"ח הוקת סת. א (בראשית כט) ב"ב קלב.

רות ונעמי ובעוז בדרגין עלאין קיימי

לחבק בתחילה. והרי הוא קרוב, שכתוב,
 וישק יעקב לרחל.
 פירוש, חיבוק הימין שה"ס השפעת
 אור החסד למלכות, הוא קודם לזווג
 היסוד. וע"כ נבחן אור החסד שהוא יותר קרוב
 למלכות מאור היסוד. וכן אור הנשיקין ה"ס
 אור החסד הקודם לזווג היסודות. וע"כ מביא
 הכתוב וישק יעקב לרחל.

תפג ולנעמי מודע לאישה: שואל,
 מודע לה, היה צריך לומר, כי למדנו, מלך
 שהשלום שלו, מי הוא מלך שהשלום שלו,
 זה הוא צדיק, שהוא יסוד דו"א. פירוש. הבינה
 נקראת מלך שכל השלום שלו. ויסוד דו"א
 נקרא מלך שהשלום שלו, משום שיסוד דו"א,
 נמשך מן הבינה, והבינה ה"ס נעמי, וא"כ בועז
 שהוא יסוד דו"א, כנ"ל הוא, מודע לנעמי,
 שממנה נמשך, ולא לאישה אלימלך, שהוא
 חכמה. כנ"ל.

תפד אלא כגוונא דעלמא וכו':
 ומשיב. אלא כמו שהעולם הבא, שהוא בינה
 הנקראת נעמי, אינו נמשך ואינו מתגלה אלא
 מאותה

הסולם

מאמר

תפ בועז, בדיוקנא עילאה וכו':
 בועז, הוא בצורה עליונה, צדיק, שהוא יסוד,
 גבור, שומר הברית. שנתגבר על יצרו. ונקרא
 גבור חיל. ודאי שצדיק היה.

תפא ואי תימא וכי וכו': ואם תאמר,
 וכי מי הוא קרוב לכנסת ישראל, הלא הוא
 צדיק, דהיינו יסוד, ואיך כתוב, שבועז אמר,
 יש גואל קרוב ממני. ומי הוא הקרוב למלכות
 יותר מיסוד. ומשיב, אלא ודאי גואל קרוב
 ממני, זהו האור הראשון שהוא חסד. הנקרא
 טוב, שכתוב, וירא אלקים את האור כי
 טוב.

תפב את האור בגי' וכו': את האור,
 בגי' תורה. הנקראת לקח טוב. וגם הצדיק,
 שהוא יסוד, נקרא טוב כמותו, שכתוב, אמרו
 צדיק כי טוב. וזה, האור הראשון, קרוב ומקדים
 לאותו הטוב של הצדיק. וע"כ כתוב קרוב
 ממני, שאני והוא, טוב, אלא הוא, טוב,
 קרוב ממני. וע"כ, אם יגאלך טוב יגאל, שהוא
 קרוב ממני. שהוא המתחיל ומקדים ומתעורר
 (דפו"י דף פ"ה ט"ב)

קה זהר מדרש רות חדש
 מחשבה עילאה. ומה שמייה אלימלך. כגוונא דמלך עילאה, חדי לגבי עלמא דאתי, ושליט עליה. אף הקא צדיק, מודע ואשתמודע לגביה, למיחד, ולמהוי לשהוא מלך תפאה, בשהוא גוונא * מממש.

תפה וע"ד אתקרי בוע"ז, ביה תקיף לנטלא כל עינוגי גופא, וכל שפר גופא, וע"ל תמן. ומהו אעיל תמן. כל ורעא דדוד, וכל תיקוני מלכין, ופקודי אורייתא, וע"ד ביה תקיף, ולא חליש. חי לעלמין, למייהוי בוע"ז לנטלא כל תיאובתין, וכל עינוגין, וכל שפר גופא, ויהיב לה.

תפו והשתא שריאת רות * לאתבנאה בעלמא זעיר זעיר, עד דאתחברת ביה כבועז. וכן קיימא דמגילה זו, נעמי וכועז ורות אינון.

תפז כתיב, ויתהלך חנוך את האלהים ואיננו כי לקח אתו אלהים, מגו עלמא דא דבני נשא. ואתמשך חנוך זעיר זעיר, עד דאתעבד מה דאתעבד, ושאר בודותיה כדקא יאות. מטטרון רבכא ותקיפא, ממנא דאנפין, דמיניה אנדעזען עילאין ותתאין, ושליטין ושמשין עילאין דקריבין ליה, לשלטאה, ולאפקא מיניה חילא ועטרין קדישין.

תפה אוף הקא נמי כגוונא דא, משיף הקב"ה רות אבתריה, ונטל לה משאר עמין, וקרב לה לגביה, לאפקא מינה חילין ומשריין קדישין.

מסורת הזהר (בראשית ה) ב"ב שפת ד"ח תרומה מא שה"ש תג תקי"ח קטז ט"ב.
 הלופי גרסאות א נ"א לאתקרבא (ווינציא). ב נ"א מוסיף דאנפין מ"ט טורין וברבין מניה אתכפין (ווינציא בסוגריים). ג נ"א ומיניה (ווינציא). ד נ"א וקריב (מונקאטש).

הסולם מאמר
 מאותה מחשבה עליונה, שהיא חכמה הנקראת אלימלך, העומדת על הבינה. אף כאן, הצדיק, שהוא יסוד דז"א, הוא שוה באותו אופן ממש אל אותה המחשבה העליונה ששמה אלימלך, שכמו שהמלך העליון, שהוא חכמה ששמה אלימלך, שמה להשפיע לעולם הבא, שהוא בינה, דהיינו לנעמי, ושולט עליה. אף כאן הצדיק, שהוא יסוד דז"א, מודע ונודע להיות שוה אליו לשמת ולהיות למלך ההוא התחתון, שהוא מלכות, באותו אופן ממש, וכמו אלימלך לנעמי. וע"כ אזה"כ, ולנעמי מודע לאישה, ולא מודע לה.

תפה וע"ד אתקרי בועז וכו': וע"כ נקרא בועז, שהוא אותיות בו עז, שבו עז וגבורה לקבל כל תענוגי הגוף, וכל מיטב הגוף, דהיינו מז"א. הנקרא גוף, ומכניס שם, אל המלכות. ומהו מכניס שם. כל זרע דוד, וכל תקוני המלכים, ומצות התורה, וע"כ בו עז, ואינו חלש. חי לעולם להיות בו עז לקבל (דפרי"ך דף פ"ה ט"ב * ט"ג)

רות ונעמי וכועז בדרגין עלאין קיימי כל החמודות, וכל התענוגים, וכל מיטב הגוף, שהוא ז"א הנקרא גוף, ונותן לה, אל המלכות. **תפו** והשתא שריאת רות וכו': ועתה מתחלת רות, שהיא המלכות, להבנות בעולם, מעט מעט, עד שמתחברת בו כבועז. שהוא יסוד דז"א. וכן עיקרה של מגילה זו, הם נעמי וכועז ורות. שה"ס בינה, ויסוד דז"א ומלכות.

תפז כתיב, ויתהלך חנוך וכו': כתוב, ויתהלך חנוך את האלקים ואיננו כי לקח אותו אלקים. כי לקח אותו אלקים מהעולם הזה של בני אדם, ונמשך חנוך מעט מעט, עד שנעשה מה שנעשה, ושכן במקומו כראוי. שהוא מטטרון הגדול והחזק, שר הפנים, שממנו מודעזעים עליונים, ותחתונים, ושליטים, ושמישים עליונים הקרבים אליו, לשלוט, ולהוציא ממנו כח ועטרות קדושות.

תפה אוף הכא נמי וכו': אף כאן גם כן, משך הקב"ה את רות אחריו, ולקחה מהעמים

קמ	הדש	מדרש רות	זהר
----	-----	----------	-----

מאמר חנוך נער מטטרון

תפט חנוך עביד ליה הקב"ה, בזימנא דנטייל ליה מאתריה, תפקידו בדביקו פדקא חזי, בעטורא דרוח עילא. וקרא ליה נער. וכגיניה, כל נערה פתיב נער. וקיימא " לגביה עילא ותפא. לגביה עילא ובהיא רוח עילא. תפא ובהוא כליל, דאתכלל " מסטרא דאתנטל מתפא.

תצ ועל דא, שולטנו דיליה בתרין סטרין, אחידא לתפא ואחידא לעילא. פתיב, חנוך לנער על פי דרכו גם פי זקין לא יסור ממנה. חנוך לנער, דא הוא מטטרון, דמשיף ליה הקב"ה מתפא, ואנהיג " ביה ע"פ דרכו, לפום אורחיה דלתפא. א"נ ע"פ דרכו, בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. גם פי זקין, דכתיב " נער הייתי גם זקנתי. ותנינן, האי קרא שר העולם אמרו. ועל דא, גם פי זקין לא יסור, לא יעדי מההוא אורח, בגין ' לאתמשכא לתפא.

מסורת הזהר	חלופי גרסאות
------------	--------------

(ג) (משלי כב) ז"ח שה"ש שפת. (I) (תהלים לו) לך תמט ת"ז ת"א כו: תסט קא.

ה "א לרוח (כל הדפוסים בשם ס"א). ובהגהות דפוס מונקאטש כתב שכצ"ל וקיימא לרוח עלאה ותתאה לגבי עלאה מההוא רוח עלאה ולתתאה מההוא כלילו דאתכליל מסטרא דכלה כלולה ומסטרא דאתנטל מתפא. ו "א בההוא (ווינצ'א) "א מההוא (כל הדפוסים בשם ס"א). ו "א מההוא (כל הדפוסים בשם ס"א). ו "א מוסיף מסטרא דחנוך (מונקאטש בשם הרנ"ש) "א מוסיף מסטרא דכלה כלולה ומסטרא (כל הדפוסים בשם ס"א). ו "א מוסיף ביה למיתב לעילא (ווינצ'א) "א ביה לגבי תתאי (מונקאטש). " "א דתתא (ווינצ'א). כ "א מוסיף לילך בה (ווינצ'א). ל "א דאתמשכא (כל הדפוסים בשם ס"א).

מאמר	הסולם
------	-------

מהעמים האחרים, וקרב אותה אליו, להוציא ממנה צבאות ומחנות קדושים.

מאמר חנוך נער מטטרון

תפט חנוך עביד ליה וכו': חנוך, עשה לו הקב"ה, בשעה שלקחו ממקומו, תפקידו בדביקות כראוי, בעטור הרוח העליון. וקראו נער. ובשבילו, כל נערה כתוב בתורה נער חסד ה'. ונמצא אצלו עליון ותחתון. ומפרש, הוא כלול בעליון, היינו באותו הרוח העליון, שהוא ז"א. ובתחתון, היינו באותה התכללות שהיא כלולה מצד שנלקח מלמטה, דהיינו מבחינת מלכות.

תצ ועל דא שולטנו דיליה וכו': וע"כ ממשלתו היא בב' צדדים, אחוזה למטה, במלכות, ואחוזה למעלה, ב"א, כתוב, חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה. חנוך לנער, זה הוא מטטרון שנקרא נער, שמשך אותו הקב"ה מלמטה, דהיינו חנוך, והנהיג אותו על פי דרכו, דהיינו על פי דרכו שלמטה. שה"ס הארת המוחין דאחור שבמלכות, כנ"ל בדבור הסמוך. או. ע"פ דרכו, פירוש, בדרך שאדם רוצה ללכת מוליכים אותו, גם כי יזקין, הוא כמ"ש נער הייתי גם זקנתי, ולמדנו, מקרא זה שר העולם אמרו. שהוא מטטרון

(דפו"י דף פ"ה ט"א)

קי זהר מדרש רות חדש

תצא ואנא שמענא מרבי אלעזר ברבי שמעון, דקא מפרש לה בגוונא דא. ומקבא אשתמע כולא. בכו רבי נהוראי ורבי יודאי, ואמרו, מאן דחמי ונביה דארגיה ודחיל, כל שכן מאן דחמי ארגיה ממש.

תצב קמו ונשקוהו, אמר להם, שמי ייסא ועירא. אמרו, ודאי דא רבי ייסא ועירא, ודמתאבקא תדיר מעפרא דבוסמין דרבי שמעון בן יוחאי.

תצג פתח רבי נהוראי ודרש, ויחפף פנין הטוב הולך לדודי למישרים. ויחפף, אלו תלמידי חכמים, שהם פנין הטוב. מה יין הטוב, עומד בכאן וריחו הולך למרחוק. אף תלמידי חכמים, הם במקום אחד, ותורתם הולכת למרחוק בכל מקום.

תצד ואף כשהם בקבר, שפתותיהם רוחשות תורתן. הה"ד, דובב שפתי ישנים. כל שכן במקום שעומדים עמודי עולם, עאכו"כ. דהא אפילו מלאכי השרת, אין להם כח לעמוד לפניהם.

תצה דהא זימנא תדא הוה דבר בלוד, אתא רבי שמעון בן יוחאי למתא. אמרו ליה לרשב"י, מאי נעביד. קם ועבר במתא, וחקא פני נשא שכיבן. אמר, כל האי במתא, ואנא חקא, גזרנא דליבטל.

תצו שמעו ברת קלא דהות אמרה, פוקו מהקא, דהא רבי שמעון בן יוחאי חקא, דקב"ה גזר והוא מבטל. הוה תמן ר' חנינא, אתא ואמר ליה לרבי

מסורת הזהר (ה' שה"ש ז) ז"ת שה"ש רצו. ו) (שם) לעיל תצג. ח נ"א דאריות (ווינצ'א). ג נ"א דמתחבא (ווינצ'א). ט נ"א ל"ג כל שכן (מנוקאטש).

מאמר הסולם חנוך נער מפטרון

הטוב מה היין הטוב עומד כאן וריחו הולך למרחוק, אף תלמידי חכמים הם במקום אחד, ותורתם הולכת למרחוק בכל מקום.

תצד ואף כשהם בקבר וכו': ואף כשהם בקבר, שפתותיהם דובבות תורתם. ז"ש, דובב שפתי ישנים. כל שכן במקום שעומדים עמודי עולם, על אחת כמה וכמה. כי אפילו מלאכי השרת אין להם כח לעמוד בפניהם.

תצה דהא זמנא הדא וכו': כי פעם אחת היתה מגפה בלוד. בא ר"ש בן יוחאי לעיר. אמרו לו לרשב"י, מה נעשה. קם רשב"י ועבר בעיר, וראה אנשים מתים. אמר, כל זה בעיר ואני כאן, גזר אני שתבטל המגפה.

תצו שמעו ברת קלא וכו': שמעו בת קול, שהיתה אומרת, צאו מכאן, כי ר"ש בן יוחאי כאן. שהקב"ה גזר, והוא מבטל. היה שם ר' חנינא, בא ואמר לו לרבי מאיר, אמר

מטטרון. ועל כן, גם כי יזקין, דהיינו בשעה שמאירים בו מוחין דפנים זז"א, המכונים זקנה לא יסור, שלא יסור מאותה הדרך, של הארת המלכות המכונה נער, כדי להמשיך למטה לבחינת המלכות. כמ"ש כל זה לעיל (ז"ח תרומה אות מ"ד ע"ש).

תצא ואנא שמענא מרבי וכו': ואני שמעתי מר"א ברבי שמעון, שפירש זה באפן הזה שאמרת, ומכאן נשמע הכל. בכו רבי נהוראי ורבי יודאי, ואמרו, מי שראה זנבו של אריה, מפחד, כל שכן מי שראה אריה ממש.

תצב קמו ונשקוהו אמר וכו': עמדו ונשקוהו. אמר להם, שמי, ייסא הקטן, אמרו ודאי זה הוא רבי ייסא הקטן המתאבק תמיד בעפר בשמים של רבי שמעון בן יוחאי.

תצג פתח ר' נהוראי וכו': פר"ג ודרש, וחכך כיון הטוב הולך לדודי למישרים. והכך, אלו הם תלמידי חכמים, שהם כיון

(דפו"י דף פ"ה ט"ז)

זהר מדרש רות חדש קיא
מאיר, אמר ליה רבי מאיר, שבחא דיליה "מן יכול למיקם ביה, יאי לאו
כמשה.

תצו פתח ואמר, ויאמר משה אל אהרן קח את המתה ותן עליה אש
מעל המזבח ושים (עליה) קטרת. וכתוב, ויקח אהרן וגו'. וכתוב, והנה החל
הנגף בעם. וכתוב, ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה. כולי האי
אצטרף ליה למשה למטרת. ורשב"י במימריה, הקב"ה גזור, והוא מבטל מותנא.

תצו אמר לון ר' ייסא, הואיל ואיתערית בהני מלין עילאין דחכמתא.
ואמינא, דהא רות פשירה היתה. אל רבי יודאי, אע"ג דכשירה היתה, לא ניפר
פשוותה, עד דדבקה באותו צדיק.

תצו בוא וראה, פשירה מפל אומות רות. מה אמר לה בועז. אל תלכי
ללקט בשדה אחר גו', וכה תדבקין עם נערת. מה אמרה היא. גם אמר לי
עם הנערים אשר לי תדבקין. פיון שראתה חמותה כה, אמרה לה, לאו הכי.
טוב בתי כי תצאי עם נערוותי ולא עם הנערים.

מאמר אלכה נא השדה, הוא מקל תפוחין קדישין

תק אמר רבי ייסא, ח"ו לצדקת זו מדברי גנאי, פשירה היתה. דהכי
אמר רבי שמעון, פתיב, ויאמר לה בועז הלא שמעת בתי אל תלכי ללקט
בשדה אחר. מאי פתיב לעיל. אלכה נא השדה ואלקטה בשבלים. מלמד

מסורת הזהר

(ז) (במדרש יז) וירא קב קכו ז"ח שה"ש שמה. (ח) (שם)
קרה כו. (ט) (שם) וירא קב ז"ח שה"ש שנה. (י) (רות ב)
להלן תקו תקיב. (כ) (שם) תקיח קיא ט"ד.
לון רות כשרה היתה (ווינציא). ק נ"א יוסי (מונקאטש). ר נ"א ליג אמינא דהא (מונקאטש). ש נ"א אסא (ווינציא).

חלופי גרסאות

ו נ"א מי (ווינציא). פ נ"א מי לאו כמשה נ"א מי לנו
גדול כמשה (ווינציא) נ"א מי לאו גדול כמשה (כל הדפוסים
בשם ס"א). צ נ"א אמרו לו לר' יוסי (נראה ייסא) הואיל
ואיתער בהני מלין דרות בהני מלין עלאין דחכמתא אמר
ר נ"א ליג אמינא דהא (מונקאטש). ש נ"א אסא (ווינציא).

מאמר

אמר לו ר' מאיר, הגדלות שלו, מי יכול לעמוד
בה. אם לא שהוא גדול כמשה.

תצו פתח ואמר ויאמר וגו': פ"א,
ויאמר משה אל אהרן קח את המתה ותן
עליה אש מעל המזבח ושים (עליה) קטרת.
וכתוב, ויקח אהרן וגו'. וכתוב, והנה החל
הנגף בעם, וכתוב, ויעמד בין המתים ובין
החיים ותעצר המגפה. כל כך היה צריך משה
לטרות, ורשב"י בדברו, הקב"ה גזור, והוא
מבטל המגפה.

תצו אמר לו ר' ייסא וכו': אל ר'
ייסא, כיון שהערת בדברי חכמה העליונים
האלו של רות (כנ"ל אות תע"ו) אני אומר,
שרות היתה כשרה, אמר לו רבי יודאי אע"פ
שהיתה כשרה לא ניכרה כשרותה עד שדבקה
באותו צדיק בועז.

(דפו"י דף פ"ה ט"ד)

הסולם

חנך נער מטמרון

תצו בוא וראה כשרה וכו': בוא
וראה, רות, היתה כשרה מכל האומות. מה
אמר לה בועז, אל תלכי ללקוט בשדה אחר
וגו' וכה תדבקין עם נערוותי. מה אמרה היא.
היא אמרה, גם אמר לי עם הנערים אשר לי
תדבקין. כיון שראתה חמותה כה, שחשבה
להתדבק עם הנערים, אמרה לה, לא כך, טוב
בתי, שתצאי עם נערוותי ולא עם הנערים.

מאמר אלכה נא השדה, הוא מקל תפוחין קדישין

תק אמר ר' ייסא וכו': אר"י, חס
ושלום לצדקת הונו מדברי דופי, שתאמר,
שבועו אמר לה להדבק עם הנערים (עי' להלן
אות תקי"א) כי כשרה היתה. שכך אמר ר'
שמעון, כתוב, ויאמר לה בועז הלא שמעת
בתי אל תלכי ללקוט בשדה אחר. מה כתוב
למעלה, אלכה נא השדה ואלקטה בשבלים.
מלמד

קיב זהר **מדריש רות** **חדש**
שנצנצה בה רוח הקודש. אלכה נא השדה, מאן שדה. דקדקה במהימנותא סגיא. ומאן ניהו. הוא שדה אשר ברכו ה'. והוא שדה של תפוחים קדישין.
תקא מאי פתיב, ויקר מקרה. ובבלעם פתיב, ויקר אלהים אל בלעם. ויקר, בלשון קרי וטומאה. והכא שינה ואמר ויקר מקרה, הכא בלשון כבוד. כמא דאתא אמר, מה יקר חסדך אלהים.
תקב ומה יקר נפגע בה. חלקת השדה וגו', חולקא דהאי שדה דצדיקיא, ותמן אזלת, ואעלת בחולקא תדא, ואוליפת אוךחיה, ונדעת ביה מאינון קוצרים. ומאן ניהו. תלמידי חכמים, מחצרי חקלא איקרון.
תקג אדהכי והנה בעז בא. הצדיק בא, אתא טעין ברכאן, וכמה קדושין. ויאמר לקוצרים. מאי קוצרים. לעילא אינון פי דינא, סנהדרי גדולה דתמן. ה' עמכם, השתא יהיב להו ברכאן וקדושים. ואינון אמרין יברכך ה', יתבין ליה תוקפא לשאבא ממקורא דחיי, מגו עלמא דאתי.
תקד למי הנערה הזאת. תיאובתיה לשאלה עלה, דרחימו דיליה בה. והכי אמר בוצינא קדישא ר"ש, מגילה דא, רמז לתורה שבכתב ותורה שבעל פה ולעלמא דאתי. דהא אתערות לצדיקיא, רזא דתורה שבכתב, לאתחברא בתורה שבעל פה. ובגין כך תקינו רבנן למגילה זו בשבועות, בזמן מתן תורה.

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**
(7) (במדרש כג) ויקהל ג בלק ופח. (ח) (תהלים לו) ב"ב תייד בהעלותך כא להלן תרפג ו) (רות ב).
ת נ"א ליה (ווינציא). א נ"א וקדושים (ווינציא). ב נ"א מגלה רזין ול"ג מגילה דא רמז (ווינציא).

מאמר **הסולם** **חלופי גרסאות**
מלמד, שנצנצה בה רוח הקודש. אלכה נא השדה. מאן שדה. היינו שדקדקה בדבריה לרמוז על האמונה הגדולה. ומי היא. היא שדה אשר ברכו ה', והיא שדה תפוחים קדישין, דהיינו המלכות, שהיא נקראת אמונה, ונקראת שדה.
תקא מאי פתיב ויקר וגו': מה כתוב, ויקר מקרה. ובבלעם כתוב, ויקר אלקים אל בלעם. ויקר, בלשון קרי וטומאה. אבל כאן שינה ואמר ויקר מקרה. כי כאן הוא בלשון כבוד, דהיינו לשון יקר, כש"א, מה יקר חסדך אלקים.
תקב ומה יקר נפגע וכו': ואיזה יקר נפגש בה, היינו חלקת השדה לבעז, ששדה זה הוא חלק הצדיקים. כי בועז ה"ס צדיק (כנ"ל אות ת"פ) ושם הלכה ונכנסה בחלק אחד מן השדה. ולמדה דרכו, וידעה אותו מקוצרים האלו. כמ"ש ותלקט בשדה אחרי הקוצרים. ומי הם. היינו תלמידי חכמים. הנקראים קוצרי השדה.
(דפו"י דף פ"ה ט"ד)

מאמר **הסולם** **חלופי גרסאות**
אלכה נא השדה, הוא חקל תפוחין קדישין
תקג אדהכי והנה בועז וכו': בתוך כך, והנה בועז בא, שהצדיק שהוא יסוד, בא עמוס בכמה ברכות ובכמה קדושות. ויאמר לקוצרים. מי הם הקוצרים. למעלה הם בית דין, דהיינו סנהדרי גדולה אשר שם בשדה, שהוא המלכות. שה"ס עי' מלאכים שהם בית דינה של המלכות, ונקראים סנהדרי גדולה (כמ"ש בזהר וירא אות רס"ט בהסולם ד"ה ונתבאר. ומאות רע"ד עד אות ר"פ) ה' עמכם, עתה נתן להם היסוד דז"א, שהוא בועז. ברכות וקידושים. מסוד השם היה שהוא ז"א. והם אומרים יברכך ה'. שנותנים לו תוקף לשאוב השפע ממקור החיים. מתוך העולם הבא. שהוא בינה.

תקד למי הנערה הזאת: תשוקתו של בועז, שהוא הצדיק, היתה לשאול עליה, כי אהבתו בה. וכך אמר המאור הקדוש רבי שמעון, מגילה זו היא רמז, לתורה שבכתב, שהיא יסוד דז"א, שה"ס בועז, ותורה שבעל פה

זהר מדרש רות הדש קיג
תקה ^ט הלא שמעת בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר. אלין אינון רתיכין קדישין, דבריר ליה יעקב קדישא, עדרין קדישין, דלא מתערבן באחרנין. כד"א, ^ט וישת לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן. ועל דא, לא תלכי ללקט בשדה אחר, לא תתריעי במלכו אחר וברתיכין אחרנין. וגם לא תעבורי מזה, ^י מן אילין פתרין דילך, לא תזווי לעלמין. ^י מזה לא תזווי מבצלך. ^י לא תזווי מניה לעלמין.

תקו ^ט וכה תדבקין עם נערותי, סגי אין שמעון אינון לה, וחד מנהון כ"ה. כד"א, ^ט וחסידיך יברכו כה. וכה תדבקין, עם אלין רתיכין עולימתאן ודאתברירו לך * ולאתדבקא בהו.

תקז מיד, וימד שש שעורים וישת עליה. נטל חד קו המדה, ועביד משתתא, וימד שית סטרין, דאיתחזון לה לאתאחדא ביהודא דילהו, ויהב לה נבובון ומתנן. דהא ^ח בלא אלין, לא יכילת לאעלא לגבי עלמא דאתי.

תקה הה"ד, ^ט שש השעורים האלה נתן לי פי אמר אל תבואי ריקם אל

הלוכי גרמאות

ג נ"א ועם (ווינציא), ד נ"א ומזה (ווינציא), ה נ"א ומניה לא תזווי (ווינציא), ו נ"א דאתברירו (ווינציא), ז נ"א לאתחבא (ווינציא), ח נ"א בכל (ווינציא).

מסורת הזהר

(ט) (שם), (ע) (בראשית ל) ויצא שיש ז"ח שה"ש שנה. (פ) (רות ב) לעל תצט להלך תקיב, צ) (תהלים קמה) יתרו וסא, ק) (רות ג).

הסולם

אלכה נא השדה, הוא חקל תפוחין קדישין

שמות יש לה, למלכות, ואחד מהם הוא כ"ה, כש"א, יברכוכה. והיינו וכה, את הנקראת וכ"ה, תדבקין עם נערותי שהו, עם אלו המרכבות העלמות שנבחרו לך, שה"ס שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך, להרבך בהן. שה"ס הכלים דאחורים של המלכות המתדבקים בה בעת חזרתה לפב"פ. (כנ"ל ז"ח בראשית אות קט"ו).

תקז מיד, וימד שש וגו': מיד וימד שש שעורים וישת עליה. היינו שלקח קו המדה אחד, שה"ס הקו האמצעי, ועשה מדידה, דהיינו יחוד ב' קוין ימין ושמאל, ומדד ששה קצוות, שהם חג"ת נה"י, הראויים לה להתאחד ביחודם, ונתן לה מנחות ומתנות, כי בלי אלו, אין המלכות יכולה לכנוס לעולם הבא. שהוא בינה. כלומר, שמטרם שיש לה ו"ק מז"א אינה יכולה לקבל ג"ד מבינה.

תקה הה"ד שש השעורים וגו': ז"ש, שש השעורים האלה נתן לי פי אמר אל תבואי ריקם אל חמותך. שש שעורים, אלו הם ששת הקצוות העליונים, חג"ת נה"י, שהעולם הבא, שהוא בינה הנקראת נעמי, עומד עליהם. שעורים, הוא כש"א, שאו שעורים ראשיכם

מאמר

פה, שהיא מלכות, שה"ס רות, ולעולם הבא שהוא בינה, שה"ס נעמי (כנ"ל אות תע"ו) כי הבינה, שה"ס נעמי מעוררת הצדיקים שה"ס תורה שבכתב, דהיינו בועז, להתחבר עם תורה שבעל פה, שהיא מלכות, שה"ס רות. ומשום זה תקנו חכמים לומר מגילה זו בשבועות, בזמן מתן תורה. שאז ה"ס הזוג של ב' תורות, ותושב"כ ותורה שבעל פה, שה"ס ז"א ומלכות.

תקה הלא שמעת בתי וכו': הלא שמעת בתי אל תלכי ללקוט בשדה אחר. אלו הן המרכבות הקדושות שיעקב הקדוש בחר אותם העדרים הקדושים, דהיינו המדרגות המתוקנות בקו האמצעי, שהוא מדת יעקב, שאינן מתערבות באחרות. כש"א וישת לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן. ועל זה נאמר, לא תלכי ללקוט בשדה אחר, לא תרצה במלכות אחרת ובמרכבות אחרות, שאינן מתוקנות בקו האמצעי. וגם לא תעבורי מזה, היינו מאלו הכתרים שלך שנמשכים מבחינת אחורים דמלכות, מהמצב הא', גם מהם לא תזווי לעולם. ובהו לא תזווי מבעלך, ז"א, לא תזווי ממנו לעולם.

תקו וכה תדבקין עם נערותי: הרבה (דפו"י דף פ"ה ט"ד * דף פ"ו ט"א)

קיד זהר מדרש רות חדש
 חמותך. שש שעורים, אליו שית סטרין^ט עליו דקיימא עלייהו עלמא דאתי,
 שעורים, כד"א, ו שאו שערים ראשיכם. וישת עליה, שוי עלה לאנהגא לה,
 ולברכא לה. ועל דא, היא פלה פלולה מפל שית סטרין.
 תקטו) כ"ט) יהי מפיך ברוך, מאן ברוך. דא שלמה. מלך שהשלום שלו.
 וע"ד, ומהמלך שלמה ברוך. בשמא דא, תהא מתברכא מכל אליו שית
 סטרין. כדן איהו עלמא דאתי, יתבת לה תוספת ברכאן, על אינון דאית לה.
 הה"ד, ו תוצא ותתן לה את אשר הותרה משבעה. דא תוספת קדושן וברכאן.
 תקי) ג"ג) כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקין. ו דהא תיאובתא
 דילה לאתדבקא תמיד עם הנערים, אליו ברובין קדישין, דכל תיאובתא דילה
 בהו. מלה דא ברזא קדישא איהו.

תקיא) ואי תימא, מלה פדיבא אמרת, וקא איהו אמר ו וכה תדבקין עם
 נערותי, ולא אמר עם הנערים. אלא שמא דאיקרי כה, לא איהו אלא פד
 אתקנת על תרין כרובים, לקבלא ברכאן ברזא פדכ"ה אתון דיתודא, דאינון
 שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. הא חמש ועשרים אתון דיתודא, בתקונא
 דכרובים, דכיון דאתקנת בהו, כדן אתקרי כ"ה, וכדן אמר ו וכה תדבקין. ועם
 פל דא, עם נערותי. דכולא אצטריף, דלא לשבקא לון דוכרין ונוקבין.

מסורת הזהר חלופי גרסאות
 ט ו"א ליג עליון (ווינציא). י ו"א ליג וישת עליה
 (ווינציא). כ ו"א מוסיף ובג"כ כד חמת לה עלמא דאתי
 בכל אינון שית סטרין אמרת איהו יהי (מונקאטש). ל ו"א
 ליג מן מאן ברוך עד ברוך (ווינציא). ח ו"א מוסיף
 מתברכא מכאן ולהלאה כיון דקא מתברכא (מונקאטש).
 ע ו"א כד קריבת (מונקאטש) ו"א כדאקריבת (ווינציא). פ
 כד קריבת (מונקאטש) ו"א כדאקריבת (ווינציא). פ
 (תהלים כד) ב"א קצב תקי"ח קח ט"ג. (רות ב)
 הקסה"ז רלג. (ת) (מ"א ב) ז"ח שה"ש שז ת"ז בהקרמה
 יד. תי"ח לג. ת"ע קכג. תקי"ח קטז ט"ג להלן תקפה.
 (א) (רות ב) (ב) (שם). (ג) (דברים ו) הקסה"ז רד לעיל נו
 סח.
 ו ו"א דא (ווינציא). ט ו"א ליג וכה תדבקין (ווינציא).
 כד קריבת (מונקאטש) ו"א כדאקריבת (ווינציא). פ ו"א דחמש (ווינציא תראה שחסר ועשרין בטיס).

הסולם מאמר
 ראשיכם. וישת עליה, נתן עליה, להנהיגה
 ולברך אותה. ומשום זה נעשתה כלה כלולה
 משה קצוות.
 תקט) יהי מפיך ברוך: מי הוא ברוך.
 זהו שלמה. מלך שהשלום שלו, דהיינו ז"א,
 וע"כ כתוב, והמלך שלמה ברוך. שאמרה לה,
 בשם הזה, תהי מתברכת מכל אלו ששה קצוות.
 אז היא, נעמי שה"ס העולם הבא, בינה, נותנת
 לה תוספת ברכות על אלו שיש לה. דהיינו
 ג"ר. ז"ש ותוצא ותתן לה את אשר הותרה
 משבעה, זו היא תוספת קדושות וברכות,
 שנתנה נעמי שהיא בינה, לרות שהיא מלכות.
 תקי) גם כי אמר וגו': גם כי אמר
 אלי עם הנערים אשר לי תדבקין. היינו כי
 חשקה היא להתדבק תמיד עם הנערים, שהם
 הכרובים הקדושים, דהיינו מטטרוו וסנדלפון,
 שהם נושאי הכלים דאחורים שלה, שכל חשקה
 (דפו"י דף פ"ו ט"א)

זהר מדרש רות חדש קמו
תקיב וגם לא תעבורי מזה. רב ייבא סבא אמר הכי. מלמד שהקאה לה כרובים. ואית בספרא דאדם, דאע"ג דאתחרב בי מקדשא, דלא תזוזי מחד פרוב לעלמין. פגנונא דא, הה"ד, וגם לא תעבורי מזה, לא תזוזי מחד מנהון לעלמין.

תקיג ועל דא איהי אמרת עם הנערים, אינון ב' כרובים, תדבקין ודאי. וכן באינון רתיכין נוקבי. פד"א, עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן. האי קרא לדרשא הוא דאתא. אבל עיניך, הם עיני ה' משוטטות בכל הארץ. בשדה אשר יקצרון, דהואיל דמשטטי בכל עלמא, והלכת אחריהן למנדע.

תקיז הלוא צויתי את הנערים לבלתי נגעף, דהא כרובים לא משתככי לעלמין, בגין לינקא מינה. פד"א, למען תמצו והתענגתם מזיו כבודה. ובההוא זמנא דאיהי אולת פתר עינין, למחמי פל עוכדין דעלמא, אינון פרובין לא קרבין בתדה, ולא מתערין לינקא מינה.

תקטו וצמית והלכת אל הפלים. וצמית, פד תיאובתך לינקא מרזא דעלמא עילאה, באתערו דאינון דפרובין, ובגינהון איהי משתקנא משקיו עילאה, הה"ד, ושתית מאש"ר ישאבון הנערים, אינון כרובים. אל הפלים, אינון מקורין עילאין ודאי קרון אנפי רבבי.

הלווי גרסאות

מסורת הזהר (רות ב) לעיל תצט תקו. ה) (שם) ויקהל תנ תנג (תק"ח קיא ט"ד. ו) (זכריה ד) ב"ב קה ז"ח תשא עב שה"ש נג. ז) (ישעיה טו) פקודי תשטו.
 ז"א מוסיף שכונתא בכל עלמא ובאתר דאינון עיינין אזלין תמן איהו ובג"כ הלא (מונקאטש במרובעים). א ז"א עינא (ווינציא). ב ז"א בתיאובתך וליג כד (ווינציא). ג ז"א מוסיף דעלמא עלמא דאתי (מונקאטש). ד ז"א מוסיף כרובין בהרה דהא לית אתערו דאתערת לגבי עילא אלא באינון כרובים (מונקאטש). ה ז"א מוסיף מאש"ר היינו מראש (מונקאטש). ו ז"א מוסיף דאתמליין בקמיתא ושתיח כד אתערו כרובין דלתתא מאשר ישאבון הנערים מנו כרובין עלאין דאי קרון (מונקאטש).

מאמר הסולם אלכה נא השדה, הוא חקל תפוחין קדישין

בשדה אשר יקצרון, כי כיון שהן משוטטות בכל העולם והלכת אחריהן, לדעת. **תקיז** הלוא צויתי את וגו': הלוא צויתי את הנערים לבלתי נגעף. היינו, כי הכרובים אינם שקטים לעולם, שרוצים לינק מן המלכות, כש"א, למען תמוצו והתענגתם מזיו כבודה. ובאותו זמן שהמלכות הולכת אחר העינים הנ"ל, לראות כל מעשה העולם, הכרובים אינם קרבים אליה, ואינם מתעוררים לינק ממנה.

תקטו וצמית והלכת אל הפלים: וצמית, פירושו כשתשתוקקי לינק מסוד העולם העליון, מו"א, ע"י התעוררותם של הכרובים האלו, כי על ידיהם הוא מושקית משקיו העליון, מו"א, ז"ש, ושתית מאשר ישאבון הנערים, שהם הכרובים. אל הפלים, פירושו המקורות

שה"ס שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך, כנ"ל, כי מטטרון וסנדלפון הם המתקנים את ז' הנערות שתהיינה ראויות להמשכת החכמה.

תקיב וגם לא תעבורי מזה: רב ייבא הזקן אמר כך. מלמד שהראה לה כרובים. ויש בספרו של אדם, שאע"פ שנחרב בית המקדש, לא תזוזי השכינה מכרוב אחד לעולם. כעין זה כאן, ז"ש, וגם לא תעבורי מזה, שפירושו, שלא תזוזי מכרוב אחד לעולם.

תקיג ועל דא איהי וכו': וע"כ היא אמרה עם הנערים שהם ב' כרובים, תדבקין ודאי, וכן באלו מרכבות הנקבות הנקראות עיני ה', כש"א עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן. מקרא זה בא לדרוש. אבל עיניך, הן עיני ה' משוטטות בכל הארץ.

(דפו"י דף פ"ו ט"א)

קב"ז **זהר** **מדרש רות** **הדש**

תקב"ז עד כאן הוא דעתין דמילין סתימין, * וקדושה עילאה, במלין דתאי מגילה, וכולא בדיוקנא עלאה, ורזין סתימין. קמו ונשקוהו. אמרו, זכאה דרא דזכי לכל האי למנדע מגו בוצינא קדישא, מלין קדישין, מלין דתכמתא. על דא כתיב, ^ט אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה.

תקיז אמרו ליה, האי קרא אחרא, שמעת ביה עיקרא דתכמתא, דהא אנן דעינן למדרש ביה דרשא. אמר לון, מאי היא. אמרו, כתיב, ^ס ויאמר לה בעז לעת האכל גשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחמץ. אמר לון, שמענא.

טאמר התרדים אל דברו

תקיח פתח ואמר, ^ט שמעו דבר ה' התרדים אל דברו אמרו אחיכם שונאיכם מנדיכם למען שמי יכבד ה' ונראה בשמתתכם והם יבשו. האי קרא אוקים ליה ר"א, ^ז פינן דכתיב שמעו דבר ה', מהו התרדים אל דברו.

תקיט אלא דבר ה' בכל אתר, דרנא דמהימנותא איהו. בר בכל אתר דכתיב שמעו דבר ה', איהו מלה דנפיק מגו דרנא שהוא, דאקרי ליה דבר ה', והוא דרנא דשרייה עליה. שמעו דבר ה', מלה דנפיק מניה, כגון ^ס שמעו דבר ה' גוים, מלה דנפיק מההיא דרנא.

תקכ התרדים אל דברו, שהוא דרנא ממש. מאן תרדים. אלו ישאל, דאינון תרדים פדיר על אותו דבר. תרדים בכמה תרדות בין העמים, תרדים בכמה תרדות, לתקנא ליה לההוא דבר.

מסורת הזהר הלופי גרמאות

(ח) (משלי ג) בשלח קכה פקודי תקל. ט) (רות ב) להלן ז נ"א ליג כיון דכתיב (וינציא). ח ה"ג כל הדפוסים תקכו. י) (ישעיה טו) תשא ית. כ) (ירמיה לא). בשם ס"א נ"א ליג ה' (כל הדפוסים).

מאמר **הסולם** **החרדים על דברו**

המקורות העליונים הנקראים פנים גדולים. דהיינו הכלים ז"א, הנקרא פני אדם. (ועי' בזהר ב"א אות פ"א).

תקטז עד כאן הוא וכו': ע"כ הוא דעות של דברים סתומים וקדושה עליונה, בדברי המגילה הזו, רות, והכל הוא בצורה העליונה, והסודות הסתומים. קמו ונשקוהו. אמרו, אשרי הדור שזכה לדעת כל זה מהמאור הקדוש ר"ש, דברים קדושים דברי חכמה. ע"ן כתוב, אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה.

תקיז אמרו ליה האי וכו': אמרו לו, מקרא זה האחר, האם שמעת בו עיקר חכמה. כי אנחנו יודעים לדרוש בו דרש. אמר להם מה הוא. אמרו לו, כתוב, ויאמר לה בעז לעת האוכל גשי הלום ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחומץ. אמר להם שמעתי.

(דפו"י דף פ"ו ט"א * ט"ב)

זהר **מדרש רות** **חדש** **קיו**
תקכא) אָמְרוּ אַחֲיֵיכֶם שְׁנֵאִיכֶם, אֱלוֹי בְּנֵי עֶשׂוֹ וּבְנֵי יִשְׁמַעֲאֵל. מְנַדִּיכֶם, מֵאֵן מְנַדִּי לְמֵאֵן. אֲלֹא אֵינּוֹן בְּנִידוּי מְנַיִיכוֹ, דְּלֹא תִיכְלוּן בְּהַדְיָהוּ, וְלֹא תִישְׁתּוּן בְּהַדְיָהוּ, וְלֹא תִקְרְבוּן בְּהַדְיָהוּ. וְעַל דָּא אֵינּוֹן מְנַיִיכוֹ בְּנִידוּי.
תקכב) דְּבַר אַחַר מְנַדִּיכֶם, בְּגִלוּתְכוּן. כְּדָא, סוּרוּ טְמֵא קְרָאוּ לְמוֹ. וּמֵאִי קָא אֲמַרִי. לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד ה', בְּגִינֵן וּבְגִין נַפְשָׁאן, יִכְבַּד ה', וְכָל יִקְרָא דִּילֵיהּ בְּגִינֵן הוּא. וְכַד יִשְׁרָאֵל מִתְעַרְי, וּמְחַפֵּן בְּכָל יוֹמָא תְדוּהַ דְּפוּרְקָנָא דְקַב"ה, אֵינּוֹן לָא מְהִימְנֵי כְּלָל, וְאָמַר נִרְאָה בְּשִׁמְחַתְכוֹם, בְּזַמְנָא דְנַחֲתִית ׀ הַהוּא תְדוּהַ דִּילְכוּן. וְהֵם יְבוּשׁוּ, כְּמֵאֵן דְּתַלִּי ׀ סוּרְחִינְיָה בְּאוּחְתָּרָן.
מְאֹמַר שֵׁם טוֹב וְשֵׁם רַע

תקכג) בְּדִיּוּרָא דְבִי אַנְרָא, הָוִי חַד עֲצִיתְרָא וְאִיהוּ חַד, וְאֵינּוֹן תְּרִין, וְכַחְדָּא הָוִי. וְכָל עֲטוּרָן וְשִׁמְחָן דְּמִהִימְנוּתָא קַדִּישָׁא, אוּף הָכִי לֹון בְּלֹא הִיפּוּכָא דְכִישׁ, דְקִימִין תְּדִיר קָמִי פִתְחָא דְבִי מְלָכָא, לְבַר מְרָזָא דְמִהִימְנוּתָא. הַהוּא דְבַר ה', אִיקְרִי שֵׁם טוֹב. כְּמֵא דְאַתָּ אָמַר, ׀ טוֹב שֵׁם. ה' אִיהוּ טוֹב.

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**

7) (איכה ד) כי תשא יט. ח) (קהלת ז) יתרו חלט. ט) נ"א ל"ג בני עשו (מונקאטש). י) נ"א בגלותהון (ווינציא). כ) נ"א ומרקא (מונקאטש) נ"א ומרקא אמרינן (ווינציא). ל) נ"א ליג ישראל (ווינציא). מ) נ"א להווא (ווינציא) נ) נ"א טוחון (ווינציא). ס) בהגות דפוס מונקאטש כתוב בזה איכה כמה גרסאות גירסת מהר"ש בדיורא דבי אדרא הוי חד עשירא (ת"ת) מסטרא דרורייתא דחמרא ואיהו חד ואינון תרין [נ"א וכחדא הון] וכחדא כו' אוף הכי לון בלא הפוכא דביש כו' לבר מרזא דמהימנותא כו'. ובדפוס אמשטרדם הגיטא הוי חד עתיורא טב וירא ואיהו חד ואינון תרין וכחדא וכל עטירן ושמהן דמהימנותא קדישא ביה אוף הכי אית לון כלא היפוכא לביש דקיימין כו' ובכ"י ישן הגיטא הוי חד עתיורא טבירא דהררי דשם רע ואיהו חד ואינון תרין כו' כלא בהיפוכא דביש כו' לבר ברזא דמהימנותא כו'. ע) נ"א מוסיף עתיורא טב וירא דהררי אמרא [נ"א חמרא ווינציא] (כל הדפוסים) פ) ה"ג דפוס ווינציא נ"א כלא בהפוכא (מונקאטש).

מאמר **הסולם** **החרדים על דברו**

מי הם חרדים. אלו הם ישראל, שהם חרדים תמיד על אותו דבר. דהיינו לתקן המלכות. חרדים בכמה חרדות בין העמים. חרדים בכמה חרדות לתקן אותו הדבר, שהוא המלכות.

תקכא) אָמְרוּ אַחֲיֵיכֶם שְׁנֵאִיכֶם: אֱלוֹי הֵם בְּנֵי עֶשׂוֹ וּבְנֵי יִשְׁמַעֲאֵל. מְנַדִּיכֶם, מִי מְנַדֵּה לְמִי. אֲלֹא הֵם בְּנִידוּי מַכְס, שְׁלֹא תֵאכְלוּ עִמָּהֶם וְלֹא תִשְׁתּוּ עִמָּהֶם, וְלֹא תִקְרְבוּ אֵלֵיהֶם. וְעַל כֵּן הֵם בְּנִידוּי מַכְס.

תקכב) דְּבַר אַחַר מְנַדִּיכֶם וּכְוִי: פִּירוּשׁ אַחַד, מְנַדִּיכֶם, הֵינּוּ בְּגִלוּתְכוֹם, כְּשִׁׁא סוּרוּ טְמֵא קְרָאוּ לְמוֹ. וּמֵה הֵם אוֹמְרִים. לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד ה', בְּשִׁבְלֵנוּ, וּבְשִׁבְלֵנוּ נַפְשֵׁנוּ יִכְבַּד ה', דְּהֵינּוּ, שְׂכַל כְּבוֹדוֹ בְּשִׁבְלֵנוּ הוּא. וּכְשִׁישְׁרָאֵל מִתְעוֹרְרִים וּמְצִפִּים בְּכָל יוֹם לְשִׁמְחַת גְּאוּלַּת הַקַּב"ה, הֵם אֵינֶם מְאִמִּינִים כְּלָל. וְאוֹמְרִים נִרְאָה בְּשִׁמְחַתְכוֹם, בְּזַמְנָן שְׁתַּרְדּוּ הַשְּׁמַחָה הַהִיא שְׁלַכְס, אֲבַל עַתָּה אֵין אֲנוּ מְאִמִּינִים. וְהֵם

(דפויי דף פ"ו ט"ב)

ההוא

קיה זהר מדרש רות חדש

תקבד)הוא סטרא בישא, אינון תרין, * דכורא ונוקבא, ואינון מחוברין, ושמתן דילהון בהפוכא דביש, אלהים אחרים, אל אחר, שם רע. שהיא נוקבא, הכי אתקריא, בחבורא דדכורא, דאתחבר בהדה דלא מתפרשן.

תקכה)וממנין על שאר עמין, ולאן בגין שם ידילהון, אע"ג דאיהי מנדדא ומרחקא מיניה, איהי עמהון בגלותהון. ולא ידעי דהא בשם קדישא דילן אינון מתפקפין, * דאיהי אתגנת ואתקיפת לההוא שם רע בחוביהון דישראל. כד"א, * שמוני נוטרה את הכרמים. ואפילו בזמנא דשליטין, ההוא דקדושא דמהימנותא נטיל ויהיב חולק גרמא לכלבא, ומיניה אתגנוו לשעים.

טאמר ויאמר לה בעו לעת האכל

תקכו)מה פתיב, * ויאמר לה בעו לעת האכל. בזמנא דאיהי אתתקנא מגו תפאי ועילאי. מתפאי, בקורבנין, ועלוון, ופלותין, ורעו דרעווא, * דסלקא מתפאי. מעילאי, בתיקונין דתיכין וכרובין, במאכלה, בחדה ורעו. * דדין איהו לעת האוכל.

תקכז)ורעו דצדיק חי לגבה, ואתתקנת על רתיכהא. ומה אמר לה. גשי והל"ם * בקישוטי דמלכא עילאה. וואכלת מן הלחם, תקבלי מזונא, ורעו, ומיכלא קדישא, לפלגא לאוכלוסיך קדישין לעילא ולתתא.

חלופי גרסאות

מסורת הזהר (שה"ש א) ב"א קיה לך שו ויהי קפא תוריע סה אחרי סג במדבר נ"א ז"ח לעיל יתרו מה שה"ש תל. ט) (רות ב) לעיל תקח.
ז נ"א סלקא (ווינציא). ג נ"א מלעילאי (ווינציא). ד נ"א תרין ורובים במאכלא (ווינציא). ה נ"א כמאן דפלתן פולחנא ברעו ובחדה ודין איהו (כל הרפוסים בשם ס"א). ו נ"א מוסיף הלם איהו מלכותא וקיימא קמיה (מונקאטש). ז נ"א מוסיף אמר לה גשי הלם קריבי הכא לגבי מלכא ואכלת (מונקאטש).

שם טוב ושם רע

דס"א, מתמת עונותיהם של ישראל. כש"א, שמוני נוטרה את הכרמים. ואפילו בזמן שישראל שולטים, לוקחת אותה הקדושה של האמונה, שהיא המלכות, ונותנת חלק עצמות לכלב, דהיינו לשם רע הנ"ל, וממנו ניוונים הרשעים.

טאמר ויאמר לה בעו לעת האוכל

תקכו)מה פתיב ויאמר וגו': מה כתוב, ויאמר לה בעו לעת האוכל. היינו בזמן שהמלכות מתתקנת מעליונים ותחתונים. מתחתונים, היינו בקרבנות, ועולות, ותפלות, וחפץ הרצון העולה מתחתונים. מעליונים, היינו בתקונים של המרכבות והכרובים במאכל שלה בשמחה ורצון. אז הוא לעת האוכל.

תקכז)ורעו דצדיק חי וכו': ורצון הצדיק דהיינו יסוד דז"א, שהוא בעו, חי אליה. והיא מתתקנת על מרכבותיה. ומה אמר לה

מאמר

תקבד)הוא סטרא בישא וכו': אותו הצד הרע, הוא שנים, זכר ונקבה, והם מחוברים זה בזה. ושמותיהם הם בהתהפכות לרע מן הטוב, דהיינו אלהים אחרים, אל אחר, שם רע. שהשמות, אלהים, אל, שם, נתהפכו לרע. כי הנקבה של הצד האחר נקראת כך, כשהיא בחבור, עם הזכר שנתחבר עמה, שאינם נפרדים.

תקכה)וממנין על שאר וכו': וזכר ונקבה האלו דס"א, ממונים על העמים האחרים. לזונם ולמלאות צרכיהם. ולא בשביל השם שלהם. כלומר, שאין השם שלהם מפרנסם, אלא המלכות דקדושה. כי אע"פ, שהמלכות נודדת ומרוחקת ממנו, מז"א, בעת הגלות, היא נמצאת עם ישראל בגלות, והאומות אינן יודעות שבשם הקדוש שלנו הן מתחזקות, שהיא מזינה ומחזקת לאותו שם רע, שהוא הנקבה (דפו"י דף פ"ו ט"ב * ט"א)

זהר מדרש רות חדש קיט
תקכח) ועם כל דא, וטבלת פתך בחמץ, אית לך לנטלא אורח טבול
 מההוא חומץ דסטר שמאלא, ל' לנגא לההוא סטרא בישא, למיתון שאר עמין,
 ולאפונא מיניה.
תקכט) ויצבט לה קלי, מיכלא דנפקא מאשא דסטר שמאלא, בגין למיהב
 מזונא וטרפא לכולא, ואפילו לכלבים, וכל אינון דנפקי ומתפשטי מההוא סטרא
 אחרא דמסאבו.
תקל) וכדין, ותאכל ותשבע ותתר. ותאכל ותשבע, מההוא מיכלא קדישא.
 ותותר, מההוא מיכלא אחרא, דאיהו אתיא שיורין שיורין, מיכלא דאתי על
 שובע. ותתר, עבד שיורין לההוא מיכלא לסטרא אחרא.
תקלא) חדו ר' נהוראי ור' יודאי, ואמרי, אלמלי לא אתינא לעלמא אלא
 למשמע מילין אלין, דיין. ויאכל בעז וישת וייטב לבו. א"ר חזקיה, מלמד
 שבירך על מזוננו. מהו וייטב לבו. דבריה להאי אתר דאקרי לב.
 מאמר גדול כח ברכת המזון
תקלב) רבי נחמיה פתח, ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ
 הטובה אשר נתן לך. ואכלת ושבעת, כל האוכל ואינו מברך ברכת המזון, נקרא
 משחית וגזלן. כשנאמר גזל אביו ואמו ואומר אין פשע תבר הוא לאיש
 משחית.

חלופי גרסאות

ח נ"א ולא לינקא לההוא סטרא מהאוכל אלא מההוא
 חומץ למיהב לשאר עמין מההוא סטרא בישא למיתון שאר
 עממין (ווינציא). ט נ"א אלמלא (ווינציא). י נ"א גורס מהו
 וייטב לבו דבריה להאי אתר דאקרי לב לפני א"ר חזקיה
 (ווינציא). כ נ"א מוסיף והכי הוא כל הנהנה מן העוה"ז בלא ברכה כאלו גזל להקב"ה וכנסת ישראל שנאמר (מונקאטש).
 ל נ"א מוסיף משחית אר"י חבר הוא לירבעם בן נבט שהשחית את ישראל לאביהם שבשמים (מונקאטש).

מסורת הזהר

ו) (רות ג) וישב קצו משפטים תמ תרומה לח ויקהל חנו
 חסג ת"ז תכ"א מו. תלי"א עה. ת"ע קלב: ז"ח להלן
 חקעט חקצו חקצו. ח) (דברים ח) ויגש גג. צ) (משלי
 כח) לך טו.
 י) (ווינציא). כ נ"א מוסיף והכי הוא כל הנהנה מן העוה"ז בלא ברכה כאלו גזל להקב"ה וכנסת ישראל שנאמר (מונקאטש).
 ל נ"א מוסיף משחית אר"י חבר הוא לירבעם בן נבט שהשחית את ישראל לאביהם שבשמים (מונקאטש).

הסולם

מאמר זה בועז לעת האוכל
 מאותו המאכל הקדוש. ותותר, היינו מאותו
 המאכל האחר, שה"ס חומץ וקלי שהם מצד
 שמאל, שהוא בא נותר נותר, שהוא מאכל
 הנאכל על השובע. ותותר, עשה אותו מאכל
 נותר, בשביל המאכל לצד האחר.
תקלא) חדו ר' נהוראי וכו': שמחו
 ר"ג ור' יודאי, ואמרו, אם לא באנו לעולם
 אלא לשמוע דברים אלו דיינו. ויאכל בעז
 וישת וייטב לבו, א"ר חזקיה, מלמד שבירך
 על מזוננו. מהו וייטב לבו. היינו שבירך לאותו
 מקום הנקרא לב, שהוא המלכות.

מאמר גדול כח ברכת המזון

תקלב) ר' נחמיה פתח וכו': רנ"פ,
 ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ
 הטובה אשר נתן לך. ואכלת ושבעת, היינו,
 כל

מאמר

לה. גשי הלם, בקשוטי המלך העליון, ואכלת
 מן הלחם, שתקבלי מזון, ורצון, ומאכל קדוש,
 לחלק למחנותיך הקדושים למעלה ולמטה.
תקכח) ועם כל דא וכו': ועכ"ז, וטבלת
פתך בחומץ, יש לך לקבל בדרך טבול
 מאותו החומץ שבצד שמאל כדי להניק את
 הצד הרע, שיוזן את העמים האחרים, ויהיו
 ניוזנים ממנו.
תקכט) ויצבט לה קלי: היינו מאכל
 היוצא מאש, דהיינו מדינים, של הצד השמאלי.
 כדי לתת מזון וטרף לכל, ואפילו לכלבים,
 ולכל אלו היוצאים ומתפשטים מהצד האחר
 של הטומאה.

תקל) וכדין ותאכל ותשבע וגו': ואז,
 ותאכל ותשבע ותותר. ותאכל ותשבע, היינו
 (דפו"י דף פ"ז ט"ג)

קב **זהר** **מדרש רות** **חדש**
תקל"ג) ואמר ר' יודאי, גדול כח ברכת המזון, שמוסיף כח ברכה בפמליא של מעלה. א"ר חנינא, גדול כח ברכת המזון, שמוסיף ברכה על מעשה ידיו של אדם.
תקל"ד) רבי בון ור' יוסי ברי' חנינא, הוו אַזלין באורחא לפדיון שבויים. אערעו בהאי כפר, דמכו תמן בהדי ההוא אושפינא. בפלגות ליליא קמו למלעי באורניתא. קמת שהיא אתתא דביתא, ואדלקת לון שרגא, עד דהוו יתבי, יתיבת היא אבתריהו למשמע מילין דאורניתא. אשגחו בה.
תקל"ה) פתח חד ואמר, גר ה' נשמת אדם חופש פל סדרי בטן. גר ה' נשמת אדם, ודאי. מה הנר מאירה באפילה, אף נשמתו של אדם מאירה לגוף.
תקל"ו) הדר ואמר, בג' דברים האשה זוכה, בחלה, ובגדה, ובתדלקת הנר. וכלהו תנינן. אדהכי אהדר רישיה, וחקא לההיא אתתא דקא בכיא, קם אבוה ויתיב בינייהו.
תקל"ז) א"ל רבי בון, אמאי קא בכיא ברתיה. אמר, דלא זכתה לבעלא דילעי באורניתא, ואיהו רבייא בן יתריסר שנין, ואפילו ברכת המזון לא ידע. ולא זכילנא עמיה דיליף ליה. א"ל, אי הכי, איעבר ליה באתרא, ואמאי יתבת ליה ברתיה.
תקל"ח) אמר איהו, לא ידענא ביה, אלא על דחמינא יומא חד, דהא למשמע חד קדיש, דליג מאיגרא לתתא, נדרנא עלי לנסבא ליה ברתיה. נפקנא

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**
 (ק) (משלי כ) משפטים קה תקיח צה ט"ד צו ט"א קג ט"ב
 ח נ"א לבעלה (ווינציא). י נ"א תמנוסר (מונקאטש) ט נ"א ליג באחרא (ווינציא). ל נ"א ליג ביה אלא (ווינציא). פ נ"א עד (ווינציא). צ נ"א ליה נדרנא עלי לנסבא ליה ברתי (ווינציא).

מאמר **הסולם** **גדול כח ברכת המזון**
 כל האוכל ואינו מברך ברכת המזון, נקרא משחית וגולן. שנאמר, גזול אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית.
תקל"ג) וא"ר יודאי גדול כח ברכה גדול כח ברכת המזון, שמוסיף כח ברכה בחבורה של מעלה. א"ר חנינא, גדול כח ברכת המזון, שמוסיף ברכה על מעשה ידיו של אדם.
תקל"ד) רבי בון ורבי וכו': ר"ב ור' יוסי בר חנינא, היו הולכים בדרך לפדות שבויים, פגשו באותו כפר. ישנו שם באותו מלון. בחצות לילה קמו לעסוק בתורה. קמה אותה אשה של הבית, והדליקה להם נר. בעוד שהיו יושבים, ישבה האשה אחריהם לשמוע דברי תורה. הביטו בה.
תקל"ה) פתח חד ואמר וכו': פתח אחד ואמר, גר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן.
 (דפו"י דף פ"ו ט"ג)

זהר **מדרש רות** **חדש** **קבא**
מבי כנישתא, ויהיבנא ליה ברתא, ולא חיישנא למילי אחריתא, ולא אשגתנא
יתיר. והשתא אשתכח, דאפילו מלה אתת באורייתא לא ידע, ולא בעי
למילף מידי.

תקלט אמר ליה ר' בון, דילמא ינפה לבר דיליף ליה אורייתא (* סגי.
אדקכי, קם שהוא רבניא מערסיה, ודליג עלייהו, ויחיב בינייהו. אסתפל ביה
ר' בון, אמר, אגא תמינא באנפוי, דנהירו סגי דאורייתא יפוק מהאי עוליקא.

סאמר עשרה דברים לפני ברכת המזון

תקמ פתח ההוא ר' רוק, ואמר, צעיר אני לימים ואתם ישישים על כן
זחלתי ואירא מחות דעי אתכם. עד דפתח ואמר במילין דברכת המזון.

תקמא ואמר, השתא דאמרת דאפילו ברכת המזון לא ידענא, בכרכת
המזון אית מילין ידיעין, אנהם י'. חד, לתקוני פתורא כפום ההוא במזונא.
ומאן דלא הוה ליה מזונא כל כף, ויסדר פתורא, איהו משוכח, בגין דיתבי
למיכל קמי מלכא, דכתיב, ואכלת לפני ה' אלהיך.

תקמב תנינא, נטילת ידים, קודם אכילה. מאן דאכיל בלא נטילת ידים,
פאילו אכיל דטמא. תליתא, נטילת ידים, דישול ימינא בשמאלא, וישמש
בשמאלא לימינא. וישול עד שיעורא דפרקא דגורו רבנן.

ח'ופי גרמאות

מסורת הזהר (אויב לב) תרומה תשלג עקב כר ת"ז בהשמטות ת"ט
ק נ"א אשכחנא (ווינציא). ר נ"א מאורייתא יפיק (ווינציא).
ש נ"א ינוקא (כל הדפוסים בשם ס"א). ת נ"א ל"ג דאמרת
(ווינציא). א נ"א ל"ג והם י' (ווינציא). ב נ"א זמנא (כל
הדפוסים בשם ס"א). ג נ"א ל"ג מזונא (ווינציא). ד נ"א טומאה (ווינציא).

הסולם

מאמר
עשרה דברים לפני ברכת המזון
ישישים על כן זחלתי ואירא מחות דעי
אתכם. עד שפתח ואמר בדברים שבברכת
המזון.

תקמא ואמר השתא דאמרת וכו':
ואמר, עתה שאמרת, שאפילו ברכת המזון אינו
יודע, הנה בברכת המזון, יש דברים ידועים,
והם עשרה. אחד הוא, לערוך שלחנו כפי המזון
שיש לו. ומי שאין לו כל כך מזון, ויערוך
שלחנו, הוא משוכח, משום, שבעריכת השלחן,
הוא יושב לאכול לפני המלך, שכתוב, ואכלת
לפני ה' אלקיך.

נדרתי להשיא לו בתי. יצאתי מבית הכנסת
ונתתי לו בתי, ולא דאגתי לדברים אחרים,
ולא השגחתי יותר, ועתה, הוא נמצא, שאפילו
דבר אחד בתורה אינו יודע, ואינו רוצה ללמוד
מה שהוא.

תקלט אמר ליה ר' וכו': א"ל ר' בון,
אולי יזכה לבן שילמדהו תורה הרבה. בתוך
כך קם אותו ילד ממטתו, וקפץ אליהם. וישב
ביניהם. הסתכל בו ר' בון, אמר, רואה אני
בפניו, שאור תורה גדול יצא מהעלם הזה.

מאמר עשרה דברים לפני ברכת המזון

תקמב תנינא נטילת ידים וכו': השני
הוא, נטילת ידים לפני האכילה. כי מי שאוכל
בלי

תקמ פתח ההוא ר' רוק וכו': פתח
אותו בחור ואמר, צעיר אני לימים ואתם
(דפו"י דף פ"ז ט"ג * ט"ד)

קכב זהר **מדריש רות** **חדש**

תקמוג רביעא"ה, דצריך להגביה ידיו לאתר נטילה בשעה דמברך. וינווג שני זרועותיו כאחת בשעת הגבהת ידיו. תמישא"ה, דצריך למסמך ברכה לנטילה זו.

תקמוד ששי"ת, למיהב מפיתא לעניים. שביעי"ת, לברך ברפת המוציא, ולדקדק יפה ואסור לאכול בלא ברכה. שמיני"ת, האוכל על שלחנו, צריך שלא יהא גרגרן ובלען, אלא פאוכל לפני המלך.

תקמוה תשיעי"ת, צריך לומר על שולחנו דברי תורה. ויחיד שאין לו עם מי לעסוק בתורה, די לו בברכותיו. עשירי"ת, מים אחרונים חובה, ולא הצריכו בו ברכה, יאע"ג דידיו מזהמות מגו מאכל. ואינו מברך על רחיצת ידים.

תקמוז כל הני עשרה, איצטריכו קודם ברפת המזון, וכל חד וחד אית ביה טעמא מגו מתיבתא עילאה. ואנא אהדר עליהו.

תקמוח חד, לתיקונא פתורא על ההוא מזונא של אדם, בגין יקרא דמלכא, דנהיב ליה מזונא לגופיה. דתנינן, קשין מזונותיו של אדם קמי הקב"ה כקריעת ים סוף.

תקמוח אמאי קשין. אלא בגין דמזוני דעלמא לא אתיין אלא מגו דינא. והקב"ה אעבר על דינא, וזן לרשעים, להגונים ולשאנן מהוגנים. והקב"ה זן לכולם, מקרני ראם על ביצי כנים.

חלופי גרמאות

ה נ"א למברך (ווינציא). ו נ"א בה (ווינציא). ז נ"א ליג אע"ג (ווינציא) נ"א ואי ידיו מזהמות מגו מאכל מברך על רחיצת ידים (הגהות דפוס מונקאטש בשם כ"י).

מאמר	הסולם	עשרה דברים לפני ברכת המזון
בלי נטילת ידים, כאלו אוכל לחם טמא. השלישי הוא, נטילת ידים, שיטול יד ימין בשמאל, וישמש בשמאל לימין. ויטול עד שיעור הפרק שגורו חכמים.	תקמוג רביעאה דצריך להגביה וכו': הרביעי הוא, שצריך להגביה ידיו לאתר הנטילה בשעה שמברך. ויחבר שתי זרועותיו כאחת בשעת הגבהת ידיו. החמישי הוא, שצריך לסמוך ברכה לנטילה זו.	תורה. ויחיד, שאין לו עם מי לעסוק בתורה, די לו בברכותיו. העשירי הוא, מים אחרונים חובה, ולא הצריכו בה ברכה, אע"פ שידיו מטונפות ממאכל. ואינו מברך על רחיצת ידים.
תקמוד ששית למיהב מפיתא וכו': הששי הוא, לתת מלחמו לעניים. השביעי הוא, לברך ברכת המוציא ולדקדק בה. ואסור לאכול בלא ברכה. השמיני הוא, האוכל על שלחנו. צריך שלא יהיה זולל וסובא, אלא כאוכל לפני המלך.	תקמוה תשיעית צריך לומר וכו': התשיעי הוא, שצריך לומר על שלחנו דברי	תקמוז כל הני עשרה וכו': כל עשרה דברים אלו, צריכים לפני ברכת המזון, וכל אחד ואחד יש בו טעם מהשיבה העליונה. ואני אחזור עליהם.
תקמוח אמאי קשין. אלא בגין דמזוני דעלמא לא אתיין אלא מגו דינא. והקב"ה אעבר על דינא, וזן לרשעים, להגונים ולשאנן מהוגנים. והקב"ה זן לכולם, מקרני ראם על ביצי כנים.		תקמוח חד לתיקונא פתורא וכו': הראשון, שהוא לערוך השלחן למזונו של האדם. הטעם הוא, מפני כבוד המלך, שנתן לו מזון לגופו. שלמדנו, קשים מזונותיו של אדם לפני הקב"ה כקריעת ים סוף.
		תקמוח אמאי קשין אלא וכו': שואל, למה קשים מזונותיו של האדם. ומשיב, משום שמזון העולם אינו בא אלא מתוך דין. והקב"ה עובר על הדין, וזן לרשעים, לכשרים ואינם כשרים

זהר **מדרש רות** **הדש** **קבג**
תקמט) ושכינה ^ט קאימת ורואה על כאו"א מישראל. כמה דכתיב, ^{טז} זה השלחן אשר לפני ה'. ^{טז} ודאי. וכתיב, ואכלת לפני ה' אלהיך. לפיכך צריך שיהיה שולחנו בתול ערוך ולא ערוך, וכיום שבת, צריך תוספת שינוי אחר למעליה.

תקנז) תנינא, נטילת ידים קודם אכילה. מ"ט. בגין דאכילה אצטריך נקיית, בגוונא דמלאכי השרת לעילא. דהכי אמר רב המנונא סבא, מאי דכתיב ^{טז} לחם אבירים אכל איש. לחם דמלאכי השרת אוכלים.

תקנא) למאי נפקא מניה. אלא ימה מלאכי השרת אוכלים בקדושה ובטהרה ובנקיות, אף ישראל פן צריכין לאכול בקדושה ובטהרה. דכתיב, ^{טז} והתקדשתם, אלו מים ראשונים. והייתם קדושים, אלו מים אחרונים. כי קדוש, זה שמן טוב. אני ה', זו ברכת המזון.

תקנב) והכי אמרי. והתקדשתם, דכל האוכל בקדושה ובטהרה ובנקיות, נדמה למלאכי השרת שהם קדושים. ודכתיב כי קדוש אני ה', מלמד, שצריך פונה בברכת המזון.

תקנג) וכל האוכל בלא נטילת ידים, ואכילתו (* טמא. ושכינתא מה היא אומרת. ^{טז} אל תלחם את לחם רע עין ואל תתאו למטעמותיו. מאי טעמא. בגין

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**
 (יחזקאל מא) תרומה תצו. (ח) (תהלים עח) בשלח שעב ת"ז תייט לט: תנ"א פו: תקי"ח קז ט"ד. (א) (ויקרא יא) ויצא קפב. (ב) (משלי כג) תולדות קנו שמות כא אמור רעה נשא קפה בלק שצו ז"ח יתרו מא אחרי צו להלן תקנו.

מאמר **הסולם** **עשרה דברים לפני ברכת המזון**
 כשרים, והקב"ה זן לכולם, מקרני ראם עד ביצי כנים.
תקמט) ושכינה קאימת ורואה וכו': והשכינה עומדת ורואה על כל אחד ואחד מישראל. כמ"ש זה השלחן אשר לפני ה'. ודאי. וכתוב ואכלת לפני ה' אלקיך. לפיכך בחול, צריך שיהיה שלחנו ערוך ולא ערוך לגמרי. וכיום שבת, צריך תוספת שינוי אחר לשבח.
תקנז) תנינא נטילת ידים וכו': השני, שהוא נטילת ידים לפני האכילה, מהו הטעם. הוא מפני שהאכילה צריכה נקיות כמו מלאכי השרת של מעלה. שכך אמר רב המנונא הזקן, מ"ש לחם אבירים אכל איש. היינו, לחם שמלאכי השרת אוכלים.
תקנא) למאי נפקא מניה וכו': שואל, לאיזה ענין משמיענו את זה. ומשיב, אלא, מה (דפו"י דף פ"ז ט"ד * פ"ז ט"א)

קבד **זהר** **מדרש רות** **חדש**

דַּיֵּשׁ מִדַּת פּוֹרְעֵנוּת בְּעוֹלָם, וְשָׁמוּ עַיִן הָרַע. וְכָל הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם, אוֹתָהּ הַמִּדָּה שֶׁל פּוֹרְעֵנוּת שׁוֹרָה עָלָיו. וְכָל אוֹתוֹ הַמֵּאֲכֵל שְׁלֵה, הוּא נִקְרָאת לַחֵם רַע עַיִן. **תקנ"ד** דְּהֵכִי אָמַר רַב הַמְנוּנָא סָבָא, שְׁתֵּי מִדּוֹת עוֹמְדוֹת עַל שׁוֹלְחָנוֹ שֶׁל אָדָם, אַחַת מִדַּת טוֹב, וְאַחַת מִדַּת רַע. כְּשֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ יָדָיו וּמְבָרֵךְ, מִדַּת טוֹב אוֹמֶרֶת, זֶהוּ שׁוֹלְחָנוֹ שֶׁל הַקַּב"ה, וּמִנְחָא יְדִיהָ עַל רֵאשׁוֹ, וְאוֹמֶרֶת לוֹ, עֲבָדִי אֶתָּה. עֲבָדוּ שֶׁל מְקוֹם אֶתָּה. כד"א, וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

תקנ"ה וּכְשָׂאִין אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל. מִדַּת רַע אוֹמֶרֶת, זֶה שְׁלִי הוּא. מִיֵּד שׁוֹרָה עָלָיו וּמְטַמְּאָה אוֹתוֹ, וּמֵאֲכָלוֹ נִקְרָא "לַחֵם רַע עַיִן".

תקנ"ו עוֹבְדָא הוּא בְּבָבֶל, בְּחֵד בַּר נֶשׁ דְּזַמִּין הֵהוּא מְסַפִּינָא לְמִיכַל, חֲמָא לִיהַּ דְּלֹא נָטַל יָדָיו וְאָכִיל. הֵהוּא מְסַפִּינָא קָם מְפַתּוֹרָא וְאָזִיל לִיהַּ, קַרְיָיָהּ, וְא"ל תֵּיב בְּקִיּוּמָךְ וְאָכִיל.

תקנ"ז א"ל, ח"ו דְּאָכִיל אָנָּא עִמָּךְ, דְּעֵלִיךְ כְּתִיב, אַל תִּלְחַם אֶת לַחֵם רַע עַיִן וְכוּ', וְלֹא עוֹד אֵלָּא שְׁמֵאֲכָלְךָ טָמֵא. וְכִתִּיב, וְלֹא תִטְמָאוּ בָהֶם וְנִטְמַתְּם בָּם. דְּכָל מֵאֵן דְּשִׁרְיָא עָלֵיהּ רוּחַ רַע עַיִן, מְקַבֵּל טוּמְאָה סְתוּמָה, דְּלִית לָהּ פְּתִיחוּ כְּלָל. אֶתָּא עוֹבְדָא קָמֵי רַבָּנָן, וַיִּתְּבוּ לִיהַּ לְהֵהוּא מְסַפִּינָא מָאָה זַוְיָ.

תקנ"ח בְּכַה רַבִּי חַגִּי, וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁרִיכֶם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמְצוֹת. וּמָה מְסַפִּינָא, דְּתָהוּ כְּפִין, וְעֶצֶר מַעוֹי, וְנִטְר גְּרַמְיָהּ, וְלֹא חַיִּישׁ אֵלָּא לִיקְרָא דְּמַרְיָהּ. כְּמָה אָגַר טַב זַמִּין לְמֵאֵן דְּלַעֲזָן בְּאוֹרְיָתָא.

חֲלוּפֵי גֵרְמָאוֹת

ג) (ישעיה מט) ב"ב קלו ז"ח תרומה א אחרי צה. ס נ"א ומנחת (ווינציא). ע נ"א ל"ג לחם (ווינציא).
ד) (משלי כג) לעיל תקנ"ג. ה) (ויקרא יא) ב"ב שכו.

מסורת הזהר

מאמר

המדה של העונשים שורה עליו. וכל אותו המאכל שלה. נקרא לחם רע עין.

תקנ"ד דְּהֵכִי אָמַר רַב וְכוּ': שֶׁכַּךְ אָמַר רַב הַמְנוּנָא הִזְקֵן, שְׁתֵּי מִדּוֹת עוֹמְדוֹת עַל שִׁלְחָנוֹ שֶׁל אָדָם, אַחַת, מִדַּת הַטּוֹב, וְאַחַת, מִדַּת הָרַע. כְּשֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ יָדָיו וּמְבָרֵךְ, מִדַּת הַטּוֹב אוֹמֶרֶת, זֶהוּ שִׁלְחָנוֹ שֶׁל הַקַּב"ה, וְנוֹתַנֵּת יָדֶיהָ עַל רֵאשׁוֹ, וְאוֹמֶרֶת לוֹ, עֲבָדִי אֶתָּה. עֲבָדוּ שֶׁל הַמְקוֹם אֶתָּה. כש"א, וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

תקנ"ה וּכְשָׂאִין אָדָם מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְכוּ': וּכְשֶׁהָאָדָם אֵינּוּ מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו, וְאוֹכֵל. מִדַּת הָרַע אוֹמֶרֶת זֶה שְׁלִי הוּא. מִיֵּד שׁוֹרָה עָלָיו וּמְטַמְּאָה אוֹתוֹ. וּמֵאֲכָלוֹ נִקְרָא, לַחֵם רַע עַיִן.

תקנ"ו עוֹבְדָא הוּא בְּבָבֶל וְכוּ': מַעֲשֵׂה הִיָּה בְּבָבֶל, בְּאֵדָם שֶׁהוֹמִין עֵנִי אַחַד לְאוֹכֵל (דפויי דף פ"ז ט"א)

הסולם

עשרה דברים לפני ברכת המזון

אצלו. ראה העני אותו, שאינו נוטל ידיו ואוכל. קם אותו העני מן השלחן, והלך לו. קרא בעל הבית, ואמר לו, שב במקומך ואכול. **תקנ"ז** א"ל ח"ו דְּאָכִיל וְכוּ': א"ל העני, חס ושלום, שאני אוכל עמך. כי עליך כתוב, אל תלחם את לחם רע עין וגו'. ולא עוד אלא שמאכלך טמא. וכתוב, ולא תטמאו בהם, ונטמתם בם. שכל מי ששורה עליו רוח רע עין, מקבל טומאה סתומה, שאין לה פתחון כלל. בא המעשה לפני החכמים. ונתנו לו לאותו עני, מאה זווי.

תקנ"ח בְּכַה ר' חַגִּי וְכוּ': בְּכַה ר"ח וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁרִיכֶם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת, וּמָה הָעֵנִי, שֶׁהִיא רַעֵב, וּמַעוֹי עֲצוּרִים, וְשִׁמְרָת עֲצוּמוֹ, וְלֹא דָאָג אֵלָּא לְכַבּוֹד אִדּוּנּוֹ, כְּמָה שֶׁכָּר טוֹב מוֹכֵן לְמִי שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה. תליתאה

זהר **מדרש רות** **חדש** **קבה**
תקנט תליתאה, לנטלא זמינא בשמאלא. בגין זימינא אית ליה שבחא על שמאלא בכלא, ואצטריך לנטלא זמינא בשמאלא, ולשמשא ליה. דהא זמינא דבר נש, פגוונא עילאה, למיהוי ליה שבחא על שמאלא.
תקס דאורייתא בזמינא אתיהיבית. דכתיב, "מימינו אש דת למו. וכתוב, "זמין ה' רוממה זמין ה' עושה חיל. ועל דא, פאשר ירים משה ידו וגבר ישראל.

תקסא לקדשא ידיו, אצטריך שמאלא לקדשא זמינא. כהן שעולה לדוכן, ממי נוטל ידיו, הוי אומר מלוי, דאיהו מסטר שמאלא, דאיהו משמש לכהן העולה לדוכן, למיהוי זמינא פדקא זאות, ולא תקדשא מגו שמאלא. אוף הינ הקא, זמינא לא בעי לא תקדשא אלא מגו שמאלא.

תקסב תו, אצטריך לנטלא כל פרקין דיד. ארבעה סרי פרקין אינון, דאיקרון י"ד, ודא איהו פי יד על פס י"ה, פמא דאוקמיה רב המנונא סבא, פאתונון דאלפא ביתא, גישא וסיפא, דאקרי א"ת ב"ש. וכל אינון י"ד פרקין,

חלופי גרסאות

פ נ"א ליג דכתיב מימינו אש דת למו (וויניא).

מסורת הזהר

(1) (דברים לג) ויצא ו בחג צ"ה. (2) (תהלים קיח) ויחי קבב ז"ח תשא קט.

הסולם

עשרה דברים לפני כרכת המזון

תקסב תו אצטריך לנטלא וכו': עוד, צריכים ליטול כל פרקי היד. י"ד פרקים הם הנקראים יד. כי בכל אצבע ג' פרקים, חוץ מאצבע אגודל, שבה ב' פרקים, וד"פ ג' הם י"ב, ועם ב' שבאגודל, הם י"ד. וזהו, כי יד על כס יה. כמו שהעמידו רב המנונא הזקן, באותיות האלפא ביתא בצירוף ראש וסוף, הנקרא א"ת ב"ש וכו'. שראש הא"ב שהוא א' מתחבר עם סוף הא"ב שהוא ת'. וכן ב' שהיא השניה מראש הא"ב עם הש' שהיא השניה מסוף הא"ב. וכו' עד"ו ג"ד ד"ק ה"צ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ג י"ם כ"ל. וכל אלו י"ד פרקים, שבסוד הא"ב, הם מן ה' ולמעלה ונקראים י"ד פרקים דהיינו ה"צ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ג י"ם כ"ל, שהם י"ד אותיות כנגד י"ד פרקים. וי"ד משמשים לי"ד, כדי שיכללו ימין בשמאל ושמאל בימין. וע"כ נטילת ידים היא, לכלול זו בזו.

פירוש, הידים, ה"ס ג' קוין חג"ת. שבגדלות נעשים חב"ד. וזה סוד י"ד פרקים שבהם, י"ב ה"ס התכללות ג' קוין ומלכות זה בזה, שבכל אחד ג' קוין, שהם י"ב פרקים, ובי' פרקים כנגד שורשם י"ה. כמ"ש להלאה (באות תקט"ה). וז"ס כי י"ד על כס י"ה. כי י"ד פרקים שבג' קוין חג"ת הם נעשים י"ה. שה"ס

מאמר

תקנט תליתאה לנטלא זמינא וכו': השלישי, שהוא ליטול יד ימין בשמאל, הטעם הוא, משום שהימין יש לה יתרון על השמאל בכל. וע"כ צריכים ליטול הימין בשמאל, שהשמאל ישמש אותה. כי ימין של אדם, הוא כעין העליון, וצריכים שיהיה לו יתרון על השמאל.

תקס דאורייתא בימינא אתיהיבית וכו': כי התורה ניתנה בימין, שכתוב, מימינו אש דת למו. וכתוב ימין ה' רוממה ימין ה' עושה חיל. ועל כן, כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל.

תקסא לקדשא ידיו אצטריך וכו': כהן המקדש ידיו, צריך השמאל לקדש את הימין. כהן שעולה לדוכן, ממי נוטל ידיו. הנה אומר מלוי, שהוא מצד שמאל, שהוא משמש לכהן העולה לדוכן, שהוא ימין, כדי שיהיה הימין כראוי, שיתקדש מן השמאל. אף כאן כך, יד ימין אינה צריכה להתקדש אלא משמאל. פירוש שאע"פ שהימין הוא העיקר, שה"ס הארת החסדים, עכ"ז צריך להכלל מהארת החכמה שבשמאל. וע"כ צריך הלוי שהוא שמאל לשמש לכהן שהוא ימין, וכן היד השמאלית, צריכה ליטול את היד הימנית, כדי שהימין יכלול משמאל.

(דפו"י דף פ"ז ט"א)

קבו זהר **מדרש רות** **חדש**
 בְּרָזָא דְאַלְפָּא בֵּית־א, מְגוּ ה' וְלַעֲיָלָא, וְאִיקְרִי יָד פְּרָקִין. וְיָד פְּלַחִין לִיָּד,
 לְמִיָּהוּי כְּלָלָא דְיָמִינָא בְּשָׂמְאָלָא, וְשָׂמְאָלָא בְּיָמִינָא. וְעַל דָּא נְטִילַת יָדִים, לְאַכְלָלָא
 דָּא בְּדָא.
תקסג) רְבִיעֵיָאָה, דְּצָרִיךְ לְהַגְבִּיהַּ יָדָיו בְּשַׁעַה דְּמַכְרָךְ, לְאַחַר נְטִילָה, וּיְקַדֵּשׁ
 יָדָיו. דְּכַתִּיב, ׀ שָׂאוּ יָדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרַכּוּ אֶת ה', מֵאֵי טַעְמָא.
תקסד) בְּגִין דְּאַצְבָּעֵן אֵינּוֹן דְּיוֹקְנָא ׀ עֵילָאָה. אֲצָבָעֵן אֵינּוֹן חֲמֵשׁ, ד' אֲצָבָעֵן
 דְּאֵינּוֹן מְחוּבְּרִים בְּחָדָא, אֵית בְּהוּ תְּלַת פְּרָקִין ׀ בְּכָל חָדָא, דְּאֵינּוֹן רְזָא דְּדִיוֹקְנָא
 דְּרִתִּיקָא עֵילָאָה. יִדְהָא ׀ רִתִּיקָא קְדִישָׁא ׀ אֵיהִי אַרְבַּע, וְאֵינּוֹן תְּרִיסַר פְּרָקִין.
 וְעַל דָּא שֵׁם הַמְּפוֹרָשׁ דְּאַרְבַּע אַתְּוּוֹן, תְּרִיסַר אַתְּוּוֹן אֵיהוּ. וְדָא הוּא שֵׁם הַמְּפוֹרָשׁ
 בְּאוֹתִיוֹתָיו, אֵינּוֹן תְּרִיסַר פְּרָקִין, כָּל פְּרָק וּפְרָק אוֹת אֲקָרִי.
תקסה) אֲצָבָע יְתִירָה ׀ דְּאִתְקָרִי גּוֹדְל, דְּאֵיהוּ * חוּץ מִיָּמִינָהוּ, וְאֵית בֵּיהּ
 תְּרִין פְּרָקִין, אֵינּוֹן תְּרִין פְּרָקִין, תְּרִין אַתְּוּוֹן טְמִירִין, ׀ בְּתִרְיָן דְּרַגִּין עֵילָאִין
 טְמִירִין, שְׁבַתָּא ׀ דְּכוּלְהוּ אֵינּוֹן.
תקסו) וּמִפְתָּחָא דְּכוּלְהוּ לַעֲיָלָא, לְגַבֵּי הַהוּא דְּטְמִיר דְּלָא אַתְּגַלְיָא, וְאֵלִין

מסורת הזהר
 (ח) (תהלים קלד) ויהי חמט ויקרא רג ת"ז חמ"ט פה:
 ז"ח חוקת כ.
 צ נ"א מנסיף עלאה ה' (ווינציא). ק נ"א בכל חדא בסוגריים
 (ווינציא). ר נ"א ל"ג דהא (מונקאטש) נ"א דאיהי (ווינציא).
 ש נ"א כתינה (ווינציא). ת נ"א ל"ג איהי (מונקאטש) נ"א
 אצבעע אינהו (ווינציא). א נ"א אית וליג דאתקרי גודל (ווינציא). ב נ"א ותרין (כל הדפוסים בום ס"א). ג נ"א מנסיף
 דכלהו תריסר עלין בחושבנא ולא עלין דהא שבחא דכולהו (כל הדפוסים בשם ס"א).

מאמר **הסולם** **חלופי גרסאות**
 שה"ס חב"ד. וז"ש, י"ד פרקים אינון דאקרוין
 יד, דהיינו י"ב דהתכללות ג' קוין ומלכות
 זכ"ז, עם ב' אותיות י"ה, שהם י"ד. ודא איהו,
 כי יד ע"ב כס ית. כי י"ס אלו עולים ונעשים
 ג"ר, שהם י"ה. והצירוף דא"ת ב"ש יש בו
 ג"ר וו"ק, ד' צירופים הראשונים א"ת ב"ש
 ג"ר ד"ק, הם ג"ר, ומצירוף ה"צ ולמעלה הם
 ו"ק. וז"ש, וכ"ל אינון י"ד פרקין ברזא
 דאלפא ביתא מנו ה' ולעילא, כי י"ד
 פרקין שהם חג"ת, דהיינו ו"ק הם מצירוף
 ה"צ ולמעלה, שהם י"ד אותיות ובחינת ו"ק
 דא"ב א"ת ב"ש. אבל ד' הצירופים הראשונים
 הם בחינת ג"ר, ואין שם בחינת י"ד פרקין
 דחג"ת.
תקסג) רביעאה דצריך להגביה וכו':
 הרביעי, שהוא צריך להגביה ידיו בשעה
 שמברך אחר הנטילה, ויקדש ידיו, שכתוב,
 שאו ידיכם קדש וברכו את ה', מהו הטעם.
תקסד) בגין דאצבעע אינון וכו':
 ומשיב, משום שהאצבעות הן צורה עליונה.
 (דפו"י דף פ"ז ט"א * ט"ב)
 עשרה דברים לפני ברכת המזון
 האצבעות הן חמש, ד' אצבעות, שהן מחוברות
 יחד, יש בכל אחת מהן ג' פרקים. שה"ס
 הצורה של המרכבה העליונה. כי המרכבה
 הקדושה היא ארבעה, דהיינו חג"ת, שהם ג'
 קוין, ומלכות המקבלתם. וכל אחד מהם כולל
 מג' קוין, והם י"ב פרקים. וע"כ השם המפורש
 של ד' אותיות הו"ה, הוא י"ב אותיות, כי
 כל אות שבו, נחלקת לג' קוין, שהם ג'
 אותיות. וד"פ ג', הם י"ב אותיות. וזה הוא
 השם המפורש באותיותיו. ואלו י"ב פרקים
 שבד' האצבעות, כל פרק ופרק נקרא אות.
תקסה) אצבע יתירה דאתקרי וכו':
 אצבע יתירה הנקראת אגודל, שהיא חוץ מד'
 האצבעות, יש בו ב' פרקים, ואלו ב' פרקים
 הם ב' אותיות נסתרות בב' מדרגות עליונות
 נסתרות שה"ס י"ה, שהן שבחם של כל י"ב
 האותיות. כלומר שאלו ב' פרקים שבאגודל,
 הם ב' שורשים כנגד ב' אותיות י"ה, שה"ס
 חכמה ובינה.
תקסו) ומפתחא דכלהו לעילא וכו':
 (והמפתח)

זהר מדרש רות חדש קבו
פרקין, כולוהו זקיפין לגבי תהוא טמירא, לכתר דאתקדשי. בגין דכולהו
אתברכאן מיניה.

**תקסז) והשתא פיון דאתקדשי, אצבען דאצטריף לזקפא לון לעילא,
לאתערא אינון פרקין עילאין קדישין. ועל דא, ה' אצבען וי"ד פרקין דאית
בהון, הרי י"ט. וב' פרקין עילאין, הרי כ"א בזרוע זמין, פנגד אהיה שחשבונו
כ"א. וכן ביד שמאל כ"א, פנגד אהיה שחשבונו כ"א. וע"ד אהיה אשר אהיה.**

**תקסח) ורזא, אהיה רא"ש אהיה. אשר הפכו רא"ש. ועל דא אמר,
ראשיכם שבטיכם. ראשיכם, זרוע זמין. שבטיכם, זרוע ושמאל.
תקסט) חמישאה, דצריך לברכא בכונה, כמה דאמרן. בגין לאתערא**

חלופי גרסאות

ד נ"א ליג אצטריך (ווינציא), ה נ"א מוסף קדישין
דאתמרו (ווינציא), 1 נ"א ישראל (ווינציא והוא ט"ס).

מסורת הזהר

(10 דברים כט) יתרו שטו ת"ז בהקדמה יד.

עשרה דברים לפני ברכת המזון

הסד עלתה ונעשתה חכמה, הנקראת אהיה
הא', ע"כ מרומז בו החשבון של אהיה, שהוא
כ"א. וכן ביד שמאל כ"א וכו' כיון שיד
שמאל שהיא גבורה עלתה ונעשתה בינה,
שהיא אהיה הב' ע"כ מרומז גם בו חשבון
כ"א. וזה שמסיים, וע"ד אהיה אשר אהיה,
שע"כ נעשים הידים, סוד ג' שמות אהיה אשר
אהיה, כמבואר.

תקסח) ורזא אהיה ראש אהיה וכו':
והסוד הוא, אהיה ראש אהיה. כי אשר הפכו
ראש. ועל זה אמר, ראשיכם שבטיכם.
ראשיכם זרוע זמין. שבטיכם, זרוע שמאל.

פירוש. כבר ידעת שאהיה אשר אהיה,
ה"ס חכמה בינה דעת, וה"ס ג' קוין, שהרעת
הנק' אשר, מיתדת ב' אהיה, שהם תו"ב,
זה בזה, שהחכמה כלולה מחכמה ובינה וכן
הבינה כלולה מתו"ב. ועם כל זה, הדעת מכריעה
ונתנת השליטה לקו זמין שהוא חכמה. וז"ש,
אהיה ראש אהיה, אשר הפכו ראש, שהקו
האמצעי הנקרא אשר, אם תהפכו הוא ראש.
להורות שהוא מכריע ונותן השליטה אל אהיה
הא' שהוא הראש אל אהיה הב'. וע"ד אמר
ראשיכם שבטיכם, ראשיכם זרוע זמין,
דהיינו אהיה הא', שנקרא ראש. שבטיכם,
זרוע שמאל, שהוא אהיה הב'.

תקסט) חמישאה דצריך לברכא וכו':
החמישי, שהוא שצריך לברך בכונה, כמו
שאמרנו. הטעם הוא, כדי לעורר ברכות
מלמעלה, בצורות האצבעות (כנ"ל אות תקסט).
הששי

מאמר

והמפתח של כולם, שכולם מקבלים ממנו, הוא
למעלה ב"ה, באותו המכוסה שלא נתגלה,
שהוא סוד הדעת המיוחדת תו"ב שהם י"ה,
ונקרא מפתח, משום שהוא הקו האמצעי הפותח
הארתם של ימין ושמאל, שהם תו"ב. ואלו י"ד
פרקים שבאצבעות כולם זקופים לקבל מאותו
הנסתר שה"ס דעת, לאחר שנתקדשו. משום
שכולם מתברכים ממנו.

תקסז) והשתא כיון דאתקדשי וכו':
ועתה, אחר נטילת ידים, כיון שנתקדשו, דהיינו
הידים שהם חג"ת עלו ל"ה ונעשו חב"ד
כנ"ל. צריכים לזקוף את האצבעות למעלה,
בכונה לעורר הפרקים העליונים הקדושים,
שה"ס י"ה, שהם השורשים ד"ד פרקים. וע"כ
ה' האצבעות עם י"ד הפרקים שבהם, הם י"ט.
וב' הפרקים העליונים, שה"ס י"ה, הרי כ"א
בזרוע זמין, כנגד אהיה שחשבונו כ"א. וכן
ביד שמאל יש כ"א, כנגד אהיה שחשבונו כ"א.
וע"כ הם אהיה אשר אהיה.

פירוש, שע"י נטילת ידים בכונה, עולים
הידים שהם חג"ת, ל"ה, ונעשים חב"ד. שז"ס
שאו ידיכם קודש. וחב"ד נקראים בג' שמות,
אהיה אשר אהיה. כי השם אהיה הא' הוא
חכמה, אהיה הב' הוא בינה. ואשר, הוא הדעת
המיתדת ב' הקוין חכמה ובינה. וז"ש וע"ד דא,
דהיינו כיון שהידים נתקדשו ונעשו חב"ד,
ה' אצבען וי"ד פרקין וכו' וב' פרקין
עילאין הרי כ"א בזרוע זמין כנגד אהיה
שחשבונו כ"א, שכיון שזרוע זמין שהיא
(דפו"י דף פ"ז ט"ב)

קבה זהר **מדרש רות** **חדש**
ברכאן לעילא, בדיוקנא דאצבען. שתינתא, למיהב מההוא מיכלא למסכנא,
דדא איהו דקא זאות. ומצנה מן המוכחר, למיהב מההוא מיכלא דאיהו אכיל,
מפל שופרי דאיהו תאיב. דקא הקב"ה יאתהני מההיא מזונא דאיהו זיב
" למסכנא, בגין דההוא מיכלא דאיהו זיב, עבדא נייחא לנפשא דהאי מסכנא,
ותדי ליה.

תקע שביעאה, לברכא ברפת המוציא על נהמא. דהכי אמר רב המנונא
סבא, ז' ארצות גינהו, וכולהו מדורין לתתא. ומכלהו לא אתרעי הקב"ה, אלא
בתבל דא. ובכולהו לא הוה מאינן שבעה מינין, אלא בתבל דא.

תקעא ובכלהו זיב הקב"ה פל עשפין, וכל יבולי ארעא, ביד ממנן,
בר מאלין שבעת המינין, נהמא דמיכלא דבני נשא. ובגיני פך אצטריף לדקדק
בה' דהמוציא, דקא נהמא בידיה אתמסר, ולא בידי דממנן. ואיהו דאפיק ליה,
ולא אתרא. ועל דא המוציא, ולא מוציא.

תקעב תמינאה, דלא זיא גרגרן ובלען, אלא כמאן דאכיל קמי מלכא.
דברכתא לא שרייא במעוי דההוא דאשתכח בלען, אלא בההוא דלא אשתכח
בלען. ובלען איהו כעשו, דכתיב, הלעיטני נא מן האדם האדם הזה, אורח
הלעטה. מ"ט. בגין דתוייא בישא שריא במעוי, ולא ישבע. ולא עוד, אלא
דאיגרי רשע. דכתיב, ובטן רשעים תחסר. בג"ד בעי למיכל בנחת על
פתוריה, כמאן דיתיב קמי מלכא.

מסורת הזהר (בראשית כה) תולדות סב. כ (משלי יג) וירא שית. ז' נ"א ל"ג אתהני (ווינציא). ח נ"א ל"ג למסכנא (ווינציא). ט נ"א ל"ג ובכלהו (ווינציא). י נ"א כפסן (ווינציא).

מאמר **הסולם** **עשרה דברים לפני ברכת המזון**
הששי, שהוא לתת ממאכלו לעני. הטעם הוא, כי זה הוא כראוי להיות. ומצוה מן המובחר הוא, לתת מאותו המאכל שהוא עצמו אוכל, וממיטב המאכלים שמתאוה להם. משום שהקב"ה נהנה מאותו המזון שנותן לעני, כי אותו המאכל שהוא נותן, עושה נחת רוח לנפש העני, ומשמח אותו.
תקע שביעאה לברכא ברכת וכו': השביעי הוא, לברך ברכת המוציא על הלחם. שכך אמר רב המנונא הזקן, ז' ארצות הן, וכולן הן מדורים למטה. ומכולן לא רצה הקב"ה אלא בתבל, שהיא הארץ העליונה מז' הארצות. ובכולן אין משבעת המינים, אלא בתבל הזו.
תקעא ובכלהו זיב הקב"ה וכו': ובכולם נתן הקב"ה כל העשבים וכל יבולי הארץ ביד ממנונים, חוץ משבעת המינים האלו, (דפו"י דף פ"ז ט"ב)

תשיעאה

זהר מדרש רות חדש קבמ
תקעג) תשיעאה, למיהוי על פתוריה דברי תורה. דהא תנינן, שולחן דלית ביה דברי תורה, הרי הוא כמאן דאכל מזבחי מתים, דא ע"ז. דכתיב, **כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום.** עבודה זרה איקרי קיא צואה.
תקעד) בגין דהקב"ה פליג חולקין בכל יומא ובכל ליליא, מזונין לעלמא, לעילאי ולתתאי. בליליא, לאינון מלאכין דממנן על דוכתייהו, ושלטי בליליא, אכלי בליליא, כד"א, **ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתהו וחק לנערותיה.**
תקעה) ביממא, לאינון מלאכין דממנין על דוכתייהו, ושלטי ביממא, פליג לון הקב"ה מזונא ביממא. פיון דפליג לון, לבתרייהו, **פליג לכל בני עלמא דא.**

תקעז) פל אינון מלאכין דלעילא, בעוד דאכלי מזונייהו, כולהו משבחין ומודין ומנשאין למאריהון, ולבתר אוף הכי. פגוונא דא ישראל לתתא, אצטרף להון פהאי גוונא ממש, למיהוי חברים בהדייהו.
תקעז) עשיראה, מים אחרונים, דאינון חובה, לאעברא זוהמא בישא מיניה, ולמיהב חולקא לסטרא בישא מההוא זוהמא דעל ידוי. בגין דלא ישתכח מקטרגא לגביה.

תקעה) דתנינן, מדה טובה נטלה ההוא רעותא וכוונה * דנט"י, והמוציא וברכת הנהנין, וברכת מזונא. מדה רעה, נטלה ההוא זוהמא דידים במים אחרונים, ובדא יתפרש **מיניה, ובדא נטיל חולקיה.**

מסורת הזהר (ישעיה כח) תרומה תקה אמר רעט. (מ) (משלי לא) (7) כ"א מוסף פליג מזוני (מונקאטש). ל נ"א לאתעברא (ווינציא). ח נ"א מוסף מניה ולא מקטרגא עליה (כל הדפוטים בשם ס"א).

מאמר **הסולם** עשרה דברים לפני ברכת המזון
תקעג) תשיעאה למיהוי על וכו': התשיעי שהוא שיהיו על שלחנו דברי תורה, הטעם הוא. כי למדנו, שלחן שאין בו דברי תורה, הרי הוא כמי שאוכל מזבחי מתים, שהם עבודה זרה. שכתוב, כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום. ע"ז נקראת קיא צואה.
תקעד) בגין דהקב"ה פליג וכו': כי הקב"ה מחלק חלקים בכל יום ובכל לילה, דהיינו מזון לעולם, לעליונים ולתחתונים. בלילה לאלו המלאכים הממונים על מקומם, ושולטים בלילה, שהם אוכלים בלילה. כש"א, ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתהו וחוק לנערותיה.
תקעה) ביממא לאינון מלאכין וכו': ביום, למלאכים האלו הממונים על מקומם ושולטים ביום, הקב"ה מחלק להם מזון ביום. (דפו"י דף פ"ז ט"ב * ט"א)

חלופי גרסאות
 כ נ"א מוסף פליג מזוני (מונקאטש). ל נ"א לאתעברא (ווינציא). ח נ"א מוסף מניה ולא מקטרגא עליה (כל הדפוטים בשם ס"א).

קל זהר מדרש רות חדש
תקעט) ועל דא כתיב, ויאכל בעז וישת וייטב לבו, דכריך על מזוניה,
 ומדי למהוא אתר דאקרי לב, שהוא לב דבעי לפא ורעוּתא דאיניש.
תקפ) ומים אחרונים חובה, וקביל לון שהוא דאקרי חובה, וקאינון מים
 נייחא דעפיה. בגין דתריין דריגין אלין, חד איקרי זכות, ומד איקרי חובה. וכל
 מלין דדא פתחין לזכות, וכל מלין דדא פתחין לחובה, ונאָתדנו לחובה. ועל
 דא, מים אחרונים אינון חולקין דחובה, דאתהני מהאי. ורנא שפיר.

מאמר כוס של ברכה וברכת הזימון

תקפא) כוס של ברכה צריך י דברים, כמה דאתערו בהו רבנן. ברכת
 המזון בג', צריך כוס. שלא בג', אין צריך כוס. מ"ט, דכוס של ברכה, אינו
 מתברך אלא בג', ומג' ולמעלה. הא פחות מג', לא.

תקפב) בג', אמרו רבנן, דהוא אומר נברך שאכלנו משלו. הכא לא
 אמרי למאן מברך, אע"ג דג' אינון, לא אומר נברך למי שאכלנו משלו, או
 לשם, ולא אמרי אלא נברך שאכלנו, ולא אמרי למאן.

תקפג) והכא איתערו רבנן, דהאי כוס של ברכה קיימא קמיה, ועינוי
 מסתקלין ביה. ורנא תמיד עיני ה' אלקיך בה. ומהוא כוס של ברכה, נטל
 ברכן ומזוני מגו ג' אֶבְהֶן. ומההוא מזונא דאיהו נטל אַנן אַכְלִי.

מסורת זוהר (רות ג) לעיל תקלא להלן תקצו תקצח. (דברים יא) 1 נ"א ואתער (מונקאטש). 2 נ"א אמרין (ווינציא). 3 נ"א
 אמרין (ווינציא). 4 נ"א אמרין (ווינציא). 5 נ"א אמרין (ווינציא). 6 נ"א אמרין (ווינציא). 7 נ"א אמרין (ווינציא). 8 נ"א אמרין (ווינציא). 9 נ"א אמרין (ווינציא). 10 נ"א אמרין (ווינציא). 11 נ"א אמרין (ווינציא). 12 נ"א אמרין (ווינציא). 13 נ"א אמרין (ווינציא). 14 נ"א אמרין (ווינציא). 15 נ"א אמרין (ווינציא). 16 נ"א אמרין (ווינציא). 17 נ"א אמרין (ווינציא). 18 נ"א אמרין (ווינציא). 19 נ"א אמרין (ווינציא). 20 נ"א אמרין (ווינציא). 21 נ"א אמרין (ווינציא). 22 נ"א אמרין (ווינציא). 23 נ"א אמרין (ווינציא). 24 נ"א אמרין (ווינציא). 25 נ"א אמרין (ווינציא). 26 נ"א אמרין (ווינציא). 27 נ"א אמרין (ווינציא). 28 נ"א אמרין (ווינציא). 29 נ"א אמרין (ווינציא). 30 נ"א אמרין (ווינציא). 31 נ"א אמרין (ווינציא). 32 נ"א אמרין (ווינציא). 33 נ"א אמרין (ווינציא). 34 נ"א אמרין (ווינציא). 35 נ"א אמרין (ווינציא). 36 נ"א אמרין (ווינציא). 37 נ"א אמרין (ווינציא). 38 נ"א אמרין (ווינציא). 39 נ"א אמרין (ווינציא). 40 נ"א אמרין (ווינציא). 41 נ"א אמרין (ווינציא). 42 נ"א אמרין (ווינציא). 43 נ"א אמרין (ווינציא). 44 נ"א אמרין (ווינציא). 45 נ"א אמרין (ווינציא). 46 נ"א אמרין (ווינציא). 47 נ"א אמרין (ווינציא). 48 נ"א אמרין (ווינציא). 49 נ"א אמרין (ווינציא). 50 נ"א אמרין (ווינציא). 51 נ"א אמרין (ווינציא). 52 נ"א אמרין (ווינציא). 53 נ"א אמרין (ווינציא). 54 נ"א אמרין (ווינציא). 55 נ"א אמרין (ווינציא). 56 נ"א אמרין (ווינציא). 57 נ"א אמרין (ווינציא). 58 נ"א אמרין (ווינציא). 59 נ"א אמרין (ווינציא). 60 נ"א אמרין (ווינציא). 61 נ"א אמרין (ווינציא). 62 נ"א אמרין (ווינציא). 63 נ"א אמרין (ווינציא). 64 נ"א אמרין (ווינציא). 65 נ"א אמרין (ווינציא). 66 נ"א אמרין (ווינציא). 67 נ"א אמרין (ווינציא). 68 נ"א אמרין (ווינציא). 69 נ"א אמרין (ווינציא). 70 נ"א אמרין (ווינציא). 71 נ"א אמרין (ווינציא). 72 נ"א אמרין (ווינציא). 73 נ"א אמרין (ווינציא). 74 נ"א אמרין (ווינציא). 75 נ"א אמרין (ווינציא). 76 נ"א אמרין (ווינציא). 77 נ"א אמרין (ווינציא). 78 נ"א אמרין (ווינציא). 79 נ"א אמרין (ווינציא). 80 נ"א אמרין (ווינציא). 81 נ"א אמרין (ווינציא). 82 נ"א אמרין (ווינציא). 83 נ"א אמרין (ווינציא). 84 נ"א אמרין (ווינציא). 85 נ"א אמרין (ווינציא). 86 נ"א אמרין (ווינציא). 87 נ"א אמרין (ווינציא). 88 נ"א אמרין (ווינציא). 89 נ"א אמרין (ווינציא). 90 נ"א אמרין (ווינציא). 91 נ"א אמרין (ווינציא). 92 נ"א אמרין (ווינציא). 93 נ"א אמרין (ווינציא). 94 נ"א אמרין (ווינציא). 95 נ"א אמרין (ווינציא). 96 נ"א אמרין (ווינציא). 97 נ"א אמרין (ווינציא). 98 נ"א אמרין (ווינציא). 99 נ"א אמרין (ווינציא). 100 נ"א אמרין (ווינציא).

מאמר ב'
 מן האדם את הרצון והכוונה של ברכת נטילת ידים והמוציא וברכת הנהנין וברכת המזון. מדה רעה, דהיינו הצד האחר, מקבלת מן האדם אותה זוהמת ידים שבמים אחרונים, ובוה יפרד ממנו, מפני שבוה מקבל חלקו.
תקעט) ועל דא כתיב וכו': ועל זה כתוב, ויאכל בעז וישת וייטב לבו. דהיינו שברך על מזוננו, ושימח לאותו מקום שנקרא לב, דהיינו המלכות. הלב ההוא, צריך את הלב והרצון של האדם.
תקפ) ומים אחרונים חובה, פירושו שאותו שנקרא חובה, דהיינו הצד האחר, מקבל אותם, ובמים האלו נחה דעתו. כי ב' מדרגות הן, אחת נקראת זכות, ואחת נקראת חובה. וכל הדברים של מדרגת הזכות, פותחים אותם לזכות. וכל הדברים של זו, חובה, פותחים אותם לחובה ונדונים לחובה. וע"כ מים אחרונים הם חלקה של חובה, שהיא נהנית מזה. ויפה הוא הסוד.
 (דפרי"י דף פ"ז ט"ג)

הסולם
 כוס של ברכה וברכת הזימון
תקפא) כוס של ברכה וכו': כוס של ברכה צריך עשרה דברים, כמו שהעירו החכמים. ברכת המזון, בג' שאכלו, צריכה כוס. שלא בג', אינה צריכה כוס. מהו הטעם. הוא דכוס של ברכה, רומזת על המלכות, שאינה מתברכת אלא בג', שהם חג"ת דז"א, ומג' ולמעלה, דהיינו חג"ת נה"י, אבל בפחות מג' אינה מקבלת.
תקפב) בג' אמרו רבנן וכו': בג' שאכלו אמרו חכמים שהוא אומר נברך שאכלנו משלו. כאן אין אמרים למי מברך, ואע"פ שהם ג' אינו אומר נברך למי שאכלנו משלו, או לשם, ואינו אומר אלא נברך שאכלנו. ואינו אומר למי.
תקפג) והכא אתערו רבנן וכו': וכאן העירו החכמים, שכוס של ברכה זו, שהיא המלכות, עומדת לפניו, ועינוי מסתכלות בה. והסוד, תמיד עיני ה' אלקיך בה. הנאמר על המלכות. וכוס של הברכה ההיא, מקבלת ברכות

זהר מדרש רות חדש קלא
תקפד ועל דא מסתכלין ביה, ואמרי נבר"ך שאכלנו משלו, נסכי"ם
 "דעתנו לברכא, בגין דאכלנו משלו, מההוא מזונא דאיהו נטיל למינן עלמא.
תקפה ואינון ענין ואמריין לגבי "עלמא עילאה, ברוך שאכלנו משלו
 ובטובו חיינו. והשתא רשימו ואמרי דרנא ידיע, דכל מזונא מיניה נפקא, ואמרי
 ברוך. מאן ברוך, ההוא מלך שהשלום שלו, מלך עילאה, דכל ברכאן מיניה
 נפקו. והא ברוך מנא לן. דכתיב, "והמלך שלמה ברוך, מלך שהשלום שלו.
תקפו ועל דא, אינון אמרי רשימא דדוקתא, מה דאיהו לא אמר. מ"ט,
 בגין דהאי עלמא עילאה שהיא בינה, אריק ברכאן בקדמימא לתרין פרוכין
 דתחותה, ואינון ימינא ושמאלא, תסד וגבורה. ועל דא אתרשימו אינון תרין,
 למיעבד רשימא דההוא דרנא עילאה. וההוא דמברך דאיהו באמצעימא, נטיל
 כולא מבין תרין סטריין, ואיהו מברך מפאן ולהלאה, וארשימ דדוקתא ודרנא,
 וכדין "מתבסמין פחדא בשלמא רבה, י"ב שבטין דלעילא.

חלופי גרסאות

צ נ"א דעתא לברכה (ווינצ'א). ק נ"א ליג עלמא (ווינצ'א).
 ר נ"א וההוא (ווינצ'א) נ"א מוסיף כיון דאינון אסתכמו
 כחרא ההוא (מונקאטש). ט נ"א מסתכמין (ווינצ'א).

מסורת הזהר

(ט) (מ"א ב) לעיל תקט.

הסולם

כוס של ברכה וברכת הוימון

שהוא בינה, משפיע ברכות תחילה לב' הכרוכים
 שמתחתיה, שהם ימין ושמאל, חסד וגבורה
 דז"א. וע"כ נרשמו תחילה אלו שני המסובים,
 שהם בחינת חסד וגבורה, לרשום רשימת
 מדרגה עליונה, שהוא ז"א, דהיינו שיאמרו
ברוך שהוא ז"א. ואח"כ אותו המברך, שהוא
 באמצע, שהוא כנגד ת"ת, שהוא הקו האמצעי,
 לוקח הכל מבין ב' הצדדים, שהם חסד
 וגבורה, וגם, האמצעי, מברך מכאן ולהלאה,
 דהיינו שעונה להם ברוך שאכלנו משלו ובטובו
 חיינו, ומרשום המקום והמדרגה. שהברכות
 יוצאות משם, דהיינו שאומד ברוך, ואז
 מתבשמים יחד בשלום רב, י"ב שבטים
 שלמעלה.

פירוש. ששלשה שאכלו, הם רומזים על
 ג' הקוין העליונים, חג"ת דז"א, המברכים
 את המלכות. וז"ס, ששלשה שאכלו מתויבים
 לברך על הכוס. כי הכוס רומזת למלכות.
 ומעוררים בברכת הזמן שג' קוין דז"א
 ישפיעו אל המלכות. והמברך על הכוס, הוא
 כנגד הקו האמצעי, הכולל בתוכו כל ג' הקוין.
 וב' המסובים העונים לו, הם כנגד ב' קוין
 ימין ושמאל.

ושואל, למה המברך שהוא הקו האמצעי
 אינו

מאמר

ברכות ומזון מג' האבות, שהם חג"ת דז"א,
 ומאותו מזון שהכוס, שהיא המלכות מקבלת
 אנו אוכלים.

תקפד ועל דא מסתכלין וכו': ועל כן
 אנו מסתכלים בכוס, ואומרים נברך שאכלנו
 משלו, שפירוש, נסכים בדעתנו לברך משום
 שאכלנו משלו, ממלכות שה"ס הכוס. דהיינו
 מאותו מזון, שהמלכות לוקחת לזון העולם.
 וע"כ א"צ להזכיר בפה למי מברכים, כי די
 בהסתכלות בכוס.

תקפה ואינון ענין ואמריין וכו': והם
 עונים ואומרים, לעולם העליון, שהוא ז"א,
 ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו. ועתה
 רשמים ואומרים מדרגה ידועה, שכל המזון
 יוצא ממנה, והיינו שאומרים ברוך. מי הוא,
 ברוך. היינו המלך שהשלום שלו, שהוא מלך
 עליון, דהיינו ז"א, שכל הברכות יוצאות ממנו.
 ומאין לנו שברוך הוא ז"א. כי כתוב, והמלך
 שלמה ברוך, דהיינו מלך שהשלום שלו, שהוא
 ז"א, הוא ברוך.

תקפו ועל דא אינון וכו': וע"כ אומרים
 ב' המסובים רשימת המקום, שהברכות יוצאות
 משם, דהיינו ברוך, מה שהמברך לא אמר.
 מהו הטעם. הוא משום שהעולם העליון הזה,
 (דפוי"ך דף פ"ז ט"ג)

קלב **זהר** **מדרש רות** **חדש**

תקפז) ובטובו חיינו, ולא מטובו. דון בטוב ההוא עלמא תתאה, דנפיק ממדת הטוב עצמה, דאתקריאת טובו. כד"א, * ופחדו אל ה' ואל טובו, אל ה' דא עלמא תתאה. ואל טובו, דא אילנא דחיי. * ונתרו אל טוב ה', דעל דו איתנו ואתנהירו כל עלמין.

תקפח) בעשרה, דהא כלא בהספמה תדא, מרישא עילאה ועד סופא דכל דרגין, שהא דמברך, אמר וארשים, נברך לאלהינו.

תקפט) וכן מתמן ולהלאה, כיון דמברך ברפת הון על מזונא דנפיק מגו עלמא עילאה, דאיהו מקור דכלא, אהדר לכתר, ואמר * על ארץ חמדה, וזא דעלמא תתאה. מ"ט, בגין דכל ברקאן אצטריך בקדמיתא לגבי עלמא עילאה, דאיהו מקור דכולא, ולכתר לגבי עלמא תתאה קדישא.

תקצ) כגוונא דא * קדיש, יתגדל ויתקדש שמייה רבא, שהא שם רבא

מסורת הזהר **חלוסי גרסאות**

(9) (הושע ג) נח רצא לך שח פקודי רלג. ז) (ירמיה לא) ת נ"א ונפק (מונקאטש). א נ"א מוסיף קריש דהא גדולה בקדמיתא לגבי עלמא עילאה ולבתר קרושה לגבי (נ"א ל"ג לגבי מונקאטש ונ"א לגבי קרושה ווינציא) עלמא תתאה קדישא (כל הדפוסיס ומונקאטש בסוגריים וכתב אד"ג).

מאמר **הסולם** **כוס של ברכה וברכת הויטון**

אינו מזכיר המלה **ברוך**, המרמז על מקום הברכות שהוא ז"א, אלא שאומר, נברך שאכלנו משלו. וב' המסובים עונים לו **ברוך** שאכלנו וכו', ומזכירים את מקום הברכות שהוא ז"א. ומשיב. שג' קוין דז"א מקבלים שפעם מן הבינה. והבינה נותנת בעיקר לב' קוין ימין ושמאל דז"א, והקו האמצעי מקבל הברכות מימין ושמאל. ולפיכך אין המברך מזכיר תחילה המלה **ברוך**, עד שב' המסובים, שהם כנגד ימין ושמאל דז"א אומרים המלך **ברוך**, שהם כנגד ימין ושמאל המקבלים הברכות דז"א מבינה. ואח"כ גם הקו האמצעי מקבל הברכות דז"א מימין ושמאל, ויכול גם הוא לומר **ברוך**, וע"כ עונה להם אח"כ גם הוא, **ברוך** שאכלנו משלו וכו'. וכיון שגם המברך אמר **ברוך**, והמשיכו שלשתם את הברכות ממקום הברכות, שהוא ז"א, אל המלכות, ואז נכללים כולם, דהיינו השלשה שאכלו, שהם סוד ג' קוין, עם הכוס, שהוא מלכות, זה בזה, ואז יש בכל אחד מאלו הד' ג' קוין, וד"פ ג' הם י"ב, וה"ס שורש י"ב שבטים אשר במלכות. וז"ש, וכדון מתבסמין כחדא בשלמא רבא, י"ב שבטין דעילא, שג' קוין שה"ס המסובין, עם הכוס, שה"ס המלכות נכללים זה מזה, ויוצאים ג' קוין בכל אחד ואחד מאלו הד', והם י"ב שבטים שלמעלה, שבמלכות.

תקפז) ובטובו חיינו ולא מטובו וכו': ואומר, אותו העולם התחתון, שהוא מלכות, היוצא ממדת הטוב עצמה, הנקראת טובו. כמש"א ופחדו אל ה' ואל טובו. א"ל ה', זהו העולם התחתון, שהוא מלכות. וא"ל טובו, זהו עץ החיים, שהוא ז"א. ונהרו אל טוב ה', כי על ידו, דז"א, נזונים ומאירים כל העולמות.

תקפח) בעשרה, דהא כלא וכו': בעשרה שאכלו ביחד, שהם כנגד עשר ספירות, נמצא כי כולם הם בהסכמה אחת לברך, מהראש העליון, שהוא כתר, עד סוף כל המדרגות, שהוא מלכות. לפיכך אותו שמברך אומר ורושם, נברך לאלקיננו.

תקפט) וכן מתמן ולהלאה וכו': וכן משם ולהלאה. כיון שמברך ברכת הון, על המזון היוצא מהעולם העליון, דהיינו ז"א, שהוא מקור הכל, חוזר אחר כך, ואמר, על ארץ חמדה, שה"ס העולם התחתון, שהוא מלכות. מה הטעם. הוא, משום שכל הברכות צריכות להיות בתחילה אל העולם העליון, ז"א, שהוא מקור הכל, ואח"כ לעולם התחתון הקרוש, שהוא המלכות.

תקצ) כגוונא דא קדיש וכו': כעין זה הוא בקדיש, שיתגדל ויתקדש שמייה רבא, הוא השם

זהר מדרש רות חדש קלג
 עילאה על כולא, מקורא דחיי, דמיניה נפקין כל ברכאן וכל קדושין, ודא עלמא דאתי. ולבתר משיכו מניה, בעלמא די ברא כרעותיה, עלמא תתאה. בגוונא דא כל ברכאן, חוץ מתפלה בברכות שאדם שותה בהם, דקא מתחיל מתתא לעילא.
תקצא ברפת הארץ, דא עלמא תתאה, דאתפלל ברוזא דברית ותורה. ברית, דא אילנא דחיי. ותורה, עמודא דאמצעיטא. חיים ומזון, דנפקי מעלמא דאתי, למיזן בהו עלמא תתאה.
תקצב נשים ועבדים וקטנים תייבין בברפת המזון. אבל הם אינן מברכין, דהא תנינן, אוי לו לאדם שאשתו ובניו מברכין לו.
תקצג ואמר רבי אבא, נשים חייבות במקרא מגילה, אבל הם אינן קוראות לאחרים. אבל חייבות לשמוע הברכה מפי המברך. כעין זה, חייבת האשה לשמוע הברכה מפי בעלה, ותייב בעלה להמתין לה על השולחן, כדי לשמוע מפי המברך.
תקצד אין שם זכר, קוראים למי שמברך להם. היו נשים הרבה, המברך עליהן, אינו מברך בשם. דתנינן, נשים אינן מצטרפות לזימון. והואיל ואינן מצטרפות לזימון, אין מברכין עליהם בשם, דעיקר ברפת המזון בזכר הוא, ולא בנקבה. אבל מחויבות לשמוע ברפת המזון. ומחויבות במקרא מגילה, לשמוע מפי הקורא.

חלופי גרמאות

ב בדפויי כתוב אמר מ"כ נ"א וז"ל אם היו כולן נשים בסעודה ואין ביניהן איש קוראים למי שמברך להן ועונות אמר. והמברך לנשים אם הוא לבדו אינו מזכיר נברך נשים אינן מצטרפות לזימון אלא מברך כמו שמברך יחיד בלא זימון דעיקר ברכת המזון בזכר ול"ג מן אין שם ער הוא ולא בנקבה. ג נ"א בשם המברך עליהם (ווינציא).

הסולם

מאמר ב' כוס של ברכה וברכת הזימון
 אבל הם אינם מברכים בשביל אחרים. כי למדנו, אוי לו לאדם שאשתו ובניו מברכים לו.
תקצג ואמר ר' אבא וכו': ואר"א, נשים חייבות במקרא מגילה, אבל הן אינן קוראות לאחרים. אבל חייבות לשמוע הברכה מפי המברך. כעין זה, חייבת האשה לשמוע הברכה מפי בעלה. ובעלה חייב לחכות לה על השולחן, כדי שתשמע מפי המברך.
תקצד אין שם זכר וכו': אם אין שם זכר, קוראים למי שמברך בשבילם. היו נשים הרבה, המברך בשבילם אינו מברך בשם. שלמדנו, נשים אינן מצטרפות לזימון, וכיון שאינן מצטרפות לזימון, אין מברכים בשבילם בשם. כי עיקר ברכת המזון הוא בזכר ולא בנקבה. אבל מחויבות לשמוע ברכת המזון. ומחויבות במקרא מגילה, לשמוע מפי הקורא.
תקצב נשים ועבדים וקטנים וכו': נשים ועבדים וקטנים חייבים בברכת המזון.
 (דפו"י דף פ"ז ט"ד)

קלד **זהר** **מדרש רות** **חדש**

תקצה) ברכת בנין ירושלים בברכת המזון, דהא אגן מברכי עד השתא למעלה, ויש לברך למטה, ולברך על בנין בית המקדש, דהא משם מזון יוצא לכל העולם. ושאר בני העולם אינן ניזונים אלא משם, מן התמצית. והכל הוא בברכה ראשונה, כלל הכל. ועד הכא ברכת הזימון.

תקצו) ומאן דמברך ברכת המזון, חדי לעילא, וחדו לתתא. ואצטרך לברך בתדוא, וברעותא דלפא, בגין למחדי מדת הטוב, דכתיב ויאכל בעו וישת וייטב לבו. דא היא מדת הטוב. דכתיב, וטוב לב משתה תמיד. אתו חכרייא ונשקו ליה, ועברו תדוה והלולא אתרא, וזמינו לכל בני דוכתא, ושוייהו רישא לכולהו.

מאמר חצות לילה

תקצו) ויבא לשכב בקצה הערמה. רבי נהוראי ורבי יהודאי אתו לטבריה, שמעו לרבי שמעון, דאמר להאי קרא, ויאכל בעו וישת כו'. וייטב לבו, אכילת חיים של מעלה, ומאינון חיי חדי לבו. וכיון דחדי ליה, מיד ויבא לשכב בקצה הערמה, אלן אבנין טבין, ומרגלין טבין עילאין, דסחרין כוסרייא קדישא. כמא דאתא אמר, בטיג ערמת חטים סוגה בשושנים.

תקצה) ומאי דכתיב, ותבא * בלט ותגל מרגלותיו ותשכב. שכיבת רגליו, ולא שכיבת לקיבליה, ולא לגביה. ויהי בחצי הלילה, מפאן דעד חצי

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**

(ק) (משלי טו) וישב רעג. (ר) (רות ג) לעיל תקלא תקעט
להלן תקצו. (ש) (שה"ש ז) ב"ב קד משפטים תקעו ויקהל
חסג פקורי תקעט פנחס שפג תק"ח צח ט"ד. (ת) (רות
ג) לעיל תקלא תקעט תקצו.

ג ה"ג דפוס ירושלם נ"א לרגליו (מנוקאטש). ד נ"א ל"ג
ויהי בחצי הלילה (ווינציא).

מאמר **הסולם**

תקצה) **ברכת בנין ירושלים וכו':**
ברכת בנין ירושלים שבברכת המזון, פירושה, כי עד עתה, אנו מברכים למעלה, בספירות העליונות, בז"א ובבינה ובמלכות כנ"ל. ויש לברך למטה בעולם הזה, ולברך על בנין בית המקדש, שמשם יוצא מזון לכל העולם, ושאר בני העולם, אינם ניזונים אלא משם, מן התמצית. והכל הוא בברכה ראשונה, שהיא כלל הכל. ועד כאן הוא ברכת הזימון.

תקצו) **ומאן דמברך ברכת וכו':** ומי שמברך ברכת המזון שמח למעלה ושמח למטה. וצריך לברך בשמחה וברצון הלב כדי לשמח את מדת הטוב, שהיא המלכות, שכתוב, ויאכל בעו וישת וייטב לבו. זו היא מדת הטוב. שכתוב וטוב לב משתה תמיד. באו החברים ונשקו אותו, לאותו בחור. ועשו שמחה וסעודה (דפו"י דף פ"ז ט"ד * דף פ"ח ט"א)

כוס של ברכה וברכת הזימון
אחרת, והזמינו לכל בני המקום, ושמו אותו ראש לכולם.

מאמר חצות לילה

תקצו) **ויבא לשכב בקצה הערמה:**
רבי נהוראי ורבי יהודאי באו לטבריה. שמעו את ר"ש שאמר המקרא הזה, ויאכל בעו וישת וגו'. בועז הוא יסוד דז"א כנ"ל, וייטב לבו, היינו אכילת חיים של מעלה, דהיינו אורות הבינה, שלבו שמח מחיים האלו. וכיון ששמח, מיד, ויבא לשכב בקצה הערמה. עדימה היא האבנים הטובות והמרגליות הטובות העליונות, שה"ס המדרגות דהארת חכמה, המקיפים את הכסא הקדוש. שהוא המלכות. כש"א בטנך ערמת חטים סוגה בשושנים.

תקצה) **ומאי דכתיב ותבא וגו':** ומ"ש, ותבא בלט ותגל מרגלותיו ותשכב. היינו שכיבת

זהר מדרש רות חדש קלה
לילה לא ידע. ׀ דאין הקב"ה נכנס לג"ע עם הצדיקים, אלא עד יאחר תצי הלילה.

תקצט) דהא בראשיתא דלילה, כל נשמתין סלקין, וערימת חטין מתתקנא ובהון. פד אתפליג לילה, פדין קלא איתער וקרי, ויהוא קלא איתער מסטרא דצפון. ויהוא ׀ שלהובי מטי עד ליהוא אתר דאיקרי גבר, פדין קרי בחילא. ואיקרי קריאת הגבר. ומאן איהו. גבריאל. בטש יהוא שלהובא בגדפוי דתרגולא דלתתא, וקרא.

תר) פדין עילא ותתא בקיומא דדינא דשמאלא קיימא. וכדין פתיב, ׀ ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת והנה אשה שוכבת מרגלותיו.

מאמר ג' משמרות הוי הלילה

תרא) ויהי בחצי הלילה. תנן, תלת משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג פארי. ׀ ובכל משמרה ומשמרה מלאכין ידיעין, ממנן בלילה באילין תלת משמרות.

תרב) במשמרה הראשונה, אינון מלאכין דאמרין שירתא בריש לילה. ומאי קאמרי. ׀ לדוד מזמור לה' הארץ וגו', ׀ מי יעלה בהר ה'. ׀ נקי כפים ובר לכב וגו'.

תרג) בגין דכל נשמתין דבני נשא, נפקו ובעאן לסלקא. פד סלקין

מסורת הזהר

א) רות ג) להלך תרה. ב) (תהלים כד) נח קסת. ג) (שם) יירא עו. ד) (שם) וירא צא תודיע סט מצורע מו אחרי מות רכו.

חלופי גרסאות

ה נ"א ואין (ווינציא). ז נ"א אחר (ווינציא). ז נ"א ליג בהן (ווינציא). ח נ"א שלהובא (ווינציא). ט נ"א וכל (ווינציא).

מאמר

הסולם

חצות לילה

ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת והנה אשה שוכבת מרגלותיו.

מאמר ג' משמרות הוי הלילה

תרא) ויהי בחצי הלילה: למדנו, שלש משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג כארי. ובכל משמרת ומשמרת מלאכים ידועים, הממונים בלילה בג' המשמרות האלו.

תרב) במשמרה הראשונה אינון וכו': במשמרת הראשונה, הם המלאכים האומרים שירה בתחילת הלילה. ומה אומרים. לדוד מזמור לה' הארץ וגו' מי יעלה בהר ה'. נקי כפים ובר לכב וגו'.

תרג) בגין דכל נשמתין וכו': משום שכל הנשמות של בני אדם יוצאות בלילה ורוצות לעלות למעלה. כשעולות למקום שהממונים של המשמרת הראשונה עומדים, יש

שכיבת רגליו, כלומר שהמלכות שכבה למטה מרגליו ולא שכבה כנגדו ולא אצלו. ויהי בחצי הלילה. מכאן שער חצי הלילה לא ידע. משום שאין הקב"ה נכנס לג"ע שהוא המלכות, עם הצדיקים אלא עד אחר חצי הלילה.

תקצט) דהא בראשיתא דלילה וכו': כי בתחילת הלילה, עולות כל הנשמות, וערמת חטים, דהיינו מדרגות של המלכות כנ"ל, מתקנת בהן. כשנחלק הלילה, אז מתעורר קול וקורא, ואותו קול מתעורר מצד צפון. ושלחבת מגעת עד לאותו מקום שנקרא גבר, אז הוא קורא בכח. ונקרא קריאת הגבר. ומי הוא. הוא גבריאל. בטש אותה שלהבת בכנפיו של התרגול שלמטה, והוא קורא. כבר נתבאר כל הענין הזה באורך (בזהר ויקרא אות שצ"ה).

תר) כדין עילא ותתא וכו': אז למעלה ולמטה נמצא בקיום הדין דשמאל. ואז כתוב, (דפו"י דף פ"ח ט"א)

קלו זהר מדרש רות חדש
 לדוכתא דאלין ממנן דמשמרה ראשונה קיימין, אית תמן תלת מאה ושיתין
 ותמש היכלין, כחושבן יומי שתא, וממנן תריסין עלייהו.
 (תרד) אי זכאין אינון נשמתין, פתחין להון פתחין עילאין. ואי לאו, דתנין
 לון לבר, ואזלין ומשטטי בכל עלמא, ופגעי באינון רוחין בישין, ואודעין להון
 מילין, מנהון פדיבין, ומנהון קשוט. אי זכאין לאעלא, פתחין להון פתחא,
 ועאלין וסלקין לדוכתא דאינון אוחרניתא.
 (תרד) משמרה שנייה, תמן אינון ממנין אחרנין, איקרון אבלי ציון, דקא
 מתאבלי על חורבן בית המקדש.
 מאמר (המשך) תצות לילה

תרז) ובההוא שעתא דקריאת הגבר, דאיתער ההוא שלהובא דסטר צפון,
 מההוא אתער דההוא שלהובא, פד נחתא להאי עלמא, עד גדפי תרנגולא דהאי
 עלמא, קרי בחיל, ואמר, אתער דלכניא דבי מקדשא, פל אינון מאריהון דשלום
 דכתיב, ^(א) מלאכי שלום מר יבכיון.
 (תרז) מאן דחמא בכניא, ומאן דלא חמא בכניא, כולהו מתכנשין לבכיה
 דבי מקדשא. מאן חמא ערבובניא דכל חילי שמניא, וכל דתיכין קדישין געו
 ובכו.

תרח) והקב"ה געי ובכי, ובעיט בתלת מאה יותשעין רקיעין. וקדין,

מסורת הזהר (ה) (ישעיה לג) נח נ להלן איכה סא.
 חלופי גרסאות י ה"ג הסלם נ"א מוסיף לאעלא יאות (כל הדפוסים).
 כ נ"א ושבעין (ווינצא).

מאמר הסולם הצות לילה
 יש שם, שס"ה היכלות, כמספר ימי השנה. וי"ב ממונים עליהם.
 (תרד) אי זכאין אינון וכו': אם הנשמות זכאיות, פותחים להן פתחים עליונים. ואם לא. דוחים אותן לתוך. והולכות ומשוטטות בכל העולם, ופוגשים ברוחות הרעות המודיעים להן דברים, שמהם שקר, ומהם אמת. ואם זוכות אח"כ לעלות, פותחים להם פתח, ועולות למקום הנשמות האחרות הנ"ל.
 (תרד) משמרה שנייה תמן וכו': המשמרת השנייה, שם יש ממונים אחרים, הנקראים אבלי ציון, שמתאבלים על חורבן בית המקדש.
 מאמר (המשך) הצות לילה
 (תרז) ובההוא שעתא דקריאת הגבר, דאיתער ההוא שלהובא דסטר צפון, מההוא אתער דההוא שלהובא, פד נחתא להאי עלמא, עד גדפי תרנגולא דהאי עלמא, קרי בחיל, ואמר, אתער דלכניא דבי מקדשא, פל אינון מאריהון דשלום דכתיב, ^(א) מלאכי שלום מר יבכיון.
 (תרז) מאן דחמא בכניא, ומאן דלא חמא בכניא, כולהו מתכנשין לבכיה דבי מקדשא. מאן חמא ערבובניא דכל חילי שמניא, וכל דתיכין קדישין געו ובכו.
 (תרח) והקב"ה געי ובכי וכו': והקב"ה גועה ובוכה, ובוטע בש"צ רקיעים, ואז, באותה שעה כתוב ויהי בחצי הלילה ויחרר האיש וילפת. האיש, זהו הקב"ה. ששואג ונותן קול על חורבן בית המקדש. ז"ש, ה' ממרום ישאג וממעון

זהר מדרש רות חדש קלז
בהיא שעתא כתיב, ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת. האיש, דא
הקב"ה, דשאג ונהיב קלא על חורבן דבי מקדשא. הה"ד, ה' ממרום ישאג
וממעון קדשו יתן קולו. ישאוג ישאג על נהו, דא שכנתא. וילפת, כד"א
ילפתו ארחות דרכם.

תרט) כדן איהו בעט ברקיעין פולהו, וכל חיילין, וכל רתיכין, ככאן
ומתאבלן בהוא שעתא. מאי קאמרי, אלהים באו גוים בנחלתך וגו'. נתנו
את נבלת עבדיך וגו'. על נהרות בכל וגו'.

תרו) וילפת, אמאי בגין, והנה אשה שוכבת מרגלותיו, שכיבת לעפרא,
מהדקא בין רגלין, דא כנסת ישראל. כדן בהיא שעתא איהי איתערת לגביה,
והוא שאיל לה, מי את בתי בגלותא. ומי את בשעתא דא.

תריא) ותאמר אנכי רות אמתך. מרות בצערין, מרות מכאובין על בני
דאינון בגלותא. ועל פלטירין קדישין דאתריכנא מנייהו, ולא די דאתריכנא,
אלא דמתרפין ומקללין בכל יומא עלייהו, ולית לי פומא בגלותא לאהדרא לון.

תריב) * ויאמר ברוכה את לה בתי הטבת חסדך האחרון מן הראשון
לבלתי לכת אחרי הבחורים אם דל אם עשיר. אמר לה הקב"ה, בנתי, אדפר
קדמי, כד דוד משיחי אתתרך מירושלם, והוא אתא עד בחורים, ונפיק שמעי
בן גרא מן הימיני לגבי משיחי, וגדיף וקילל לגביה, ושתיק. כהאי גידופא
לא תהו גידופא. וקליל ליה קללה נמרצת, ולא חייש לאתבא ליה, ושתיק.

חלופי גרסאות

ל נ"א ל"ג שאג ישאג על נהו דא שכנתא (ווינציא),
ח נ"א מוסיף דהא והנה (מונקאטש) נ"א דא והנה (ווינציא).
נ נ"א ל"ג דאינון (מונקאטש) נ"א גלותא ול"ג דאינון
(ווינציא). ט נ"א גדיף (ווינציא). ז נ"א ושתיק (מונקאטש).
פ נ"א חייש (מונקאטש). צ נ"א ושתיק (מונקאטש).

מסורת הזהר

(1) רות (ב) לעיל תר. (2) (ירמיה כה) ויקהל כא ויקרא
רפט אחרי שכת שלה ואתחנן קצ ז"ח חוקת פו איכה
נת. (3) (איוב 1). (4) (תהילים עט) ויצא לא. (5) (שם קלו)
שמות ט ויקהל כ פנחס יז. (6) (רות ג).

חצות לילה

תריא) ותאמר אנכי רות וכנ': ותאמר
אנכי רות אמתך. רות, היינו שאמרה, רותה
מצער רותה ממכאובים על בני שהם בגלות.
ועל הארמונות הקדושים שגורשתי מהם. ולא
די שגורשתי, אלא שמחרפים ומקללים אותי
בכל יום עליהם, ואין לי פה בגלות, להשיב
להם.

תריב) ויאמר ברוכה את וגו': ויאמר
ברוכה וגו' אחרי הבחורים וגו'. אמר לה
הקב"ה, בתי, נזכר לפני, כשדוד משיחי גורש
מירושלים והוא בא עד בחורים, ויצא שמעי
בן גרא מן הימיני אל משיחי, וגדיף וקילל
אותו, ושתיק. לא היה גידוף כגידוף הזה,
וקילל אותו קללה נמרצת, ודוד לא נרגש
להשיב אותו, ושתיק.

והשתא

הסולם

מאמר

וממעון קדשו יתן קולו. שאג ישאג על נהו.
זו היא השכינה, שהיא נהו. וילפת, הוא כש"א,
ילפתו ארחות דרכם. שהוא לשון אחיזה.

תרט) כדן איהו בעיט וכנ': או הוא
בועט ברקיעים כולם, וכל הצבאות וכל
המרכבות כוכים ומתאבלים באותה שעה. מה
אומרים. אלקים באו גוים בנחלתך וגו' נתנו
את נבלת עבדיך וגו' על נהרות כבל וגו'.

תרו) וילפת אמאי בגין וכנ': שואל,
למה וילפת. ומשיב, משום והנה אשה שוכבת
מרגלותיו, ששוכבת לעפר הנרמס בין רגלים,
זו כנסת ישראל. דהיינו המלכות. או באותה
שעה היא מתעוררת אליו, והוא שואל אותה,
מי את בתי בגלות. ומי את בשעה זו.

(דפו"י דף פ"ח ט"א * ט"ב)

קלח זהר מדרש רות חדש
 (תריג) והשתא בגלותא, אוף הכי טיבו וקשוט סגי עבדת עמי, וְאוֹטִיבֶת
 יָדָא טִיבוּ בְתַרְעָה, מִהֵוּא קְדַמָּה דְתַנָּה מִבְחֻרִים, וְלֹא אֶתְ מַיִשָּׁא לְמִיִּהָדָה
 בְּתַר חִירוּפִין וְגִידוּפִין דְשָׁר עֲמִין, וְדַאֲינוּן פִּתְהוּא מִבְחֻרִים. אִם דֵּל, דָּא
 אֶסְפְּסִינוּס דְלֹא בַר מִלְכָּא הָוָה. וְאִם עֲשִׂיר, דָּא נְבוּכַדְנֶצַּר מִלְכָּא בַר מִלְכָּא
 רִישָׁא דְדַהֲבָא.

(תריד) וְחֻכְמָתָא דְשְׁלֵמָה לְגַבֵּי שְׁמַעֵי, מֵאִי פְתִיב «בֵּיה». וְצֹא צֹא אִישׁ
 הַדְּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיעֵל. פּוֹק פּוֹק תְּרֵי זִמְנֵי, פּוֹק מִירוּשָׁלַיִם, פּוֹק מִבֵּיתֵךְ. אָמַר
 לֵיה שְׁלֵמָה אָנָּא לֹאוּ הָכִי אֶלָּא בְּנָה לָךְ בֵּית בִּירוּשָׁלַיִם וְגוֹ, וְהָיָה בְּיוֹם
 צִאתְךָ וְגוֹ.

(תרטו) וְעַל דָּא א"ל הַקב"ה, הַטְבַּת חֲסֵדְךָ הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן, דְּאֲתַקְיַמַת
 בְּקִיּוּמָא לְגַבְיָי, וְלֹא חִישַׁת לְחֻרּוּפָא וְגִידוּפָא דְשָׁר עֲמִין. אֲבָל לִינֵי הַלְלֵהָ,
 הָוֵי הַשְׁתָּא בְּגִלוּתָא, וְאִנְהִיגֵי לְבְנֵיךָ תַּמָּן בְּאוּרִייתָא וּבְעוֹבְדֵין טְבִין. וְאִם יִסְתַּדֵּן
 עֲלֵיךָ עוֹבְדֵין טְבִין לְמַפְרוֹק לָךְ, וְיַפְרוֹק. וְאִם לֹאוּ, וְגַאֲלַתִּיךָ אֲנָכִי. חֵי ה' שְׁכַבֵּי
 עַד הַבֹּקֶר, עַד דְּיִיתִי צְפָרָא וְנִהֲרִי דְפּוֹרְקָנָא.

(תרמוז) בְּשַׁעֲתָא דְאֲתַפְּלִיג לִילְיָא, אִיהִי אִיתְעַרַת לְגַבֵּיהָ, כְּדִין הַקב"ה
 אֲעִיל בְּגִינְתָא דְעַדְן, עִם צְדִיקָא, לְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּאוּרִייתָא בְּגִינְתָא דְעַדְן, עַד
 דְּיוֹמָא.

מסורת הזהר הלופי גרסאות
 (7) (ש"ב טז.) (ח) (מ"א ב) משפטים ונה. ק נ"א דאטיבת ול"ג ואטיבת (מנוקאטש) נ"א ואוטבא
 דאטיבת (ווינציא). ר נ"א הווא ול"ג דא טיבו (ווינציא). ו נ"א אית (ווינציא). ת ה"ג הסלם נ"א אינון מבחורים ונ"א
 אינון דהוו (מנוקאטש) נ"א דאינון מהווא (ווינציא). א נ"א ל"ג ביה (ווינציא). ב נ"א פרוק (ווינציא). ג נ"א מוסף
 ד"א ליני הלילה בשעתא (כל הרפוסים בשם ס"א). ד נ"א מוסף דאנהיר יומא (ווינציא).

<p>מאמר</p> <p>חצות לילה</p> <p>אגדש אותך מירושלים כמו שאמרת לאבי, אלא בנה לך בית בירושלים וגו', והיה ביום צאתך וגו'.</p> <p>(תרטו) ועל דא א"ל וכו': ועל זה, אמר לה הקב"ה, הטבת חסדך האחרון מן הראשון, שנתקימת לי בקיום, ולא פחדת מחירופים וגדופים של העמים האחרים. אב"ל ליני הלילה, היי עתה בגלות והנהיגי בניך שם בתורה ובמעשים טובים. ואם המעשים הטובים יעירו עליך לגאלך תגאל. ואם לא, וגאלתיך אנכי. חי ה' שכבי עד הבוקר, עד שיבא הבוקר ואור הגאולה.</p> <p>(תרמוז) בשעתא דאתפלג לילה וכו': בשעה שנחלק הלילה, המלכות מתעוררת אליו, ל"א. אז הקב"ה נכנס בגן עדן, שהוא המלכות, עם הצדיקים להשתעשע בתורה בגן עדן עד אור היום.</p>	<p>הסולם</p> <p>וכו': ועתה בגלות, אמר לה הקב"ה, עשית גם כן חסד ואמת עמי, והטבת החסד האחרון מאותו החסד הראשון שהיה בשמעי בן גדא מבחורים, שלא פחדת ללכת אחר החירופים והגידופים של העמים האחרים, שהם דומים לאותו מבחורים. ושיעור הכתוב, בלתי לכת אחר הבחורים, פירושו, לבלי להתרגש מהגידופים של האומות הדומות לאותו מבחורים. אם ד", זהו אספסינוס, שלא היה בן מלך, ואם עשיר, זהו נבוכדנצר, שהיה מלך בן מלך, הנקרא הראש דזהב.</p> <p>(תריד) וחכמתא דשלמה לגבי וכו': וחכמת שלמה כלפי שמעי, מה כתוב בו בשמעי, צא צא איש הדמים ואיש הבליעל. צא צא ב' פעמים, המורה, צא מירושלים צא מביתך. אמר לו שלמה, אני איני כך, שלא (דפו"י דף פ"ח ט"ב)</p>
---	--

זהר מדרש רות קל"ב

מאמר גואל קרוב וגואל רחוק

תרי"ז כְּדִין אֲתִי גּוֹאֵל. אֵימְתִי. בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל מְצִלְנָן צְלוֹתָא, וְסִמְכִין גְּאוּלָּה לְתַפְלָה. וְיִשְׂרָאֵל שְׂרָיִין עַל אֲרַעָא קַדִּישָׁא. וְכַד לֹא סְמִיךְ גְּאוּלָּה לְתַפְלָה, אִז לֹא סְמִיךְ דָּא לְדָא, וְאֲזֵלְת בְּגְלוּתָא.

תרי"ח וְהִנֵּה הַגָּאֵל עֵבֶר אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּעוֹז, דָּא אִיהוּ גּוֹאֵל קְרוֹב, יִתִּיר קְרוֹב לְפוּרְקָן, סְגִי קְרוֹב לְעֵלְמָא דְאֲתִי, וְיִמְיָנָא עֵילְאָה.

תרי"ט וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׂבָה פַּה פְּלוּנֵי אֶלְמוּנֵי. מַאי אֶלְמוּנֵי. אֶלְמוּנֵי מְמַשׁ. דְּהָא כְּתִיב, הַשִּׁיב אַחֲזֹר יְמִינוֹ. אֲמַאי. אֶלְא, בְּגִין דְּהָא יַעֲד קַץ הַיָּמִין שְׂכִיבְת לְאֲרַעָא, כְּדִין הוּא אֶלְמוּנֵי. פְּלוּנֵי מְכוּסָה, גְּנוּז מִיּוֹמָא דְאֲתַבְּרִי עֵלְמָא.

תרכ לֹא אוֹכַל לְגַאֵל לִי פֶן אֲשַׁחִית אֶת נַחְלָתִי. מִכָּאן, דְּתַרִּין מְשִׁיחִין אֵינּוּן, גּוֹאֵל קְרוֹב וְגּוֹאֵל רְחוֹק. גּוֹאֵל קְרוֹב, מְסַטְרָא דְיִמְיָנָא. גּוֹאֵל רְחוֹק, דָּא מְשִׁיחָא בֶן יוֹסֵף. יוֹמָאן אִיהוּ. יוֹסֵף דְאֶקְרִי צְדִיק. וְדָא אִיהוּ מְשִׁיחָא דְאֲתִי רֵאשׁוֹן.

תרכא לֹא אוֹכַל לְגַאֵל לִי, דְּהָא יְמִינָא דְאִיהוּ לְאַחֲזֹרָא, דְּכְתִיב וְהַשִּׁיב אַחֲזֹר יְמִינוֹ, כְּתִיב בֵּיהּ, הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנֵי. וְעַד דְּאֲתוּשַׁע דָּא, לֹא אוֹכַל לְגַאֵל לִי.

מסורת הזהר (רות ד. ט) (שם. ט) (איכה ב) ויצא שנט וקהל (רות ד. ט) (שם. ט) (איכה ב) ויצא שנט וקהל קסד ז"ח אחרי כג שה"ש נא תרנח. נ"א מתאחרת (ווינציא) ולי"ג לאחורא דכתיב ה"א ימינא (ווינציא) ולי"ג לאחורא דכתיב ה"א ימינא (ווינציא). ז בהגהות דפוס מונקאטש אולי צ"ל ומאן איהו משיחא דאתי ראשון דא משיח בן יוסף דאקרי צדיק. ח נ"א מתאחרת (מונקאטש) ה"א ימינא (ווינציא) ולי"ג לאחורא דכתיב ה"א ימינא (ווינציא).

מאמר **הסולם** **גואל קרוב וגואל רחוק**

תרי"ז כְּדִין אֲתִי גּוֹאֵל וכו': או, בבוקר, כּא הַגּוֹאֵל. שְׁהוּא יִסּוּד דו"א. כְּלוּמַר שְׂאז זִמְנָן הַזּוּג שֶׁל ז"א וּמַלְכוּת. מִתִּי הוּא זֶה. הוּא בְּזִמְנָן שִׂישׂרָאֵל מִתְּפַלְלִים תַּפְלָה וְסוּמְכִים גְּאוּלָּה. דְּהֵינּוּ גֵאל יִשְׂרָאֵל, לְתַפְלָה שֶׁל שְׁמוּנָה עֶשְׂרֵה. וְאִז נִבְחַן שִׂישׂרָאֵל שׁוּרִים בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, שְׁהִיא הַמַּלְכוּת. וְכִשְׁאֵינוּ סוּמְךְ גְּאוּלָּה לְתַפְלָה, אִז אֵינֵם סוּמְכִים ז"א וּמַלְכוּת זֶה לְזֶה. וְהַמַּלְכוּת הוֹלְכַת בְּגִלוּת. כְּלוּמַר, כִּשְׁהַמַּלְכוּת הִיא בְּפִרּוּד מו"א, נִבְחַן אֲצִלָּה לְגִלוּת.

תרי"ח וְהִנֵּה הַגּוֹאֵל עוֹבֵר וכו': וְהִנֵּה הַגּוֹאֵל גּוֹי זֶה הוּא גּוֹאֵל קְרוֹב, יוֹתֵר קְרוֹב לְגְּאוּלָּה, יוֹתֵר קְרוֹב לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁהוּא בֵּינָה. וַיִּמִּין עֲלוּיָן הוּא, כִּי הַגּוֹאֵל הַזֶּה הוּא יִמִּין עֲלוּיָן, דְּהֵינּוּ אֹרֵךְ הַחֹסֵד, וְחֹסֵד הוּא הַסְּפִירָה הַדְּאִשׁוּנָה אַחֲרֵי הַבֵּינָה. וְע"כ הוּא גּוֹאֵל קְרוֹב.

תרי"ט וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׂבָה גּוֹי: וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׂבָה פַּה פְּלוּנֵי אֶלְמוּנֵי. מַהוּ אֶלְמוּנֵי (דְּפוּרֵי דְף פ"ח ט"ב)

קמ **זהר** **מדרש רות** **חדש**

תרכב) גאל לך אתה את גאלתי. דהא משיח בן יוסף אתי ויפרוק קדמא, לבתר אתערא מינא גניזא, דאיהו גנוז לתרין צדיקים הללו, צדיק וצדק. ועל דא תנינן, דאיהו גניז לצדיקים. ובנה יקומון ויתחברון בתיאובתא בגניזא, למיעבד איבין ופירין בעלמא, וכדין ימין ה' רוממה.

תרכג) ויאמר הגאל לבעז קנה לך וישלף נעלו. כד"א ש"לף ויצא מגוה. ב' באיתערו דברית משתעי, וב'לשון פבור. דכיון דאיתער מינא לגבי צדיק, מיד וישלוף נעלו. ב' אתערו דיליה * (לגבי עלמא פתאה. יכדין איתער למעבד איבין בעלמא, בחילא דההוא גואל קרוב. ואתער ליה לגבי עלמא, ואמר קנה לך.

תרכד) ע"כ רזין דמגילה זו. אתו רבי נהוראי ורבי יהודאי, ונשקו ראשיה וידוי. אמרו ודאי נהירו דסיני ב' הכי נמי קמיה, בוצינא דנהורא איהו.

תרכה) וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל. רבנן פתרי קרא, ואמרו, דכתיב, ה' לפנים הארץ יסדת ומעשה ידיך שמים. כשפרא הקב"ה עולמו, לא פרא אותו אלא עם התורה. והתורה היתה אלפים שנה קודם שנברא העולם. דכתיב, ונאיהה שעשועים יום יום.

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**

(9 רות ד.) ז (איוב כ.) ק (רות ד) חוקת ה כי תצא צט. ת"ז תכ"א ט: תכ"ו עב. בהשמטות ת"ב קלט. להלן תרמ. ד) (תהלים קכ) להלן תרלח. ט) (משלי ה) הקסה"ז ע"ב ז"ח בראשית רצה תק"ח קטו ט"ב.

י נ"א מוסיף מגוה שלף איש זה משה (ווינציא). כ נ"א דאיתערו בבית (ווינציא). ל נ"א כבד (ווינציא). ח נ"א ל"ג אתערו (ווינציא). ו נ"א ל"ג מן כדן ער ואתער (מונקאטש) נ"א בחילא דההוא גואל קרוב באדין אתער למיעבד איבין בעלמא (ווינציא). ט נ"א מוסיף בטירא עלאה הכי (ווינציא). ע נ"א מוסיף האי דכתיב (מונקאטש).

מאמר **הסולם** **גואל קרוב וגואל רחוק**

השיב אחר ימינו, כתוב בו, הושיעה ימינך וענני, ועד שיושע זה, לא אוכל לגאול לי.

תרכב) גאל לך אתה את גאלתי: כי משיח בן יוסף, שהוא יסוד דז"א, יבא ויגאל תחילה, ואח"כ יתעורר אור הימין הגנוז. דהיינו האור הראשון ששימש ביום א' דמעשה בראשית, שהוא גנוז לב' הצדיקים האלו, צדיק וצדק, דהיינו ליסוד דז"א שנקרא צדיק, וליסוד המלכות שנקרא צדק, ועל זה למדנו, שהוא גנוז לצדיקים. ובזה יקומו ויתחברו בתשוקה בגניזה לעשות אביס ופירות בעולם. ואז ימין ה' רוממה.

תרכג) ויאמר הגואל לבעוז וגו': ויאמר הגואל לבעוז קנה לך וישלוף נעלו. הוא כש"א שלף ויצא מגוה. והמדובר הוא בהתעוררות הברית. ומדבר בלשון כבוד. כי (דפו"י דף פ"ח ט"ב * ט"ג)

כיון שנתעורר הימין, שהוא אור החסד, אל הצדיק, שהוא יסוד דז"א, מיד, וישלוף נעלו. שהוא ההתעוררות שלו לעולם התחתון, שהוא המלכות. ואז נתעורר לעשות פירות בעולם בכח אותו הגואל הקרוב, שהוא חסד, שהעירו אל העולם שהוא המלכות, ואמר לו, קנה לך.

תרכד) ע"כ רזין דמגילה זו וכנ"ו: עד כאן הם הסודות של המגילה הזו. באו ר' נהוראי ור' יהודאי ונשקו ראשו וידיו. אמרו, ודאי, האור של סיני הוא ג"כ לפנינו. הוא הנר המאיר.

תרכה) וזאת לפנים בישראל ועל התמורה לקיים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל. החכמים פתרו הכתוב, ואמרו, שכתוב, לפנים הארץ יסדת ומעשה ידיך

קמא	הדש	מדרש רות	זהר
מאמר האותיות שבאו לברוא בהן את העולם			
			תרכו דתנינן, פֿשברא הקב"ה את עולמו, הכין את התורה. דכתיב, (ט) אָז רָאָה וַיִּסְפְּרָהּ וּגְו'. וּבְרָא בָּהּ הָעוֹלָם, וְאַחֲכַּי גִּנְזָהּ. עַד שֶׁבְּרָא אֹדֶה־ר', וְלִמְדָהּ לוֹ. דכתיב, (א) וַיֹּאמֶר לְאָדָם וּגְו'.
			תרכז באותה שעה, עמדו כל האותיות לפניו, זאת אומרת, בי יברא הקב"ה את עולמו, וזאת אומרת, בי יברא הקב"ה עולמו. עמדו לפניו כל האותיות למפרע, בתש"ר.
			תרכח בָּאָה ת', וְאָמְרָה לְפָנַי הַקַּב"ה, רבש"ע, רצונך לברא בי את עולמך, שאני תתימת כל האותיות, ועוד ששמך הוא אמת בי נחתם. א"ל, לא. אינך פדאי לברוא בך את עולמי, שבה עתידין כמה צדיקים מפני למות. דכתיב, (א) וְהִתְנִיף ת"ו עַל מִצְחֹת הָאֲנָשִׁים וּגְו'. וּמִיָּד יֵצֵא לְפָנָיו בְּפָחֵי נֶפֶשׁ.
			תרכט עֲמָדָה שִׁי"ן לְפָנַי הַקַּב"ה, וְאָמְרָה לְפָנָיו, רבש"ע, רצונך לברוא בי את העולם, ששמך שהוא שדי חתום בי. אָמַר לָהּ, לֹא אֵיבְרִי בְּךָ אֶת עוֹלָמִי.
			תרל עַד שֶׁבְּאוּ ק"ר מְחוּבְּרִים יַחַד, אָמַר, לֹא אֵיבְרִי בְּהֵם אֶת עוֹלָמִי. וְכֵן בָּאוּ לְפָנָיו פּוֹלָם, עַד כ"ף.
			תרלא כִּיִן שִׁירְדָה כ"ף מֵעַל הַפֶּתֶר, נִזְדַּעַע הַפֶּתֶר, וְנִזְדַּעַעוּ שְׁמוֹנִים אֶלֶף רְבוֹא מְרַגְלִיּוֹת הַקְּבוּעִים בַּפֶּתֶר. אָמַר לָהֶם הַקַּב"ה, לָמָּה אַתֶּם מִזְדַּעַעִים. אָמְרוּ, רבש"ע, כָּל טוֹבֵינוּ, וְכָל כְּבוֹדֵינוּ, אֵינּוּ אֶלָּא בָּאוֹת כ"ף. וְעַכְשָׁיו יִרְדָּה מֵעֲלֵינוּ.
			תרלב אָמְרָה לְפָנָיו, רבש"ע, רצונך לברוא בי את עולמך, שאני אות של כבודך. גָּעַר בָּהּ הַקַּב"ה, אָמַר, כ"ף כ"ף, חֲזוֹר לְמִקְוֶמְךָ, וְלֹא יִשָּׂאֵר הַפֶּתֶר

חלופי גרסאות

פ נ"א ל"ג באה (ווינצ'א). צ נ"א הבריות (כל הדפוסים בשם ס"א) ק נ"א עד שבאה (ווינצ'א) נ"א מן עד שבאו עד וכן בסוגריום (כל הדפוסים).

מסורת הזהר

(ת) (איוב כח) הקסה"ז ע"ב ז"ח תשא נו איכה כד. (א) (שם) לך עז מקץ קלא ז"ח בראשית תשמד. ב) (יחזקאל ט) נח רפה וירא ק יוגש ג.

הסולם

מאמר
האותיות שבאו לברוא בהן את העולם
תרכח) באת ת' ואמרה וכו': הפירוש, תמצא לעיל בהקס"ז אות כ"ג.
תרכט) עמדה שין לפני וכו': את הפירוש תמצא לעיל בהקסה"ז אות כ"ד.
תרל) עד שבאו ק"ר וכו': הפירוש תמצא לעיל בהקדמת ספר הזהר, מאות כ"ד עד אות ל'.
תרלא) כיון שירדה כף וכו': הפירוש תמצא בהקסה"ז אות ל"א.
תרלב) אמרה לפניו רבש"ע וכו': הפירוש תמצא בהקסה"ז אות ל"א.

מאמר
דין שמים. כשברא הקב"ה עולמו לא ברא אותו אלא עם התורה. והתורה היתה אלפיים שנה קודם שנברא העולם. שכתוב, ואהיה שעשועים יום יום. ויומו של הקב"ה הוא אלף שנה, שנאמר כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור, (תהלים צ').
מאמר האותיות שבאו לברוא בהן את העולם
תרכו) דתנינן כשברא הקב"ה וכו': א"צ פירוש.
תרכז) באותה שעה עמדו וכו': את הפירוש, תמצא לעיל בהקדמת ספר הזהר אות כ"ב וכו"ג.
(דפויי דף פ"ח ט"ג)

עד

קמב זהר **מדרש רות** **חדש**
שלי גרוע, וְלֹא אֶכְרָא בְּךָ אֶת עוֹלָמִי, שְׁבֹךְ עֲתִידִין לִיפְשֵׁל פְּמָה אֲלָפִים מִיִּשְׂרָאֵל.
שְׁנָאֵמְר, וַיִּפֹּל מִן הָעַם בַּיּוֹם הַהוּא כְּשִׁלְשֵׁת אֲלָפֵי אִישׁ. מִיַּד חֲנֻנְהּ מִלְּפָנָיו
בְּפִחֵי נֶפֶשׁ, וְכֵן כּוֹלֵם.
תרלג עַד שְׁבָאָה בִּי"ת, וְאֶמְרָה לְפָנָיו, רַב־שׁוֹעַ, רְצוֹנָךְ לְכַרֵּא בִּי אֶת
עוֹלָמְךָ, שְׁאֲנִי אוֹת שֶׁל בְּרָכָה, וְבִי מְכַרְכִּין אוֹתְךָ בְּנִיךְ יִשְׂרָאֵל הַעֲתִידִים לְבֹא
בְּעוֹלָם, וְאוֹמְרִים בֹּא"י. אָמַר לָהּ הַקַּב"ה, בְּךָ וַדַּאי אֵיבְרִי אֶת עוֹלָמִי, וְאַתְּ רְאוּיָה
לְכַךְ.

תרלד עֲמֻדָה אוֹת אֲלֶיךָ, וְלֹא נִכְנְסָה לְפָנָיו. א"ל הַקַּב"ה, אֶל־יָ אֶל־יָ לְמָה
לֹא תִכְנְסִי כְּשֶׁאָר כָּל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ לְפָנָיו. אֶמְרָה לְפָנָיו, רַב־שׁוֹעַ, מִפְּנֵי
שְׂרָאִיתִי כָּל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ לְפָנֶיךָ, שִׁיִּצְאוּ בְּפִחֵי נֶפֶשׁ. וְכִכֵּר נִתְּתָ לְאוֹת בִּי"ת
רְשׁוֹת, שֶׁתְּכַרָּא בָּהּ אֶת עוֹלָמְךָ, וְאִין רְאוּי לְמִלְךָ הַמְּלָכִים, לְמִי שֶׁנִּתֵּן מִתְּנָה,
לְהַעֲבִירָהּ מִמֶּנּוּ, וּלְפִיכְךָ עֲמֻדָתִי בְּמִקְוָמִי. אָמַר לָהּ הַקַּב"ה, הוֹאִיל וְכָךְ הוּא, אֶתְּ
תְּהִי רְאוּשׁוֹנָה לְכָל הָאוֹתִיּוֹת. בְּךָ אֲנִי מִתְּעַלֶּה, לְהַקְרִיא בְּךָ שְׁמִי אֶחָד.

תרלה וּבַתּוֹרָה הִנֵּה מְשַׁגֵּית הַקַּב"ה, וּבוֹרָא אֶת הָעוֹלָם. וְהָא בְּאוֹת ב'י
בְּלֻכְד בְּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאוֹת אֶמְרָתָּ בַּתּוֹרָה כּוֹלָה בְּרָא אֶת הָעוֹלָם.

תרלז אֶלֶּא מְלַמֵּד, שְׁעֲשֵׂה הַקַּב"ה לְאוֹת בִּי"ת, * כְּמִין קוּמְטְרָא דְאַסְקוּפָא
זו, וְכָל הָאוֹתִיּוֹת בְּאוֹת וּמְרָאוֹת בָּהּ אֶת כַּחֲזוֹן, וְכָל הָאוֹתִיּוֹת * עֲמַדוֹ בָּהּ. לְפִיכְךָ,
בַּתּוֹרָה מְמַשׁ הַשְּׁגִיטָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְכָרָא אֶת עוֹלָמוֹ.

תרלז רַב הוֹנָא אָמַר, בֹּא וְרֵאָה, שְׁאִין הַקַּב"ה מְקַפֵּחַ שְׂכַר כָּל בְּרִיָּה, אַע"פ
שֶׁהָאוֹתִיּוֹת נִכְנְסוּ לְמַפְרַע, תַּשְׁרִי, וְהִדִּיחָן מִלְּפָנָיו, וְנִתֵּן הַקַּב"ה הַכְּבוֹד לְאוֹת ב'י.

חֲלוּפֵי גִרְמָאוֹת

מסורת הזהר
ג) (שמות לב) בלק קעד פנחס תע תעג. (ד) (משלי ח) ו' נ"א של (ווינציא). ש' נ"א וכי בתורה היה משגיח הקב"ה
ב"א רטו. ובורא את העולם והוא אמרת באות ב' בלבד ברא
את העולם ואת אמרת (ווינציא) ת נ"א והלא (מונקאטש). א נ"א ל"ג כמין (ווינציא). ב נ"א אלא להראות
בה כחו (ווינציא בשם ס"א). ג נ"א בתורה השגיח ממש וברא הקב"ה (ווינציא). ד נ"א מוסיף עולמו הה"ד
(ד) ה' קני ראשית דרכו (ווינציא).

הַסוֹלָם

מאמר
תרלג עַד שְׁבָאָה ב'י וכו': הפירוש
תמצא בהקסה"ז אות ל"ו.
תקלד) עַמֻּדָה אוֹת אֲלֶיךָ וכו': הפירוש
תמצא בהקסה"ז אות ל"ח.
תרלה) וּבַתּוֹרָה הִיָּה מְשַׁגֵּיחַ וכו': א"צ
פירוש.

תרלז רַב הוֹנָא אָמַר וכו': רה"א בוא
וראה, שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה.
כי אע"פ שהאותיות נכנסו למפרע תש"ר וכו'
והדיחן מלפניו, ונתן הקב"ה הכבוד לאות ב',
לברוא בה את העולם, כשבא לברוא את עולמו,
בא וחבר אותן לאות ב', שכתוב בראשית,
שהיא אותיות תש"ר ואות א' ואות י' שהן
נצטרפו עם האות ב'.

ואות

תרלז אֶלֶּא מְלַמֵּד שְׁעֲשֵׂה וכו': ומשיב,
אלא מלמד שעשה הקב"ה את האות ב', כמין
ארון המכוסה מלמעלה, וכל האותיות באות
ומראות בה את כחן, דהיינו שמתחברות עם הב'
בדוך הצירוף. וכל האותיות עמדו בה. לפיכך
בתורה ממש השגיח הקב"ה. וברא את עולמו.
קומטרא פירושו ארון בגדים, כי על מלתחה
(דפו"י דף פ"ח ט"ג * ט"ד)

זהר **מדרש רות** **חדש** **קמנו**
 כְּשֶׁבָא לְבָרָא אֶת עוֹלָמוֹ, בָּא וְצָרְפֵן לְאוֹת ב', דְּכָתִיב בְּרֵאשִׁית. הָרִי לָךְ תִּשְׂרֶה,
 וְאוֹת א', וְאוֹת יו"ד, נְצַטְרְפוּ עִמָּה.
תרל"ח וְאוֹת ב' נְטִלָה כָּל הָאוֹתִיּוֹת עִמָּה, וְהַקב"ה בָּרָא בָּהֶם אֶת עוֹלָמוֹ.
 וְהָאוֹתִיּוֹת כּוֹלֵם נִקְרָאוּ לְפָנִים. מ"ט, מִפְּנֵי שֶׁנִּקְרָאוּ אֲלֵפִים שָׁנָה קוֹדֵם שֶׁנִּקְרָא
 הָעוֹלָם. וּבַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאָה לְפָנִים, בָּרָא הַקב"ה אֶת עוֹלָמוֹ. הַה"ד, לְפָנִים
 הָאָרֶץ יִסְדָּתָ וּמַעֲשֵׂה יְדִיד שָׁמַיִם.
תרל"ט רַבִּי חֲנִינָא אוֹמֵר, מֵאוֹתָם דְּכָרִים שְׁעָלוּ בַּמַּחְשָׁבָה, קוֹדֵם שֶׁבָרָא
 הַקב"ה אֶת עוֹלָמוֹ, יִשְׂרָאֵל הָעֵלָה בַּמַּחְשָׁבָה, מִפְּנֵי יִשְׁהוּא רָאוּי לְקַבֵּל הַתּוֹרָה.
 וְכָל הָאוֹתִיּוֹת נִכְתְּרוּ בְּרֵאשׁוֹ. כִּיּוֹן שְׁעָלָה בַּמַּחְשָׁבָה, כְּכִיכּוֹל, עֲמַד הַקב"ה,
 וְחִקַּק בּוֹ אֶת הַתּוֹרָה, וְכָל הָאוֹתִיּוֹת וְנִכְתְּבוּ בְּרֵאשׁוֹ.
תרמ"ו וְעָלְיוֹ נִתְקַיְיַמָּה הַתּוֹרָה. הַה"ד וְזוֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל. וְאִין זֹאת
 אֵלָא הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא קוֹדֵם לְיִשְׂרָאֵל, לְפָנִים אֵלּוּ הָאוֹתִיּוֹת. וְהַכֵּל הֵיךְ חִקַּק
 וְנִרְשַׁם בְּיִשְׂרָאֵל.

מאמר וזאת התעודה

תרמ"א וְזוֹאת הַתּוֹרָה, זוֹ תִּלְמוּד יְרוּשְׁלַמִּי. דְּכָתִיב, וְצוֹר תַּעֲוֹדָה חֲתוּם
 תּוֹרָה בְּלִמְדָּי. בא"י, שֶׁם נִקְרָאוּ לְמוֹדֵי ה', וְשֶׁם הָיוּ, וְלֹא בְּח"ל. וְכָתִיב,
 וְלַתּוֹרָה, וְלַתּוֹרָה. וְעַל הַתּוֹרָה, זוֹ תִּלְמוּד בְּבָלִי, שֶׁשְׁלַפְלוּ בְּלִשׁוֹן יְהוּדִית,
 וְהַכֵּל הֵיךְ לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, קוֹדֵם שֶׁבָרָא הָעוֹלָם.
תרמ"ב לְקִיָּים כָּל דְּבָר, זֶה בְּרִית מִלְּהָ, שֶׁהוּא קִיּוּם כָּל הַתּוֹרָה. שְׁלַף אִישׁ
 נַעֲלוֹ, זוֹ מִצְוֹת חֲלִיצָה. וְנִתֵּן לְרַעְהוֹ, זוֹ מִצְוֹת יְבוּם. מִמָּכָן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא

מסורת הזהר **ה'לופי גרסאות**

ה (תהלים קב) לעיל תרכה. ו (רות ד) לעיל תרכה. ה ו"א עלו (ווינצ'יא). ו ו"א שחן (כל הדפוסים בשם
 ז (ישעיה ח) צו קפד אמרו מג נו כי תצא ק. ח (שם) ס"א). ז ו"א נכתרו (כל הדפוסים בשם ס"א). ח ו"א שהיא
 קודם לישראל בסוגריים (מונקאטש). ט ברפוס מונקאטש
 כל אות זאת היא בסוגריים ובהגהות דפוס מונקאטש כתוב
 שבספר נחל אשכול מביא בשם לקוטי תורה כ"י שחסר כמה תיבות וכצ"ל על הגאולה זה ספרי נביאים ועל התמורה
 זה תלמוד בבלי שפלפלו בלשון יהירת וזאת התעודה בישראל זה תלמוד ירושלמי דכתיב צו תעודה חתום תורה בלמודי
 ושם היו ולא בח"ל וכתוב לתורה ולתעודה והכל היה לפני הקב"ה קודם שכרא העולם. י ו"א והרת (ווינצ'יא). כ ה"ג
 כל הדפוסים בשם ס"א ו"א ל"ג מן מכאן עד וזאת (כל הדפוסים).

מאמר	הסולם	וזאת התעודה
תרל"ח וְאוֹת ב' נְטִלָה וכו': א"צ פירוש.	התעודה זו תלמוד ירושלמי. שכתוב, צור תעודה חתום תורה בלמודי בארץ ישראל, שם נקראו למודי ה', ושם היו, ולא בתוך לארץ. וכתוב לתורה ולתעודה. ועל התמורה, זו תלמוד בבלי, שפלפלו בלשון יהודית. דהיינו ששינו הלשון לארמית. והכל היו לפני הקב"ה קודם שנברא העולם.	
תרל"ט רַבִּי חֲנִינָא אוֹמֵר וכו': א"צ פירוש.		
תרמ"ו וְעָלְיוֹ נִתְקַיְיַמָּה הַתּוֹרָה וכו': א"צ פירוש.		
מאמר וזאת התעודה		
תרמ"א וְזוֹאת הַתּוֹרָה זוֹ וכו': וזאת (דפו"י דף פ"ח ט"ד)	תרמ"ב לְקִיָּים כָּל דְּבָר וכו': א"צ פירוש.	אמר

קמ"ד **זהר** **מדרש רות** **חדש**
מצות חליצה קודמת למצות ייבום. וזאת התעודה בישראל, מ' מכאן אמר רבי עקיבא, מיום שתרב בית המקדש, נגדעו אלופי עצה, ונדעו משופשות, והלב אינו קיים על בוריו, והולך והכל אחר מראית העין.
מאמר מצות יבום

תרמ"ג אמר רבי יודאי, מצות יבום משופחת. והמקיים מצות ייבום לשמה, נעשה שותף להקב"ה. והמקיים מצות ייבום לשמה גדול הוא מיחזקאל, דכתיב, ויהי קול כהנבאי והנה רעש, שנבואתו היתה ברעש ולא בנחת.
תרמ"ד ר' חנינא אמר, גדולה מצות יבום, שהמקיים מצות יבום לשמה, נעשה שותף להקב"ה. ודכתיב, ולא יפרת שם המת. וכתיב, ולא יפרת לך איש וגו'.

תרמ"ה רבי חנינא לטעמיה, ונתן לרעהו, זו מצות יבום. מאי ונתן לרעהו. אמר רבי חנינא, משל לאדם שהיה טועה במדבר, במקום לסטים וחסות. בין שראוהו לסטים טועה, עמדו עליו, והפוחו, וקפחו כל שכרו וכל עמלו.

תרמ"ו שמע חבירו, זיין עצמו, והלך והוציאו מידם, ערום מכל. מה עשה, בנה לו בית, ונתן לו מתנות, ועשה לו מלבושים אחרים ונתן לו. בא ולבש אותם המלבושים, וישב באותו הבית, והתחיל להרויח כבתחלה. ודא ונתן לרעהו ודאי.

תרמ"ז וזאת התעודה בישראל, ולא בעובדי פוכבים, שלא נתנה להם מצוה זו. ועליהם כתיב, יאבדו מארעא ומן תחות שמיא אלה. ואין להם תקומה, לא בעוה"ז, ולא בעוה"ב. דכתיב, מתים כל יחיו רפאים כל יקומו וגו'.

מאמר שבע ברכות

תרמ"ח ויאמרו כל העם אשר בשער והנקנים עדים יתן ה' את האשה

<p>חלופי גרמאות ל נ"א ל"ג וזאת התעודה בישראל (ווינצ'א). ח נ"א דאמר (מונקאטש). ו נ"א ל"ג הכל (ווינצ'א). ס נ"א הפה (מונקאטש). ע נ"א מוסיף להקב"ה במעשה בראשית (מונקאטש). פ ה"ג ברפוט ווינצ'א נ"א וגדול ולי"ג מן המקיים עד הוא נ"א והמקיים מצות ייבום לשמו הגדול ב"ה כחזקאל (מונקאטש). צ נ"א חזקה (ווינצ'א). ק נ"א לשמה (ווינצ'א). ר נ"א מוסיף דכתיב הכא ולא יכרת עד סוף האות (מונקאטש). ת נ"א שלא נתן (ווינצ'א).</p>	<p>מסורת הזהר (ט) יחזקאל לו פנחס קט ואתחנן קמה ת"ז תכ"א סג. חס"ט קה: בהשמטות ת"ג קמ. ז"ח בראשית תשצב. (י) רות ד' להלן תרפ"ו. (כ) מ"א ח. (ל) ירמיה י' הקסה"ז קנא ב"ב שמג. (מ) ישעיה כו' ב"א רל ויקהל צד. (נ) רות ד' ואתחנן קבו.</p>
---	---

מאמר	הסולם	מצות יבום
תרמ"ג אמר רבי יודאי וכו': א"צ	ושרדו כל אשר לו, ואחיו המיכם את אשתו דומה לאותו אדם שהוציאו מרשות הלסטים ובנה לו בית ונתן לו מתנות וכו'.	פירוש.
ר' חנינא אמר וכו': א"צ	תרמ"ד וזאת התעודה בישראל וכו': א"צ פירוש.	פירוש.
ר' חנינא לטעמיה וכו': א"צ	תרמ"ה ונתן לרעהו ודאי. פירוש. המת בלא בנים, דומה כמו שליסטים עמדו עליו, (דפו"י דף פ"ח ט"ד)	פירוש.
שמע חבירו זיין וכו': א"צ	תרמ"ו ויאמרו כל העם וגו': א"צ	פירוש.
מאמר שבע ברכות	פירוש.	פירוש.

אבל

זהר **מדרש רות** **חדש** **קמה**
הפאה אל ביתך פרחל וכלאה וגו'. מכאן, דאין * (מברכין שבע ברכות, אלא
לבתולה שנקראת פלה. דכתיב, ^ט כי יבעל בחור בתולה וגו', ומשוש חתן וגו'.
תרמט) אבל אלמן ואלמנה, מברכין להו פעין שבעה ברכות. פענן בועז
ורות. ^א דאמר ר' חנינא בועז ורות אלמן ואלמנה הוו, וברכו לה פעין שבעה
ברכות, דשבת בתולה על בעולה בברכות ובמתנות. זו נקראת פלה, וזו לא
נקראת פלה, דכתיב כי יבעל כו' ומשוש חתן על פלה.
תרנ) פעין שבעה ברכות שברכו לבעוז. מאן אינון, הה"ד, ויאמר כל העם
אשר בשער וכל הזקנים עדים. א', יתן ה' את האשה הפאה אל ביתך. ב', פרחל.
ג', וכלאה. ד', אשר בנו שתיהן את בית ישראל. ה', ועשה חיל באפרתה. ו',
וקרא שם בבית לחם. ז', ויהי ביתך בבית פרץ.
תרנא) ובגין יקרא, מברכין בורא פרי הגפן לאלמן ולאלמנה כבתולה.
וכוללין ברכה זו באמצע. ולבסוף חותם המברך, אשר ברא ששון ושמחה חתן
וכלה וגו', משום יקרא דידהו, דאית ביה עשרה ז' אמונים, כנגד עשרה מאמרות
שבהן נברא העולם.
תרנב) רבי יודאי אמר, שבעה אינון, ששון ושמחה יחד. חתן תרי.
וכלה תלת. גילה ורינה ד'. דיצה וחדנה חמש. אהבה ואהבה שש. שלום
וריעות שבע.
תרנג) רבי חנינא, פריש כל חד וחד על קיומיה, ששון חד. שמחה ב'.
חתן ג'. וכלה ד'. ומוסיף, גילה ה'. דיצה ו'. אהבה ז'. ואהבה ח'. שלום ט'.
וריעות י'. דהא אינון עשרה, כנגד מאמרות, שבהן נברא העולם. ואית בברכה
זו ה' קולות, שבהן נתנה התורה. וכולן יורשת פלה בתולה בברכות. דהא היא
ראויה. ואלמנה אינה ראויה.
תרנד) כל העם אשר בשער, זו סנהדרין גדולה, שהיו שם. כמד"א, ^ט מי
ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער. והזקנים עדים, אלו ת"ח והפרנסים.
וכולן ברכו ברכה זו להם, דהא פרנס הדור הנה, ומנו. אכצן מבית לחם.

מסורת הזהר	הסולם	שבע ברכות
(ט) (ישעיה סב.) (ט) (ש"ב כג) נח כר ז"ח רות קיש. א נ"א ל"ג דאמר ר' חנינא בועז ורות (ווינצ'א.) ב נ"א בעלה (ווינצ'א.) ג נ"א כענין (ווינצ'א.) ד נ"א אמנים (כל הדפוסים בשם ס"א.) ה נ"א ל"ג מן חד עד סוף האות (מונקאטש) נ"א תרין חתן וכלה תלת אהבה ואהבה ושלוש וריעות שבע (ווינצ'א.) ו נ"א מוסיף גילה רינה דיצה וחדנה אהבה אחנה שלום וריעות (כל הדפוסים בשם ס"א).	מאמר	שבע ברכות
תרמט) אבל אלמן ואלמנה וכו': א"צ פירוש.	תרנב) רבי יודאי אמר וכו': א"צ פירוש.	תרמט) אבל אלמן ואלמנה וכו': א"צ פירוש.
תרנ) פעין שבעה ברכות וכו': א"צ פירוש.	תרנג) רבי חנינא פריש וכו': א"צ פירוש.	תרנ) פעין שבעה ברכות וכו': א"צ פירוש.
תרנא) ובגין יקרא מברכין וכו': א"צ פירוש.	תרנד) כל העם אשר בשער וכו': א"צ פירוש.	תרנא) ובגין יקרא מברכין וכו': א"צ פירוש.
(דפו"י דף פ"ח ט"ד * פ"ט ט"א)		ותקראנה

קמו זהר מדרש רות חדש

מאמר נשמתו של אדם פקדון בידו

תרנ"ה * ותקראנה לו השכנות שם לאמר ילד בן לנעמי. רבנן פתרינן קרא, בהאי דכתיב, * אם חבל תחבל שלמת רעף עד בא השמש תשיכנו לו. האי קרא בנשמה של אדם מדבר, בזה י העולם. מלמד, שנשמתו של אדם יוצאת בכל לילה ולילה, והקב"ה ממשכן אותה, ולמחרתה משיב אותה לחיקו של אדם.

תרנ"ו לפיכך צריך האדם להפקיד נשמתו ליוצרו, וקורא חד פסוקא דרחמי, כגון * בידך אפקיד רוחי פדית אותי ה' אל אמת. והואיל והיא בפקדון, אע"פ שהיא מחוייבת בכמה חובות, הקב"ה משיב אותה לחיקו של אדם.

תרנ"ז פעננין זה, צריך להתנהג במידותיו של הקב"ה, וללכת בדרךיו. דכתיב, * והלכת בדרךיו. * שהרי נשמתו פקדון בידו שהיא מתחת כסא הכבוד והוא נוצר מטפה סרוחה הרי פקדון נשמתו בידו.

תרנ"ח וכתיב אם חבל תחבל שלמת רעף, אם תבלת מעשיך, ולכלכת נשמתך, שהוא מאור לבושו של הקב"ה, שהוא רעף ורע אביך. עד בא השמש, כשיגיע זמנו להפטר מהעולם, תשיכנו לו. דכתיב, * והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה. תנה לו, כמו שנתנה לה.

תרנ"ט אם * חבל תחבל. אם חבל אדם מעשיו, לאחר כן כשהגיע שעתו, מרוב חובותיו לקונו, חבל את שלו, ונוטל נשמתו.

תרס לפיכך כתיב, לא תחבול בגד אלמנה. מ"ט, הואיל ומשכונתו בידו של מקום, אין צריך למשכן אותה פעם אחרת. דכתיב, * לא תקום פעמים צרה. כל הנפשות בידו של הקב"ה, אם זכו, נכנסות במחיצתן של הצדיקים כגון עזר. לא זכו, נכנסו בגיהנם.

חלופי גרסאות

ז נ"א מוסיף העולם ובגופו כשהולך לבית עולמו בנשמה [נ"א בנשמתו ווינציא] בזה העולם (ווינציא מונקאטש).
ח נ"א מוסיף נשמתו בפקדון (ווינציא). ט נ"א ל"ג מן שהרי עד לאחר כן שבאות תרנ"ט. י נ"א בידו נשמתו (ווינציא) נ"א ל"ג בידו (מונקאטש).

מסורת הזהר

(פ) רות ד' ת"ז תל"א עה: ז"ה תצא יו להלן תרפה.
(צ) (שמות כב) ת"ז בהשמטות ת"ה קמב. (ק) (תהלים לא) משפטים קכה. (ר) (דברים כח) האזינו יד. (ש) (קהלת יב) לך צט. (ת) (נחום א) תולדות סז חוקת נה בח"ג צ"ב.

מאמר	הסולם	נשמתו של אדם פקדון בידו
תרנ"ה ותקראנה לו השכנות וכו': א"צ פירוש.	תרנ"ח וכתיב אם חבול וגו': א"צ פירוש.	א"צ
תרנ"ו לפיכך צריך האדם וכו': א"צ פירוש.	תרנ"ט אם חבול תחבול וגו': א"צ פירוש.	א"צ
תרנ"ז כענין זה צריך וכו': א"צ פירוש. (דפו"י דף פ"ט ט"א * ט"ב)	תרס) לפיכך כתיב לא וגו': א"צ פירוש.	א"צ רבי

זהר מדריש רות חדש קמוז

מאמר פעמים שלש עם גבר

תרסא רבי נחוניא בר יוסי אמר, מקום נתבצר להם לרשעים בגיהנם, ומשם יוצאות ומשוטטות בנפשותם בעולם, ואין להם מנוחה, וחזרת לגיהנם, וכאות לאחרי כן, ונדרחות משערי חיים, וחזרות לעולם. ומאן אינון. אותם שהפגמו את בריתם. ולא נתעסקו בפריה ורביה.

תרסב עד שבא הקב"ה, ובונה אותם, ושיתל ונוטע אותם בעולם. משל, לאדם שנטע אילן, ראה שלא הצליח, עקרו ושיתלו במקום אחר. וכן פעמים רבות. דכתיב, ^א הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר.

תרסג ^א על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו. יד פתחים בשמים, ובכל פתח ופתח ממונים. ^ב הראשונים רחמנים, ועקרו ושיתלו במקום אחר. אם שב בתשובה, הראשונים הרחמנים אומרים לו, צא מן הפתח הזה, ונעזור לך שתצא מן הפתח הזה.

תרסד פדוגמא זו השניים והשלישים, אם ישוב בתשובה, וינחם פכתחלה. הרי הראשונים שניים ושלישים נעשו כולם רחמנים, ויוציאוהו. אבל אם יבא לפתח הרביעי, לא יצא לעולם. שנאמר, על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו. ואינון אותם שהפגמו ברית קודש.

מאמר מצות פריה ורביה

תרסה מ"ט, דתנינן, א"ר יוסי א"ר יודא, מפני שממעט את הדמות. ומנדין אותם בעה"ב, ומתמעטין מעשיהם לפני המקום. ועליהם כתיב, ^א ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי כי תולעתם לא תמות. שכל הפוגם בריתו, כפיכול, כאלו פוגם במקום אחר.

תרסו רבי יוסי פתח, ^א אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם וגו'.

<p>חלופי גרסאות</p> <p>כ נ"א נפשותם בסוגריים (כל הרפוסים). ל נ"א מוסיף ד' פעמים חזרו האדם ד' (כל הרפוסים בסוגריים). ח נ"א הראשון רחמני (ווינציא). ו נ"א ליג לעולם (ווינציא).</p>	<p>מפורת הזהר</p> <p>(א) איוב לג) משפטים שעג. (ב) (עמוס ב) פנחס ו ת"ז תל"ב עו: תס"ט קיד: ז"ח וישב לח. ג) (ישעיה סו) ב"ב תמח. (ד) (תהלים קכז) ב"א קצה וירא תכה וישב קפה בהשמטות ח"א ונג. דפו"י בהשמטות ח"ג שת. דפו"י להלן תרסת.</p>
<p>מאמר מצות פריה ורביה</p> <p>מאמר מצות פריה ורביה</p>	<p>מאמר</p>
<p>פעמים שלש עם גבר</p> <p>תרסד) כדוגמא זו השניים וכו': א"צ פירוש.</p>	<p>הסולם</p> <p>תרסא) ר' נחוניא בר יוסי וכו': א"צ פירוש.</p>
<p>תרסה) מ"ט דתנינן אמר וכו': א"צ פירוש.</p>	<p>תרסב) עד שבא הקב"ה וכו': עד שבא הקב"ה ובונה אותם וכו' היינו שמחזירם לגלגול לעולם הזה. א"צ פירוש.</p>
<p>תרסו) רבי יוסי פתח וכו': א"צ פירוש.</p>	<p>תרסג) על שלשה פשעי ישראל וגו': א"צ פירוש. ועקרו ושיתלו במקום אחר, היינו שמתגלגל לעולם הזה. (דפו"י דף פ"ט ט"ב)</p>
<p>אלא</p>	

קמח זהר מדרש רות חדש
במתעסק בפריה ורביה הפתוב מדבר. מאי לא יבושו פי ידברו את אויבים בשער.

תרסז) אלא בזמן שהאדם יוצא מן העולם הזה, ונפשו באה ליפנס במקום הראוי לה, כמה מלאכי חבלה עומדים מצד זה ומצד זה, וכמה מלאכי שלום עומדים מצד זה ומצד זה, וזכה, מקדימים לו מלאכי שלום, ואומרים לו שלום בואך. לא זכה, מלאכי חבלה מקדימים לו, ואומרים לו, אוי לרשע רע פי גמול ידיו יעשה לו.

תרסח) ומאן איהו. מי שלא נתעסק להניח בן בעה"ז. שפל המניח בן בעה"ז, ומלמדו תורה ומעשים טובים, אין מלאכי חבלה וגיהנם שולטין בו. הה"ד, לא יבושו פי ידברו את אויבים בשער, אלו מלאכי חבלה, שאינם יכולים לשלוט עליו.

תרסט) שלא יאמר אדם, הרי תורתו ומעשים טובים מגינים עלי, ולא אתעסק בפריה ורביה. אלא אע"פ שיש בידו תורה ומע"ט, אינו נכנס במחיצתו של הקדוש ברוך הוא, ואין לו חלק לעולם הבא.

תרע) כגון חד מתברנא, דאפקוהו מתליסר תרעין דההוא עלמא, דאלמלא קליה דרבי יודא חסידא, אתטריד מתרין עלמין. שהרי אין לך אדם בעל תורה ומעשים טובים פחזקה מלך יהודה ע"ה, וכתוב ביה, כה אמר ה' צו לביתך כי מת אפה ולא תחיה, כי מת אפה בעולם הזה, ולא תחיה בעולם הבא.

תרעא) * רבי יוחנן הוה דרש, בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ירך וגו'. צריך להתעסק בעולם הזה בפריה ורביה, בבחורותו ובזקנותו, דלא לשתביק מיניה, אע"פ דאיהו סבא, לא יסלק גרמיה. מאי טעמא. פי לא תדע אינה יכשר הנה או זה וגו'.

תרעב) רבי יוחנן קשישו יומוי, ותקיפו עינוי מלאסתכלא, וחולשא תקיף עלוי. קם ואמר, מה אנא לעלמא דאתי, דקא הוי לי בנין ומיתו. אמרו

מסורת הזהר (ישעיה ג) ב"ב שלו ויחי קצא שמת קעג. (1) (תהלים (כז) לעיל תרסג. (2) (ישעיה לח) נח קמו ויחי שפו תרומה תתצט. (3) (קהלת יא) וישב קפא ז"ח אחרי עת.
חלופי גרסאות ט נ"א מאסתכלא (ווינציא). ט נ"א מת (מונקאטש). 9 נ"א אמר (ווינציא).

מאמר	הסולם	מצות פריה ורביה
תרסז) אלא בזמן שהאדם וכו': א"צ	תרעא) רבי יוחנן הוה וכו': ר"י היה דורש, בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ירך וגו'. שצריך לעסוק בעולם הזה בפריה ורביה בבחורותו ובזקנותו, שלא יהיה עזוב ממנו. ואע"פ שהוא זקן לא יפרוש עצמו. מהו הטעם. הוא, כי לא תדע איזה יכשר, זה או זה.	מצות פריה ורביה
תרסח) ומאן איהו מי וכו': א"צ	תרעב) ר' יוחנן קשישו יומוי וכו': רבי	
תרסט) שלא יאמר אדם וכו': א"צ		
תרע) כגון חד מתברנא וכו': א"צ		

זהר מדרש רות חדש קמט
ליה, רבינו, מימך אנו שותים, כמה בנין * את שבתך דאתקיפו לך לעלמא דאתי, לא נח דעתיה.

תרעג) עד שהאיר הקב"ה את עינוי דחד סבא, קם ואמר, עליך רבי יוחנן, דאת סבא וחולשא תקיף עליך, ועל רבי חזקיה דאיהו עקר, אמר קרא, כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ויכחרו באשר תפצתי כו', ונתתי להם בתי ויבחמותי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת. נח דעתיה דרבי יוחנן, אמר ליה, תנוח דעתך כמו שהנחת את דעתי.

מאמר לית קברא למגנא

תרעד) רבי ברוקא אמר, כתיב, וינכרתה הנפש ההיא מלפני. אי הנפש תכרת, הגוף ההוא מה תהא ממנו, אי הכי, כמה קברות בריקניא, כמה ציונים למגנא. דהא אי לבתר הקב"ה בני לההוא נפש פמלקדמין בהאי עלמא, גופא דשביק, אתאבדי, וקברא בריקניא, אי הכי, כמה גרמין אתאבדו, וכמה קברין למגנא.

תרעה) אלא הקב"ה לא ישיצי עוכרי ידוי, אלא מארעא ומתחות שמיא אלה. ויחתון לתא, ויתבנון בקיומא אחרא גו אינון תתאי, בדיורא דאקרי נשיה, ותמן * יתנשון לדרי דרין.

חלופי גרסאות

צ נ"א אשתיקו (ווינציא). ק ה"ג כל הדפוסים בשם ס"א נ"א יתנשון (כל הדפוסים).

מסורת הזהר

ט (ישעיה נח) וישב קעא יתרו תע קרושים לג י (שם) וישב קעא יתרו שלג תפ משפטים רפא. כ (ויקרא כב) וישב קסא בח"ג צ"י תרומה רצט תתכ.

לית קברא למגנא

הסולם

מאמר

כתוב, ונכרתה הנפש ההיא מלפני, שואל, אם הנפש תכרת אותו הגוף מה יהיה ממנו. ואם תאמר, שיתבטל. אם כן כמה קברות הם בחנם, כמה ציונים הם בחנם, כי אח"כ, שהקב"ה יחזור ויבנה אותה הנפש ככתחילה בעולם הזה, דהיינו שיתגלגל לעולם הזה, נמצא שהגוף הראשון, שעזב, נאבד, והקבר הוא ריקס, כלומר שאין בו שום פעולה לטובת הגוף. וא"כ כמה גופין נאבדו, וכמה קברים הם בחנם לבלי תועלת.

תרעה) אלא הקב"ה לא וכו': ומשיב, אלא הקב"ה אינו מכלה מעשה ידיו, רק מארץ ומתחת השמים האלה, והם יורדים למטה מהארץ חוץ, ויהיו נבנים בקיום אחר תוך אלו התחתונים במדור הנקרא נשיה. יהיו נשכחים לדורי דורות. כי נשיה פירושו שכחה, מלשון כי נשני אלקים (בראשית מ"א).

רבי יוחנן היה זקן ובא בימים, ותכהנה עינוי מלראות, וחולשה רבה עליו. קם ואמר, מה אני לעולם הבא, כיון שהיו לי בנים ומתו. אמרו לו תלמידיו, רבנו, מימך אנו שותים, והמלמד בן חברו תורה הרי זה כאלו ילדו, וא"כ כמה בנים אתה מניח שיחזקו אותך לעולם הבא. לא נחה דעתו של ר"י בזה.

תרעג) עד שהאיר הקב"ה וכו': עד שהאיר הקב"ה את עינוי של זקן אחד, קם ואמר, עליך רבי יוחנן, שאתה זקן וחולשה רבה עליך, ואינך ראוי לשאת אשה, ועל רבי חזקיה, שהוא עקר, אמר הכתוב, כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו וגו' שם עולם אתן לו אשר לא יכרת. נחה דעתו של ר' יוחנן. אמר לו, תנוח דעתך כמו שהנחת את דעתי.

מאמר לית קברא למגנא

תרעד) רבי ברוקא אמר וכו': רב"א,

(דפו"י דף פ"ט ט"ג)

דהא

קנ **זהר** **מדרש רות** **חדש**
תרעו דְהָא שְׁבַע אַרְעִין לְתַתָּא. וְאֵלּוּ הֵן: אֶרֶץ. אֲדָמָה. אֶרְקָא. גֵיא.
 נְשִיָה. צִיָה. תַבַל. תַבַל, הוּא דִינְרָא דִילָן. בְּנִשְיָה אַמַאי "גּוֹפִין אֶלִין. אֶלָא,
 אִינְהוּ אַנְשֵי פְקוּדֵי דְמֵאֲרִינְהוּ, וְלֹא אֲתַעֲסְקוּ בְפִרְיָה וּרְבִיָה, וְלֹא פְשִיטוּ בְרִית
 קַיָמָא בְעֵלְמָא. לְכֹן אִינוּן יִתְנָשׁוּ בְנִשְיָה לְדַרְי דְרִין. וְלַעוֹלָם לִית קַבְרָא לְמַגְנָא,
 וְלִית צִיּוֹנָא בְרִיקְנִיָא.

תרעז וּבְהֵוּא דִינְרָא דְנִשְיָה, לֹא הָוִי אֶלָא אִינוּן דְאֶקְרוּן גּוֹפִי מַגְן, גּוֹפִי
 דְלַמְגָן נְחִתִין תַמָן, וְלֹא עֲבָדִין תּוֹלְדִין, דְהָא נִשְיָן לָאו בִינְיָיְהוּ. וְנִרְעִי וְאֶכְלִי,
 וְאִנְשֵי כָל מַה דְעֲבָדִין.

תרעח נִפְשִין יַעַל דְלֹא יִתְבְּנוּן בְהָאי עֵלְמָא, אֲתַדְחִינן מִפְמָה תַרְעִי, וְאֶזְלִי
 וּמְשִטְטִי בְהָאי עֵלְמָא, עַד דְלִשְׁכַחְתוּן פְרוּקָא. וְאֶלִין אִיתְקָרוּן שְׂכִינּוֹת. הַה"ד,
 וּתְקַרְאָנָה לּוֹ הַשְׂכִּנּוֹת שֵׁם וּגוֹ. "וְהָאִי גּוֹפָא אֲתַבְּנִי לְאֲתַקְיָמָא בְתַבַל אֶרְצוּ.

מֵאֲמַר עֲשָׂרָה הִרְוֵי מַלְכוּת

תרעט רַבִּי יוֹדָאי תְּנֵה קַמִּיה דְרַבִּי עֲזַרְיָה בַר סִימַאי, אָמַר לִיָה, צְדִיקִים
 דְאִזְדַּמְן לֹזֵן חוֹבָה מֵאִינוּן פְרִיתוֹת דְאוּרִיָתָא, "וְחִשְׁבִי תְשׁוּבָה וּמִיתוּ, מִיָתָה
 מִכְפָּרַת עֲלִיָיְהוּ, אוֹ לָאו. אָמַר לִיָה, אִין. וְלִזְמִינן דְאֲתַעֲנָשׁוּ בְהֵוּא עֵלְמָא,
 וְאֲתַכְפֵּר לְהוּן.

תרפ תָּמָא אַנְפוֹי יְרוּקִי. אָמַר לִיָה, אִימָא מַה דְתִימָא, אוּרִיָתָא הוּא דְלֹא
 מִקְבֵּלָה טוּמְאָה. שְׁנַאֲמַר, "הֲלוֹא כֹה דְבַרִי כָאֵשׁ נָאֵם ה'." הַתְהוּרִים רְטִישָׁן

הַלּוֹפִי גְרַמְאֹת
 ק נ"א ליג גופין אלן (ווינציא). ד נ"א עד (מונקאטש).
 ו נ"א הא (ווינציא). ת נ"א וחיישי (ווינציא).

מסורת הזהר
 (ל יומיה כג) יתרו שמה.

הסולם **מאמר**
תרעו דְהָא שְׁבַע אַרְעִין וּכְוִי: וְהֵנָּה
 שְׁבַע אַרְצוֹת לְמַטָּה. וְאֵלּוּ הֵן. אֶרֶץ אֲדָמָה אֶרְקָא
 גֵיא נְשִיָה צִיָה תַבַל. תַבַל הִיא הַמְדוּר שְׁלֵנוּ.
 וְלִמָּה הוּרִידוּ גּוֹפִים אֵלּוּ בְנִשְיָה. הוּא מְשׁוּם
 שְׁהֵם שְׁכַחוּ מִצּוֹת אֲדוֹנָם וְלֹא עֲסָקוּ בְפִרְיָה
 וּרְבִיָה, וְלֹא נִתְּנוּ הַתַּפְשׁוּטוֹת לְבְרִית הַקֹּדֶשׁ
 בְּעוֹלָם. לְכֹן יֵהִיוּ נִשְׁכָּחִים בְנִשְיָה לְדוּרֵי דוֹרוֹת.
 וְלַעוֹלָם אִין קַבֵּר בְּחַנְסָא, וְאִין צִיּוֹן בְּחַנְסָא.

מֵאֲמַר עֲשָׂרָה הִרְוֵי מַלְכוּת
תרעט רַבִּי יוֹדָאי הוּא וּכְוִי: ר"י הִיָה
 לְפָנֵי ר' עֲזַרְיָה בַר סִימַאי, א"ל, צְדִיקִים שְׁקֵרְתָה
 לְהֵם עֲבִירָה מֵאֵלּוּ חַיִּיבֵי כְרִיתוֹת שְׁכַתוֹרָה,
 וְחוֹשְׁבִים בְּתְשׁוּבָה, וּמִתּוּ, שׁוֹאֵל, אִם מִיָתָה
 מִכְפָּרַת עֲלֵיהֶם אוֹ לֹא, אָמַר לוֹ כֵן. וּלְפַעְמַיִם
 הֵם נַעֲנָשִׁים בְּעוֹלָם הוּא וְנִתְכַפֵּר לְהֵם.

תרפ חֵמָא אַנְפוֹי יְרוּקִי וּכְוִי: רֵאָה
 שְׁפִינֵי שֶׁל ר' יוֹדָאי הֵם יְרוּקִים. אָמַר לוֹ,
 אֲמוּר מַה שְׁתַּאֲמַר, כִּי הַתּוֹרָה אִינְהּ מִקְבֵּלַת
 טוּמְאָה, שְׁנַאֲמַר, הֲלֹא כֹה דְבַרִי כָאֵשׁ נָאֵם ה'.
 מַה אֵשׁ אִינְהּ מִקְבֵּלַת טוּמְאָה אִף דְבַרִי תּוֹרָה
 אִינֵם

תרעז וּבְהֵוּא דִינְרָא דְנִשְיָה וּכְוִי:
 וּבֵאוּתוּ מְדוּר נְשִיָה, אִין שֵׁם אֵלּוּ הַנְקֵרָאִים
 גּוֹפִי חַנְסָא, כִּי בְּחַנְסָא יִרְדּוּ שֵׁם, וְאִינֵם עוֹשִׂים
 תּוֹלְדוֹת, כִּי אִין בִּינִיָהֶם נְשִׁים. וְזוֹרְעִים
 וְאוֹכְלִים, וְשׁוֹכְחִים כָּל מַה שְׁעוֹשִׂים.
תרעח נִפְשִין עַל דְלֹא וּכְוִי: הַנְּפִשׁוֹת
 מְשׁוּם שְׁלֹא נִבְנוּ בְבִינִים בְּעוֹלָם הוּא, נְדַחּוֹת
 מִכְמָה שְׁעֵרִים. וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת בְּעוֹלָם
 הוּא, עַד שִׁמְצָאוּ לְהֵן גּוֹאֵל. דְהֵיִינוּ יֵבֵם שְׁמִיבֵם
 (דְפּוּיֵי דְף פִּיט ט"ג)

זהר **מדרש רות** **הדש** **קנא**
בלבבך. אָמר, סוד ה' ליראיו. עֲשֶׂה סְבִי קְטוּלֵי מַלְכוּת אֲתַעֲנְשׂוּ עַל מְכִירַת יוֹסֵף.

תרפא אָמר לִיה, רְבִי עֲקִיבָא לִית * לִיה זְכוּת אַבוּת. אָמר, וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכַּר יוֹדְעֵי בִינָה לְעֵתִים.

תרפב פֶּתַח וָאָמַר, וַיָּבֵא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בְּעָרֵב וַתֵּצֵא לֵאמֹר לְקַרְאָתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי שָׂכַר שְׂכַרְתִּיךָ. שָׂכַר הַשָּׂתָא, שְׂכַרְתִּיךָ לְבַתֵּר זִימְנָא. יִשְׁשַׁכַּר: יֵשׁ שָׂכַר. וּלְבַתֵּר זִמְנָא, נִהוּוּ לְמַלְכוּת שְׁמַיִם. גּוֹפִין דְּלֵהוֹן יִשְׁתַּאֲרוּן בְּדוּכְתִייהוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וְכֹלָא אַתְהֵדר בְּמַלְקְדָמִין. אִישׁ אִישׁ כְּבִרְכָתוֹ בְּרַךְ אֲתָם בְּתֵיב.

תרפג נָפַל עַל אֲנָפוּי רְבִי יוֹדָאי, וָאֲדַמְוָה. אַחְזוּ לִיה בְּחַלְמִיהּ הֵיא קָרָא,

חלופי גרסאות

א נ"א ל"ג אהענשו (ווינציא). ב נ"א מוסיף אמר ליה פנחס הוא אליהו (כל הרפוסים בשם ס"א). ג נ"א לזכות (ווינציא). ד נ"א השתא יש שכר השתא ול"ג יששכר (ווינציא). ה נ"א ל"ג האי קרא (ווינציא).

מסורת הזהר

ח (דה"א יב) ויחי תרצא משפטים ר. ט (בראשית ל) ויצא קנא קצו ריא. ט (שם מט) ויחי תרנד תק"ה ק ט"א קיא ט"א.

עשרה הרוגי מלכות

כשנהרגו, עלו נשמותיהם למ"ן למלכות, ונעשו על ידיהן זווג גדול של ז"א ומלכות. כמ"ש האר"י ז"ל. ולפיכך נבחן זה להם למעלה גדולה. ואומר. לפי שכולם באו משבט יששכר, ע"כ נרמו ענין הריגתם ועליתם למ"ן בכתוב, כי שכר שכרתיך, הנאמר בהווג ללידת יששכר, וז"ש, שכר השתא, ששכרה אותו בדודאי בנה לווג של עתה, ללידת יששכר. שכרתיך, לבתר זמנא, היינו שעשרת הבנים של יששכר יעלו למ"ן לאחר זמן בסוד הרוגי מלכות, ויווגו את ז"א ומלכות. וז"ש יששכר יש שכר, כלומר, שזה מרומז גם בשם יששכר, שהוא אותיות יש שכר. ומהו השכר. היינו נהוּוּ מַלְכוּת שְׁמַיִם, שנשמותיהם של בניו יעלו למ"ן למלכות שמים, ויגרמו הווג הגדול של ז"א ומלכות, גופין דְּלֵהוֹן יִשְׁתַּאֲרוּן בְּדוּכְתִייהוּ בְּהַאי עֲלָמָא וְכֹלָא אַתְהֵדר בְּמַלְקְדָמִין. כמו בתחילה שהגוף הוא מן העפר, והנשמה מה', אף כאן הגופות נשארו במקומם בעפר, והנשמות עלו למ"ן. באפן שענין הריגתם אינו גרעון ופחיתות אלא להיפך שהוא אצלם מעלה גדולה מאד. ומביא ראיה מהכתוב, אִישׁ אִישׁ כְּבִרְכָתוֹ בְּרַךְ אֲתָם, בְּתֵיב, הרי שכל השבטים היו שלמים וצדיקים, ואין לומר, שהיה תלוי להם העון של מכירת יוסף.

הסולם

מאמר

אינם מקבלים טומאה. הרהורים מכים בלבבך. אמר ר' יודאי, סוד ה' ליראיו. וע"כ אמור לי, עשרת הזקנים הרוגי המלכות, נענשו על מכירת יוסף, משום שהם היו מעשרת השבטים שמכרו את יוסף. וקשה, למה לא נתכפר להם העון במיתתם. כנ"ל.

תרפא אָמַר לִיה רְבִי וְכוּ': א"ל, רְבִי עֲקִיבָא, שְׁהִיה אַחַד מֵעֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת. אֵין לוֹ זְכוּת אַבוּת, שִׁיצָא מִגְרִים, הִרִי שְׁהֵם לֹא יֵצְאוּ מֵעֲשָׂרַת הַשְּׁבִטִים, אָמַר, רְבִי עֲזוּדִיה, וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכַּר יוֹדְעֵי בִינָה לְעֵתִים, פִּירוּשׁ. שְׁעֵשְׂרֵה הַרוּגֵי מַלְכוּת יֵצְאוּ מִיִּשְׁשַׁכַּר. וְהִינֵנוּ כְּמ"ש רַבָּא, לֹא מִשְׁכַּחַת צוּרְבָא דְרַבְנָן דְּמוּרִי, אֲלֵא דַּאֲתִי מִשְׁבֵּט לֹוִי אִו מִיִּשְׁשַׁכַּר וְכוּ', שְׁכַתוּב, וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכַּר יוֹדְעֵי בִינָה לְעֵתִים (יומא כ"ו). לֹא הִזְכִּיר כֹּאן אֵת לֹוִי מִפְּנֵי הַקִּיצוּר. כִּי בַּחֲכוּתָא, הִיה ר' יִשְׁמַעֲלָא כֹּהֵן גְּדוֹל, מִבְּנֵי לֹוִי.

תרפב פֶּתַח וָאָמַר וַיָּבֵא וְגו': פו"א, וַיָּבֵא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בְּעָרֵב וַתֵּצֵא לֵאמֹר לְקַרְאָתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי שָׂכַר שְׂכַרְתִּיךָ. שָׂכַר עֲתָה. שְׂכַרְתִּיךָ, לֹאמַר זִמְנָא. יִשְׁשַׁכַּר, יֵשׁ שָׂכַר, וְלֹאחַר זִמְנָא יֵהִיוּ לְמַלְכוּת שְׁמַיִם. וְהַגּוֹפּוֹת שְׁלֵהֶם יִשְׁאָרוּ בְּמַקּוֹמָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְהַכֹּל חוּזֵר כְּבַתְחִילָה. אִישׁ אִישׁ כְּבִרְכָתוֹ בְּרַךְ אֲוֹתָם, כְּתוּב.

תרפג) נפ"ל על אנפוי וכו': נפל רבי יודאי

כִּי נִשְׁמוֹת עֲשָׂרֵה הַרוּגֵי מַלְכוּת, (דפו"י דף פ"ט ט"ג * ט"ד)

קנב זהר **מדרש רות** **הדש**
 אַל תתן את פיך לחטיא את בשרך. נכנסת סתום. מההוא יומא לא אשתעי
 בהאי. אלא תוה אמר, מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון.
 ובצל כנפיך ממש, ולית למשתעי ובבני דיליה. דהא חסד ה' בכולא אשתפח ז'
תרפד אמר רבי עזריא, ודאי הכי הוא, דהא כתיב אַל תגעו במשיחי
 ובנביאי אל תרעו. וכתיב אַשך בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש. בכבשין
 סתימאין דיליה, לית למשתעי כלל, דהא מאן דבידיה רוחין ונשמתין
 דצדיקיא. מילין סתימאין דאיהו עבדי, לית לאעלא בהון.
 מאמר ותקראנה לו השכנות שם

תרפה ילד בן לנעמי, בהאי אשכחתי אבידה דאבדת. מכאן, ידההוא
 נפש דנד מגופא דקיק, לית ליה רשו לאנהרא ולא תפשטא, למיחזי לית ליה
 חילא, דכתיב ישוב לימי עלומיו.
תרפו בההיא שעתא דגופא דא אתבני, למיד ותקראנה לו השכנות

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**
 (קהלת ה) הקסחי קלא ז"ח שה"ש כג. (פ) (תהלים (לו) לעיל תקא. (צ) (דה"א טז) לעיל תמה. (ק) (איוב יב) יתרו ונ אחרי מות רטו. (ד) (רות ד) לעיל תונה. (ש) (איוב (לג) וישב קעה.
 ווינציא הנפשות בהם ואתענשו על מכירת יוסף שהקבי"ה לא נתן עונש [נ"א שכר ווינציא] למי שלא עשה רע בשביל
 ההוא שעשה רע שנאמר לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות איש בחטאו ימותו סוד ה' ליראיו, וכתוב
 בצד אמ"ז במדרש רות הנדפס נמצא זה ולא כן בנוסח כתי"א אשר בירי ואף גם זאת לא הפצתי להשכיח זכרו ואין
 ספק אצלי שהוא תוספת איה מפי' שהכניסוהו בפנים. ח נ"א האי (ווינציא). ט נ"א מכאן (ווינציא). י ה"ג דפוס
 מונקאטש וכתוב אצ"ל נ"א מאי (ווינציא). כ נ"א רבינו ביומא דאתיליד בינ נפשא דיליה שלימא איהו לא אוסיפת ולא
 גרעת בר בעוד גופא דקיק לית לה רשו לאנהרא ולא תפשטא למיחזי חילאה (מונקאטש). ל נ"א מוסף מיד כמה דאצא
 דקיק אדליק מיד (ווינציא).

מאמר **הסולם** **ותקראנה לו השכנות שם**
 יודאי על פניו, ונרדם. הראו לו בחלום את
 המקרא הזה. אל תתן את פיך לחטיא את
 בשרך. נכנסת כאן, בענין הרוגי מלכות, סתום
 פ"ך. מהיום ההוא והלאה לא דיבר מזה. אלא
 היה אומר, מה יקר חסדך אלקים ובני אדם
 בצל כנפיך יחסיון, היינו ובצל כנפיך ממש,
 כי נשמות בני אדם נולדות מזו"ן. וע"כ אין
 לדבר בבניו שלו. כי חסד ה' נמצא בכל.
תרפד אמר רבי עזריא וכו': אר"ע,
 ודאי כך הוא. כי כתוב, אל תגעו במשיחי
 ובנביאי אל תרעו. וכתוב, אשר בידו נפש
 כל חי ורוח כל בשר איש. בסודות הסתומים
 שלו. אין לדבר כלל, כי מי שבידו רוחות
 ונשמות הצדיקים, הרברים הסתומים שהוא
 עושה, אין להכנס בהם.
מאמר ותקראנה לו השכנות שם
תרפה יולד בן לנעמי וגוי: כתוב,
 ותקראנה לו השכנות שם לאמר יולד בן
 (דפו"י דף פ"ט ט"ד)

זהר מדרש רות חדש קנג
שם. ואמאי הקא שם. בכל אתר דכתיב שם, דא איהו נפש. כמה דאת אמר,
וְלֹא יָפְרַת שֵׁם הַמֵּת, דא איהו נפש. והקא ותקראנה לו השכנות שם, אינון
שכינות קרו להווא גופא דאתבני השתא שם, קרו להווא נפש, לאשתכללא
בהווא גופא. דהא ^ט לזימנין זמינא תמן נפשא, ולזמנין לא זמינא, בגין דאזלא
ומשטטא בעלמא, וכדין קרון לה לגבי ההוא גופא.

תרפז) ובשעתא דרעותא אתער, לאן אזלת. לגבי קברי דאבקהן, לגבי
קברי דחסידי, עד דאיתער בועז הקא, ושאר נשמתין קרון לה, ואתת ואשתפכת
ואשתכללת באתר דא.

תרפח) והא כתיב, אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסף. שאני
הקא, דתה גואל קרוב, דהא תועלתא תיר, ההוא גואל דאיגרי קרוב,
דאיתער למתוי (* זמינא תמן, מיד דאתער לגביה. והקא דתה רחיק, אצטריכו
למיקרי לה, דהא מחשבה רחיקא תה. במחשבה קריבא לא אצטריק, אלא היא
אתת בהווא אתערותא לאתבנאה תמן. על דא ותקראנה להווא גופא שם,
הווא נפש לאתבנאה תמן.

תרפט) רבי סימאה אמר, בכמה דוכתי עביד הקב"ה חסד באינון נפשאן
דלא אשכחין נייחא. בגין דלא עבידו חסדא, ולא עבידו בר.

חלופי גרסאות

ח נ"א ליג לזימנין (ווינציא), נ נ"א הר (ווינציא), ט נ"א
הוא (ווינציא), ט נ"א בגין ולא יתאבדו בר אינון דכתיב
בהו והאברתי את הנפש ההוא מאי אתעביד מיניה (מונקאטש בשם כ"י על הקלף) וליג מן בגין עד רבי טומאי.

מסורת הזהר

ת) רות ד) לעיל תרמז, א) (איוב לר) ויצא קפט.
ת) רות ד) לעיל תרמז, א) (איוב לר) ויצא קפט.

ותקראנה לו השכנות שם

הוא משונה, משום שהיה גואל קרוב, (כנ"ל
אות תר"כ) כלומר, שלא היה אח ממש. וע"כ
יש יותר תועלת שבשעה שאותו גואל, הנקרא
קרוב, מתעורר, תהיה הנפש מוכנה שם, מיד
כשנתעורר אליה, וע"כ כאן שהוא יבם רחוק,
כלומר שאינו אח ממש, צריכות השכנות לקרוא
אותה, כי המחשבה אינה מועלת מפני שהיא
מחשבה רחוקה, שאינה באה מאח ממש. אבל
במחשבה קרובה מאח ממש, אין השכנות
צריכות לקרוא אותה, אלא הנפש באה מאליה
באותה התעוררות, של היבם. כדי שתבנה
שם. וע"כ ותקראנה לגוף ההוא שם, שהוא
הנפש, כדי שהנפש תבנה שם. דהיינו
שתתלבש בגוף הנולד.

תרפט) רבי סימאה אמר וכו': רס"א,
בכמה מקומות עושה הקב"ה חסד, עם הנפשות
האלו שאין להן מנוחה, משום שלא עשו חסד
ולא הולידו בן. דהיינו ע"י יבום או ע"י גלגול.
ומה

הסולם

מאמר

מחלון, שישתכלל בגוף הזה. כי לפעמים מוכנת
שם הנפש, ולפעמים אינה מוכנה להתלבש
בגוף הזה, משום שהולכת ומשוטטת בעולם.
ואז קוראים השכנות את הנפש שתתלבש בגוף
הזה.

תרפז) ובשעתא דרעותא אתער וכו':
ובשעה שהרצון נתעורר, שנפש המת תתלבש
בגוף הנולד מיבום, איפוא הולכת הנפש.
היא הולכת לקברות האבות ולקברות החסידים,
עד שנתעורר בועז כאן, דהיינו היבם, ליבם
את אשתו, ושאר הנשמות, שהן השכנות,
קוראים אותה, ובאה ונמצאת משוכללת במקום
הזה, דהיינו בבן הנולד מיבום.

תרפח) והא כתיב אם וגו': שואל,
הרי כתוב, אם ישים אליו לבו, דהיינו ליבם
את אשתו, רוחו ונשמתו אליו יאסף, שיתלבש
בבן הנולד. הרי שאין השכנות צריכות לקרוא
את הנפש, אלא שבאה מאליה. ומשיב, כאן
(דפו"י דף פ"ט ט"ד *) צי"ט"א)

קנד **זהר** **מדרש רות** **חדש**

תרצ"ב) ומה אעביד מינייהו, והיא נשמה דאזלת בלא ולד להווא עלמא, ולא עבדת בר. רבי סימאי ורבי יוסי, חד אמר, נחית ליה הקב"ה לארץ התחתונה. וחד אמר, באבדון, מאן דנחית תמן, אתאביד מכל וכל. ועליהם פתיב, והאבדתי את הנפש ההיא.

תרצ"א) רבי יודאי בר סימון אמר, ופאה מאן דאשתדל למנדע ביהווא עולם דנשמתי תמן. מאן דידע ביה, ואשתדל למנדע ביה, לית ליה שעורא לחקמתיה.

מאמר כל זמן שהגוף לא נקבר, הנפש אינה נחה

תרצ"ב) רבי פרחיא אמר, כל זמנא דגופא לא נח בדוכתיה, נפשא דיליה אוף הכי. ואיהו הוה משתדיל תדיר, למנדע ביהווא עלמא דנשמתי תין.

תרצ"ג) יומא חד הוה אזיל בתקלא, ואשתפח חד גופא תחות אילן תריב מית. אשנח ביה, ואשפח דהוא יהודאי, ואשפח פריכין דמצוה, וספרא דאנדתא בתדיה.

תרצ"ד) אמר ודאי ת"ח הווא. אשתדל בקבריה, ונאזיל למתא, ואתקין ליה תכריכין, וקברא, וזמין בני נשא, ובכה עליה, ואשתדל עליה, ואפיק כל מאי דהוי בידוי.

תרצ"ה) כיון דאתגניז ואתקבר ההוא גופא, נפש דליה אעלת לגו מתיבתא

מסורת הזהר הלופי גרסאות

(ב) (ויקרא כג) ת"ז תליב עו. פ נ"א ל"ג הוה (ווינציא). צ נ"א מוסיף ואשכח ביה (ווינציא). ק נ"א ל"ג הוה (מנוקאטש). ר נ"א מוסיף גמיה ואזיל (מנוקאטש).

הסולם **מאמר**

תרצ"ב) ומה אעביד מינייהו וכו': ומה נעשה מהן, מאותן הנשמות ההולכות בלי בנים לאותו העולם, שלא הולידו בן. רבי סימאי ור' יוסי, אחד אמר, דהיינו ר' סימאה, שהקב"ה מורידן לארץ התחתונה ומשם עושה עמהן חסד כנ"ל. ואחד אמר, דהיינו ר' יוסי, שמורידן לארץ הנקראת אבדון. שכל מי שיוורד שם, נאבד מכל וכל. ועליהם כתוב, והאבדתי את הנפש ההיא.

תרצ"א) רבי יודאי בר סימון אמר, אשרי מי שמשתדל לדעת באותו עולם, שהנשמות שמה. מי שיוודע בו, ומשתדל לדעת אותו, אין שיעור לחכמתו.

מאמר כל זמן שהגוף לא נקבר, הנפש אינה נחה

תרצ"ב) רבי פרחיא אמר וכו': רפ"א, כל זמן שהגוף לא נח במקומו, בקבר, גם (דפו"י דף צ' ט"א)

תרצ"ג) יומא חד הוה וכו': יום אחד, היה הולך בשדה, ומצא גוף אחד מת, תחת אילן תרובים. הסתכל בו, ומצא שהוא יהודי, ומצא כריכות של מצוה, דהיינו תפלין, וספר הגדה היה עמו.

תרצ"ד) אמר ודאי ת"ח וכו': אמר, ודאי שהוא תלמיד חכם. השתדל לקברו. והלך לעיר, והתקין לו תכריכים, וקבר, והועיד בני אדם, ובכה עליו, והשתדל לעשות הכל בשבילו. והוציא עליו כל מה שהיה בידו.

תרצ"ה) כיון דאתגניז ואתקבר וכו': כיון שאותו הגוף נגנו ונקבר, עלתה הנפש שלו לישבה העליונה. אמרו לה, אין לך עתה רשות לכנוס כאן במקום הסלע העליון, שהוא המלכות

זהר מדרש רות חדש קנה
 עילאה. אמרו לה, לית לך הקא השתא רשות לאעלא ב' ברוך דטנרא עילאה.
 זילי ואשלימי טיבו, למאן דאשלים לך.
תרצו יומא חד, רבי פרחיה הוה יתיב אפכא דפתחא דלוד, והוה עציב,
 דחיקא ליה שעטא. אתא חד ב"נ לגביה, אמר ליה, רבי תיכעי למיהך ברוך
 פלוני בהדאי, ואתן לך מאני כסף, בגין דנשתדל באורייתא פחדא באורחא,
 אמר ליה ניזיל. אגלו. אמר ליה, רבי, מאי דכתיב, ^א כי החיים יודעים שימותו
 והמתים אינם יודעים מאומה. ^ב אמר ליה החיים אלו הצדיקים, והמתים אלו
 הרשעים.
תרצו א"ל חייך רבי, אפילו הרשעים בהווא עלמא, ידעין בצערא דידהו,
 וידעין ביקרא דצדיקייא, ובדינהון דרשיעייא. אמר ליה, אי הכי מאי והמתים
 אינן יודעים מאומה.
תרצו אמר * ליה, דבהאי עלמא פתיב. דהא צדיקייא דאיקרין חיים,
 מסתכלין וידעין דימותון, וזמינן למיהב דינא, דאית דין ואית דיין. כד"א,
^א והתי יתן אל לבו. אכל רשעים דאיקרין מתים, לא ידעין, ולא משגיחין, ולא
 מסתכלין בעובדי דהווא עלמא כלום. ומאן דלא ידע בעובדי דהווא עלמא,

חלופי גרסאות

אמ"ז בנוסה כ"י שלפני יש גרסא אחרת משונה מזו וז"ל א"ל החיים אלו הצדיקים יודעים שימותו ומכירים
 וזוכרים המיתה אבל המתים שהם הרשעים אינם יודעים מאומה לא ידעו ולא יבינו וגו' א"ל חייך רבי אפילו הרשעים
 ידעו בהאי עלמא בצערא דילהון וידעו דימותו חמונין למיהב חשבון וידעו דאית דין ואית דיין כד"א והתי יתן אל
 לבו אבל חייבא [נ"א חייבא ווינציא] דאינון מתים ואקרין מתים לא ידעו בעובדיו דהווא עלמא אקרין מתים בגין
 דלאו מבני עלמא נינהו ולית להו בעלמא דין ולא בעלמא דאתי כיון דקריבו למערתא לא ידע פומא דמערתא ואתנה
 הווא גברא א"ל רבי פרחיא על מה אתנחת א"ל אבידא קא אבדת לי א"ל המקום יחזירנה לך מיד אתפתח להו
 מערתא ואעליה מתמן ברוגין ידעין ואחמי ליה גנתא דערן ואחמי ליה שפי"ה היכלין כמנן יומי שתא. ואחמי ליה כנות
 של צדיקים ברוגין יתיר דא על דא כיון דמטו לחר פורס וכזו. ג נ"א מוסף דידהו ובצערא דאחרינא (מונקאטש).
 ד נ"א בהא (ווינציא).

מסורת הזהר

(ג) (קהלת ט. ז.) (שם ז.)

הסולם מאמר
 המלכות, לכי ושלמי בעד החסד, למי שהשלים אותך.
תרצו יומא חד רבי וכו': יום אחד,
 היה ר' פרחיה יושב בפתח שער לוד, והיה
 עצוב, שהשעה היתה דוחקת לו. בא אליו
 אדם אחד, אמר לו, רבי, תרצה ללכת למקום
 פלוני, ואתן לך כלי כסף, כדי שנשתדל יחד
 בתורה בדרך, א"ל נלך. הלכו, אמר לו, רבי,
 מהו שכתוב, כי החיים יודעים שימותו והמתים
 אינם יודעים מאומה. אמר לו, החיים, אלו
 הצדיקים. והמתים, אלו הרשעים.
תרצו א"ל חייך רבי וכו': אמר לו,
 חייך רבי, אפילו הרשעים יודעים בעולם
 ההוא בצער של עצמם, ויודעים בכבוד
 הצדיקים ובדיניהם של הרשעים. אמר לו,
 (דפו"י דף צ"ט א * ט"ב)
 כל זמן שהגוף אינו נקבר הנפש אינה נחה
 א"כ, מהו והמתים אינם יודעים מאומה,
 שמשמע שהרשעים אינם יודעים כלום.
תרצו א"ל בהאי עלמא וכו': אמר
 לו, זה כתוב בעולם הזה. אשר הצדיקים
 הנקראים חיים, מסתכלים ויודעים שימותו,
 ועתידים לתת דין, שיש דין ויש דיין. כש"א
 והתי יתן אל לבו. אבל הרשעים הנקראים
 מתים, אינם יודעים, ואינם משגיחים, ואינם
 מסתכלים במעשי העולם ההוא מאומה. ומי
 שאינו יודע במעשי העולם ההוא נקרא מת.
 משום שהעולם הזה אינו מבני חיים. כלומר
 שחיי העולם הזה אינם נחשבים לחיים, אלא
 חיי העולם ההוא הבא, נחשבים לחיים. כי
 העולם ההוא הוא לנשמות ולרוחות, שאינם
 מתים. והעולם הזה, הוא לגוף, שסופו למות.
 ההוא

קנו זהר מדרש רות חדש
 איקרי מית. בגין דהאי עלמא לאו מבני חייא. דההוא עלמא דנשמתינ ורוחין
 איהו, וְהאי עלמא דגופא הוא.
תרצט) ההוא עלמא דדיירי ביה רוחיהון דכני נשא, ודמין בדיוקנין,
 יאשתמודען דא לדא, וידעין בפה דזמין למיהוי בעלמא. ומשתדלין למנדע
 ביקרא דמאריהון תמן, בההוא מלבושא דההוא עלמא.
תש) פד מטא לההוא חקל, אמר ליה נתעכב השתא, אתנת. א"ל, אמאי
 קא מתנחת. אמר ליה אבידא קא אביד לי בהאי דוכתא. אמר, קב"ה זומנינה לך.
תשא) אשכחו חד מערתא. אמר ההוא גברא, ר', גיעול הקא, דהא ידענא
 דאשתמודענא הקא. אעלו. נתחין בדרגין, עד דמטו לגבי חד פרדס, ותמו תמן
 אילנין משניין דא מן דא ומשאר אילני עלמא, וחד אילן משנייא משאר אילנין.
תשב) סליקו תמן, שמעו חד קלא דמשרין סגיאין, דהוו אמרין, בואו
 נשתתה ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו. תנוה רבי פרחיא, אמר מאי האי.
 אמר ליה שתוק.
תשג) אמר רבי פרחיא, האלהים, פד מטינא עמיה לאמצע דהאי פרדיסא,
 ונתמינא תרין ארחין, ומשרין מסטרא דא ומסטרא דא, ואמרי ליה מאי האי,
 ואמר לי, הקא מתפרשין אורחין דנפשין, מאן דאזלין לג"ע, ומאן דאזלין לגיהנם.
 מאן דאזול לג"ע, אלין אזלי בהדיה, ואשלימו ליה שלמא. ומאן דאזול לגיהנם,
 אלין נטלין ליה למידן ליה בגיהנם.

מסורת הזהר הלופי גרסאות
 ה (תהלים צה) ויחי רמא וראי קי אמור שלו ת"ז תנ"י ה נ"א אתהון (ווינציא). ו נ"א לאשתמודען דא לדא
 ידעין (ווינציא). ז נ"א בהאי עלמא (ווינציא). ח נ"א ליג
 תוה (ווינציא). ט נ"א חמינא (ווינציא). י נ"א בהדיהו (מנקאטש). כ נ"א יתהון (ווינציא).

הסולם מאמר
תרצט) ההוא עלמא דדיירי וכו':
 בעולם ההוא, שרוחות בני אדם דרים בו,
 דומים בצורתם לצורה שהיתה להם בעולם
 הזה, ויכירו זה את זה, ויודעים מה שעתיד
 להיות בעולם, ומשתדלים לדעת שם כבוד
 אדונם, כשמלובשים במלבוש של אותו עולם.
תש) פד מטא לההוא וכו': כשהגיע
 לאותו שדה, אמר לו אותו האיש, נתעכב עתה.
 נאנת, א"ל ר"פ, למה אתה נאנת. אמר לו,
 אבידה אבדתי במקום הזה. אמר לו ר"פ,
 הקב"ה יזמין אותה לך.
תשא) אשכחו חד מערתא וכו': מצאו
 מערה אחת. אמר אותו האיש, רבי, נכנס כאן.
 שאני יודע ואני מכיר את המקום כאן. נכנסו.
 ירדו במדרגות עד שהגיעו לפרדס אחד, וראו
 שם אילנות משונים זה מזה ומשאר אילנות
 (דפרי"ך דף צ"ט"ב)

אעברנא

זהר מדרש רות חדש קנז
תשד אַעבֶרנאַ הֵהוּא פֿרֶדס, וּמְטִינאַ לְשׁוּרִין וּמַגְדְּלִין וְתַרְעִין. פֿד מְטִינאַ
 לְתַרְעָא חַד, דְּאִיקְרִי שְׁעַר הַמְּזֻרָח. קָרָא הֵהוּא גַבְרָא, פֿתַּחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק. א"ל
 אַמַּאי. אָמַר לוֹן, בְּשְׁלִיחוּתָא דְמַאֲרִיָּה דְעֶלְמָא קָא אֲתִינְאַ. פֿתַּחוּ וְאָמְרוּ פּוֹלְהוּ,
 מֵאֵן יֵהֵב לִילוּד אִשָּׁה בְּאֲתָרָא דָא. אָמַר לְהוּ דָא אִיהוּ רַבִּי פֿרַחְיָא. יֵאָמְרוּ דָא
 הוּא דְאֲשָׁלִים לָךְ חֶסֶד בְּהֵהוּא עֶלְמָא. אָמַר אֵין.

תשה פֿתַּחוּ לִיָּה. וְאָמְרוּ, אֲפִשִּׁטוּ לִיָּה, דְלִית רֶשׁוּ לְמִיעֵל הֶכָא בְּגוּפָא
 דֵּההוּא עֶלְמָא. מִיָּד אֲפִשִּׁטוּ לִיָּה, וְאֲתַלְבֵּשׁ בְּאִוִּירִין דְּגַנְתָּא דְלָגוּ.
 סָאמַר ד' חֲלוּנֵי מְשֻׁקּוּפִין וְחַד בְּאַמְצַעִיתָא

תשו וְעָאֵל וְתַמִּי הֵהוּא רְקִיעָא דְעַל גַּבֵּי הַהוּא ׀ גַּנְתָּא. דֵּההוּא רְקִיעָא
 אֲתַפְרֵשׁ מֵהֵהוּא יִרְקִיעַ דְקָאִים עַל שְׁאָר בְּנֵי עֶלְמָא. רְקִיעַ דָּא אֲתַתַּחַם בְּתַחוּמָא
 מִפְּל ׀ גּוֹוִינִין דְעֶלְמָא. אַרְבַּע חֲלוּנֵי מְשֻׁקּוּפִין פֿתִּיחִין בֵּיהּ בְּאַרְבַּע סִטְרֵי עֶלְמָא,
 וְחַד בְּאַמְצַעִיתָא.

תשו חֲלוֹן חַד דְבִסְטֵר מְזֻרָח, בֵּיהּ קְיָיִמִין אַרְבַּע מְשֻׁקּוּפִין מְרַקְמֵן, בְּרִזָּא
 דְאַרְבַּע אֲתוּוֹן יְהו"ה, סְלָקִין ׀ לְתַרְסֵר, תְּלַת אֲתוּוֹן לְכָל חַד ׀ וְחַד.

תשה תְּלַת זַמְנֵי בְיוֹמָא, מִתְתַּבְּרָן אֵינוֹן מְשֻׁקּוּפִין, וְאֲתוּוֹן פּוֹלְהוּ מִתְתַּבְּרָן
 לְשָׂמָא קְדִישָׁא. חַד מִמְנָא קְיָיִמָא לְהֵהוּא סְטָרָא, ׀ יַעֲזוּרִיאֵל שְׁמִיָּה. וְאַרְבַּע מִפְּתִיחִין

חֲלוּנֵי גַרְמָאוֹת

ל נ"א אמר (מונקאטש). ח נ"א גופא (ווינצא). 1 נ"א ליג רקיע (ווינצא). 2 נ"א גוינן (ווינצא) נ"א גינאן (כל הדפוסים בשם ס"א). 3 נ"א לתליטר (ווינצא). 4 נ"א מוסיף וחד אמ"ז בכ"ז מצאתי יוד היא ואו היא או הו"ה ג"פ (כל הדפוסים בסוגריים). 5 נ"א וזירעאל (כל הדפוסים בשם ס"א).

הסולם

<p>מאמר תשד אַעבֶרנאַ הֵהוּא פֿרֶדס וכו': עברנו אותו הפרדס, והגענו לחומות ומגדלים ושערים. כשהגענו לשער אחד, הנקרא שער המזרח, קרא אותו האיש, פתחו לי שערי צדק. אמרו לו למה. אמר להם, אני בא בשליחות רבון העולם. פתחו ואמרו כולם, מי נתן ילוד אשה במקום הזה. אמר להם, זהו רבי פרחיא. אמרו, הזה הוא שעשה עמך חסד בעולם ההוא, אמר כן.</p> <p>תשה פֿתַּחוּ לִיָּה וְאָמְרוּ וכו': פתחו לו. ואמרו, הפשיטו אותו, כי אין רשות לבא כאן בגוף של העולם ההוא. מיד, הפשיטו אותו, והתלבש באוירים של הגן שמבפנים.</p>	<p>ד' חֲלוּנֵי מְשֻׁקּוּפִין וְחַד בְּאַמְצַעִיתָא הגוונים שבעולם. ארבעה חלונות נבוכים פתוחים בו בד' רוחות העולם, ואחד באמצע. משקופין פירושו חלל של חלון. כי תרגום נקיף הוא שקיפא (ירמיה טז ט"ז).</p> <p>תשו חֲלוֹן חַד דְבִסְטֵר וכו': ומפרש, חלון אחד שבצד מזרח, שהוא תפארת. עומדים בו ארבעה חלונות. מרוקמים בסוד ארבע אותיות הויה, העולות ל"ב, דהיינו ג' אותיות לכל אחד ואחד.</p> <p>פירוש. ד' אותיות הו"ה ה"ס ג' קוין ומלכות המקבלתם. וכשנכללים זה מזה, יש בכל אחד מהם ג' קוין, שה"ס י"ג, והם י"ב אותיות.</p>
--	---

מאמר ד' חֲלוּנֵי מְשֻׁקּוּפִין וְחַד בְּאַמְצַעִיתָא
תשו וְעָאֵל וְתַמִּי הֵהוּא רְקִיעָא וכו': ונכנס, וראה אותו הרקיע שעל הגן, שהרקיע ההוא נבדל מאותו הרקיע העומד על שאר בני העולם. הרקיע הזה מוגבל בגבול, ונבדל מכל (דפו"י דף צ' ט"ב)

קנה זהר מדרש רות חדש
בידיה, דאיהו פתח בהו אנבעה תרעין, דאינון על גביה דההוא רקיעא. ולית
מאן דנדע בהו.
תשט) בר בריש ירחי ושפתי, דאתיין אינון נפשו דמשתתפן עם גופא
בקברי, למכרע ולמסגד קמי אינון תרעין למארי כולא. כד"א, ונקיה מדי
תדש בחדשו ומדי שבת בשבתו זבוא כל בשר להשתחות לפני. כל, לאסגא
אינון נפשאן דדיירי עם גופא, ואיתקרון כל בשר.
תשי) חלון אקרא דבסטר דרום, ביה קיימין שית משקופין, * ולא
עאלין להאי אתר, אלא אינון דלען קריאת שמע ברעותא, ובכונה בכל יומא.
תשיא) אמר רבי פרתיא, האלהים, פד אסתפלנא בההוא חלונא, קריב
ההוא ממנא, וענאל שמיה, די ממונה על תרעא דסטר דרום, אמר לי, קום
בקיומך, וקמי האי חלון, דלית רשו לאעלא תמן, ולא למחמי ביה, בר אינון
דלען בקריאת שמע פדקא יאות.
תשיב) וכל אינון דלעאן בקריאת שמע פדקא יאות, שתין ממנן עאלין
קמיה, ומכתירין ליה בכתרין קדישין, ואמרין ליה, דא הוא פתרא דפלוני
דלעא בקריאת שמע פדקא יאות.
תשיג) שאילנא ליה, ואמרי ליה, מארי, האי קריאת שמע פדקא יאות

חלופי גרסאות

ק נ"א ליג כל (ווינציא). ר נ"א לאעלין וליג לא עאלין
להאי אתר אלא (מונקאטש) נ"א לאעלין לאינון דלעו קרית
שמע (ווינציא). ש ה"ג הסלם נ"א מוסיף חלונא דפלגא (כל הרפוסים). ת נ"א מוסיף קמיה דמשיח (כל הרפוסים בשם
ס"א). א נ"א ליג האי (ווינציא).

מסורת הזהר

(1) (ישעיה טו) ב"ב נו ז"ה בראשית תשסט.

הסולם

די חלוני משקופין וחד באמצעייתא

כודל את כולם. ואין נכנסים לאותו מקום, אלא
אלו שאומרים קריאת שמע ברצון ובכונה בכל
יום.

תשיא) אמר רבי פרתיא וכו': אר"פ,
האלקים, דהיינו שנשבע באלקים, כשהסתכלתי
באותו חלון, קרב אלי אותו הממונה, ששמו
ענאל, הממונה על השער שבצד דרום, ואמר
לי עמוד במעמדך, וראה את החלון הזה, שאין
רשות לכנוס שם, ולא לראות בו, חוץ מאלו
הקוראים קריאת שמע כראוי.

תשיב) זכ"ל אינון דלעאן וכו': וכל
אלו הקוראים קריאת שמע כראוי, ששים
ממונים נכנסים לפניו, ומכתירים אותו בכתרים
קדושים, ואומרים זה הוא הכתר של פלוני,
שקרא קריאת שמע כראוי.

תשיג) שאילנא ליה ואמרי וכו':
שאלתי אותו, ואמרת לי, אדוני, קריאת שמע
זו

מאמר

מתחברים בדי' אותיות השם. ממנוה אחר
עומד לצד ההוא, יעזריאל שמו. ודי' מפתחות
כידו, שהוא פותח בהם ארבעה שערים, שהם
על אותו הרקיע, ואין מי שיודע בהם.

תשט) בר בריש ירחי וכו': חוץ
מבראשי חדשים ושבת, שאלו הנפשות
המשתתפות עם הגוף בקבר, כי לאחור המיתה,
עולים רוח ונשמה למעלה, והנפש חופפת על
הקבר, בסו"ה ונפשו עליו תאבל, באות לכרוע
ולהשתחות לפני אלו השערים, לאדון כל,
כש"א, והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת
בשבתו יבא כ"ל בשר להשתחות לפני. כ"ל
הוא לרבות אלו הנפשות השוכנות עם הגוף,
בקבר, ונקראות כ"ל בשר.

תשי) חלון אקרא דבסטר וכו': חלון
אחר שבצד דרום, שהוא חסד. בו עומדים
ששה חלונות, כנגד ו"ק חג"ת נה"י, כי החסד
(דפו"י דף צ"ט ט"ב * ט"ג)

זהר **מדרש רות** **חדש** **קנ"ט**
 מה הוא. אמר לי, אי חסידא, רזא עילאָה איהו הקא. בקריאת שמע אית בה
 ארבע פרשין.
תשיד פרשה קדמא דיתודא, דאיהו יתרון יתודין, בתריסר תיבין. שית
 תיבין ביתודא עילאָה. ושית תיבין ביתודא אחרא. פרשה תניינא וְאָהבְתָּ, במ"ב
 תיבין, ברזא דשם דמ"ב אתון.
תשמו פרשה תליתא, וְהָיָה אִם שְׁמוֹעַ, דאתפליל ימינא בשמאלא,
 ושמאלא בימינא. ואיהו ברזא וסתרא דרתיכא קדישא, עד ושמתם. דאיהו
 פרשתא דשלטא על כולא. איהי ברזא דע"ב תיבין, גו רזא דע"ב שמקן דרתיכא
 קדישא.
תשמו פרשה רביעא, וְשִׁמְתֶם, דאיהי תמשין תיבין, דאיהו לקביל
 תמשין תרעין דבינה. פרשה דציצית פלילא מכולהו. וסלקין פרשין י למנינא
 דאדם.
תשיז וְכָל שָׂר דוכתין, בין בפקודי דאורייתא, בין כל שאר דוכתי
 דאורייתא, דכורא לחוד, ונוקבא לחוד. וְהָיָה דאיהו ייתודא, דאתיחד ביה
 קודשא בריך הוא, דכר ונוקבא אתפנישו פחדא, וסלקין בשעורא תדא.

חלופי גרמאות

ב נ"א פרשון (ווינציא). ג נ"א ל"ג תרין (ווינציא). ד נ"א והיו הדברים האלה (ווינציא). ה נ"א מוסיף ושמתם, ושמתם
 סליק בהושבנא בפרשה תליתא וסלקא באהרה בפרשתא רביעא (מונקאטש). ו נ"א מוסיף למנינא דאברין דאדם נ"א
 לבנינא דאדם (הגהות דפוס מונקאטש).

<p>מאמר זו כראוי מה היא. אמר לי, אהה חסיד, סוד עליין הוא כאן, בקריאת שמע יש ארבע פרשיות.</p> <p>תשיד פרשה קדמא דיהודא וכר': וּמִפְרֶשֶׁת. פרשה ראשונה של היחוד היא שני יתודים ב"ב מלות, שש מלות ביהוד העליון, דהיינו בפסוק שמע ישראל, ושש מלות ביהוד האחר, דהיינו בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. הפרשה השניה היא, וְאָהבְתָּ, שבה מ"ב מלות, שהן בסוד השם של מ"ב אותיות (עי' לעיל ב"ח אחרי אות נ"ט).</p> <p>תשמו פרשה תליתא והיה וכר': הפרשה השלישית היא, והיה אם שמוע. שנכלל בה ימין בשמאל ושמאל בימין, שה"ס התכללות ב' קוין. חסד וגבורה, זה בזה ע"י הקו האמצעי שהוא ת"ת. והיא בסוד וסתר של המרכבה הקדושה עד המלה ושמתם. והיא הפרשה השולטת על הכל, שהיא בסוד ע"ב מלות, שבסוד של ע"ב שמות של המרכבה (דפו"י דף צ"ט ג')</p>	<p>הסולם ד' חלופי משקופין וחד באמצעיתא הקדושה. כי בפרשת והיה אם שמוע עד ושמתם יש ע"ב מלות. (כנ"ל ב"ח אחרי אות ט').</p> <p>תשמו פרשה רביעא ושמתם וכר': פרשה רביעית היא ושמתם. עד סוף הפרשה, שהיא חמשים מלות, שהיא כנגד חמשים שערי בינה (כמ"ש שם). פרשת ציצית כלולה מכולן, דהיינו מכל ג' קוין, כמו פרשת והיה אם שמוע, וע"כ יש גם בה ע"ב מלות (כנ"ל ב"ח אחרי אות ט') כנגד שם ע"ב שבג' פסוקים, ויסע ויבא ויט, שה"ס ג' קוין (כמ"ש בזהר בשלח אות קע"ג) וכל המלות שבפרשיות, עולות למנין אברי אדם, שהם רמ"ח (כמ"ש שם).</p> <p>תשיז וְכָל שָׂר דוכתין וכר': וכל שאר המקומות, בין במצות התורה, בין כל שאר המקומות שבתורה, הדכר שהוא ז"א, הוא בפני עצמו, והנוקבא, שהיא המלכות, היא בפני עצמה. כלומר, שמהם, הם כנגד ז"א לבדו</p>
--	--

קם זהר מדרש רות חדש

תשיח דְכוּרָא אֲשֶׁתָּלִים בַּהּ, מַה דְּלָאוּ הָכִי בְּכָל שְׁאָר דּוּכְתִי דְאוּרִייתָא. וְדָא שְׁבַחָא דְמַהִימְנוּתָא עֵילָאָה, לְמַנְדַע יְדָהָא ה' הוּא הַאֲלֵהִים. דְכוּרָא אֲשֶׁתָּלִים בְּנוּקְבָא, וְאִתְפַּלְל חַד בְּחַד, דְכוּרָא אֲתַבְּנִי בְּנוּקְבָא. וְדָא אִיהוּ יִתְחַדָּא שְׁלִים, וְלֹא אִית שְׁלִימוּ אֶלָּא דְכוּרָא וְנוּקְבָא בְּחַדָּא.

תשיט וְתָא חַזִי, כָּל מָאן דְּאֲשֶׁלִים יִתְחַדָּא כְּדָקָא יְאוּת, וּמְכוּיִן בְּפִרְשִׁיּוֹת אֲלִין בְּכָל יוּמָא. וְכִי לְאֲלִין מְשֻׁקּוּפִין וְחַלּוּנִין, לְמַהֲוִי שְׁלִים הָכָא. וְלִית מָאן דִּיעַכְבַּב עַל יְדוֹ, וּבִלְבָד דִּיקְרִי כְּדָקָא יְאוּת, וּיְכוּיִן בְּהַנִי רְזִין עֵילָאִין.

תשכ וְאַחִיד בִּימִינָא יְדִילִי וְאִ"ל, אִי חֲסִידָא, תָּא חֲמִי יְקָר דְּאִינוּן דְּמִיחְדִי שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יְאוּת, וְלְעָאן בְּקִרְיַת שְׁמַע כְּגוֹנוּנָא דָּא.

תשכא אַעֲלִינָא בְּחַד הַיְכָלָא, וּבְהַהוּא הַיְכָלָא הוּוּ שִׁס"ה הַיְכָלִים, כְּתוּשְׁבָן יוּמֵי שְׁתָּא. אַבְרָהָם יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב שְׁלִיטִין בְּהַהוּא הַיְכָלָא, וְאַדָּם הִרְאִשׁוֹן בְּגוּיָהוּ.

חלופי גרסאות

ז נ"א ורוא (ווינצ'א), ח נ"א למראה (ווינצ'א), ט נ"א שליט (ווינצ'א), י נ"א דיליה א"ל (ווינצ'א).

הסולם

מאמר

ד' חלופי משקופין וחד באמצעייתא

ו"ש. דְכוּרָא אֲשֶׁתָּלִים בַּהּ, שְׁבוּנוּג הוּוּ הַנְעֵשָׂה ע"י קְרִיַּאת שְׁמַע, נְשִׁלַם ז"א בְּגִ"ר ע"י הַנּוּקְבָא, דְהִינּוּ עַל יְדֵי שְׁנַתְעוּרָר עַל יְדֵה לְהַשְׁפִיעַ לֶה חֲכָמָה, נִכְלַל גַּם הוּוּ מַחֲכָמָה וְקוּנְהָ גִ"ר. כְּנ"ל. מַה דְּלָאוּ הַנִי בְּכָל שְׁאָר דּוּכְתִי דְאוּרִייתָא, כִי בְשִׁאר הוּוּגִים, מְשִׁפִיעַ לֶה ז"א חֲסִידִים, וְאִז הַנּוּקְבָא נְשִׁלַמַת מִז"א, וְז"א אִינוּ נְשִׁלַם כִלַל עַל יְדֵה. וְז"ש, דְכוּרָא אֲתַבְּנִי בְּנוּקְבָא, שְׁבִיחֹד דְק"ש, נִבְנֶה ז"א בְּגִ"ר ע"י יְחִידוֹ עִם הַנּוּקְבָא, כְּמַבּוּרָא. וְגִ"ר אִלוּ הֵם רַק וְרַק דְגִ"ר. כְּנ"ל.

תשיט וְתָא חַזִי כָּל וְכוּ': וְכוּא וְרָאָה, כָּל מִי שְׁמַשְׁלִים הַיְחִיד כְּרָאוּי, וּמְכוּיִן בְּפִרְשִׁיּוֹת אִלוּ בְּכָל יוֹם, זוֹכֶה לְמִשְׁקוּפִין וְחַלּוּנוֹת אִלוּ, וַיְהִיָּה כְּאֵן שְׁלַם, וְאִין מִי שִׁיעַכְבַּב עַל יְדוֹ. וּבִלְבָד שִׁיקְרָא כְּרָאוּי, וּיְכוּוֹן בְּאִלוּ הַסּוּדוֹת הַעֲלִיוֹנִים.

תשכ וְאַחִיד בִּימִינָא יְדִילִי וְכוּ': וְאַחֲזוּ בִימִינִי, וְאִמְרוּ לִי, אַהֶה חֲסִיד, בּוּא וְרָאָה הַיְקָר שֶׁל אִלוּ הַמִּיחִידִים אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ כְּרָאוּי, וְקוּרָאִים קְרִיַּאת שְׁמַע בְּאִפְּן הוּוּ.

תשכא אַעֲלִינָא בְּחַד הַיְכָלָא וְכוּ': נִכְנַסְתִי בְּהִיכַל אַחַד, וּבְאוּתוֹ הַיְכַל הִיּוּ שִׁס"ה הַיְכָלוֹת כְּחֻשְׁבוֹן יְמֵי הַשָּׁנָה, אַבְרָהָם יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב שוֹלְטִים בְּהִיכַל הַזֶּה, וְאַדָּם הִרְאִשׁוֹן בְּתוֹכָם.

וחמינא

לבדו, ומהם, כנגד הנוקבא לבדה וכאן, בקריאת שמו, שהיא יחוד, שהקב"ה מתיחד בו, נאספו דכר ונוקבא, שהם ז"א ומלכות, כאחד, ועולים בשיעור אחד.

תשיח דְכוּרָא אֲשֶׁתָּלִים בַּהּ וְכוּ': הַדְּכַר, שְׁהוּא ז"א, נְשִׁלַם עַל יְדֵי הַנּוּקְבָא, שְׁהִיא מְלַכּוּת. מַה שְׁאִין כֵּן בְּכָל שְׁאָר הַמְקוּמוֹת שְׁבִתוּרָה. וְזוּהוּ שְׁבַח הָאִמּוּנָה הַעֲלִיוֹנָה, שְׁהִיא הַמְלַכּוּת, לְדַעַת, כִי ה' הוּא הָאֱלֹקִים. שְׁפִירוּשׁוֹ שְׁהַדְּכַר נְשִׁלַם עַל יְדֵי הַנּוּקְבָא, וְנִכְלְלוּ זֶה בְּזֶה, הַדְּכַר נִבְנֶה עַל יְדֵי הַנּוּקְבָא. וְזוּהוּ הַיְחִיד הַשְּׁלַם, שְׁאִין שְׁלֵמוֹת אִלָּא דְכַר וְנוּקְבָא בִּיחַד.

ביאור הדברים. כי הנוקבא, עיקרה מקו שמאל היא, וע"כ אינה נשלמת אלא בהארת חכמה משמאל. ולפיכך צריכה הנוקבא לב' זווגים עם ז"א, שבווג הא' מקבלת ממנו הארת החכמה משמאל. וזה נבחן זווג דו"ק דגדלות. ואח"כ נעשתה ראויה לזווג הב' להתיחד עם ז"א בחסדים מכוסים בסוד אוריא דכיא מאו"א, וזהו זווג דג"ר ממש. והדכר שהוא ז"א, הוא תמיד בחסדים מכוסים מחכמה, שהיא בחינת ו"ק בלי ראש. וזולת כשמתיחד עם הנוקבא, שצריך להשפיע לֶה חֲכָמָה, שאז מקבל הוא בהכרח את החכמה תחילה, ואז נשלם בג"ר. וזהו בזווג הא' שצריך להשפיע חכמה לנוקבא, כנ"ל. והיחוד דקריאת שמע ה"ס הזווג הא' להשפיע חכמה אל הנוקבא, שאז נשלם ז"א בג"ר על ידי המלכות.

(דפרי"ך דף צ"ט)

זהר **מדרש רות** **חדש** **קסא**

תשכב) וְחַמֵּינָא כַּמָּה חֲבִילֵי נִשְׁמַתִּין, מִתְּלַבְּשִׁין י בְּרַקִּימוּ דְאֵילָנָא דְחַיִּי, וְכַמָּה גְּוֹנִין דִּיקְרָא עֵילָאָה. וְעֵיילִין גּוֹ הֵיכְלָא, וְיוֹפִיאַל רַב מְמַנָּא עַל כּוּלָּא, רַב מְמַנָּא דְאוּרִייתָא בְּהַדִּייהוּ.

תשכג) פֶּתַח וְאָמַר, י אֲתַעְרוּ קַדִּישֵׁי עֲלֵמָא, הָא בְּנִיכּוֹן קַדִּישִׁין, דְקָא מִיַּחְדֵי שְׂמָא קַדִּישָׁא, וּמְכוּוֹנֵי בְרַעוּתָא דְפְרָשִׁין דְקַרִּיאת שְׂמַע.

תשכד) וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן חַמֵּינָא דְמִשְׁתַּדֵּל בְּהוּ. וּבִשְׂעֵתָא דְעָאלַת קַרִּיאת שְׂמַע * דְקָרִי בַר נֶשׁ, סְלִיקָא בְּקַדְמִיתָא לְהַאי הֵיכְלָא, וְאָרַח בְּהָ אָדָם הָרֵאשׁוֹן, אִי חֶסֶר אוֹת אַחַת מִקְרִית שְׂמַע, לֹא מְקַבֵּל לָהּ. דְהָא חֶסֶר בְּנִינָא דְאָדָם, דְאִיהוּ רַמ"ח, בְּאֵינּוֹן תִּיבִין דְחַוְרָא שְׁלִיחַ צְבוּר.

תשכה) וְאִי אֲשַׁבַּח יְתָה פְדָא גְּאוֹת, מְקַבֵּל לָהּ, וְנִטְלִין אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מִגֵּיה, וְנִשְׁקִין לָהּ. מֵאֵן חַמֵּי חֲדָוּה, מֵאֵן חַמֵּי עַרְבוּבָנָא, בְּכָל אֵינּוֹן צְדִיקָיָא דְבָגִינְתָּא דְעָדָן, דְקָא אֲתִינִן בְּהַהוּא חֲדָוּה.

תשכו) וּבִשְׂעֵתָא דְנִיתִי לְהַהוּא עֲלֵמָא, מֵאֵן יַחַמֵי חֲדָוּה יְדִילֵיה, דְאוֹתְבִין לֵיה אַבְרָהָן לְגַבְיֵיהוּ תְרֵי זִמְנֵי בְיוֹמָא, וּבְכָל יוֹמָא נַחִית עֲלֵיה טְלָא מְרִישָׁא דְמִלְכָּא.

תשכז) וּבְהַהוּא טְלָא, יָדְעִי וְאֶכְלִי מִיְכְלָא, דִּי מִלְאָכֵי עֵילָאִין אֶכְלִין. וְיָדְעִין

חלופי גרסאות

כ נ"א בחידו (כל הרפוסים בשם ס"א). ל נ"א אתעטרו (ווינציא). מ נ"א להאי (ווינציא). נ נ"א דיליה, ליה, עליה, שבאות זה כולם בלשון רבים (מונקאטש בשם ס"א). ס נ"א מעל רישא (ווינציא).

<p>מאמר</p> <p>תשכב) וְחַמֵּינָא כַּמָּה חֲבִילֵי וכו': וראיתי כמה גדודי נשמות מתלבשים ברקמת עץ החיים, ובכמה אפנים של הכבוד העליון. ונכנסים אל ההיכל. ויופיאל הממונה הגדול על כולם, והממונה הגדול של התורה, הוא עמהם.</p> <p>תשכג) פֶּתַח וְאָמַר אֲתַעְרוּ וכו': פו"א, התעוררו קדושי עולם, הרי בניכם הקדושים מיהרים השם הקדוש, ומכוונים ברצון בפרשיות קריאת שמע.</p> <p>תשכד) וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן חַמֵּינָא וכו': וראיתי שאדם הראשון משתדל בהם, באלו המכוונים בקריאת שמע. שבשעה, שקריאת שמע שהאדם קורא, נכנסת למעלה, נכנסת תחילה להיכל הזה, ששם אדה"ר והאבות (כנ"ל אות תשכ"א) ואדם הראשון מריח בה, בק"ש, ואם חסרה בה אות אחת מקריאת שמע, אינו מקבל אותה, כי חסר בנין האדם, שהוא רמ"ח מלות, עם ג' המלות, ה' אלקיכם אחת. ששליח</p>	<p>הסולם</p> <p>ד' חלוני משקופין וחד באמצעיתא צבור תוור עליהם. שהם כנגד רמ"ח אברים שבבנין האדם.</p> <p>תשכה) וְאִי אֲשַׁבַּח יְתָה וכו': ואם אדה"ר מוצא אותה כראוי, הוא מקבל אותה, את הק"ש, ואברהם יצחק ויעקב לוקחים, הק"ש, ממנו, ונושקים אותה. מי ראה שמחה, מי ראה המולה, כמו שהיא בכל הצדיקים האלו שבגן עדן הבאים באותה השמחה.</p> <p>תשכו) וּבִשְׂעֵתָא דִּיתִי לְהַהוּא וכו': ובשעה, שאותו המכוון השלם בק"ש, יבא לעולם ההוא, דהיינו לאחד פטירתו, מי יראה השמחה שלו, כי האבות מושיבים אותו אצלם ב' פעמים ביום, ובכל יום יורד עליו טל, דהיינו שפע, מראש המלך.</p> <p>תשכז) וּבְהַהוּא טְלָא יָדְעִי וכו': ובטל הזה, שהמכוונים בק"ש מקבלים אותו, יודעים ואוכלים מאכל, שהמלאכים העליונים אוכלים. ויודעים מה שהיה ומה שיהיה, ומה שעתיד להיות עד הזמן שהקב"ה יקים ויחיה את הגופות</p>
--	---

(דפו"י דף צ' ט"ג * ט"ד)

קמב זהר **מדרש רות** **חדש**
מה דתהו, ומה דיתגוי, ומה דזמין למהוי, עד זמנא דקב"ה יוקים לגופי דסריתן
בתיא עלקא, ויוקים לון הקב"ה, בבנינא מתפקנא כדקא יאות.
תשכח בחלון דבסטר דרום, הווי רשומין ש', דבסטר דא ו', ובסטר אחרא
ו', ובסטר אחרא ו'. שאילנא להווא גברא, ואמינא, מאי הני אתון, אמר
לא ידענא.
תשכט עד דאתא הווא ממנא, ואמר לי, אי תסידא, אינון אתון, "סימנין
דפרשייתא דקרית שמע. ופאה חולקיה דמאן דאמר לון בכל יומא ברעותא דלבא.
תשל חלון אחרא דבסטר צפון, ביה קנימן תרין משקופין, וחמש אתון
מלהטין ומתנצצין בגוניהו. תרין אתון בסטר דא, ותרין אתון בסטר דא,
וחד לעילא מנייהו תליא עליהו. ואינון ברזא דשמא קדישא איקרי אלהים.
תשלא בחלון דא ובאינון משקופין, שריין תרין ממנן בהווא קיעא,
ואינון צורטק וגזריאל, די ממנן תמן בהווא סטר דלא אפתחת.

חלופי גרמאות

ע נ"א סמכין (כל הדפוסים בשם ס"א). פ נ"א ל"ג מן מלהטין עד בסטרא (ווינצ'יא). צ נ"א עזריאל (כל הדפוסים
בשם ס"א). ק ה"ג דפוס ירושלם נ"א אפתח (כל הדפוסים).

מאמר **הסולם** **ד' חלופי משקופין וחד באמצעיתא**
הגופות הנשחתים שבעולם הזה, שהקב"ה
יקים אותם בבנין מתוקן כראוי.
תשכח בחלון דבסטר דרום וכו':
בחלון שבצד דרום, היתה רשומה ש', שהיא
ג' ווין, דהיינו בצד זה ו' ובצד האחר ו',
ובצד האחר ו'. שאלתי לאותו האיש ואמרתי
מה הן האותיות האלו. אמר, איני יודע.
תשכט עד דאתא הווא וכו':
עד שבא אותו הממונה, ואמר לי, אהה חסיד,
האותיות האלו הן סימני הפרשיות של קריאת
שמע. אשרי חלקו מי שאומרם בכל יום ברצון
הלב.
פירוש. כי ו' פרשיות הם בק"ש, כי
פרשה ראשונה שמע היא ב' פרשיות, שהם
שמע, ובשכמל"ו. ואח"כ ארבע פרשיות. שהם
ואהבת והיה אם שמוע עד ושמתם, מן ושמתם
עד סוף הפרשה, ופרשת ציצית. הרי ו'
פרשיות. (כנ"ל באות תשי"ד וכו'). ובכל פרשה
יש ג' קוין, ע"כ ה"ס ג' ווין. וז"ש, אינון
אתון סימנין דפרשייתא דקרית שמע,
שהם ו' פרשיות, ובכל אחת ג' קוין, ע"כ
הסימן שלהם ג' ווין.

תשל חלון אחרא דבסטר וכו': החלון
האחר שבצד צפון. בו נמצאים ב' חלונות,
שהם מהתכללות ימין ושמאל שבו, וחמש
(דפו"י דף צ' ט"ד)

פירוש. כי נתבאר לעיל בסוד הא"ב דאת
ב"ש (ד"ח שה"ש אות ט"ו) שבשעה שהמלכות
אומרת נזכרה דודך מיין, שה"ס תחילת
הווג, נמשכות לה ג"ר דחכמה בשמאל, שאז
מתקרבת הקליפה שה"ס אות ק' לינק מג"ר
דחכמה אלו, ולהמשיכם מלמעלה למטה, שזו
היא צורת רגלה של הק' הנמשכת למטה מן
השורה. ואז כדי שהקליפה לא תמשיך החכמה
מלמעלה למטה היא אומרת משרים אהבך
(כנ"ש ש"ס אות ט"ט) שאז ממשכת את
ממצפ"ך הנושאת את המסך דחיק, הממעט
ג"ד

זהר **מדרש רות** **חדש** **קפג**
תשל"ב) ותמן אית חד היכלא, מרקמא בכמה גונוין, וכמה ציורין. וביה קיימין כל אינון דמקדשי שמה דמאריהון באמירה בכל יומא, לכתר דמברכין ליה, ואמרין ברוך ה' המבורך לעולם ועד, ומקדישים ליה לכתר בקדושה משולשת.
תשל"ג) והוא היכלא איקרי משולש, פד"א, "היכל ה' היכל ה' היכל ה' המה. והוא היכלא איהו משולש. ושאלנא מאי האי. אמר ההוא גברא, אלין אינון דלא אכלי י כל יומיהון על דמהון.
תשל"ד) בגין דנשמטא דבר נש "בהאי עלמא, נפקת מיניה בכל ליליא ולייליא. בצפרא אתהדרא ליה, ושרייא בחוטמא דבר נש, ולא עאלת ולא אתישבא במעוי, עד דמברך להקב"ה, ומצלי על דמיה, פדין "מתישבא בדוכתה.

חלופי גרמאות
 ד נ"א בכל (ווינצ'א). ש ה"ג הסלם נ"א ההוא (כל הדפוסים). ת נ"א תתישב (ווינצ'א).

מסורת הזהר
 (ז' יומיה ז) עקב מ.

הסולם
 ד' חלופי משקופין וחד באמצעיותא
 בג"ר דחכמה, כי צורתק פועל בג"ר אלו, בעת שמופיעים בתחילת הזווג וגזריא"ל פועל בג"ר אלו, לחתוך אותם ולבטלם עם מסך דחירק כנ"ל.

תשל"ב) ותמן אית חד וכו': ושם יש היכל אחד, מרוקם בכמה צבעים וכמה ציורים. ובו נמצאים כל אלו המקדשים שם אדונם באמירה בכל יום, שאחר שמברכים אותו, ואמרים, ברוך ה' המבורך לעולם ועד, ומקדישים אותו אחר כך בקדושה משולשת.

תשל"ג) והוא היכלא איקרי וכו': וההיכל ההוא נקרא משולש, כש"א, היכל ה' היכל ה' היכל ה' המה, שההיכל ההוא הוא משולש, שמתוקן בג' קוין. ושאלתי מה זה. אמר אותו האיש, שההיכל ההוא מוכן, לאלו שלא אכלו כל ימיהם על הדם. כלומר שלא אכלו טרם שהתפללו על הדם שלהם. דהיינו שלא אכלו קודם התפלה.

תשל"ד) בגין דנשמטא דבר וכו': משום שנשמט האדם בעולם הזה, יוצאת ממנו בכל לילה ולילה, בבוקר היא מוחזרת אליו ושורה בחוטמו של האדם, ואינה נכנסת ואינה מתישבת במעוי, דהיינו בפנימיות האדם, עד שמברך להקב"ה, ומתפלל על דמו, אז היא מתישבת במקומה.

וע"ד

מאמר
 ג"ר דחכמה דשמאל ומיחדה עם הימין ואו בורחת הקליפה (ע"ש בהסולם אות ש"כ).

ותדע שבעת שהמלכות היא בהארט ג"ר דחכמה דשמאל שהארטה מגיע או לאות ק' דקליפה, הנה אז משמש לפנייה המלאך צורתק באותה ההארטה, וע"כ נקרא צורתק, שהוא כמו צורתק, כי הט' והת' מתחלפות במבטא. וצורתק הוא אותיות צורת ק', כלומר, שהארטו עושה בקליפות. צורת ק', שרגלה נמשכת למטה מן השורה, שזה מורה שרצונה להמשיך החכמה ממעלה למטה עד לחוץ משורה. ובעת שהמלכות היא בהארט המנצפך, בסוד המסך דחירק הממעט ומבטל ג"ר דחכמה, הנה המלאך המשמש לפנייה באותה ההארטה נקרא גזריא"ל, שהוא אותיות גזר א"ל, כי גזר פירושו חותך, מלשון לגזור ים סוף לגזרים, שהוא על שם שהוא חותך את ג"ר דחכמה דשמאל כדי להברית את הקליפות. כמ"ש שם, בסוד משרים אהבוך.

וד"ש, די ממנן תמן בהוא ספרא ד"א אתפתחת, דהיינו ג"ר דחכמה דשמאל, שאינן נפתחות להאיר, אלא שמופיעות בתחילת הזווג ותיכף נעלמות, (כמ"ש ב"ח ש"ש אות ש"כ בהסולם). ורק ו"ק דחכמה פתוחים להאיר בעולמות. ומרמז הזהר, שאלו ב' המלאכים פועלים באותו הצד שאינו נפתח, דהיינו (דפוי"ד פ' צ' ט"ד)

קפד **זהר** **מדרש רות** **חדש**

תשל"ה * וע"ד כתיב, ח' חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו. מאי אשר נשמה באפו. בגין דנחתא בצפרא, ואומר לה הקב"ה, זילי, וישרי ליה בחוטמוי, על מנת דיצלי צלותיה. אי מברך הוא פדקא גאות, תשרי בגויה, ואי לא, פדקא וסליקת, ואשתפח בר נש דחסרא מיניה ההוא קדושתא דנשמתא.

תשל"ו * וכיון דנשמתיא חסרא מיניה, במה נחשב הוא, לא אתחשב לכלום, כאלו לא הוה בעלמא. ועל דא, אסיר ליה לאיניש לברכא לחבריה, עד דמברך למאריה בשירותא דצלותא.

תשל"ז * * והחזן אומר ברכו את ה', והוא אומר ברוך ה' המבורך לעולם ועד. וכיון דמברך למאריה, מתמן שרותא דצלותא לצלאה. וע"ד שריאן קדושאן. זפאין אינון דמברכי ומקדשי למאריהון בכל יומא, ברעותא דלכא.

תשל"ח * בההיא שעתא אוליפנא, דלית רשו לצלאה צלותא בעשרה, עד דמברכין לקב"ה בשירותא דכולא. וכיון דמברכין ליה, צלו צלותהון.

תשל"ט * אמר ההוא גברא, רבי, ההיא ברכה, לאו ואיהו אלא לאתקנא

חלופי גרסאות

א ברפוס ווינציא כתוב אמ"ז בנוסח כתי" מצאתי כתוב (ח' ישעיה ב) נח קמ תצוה נא פנחס תקא. וזיל וע"ד יצלי ב"נ דתהדר לדוכתהא וכל מאן דטעים מידי בצפרא עד לא בריך להקב"ה ולא צלי צלותיה הרי הוא בכלל לא תאכלו על הדם ומאן דלא מברך ולא מצלי איהו רגזן דנשמתיא לא אתיישבא בדוכתה ואשתאר בחוטמיה וע"ד כתיב חדלו וגו'. ב נ"א ושרי (ווינציא). ג נ"א דאשתאר (ווינציא). ד נ"א מוסף בעלמא, עוד במה נחשב אל תקרי במה אלא במה דהוא במה לע"ג (כל הרפוסים בשם ס"א). ה נ"א ל"ג רבי (ווינציא) נ"א איהו ול"ג רבי ההוא (מונקאטש). ו נ"א איהו (ווינציא).

מסורת הזהר

הסולם

ד' חלופי משקופין וחד כאמצעייתא שורות הקדושות. דהיינו קדוש קדוש קדוש, שאומרו בתפלה. אשרי הם המברכים ומקדשים לאדונם בכל יום ברצון הלב.

תשל"ח * בההיא שעתא אוליפנא וכנ': באותה שעה למדתי, שאין רשות להתפלל התפלה בעשרה, עד שמברכים להקב"ה בתחילת הכל. וכיון שברכו לו, מתפללים תפלתם.

מאמר

תשל"ה * וע"ד כתיב חדלו וגו': ועל זה כתוב, חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו. מהו אשר נשמה באפו. הוא משום שהנשמה יורדת בבוקר, לעולם הזה, והקב"ה אומר לה, לכי ושכני בחוטמו של האדם, בתנאי שיתפלל תפלתו, באפו, שאם יברך כראוי, תשכני בתוכו, ואם לא, היא פורחת ועולה למעלה. ונמצא האדם, שחסר לו הקדושה ההיא של נשמתו.

תשל"ט * אמר ההוא גברא וכנ': אמר אותו האיש, רבי, הברכה ההיא, ברוך ה' המבורך לעולם ועד, אינה אלא לתקן שבת לאדונם, שהחזיר להם נשמתם הנקראת בה' שמות, נפש רוח נשמה חיה יחידה, וע"כ הברכה היא בחמש מלות, ברוך ה' המבורך לעולם ועד. ועל ברכה זו שורה התפלה. והקדושה אינה שורה אלא על ברכה, כדי לחזק לאדונם בכל, מימין ומשמאל. וע"כ ברכה זו וקדושה זו. אינן אלא בעשרה אנשים. שאילנא

תשל"ו * וכיון דנשמתיא חסרה וכנ': וכיון שהנשמה חסרה ממנו במה נחשב הוא, אינה נחשבת מאומה, שהוא כאלו לא היה בעולם. ועל כן, אסור לו לאדם שיברך לחבירו מטרים שמברך לאדונו בתחילת התפלה.

תשל"ז * והחזן אומר ברכו וכנ': והחזן אומר, ברכו את ה'. והוא אומר, ברוך ה' המבורך לעולם ועד. וכיון שמברך לאדונו, מתחיל משם תחילת התפלה להתפלל, וע"כ (דפו"י דף צ' ט"ד * צ"א ט"א)

זהר **מדרש רות** **חדש** **קפה**
 שבחא למאריהון. דאיהדר לון נשמתהון, דאיתקניא בה' ישמקן. ובכרתא בה' תיבין, ב' ברוך ה' המבורך כו'. ועל ברכה דא שרניא צלותא. וקדושה לא שרניא אלא על ברכה, לאתקפא למאריהון בכלא, ובכרה דא, וקדושה דא, לאו כ' איהו אלא בעשרה.
תשמו שאלנא ליה, אמאי היכלא לסטר צפון. אמר לי, בהאי היכלא אתפפין כל סטרין בישינ, * דלא ישלטון בעלמא.
תשמוא חלון דא, איקרי חלון דנוגה. ולית רשו לאסתכלא ביה, בר אינון דדיגריהון תמן, וכלא אינון תמאן, ומסתכלין, ויכלין לאסתכלא. כל אינון דתמן, אזלי במלבושין בדיוקנין דהאי עלמא.
תשמב ותמן חמינא סגיאין מן חכרייא, ולא אתיהיב לי רשו לאתקרבא לגבייהו, וכולהו אשתמודען דא לדא, ואכלי מיכלא דתקיפי עליונים.
תשמוג רקיעא דא, נטיל בכל יומא לארבע סטרי עלמא. וכד נטיל, ארעיף טלא דחיי לגו גנתא. ואתיין פולהו צדיקיא דתמן, ואסתחין ביהווא טלא, ואזתרון כזוהר הרקיע, ואעלין קמי משיחא, ולקמי אבהן, ואדה"ר, ולא אתיהיב לי רשו למנדע בהו.
תשמד חלון דבסטר מערב, משניא מכל שאר חלונין, בגוונין ובהנהורין. מתתחמא בארבע אתון דשמא קדישא, דזתרינ ונצצין על גבי ההוא חלונא. זימנין אתגליין, זימנין אתטמרן. ואחזי לי באתר חד, פתות של צדיקים, בדרגין יתיר על כולהו *.

חלופי גרסאות

ז ג"א מוסף שמהן גרין ח"י (מונקאטש). ח ג"א ל"ג ברוך ה' המבורך כו' (ווינצא). ט ג"א שריין ועל דא כל צלותא (ווינצא). י ג"א ל"ג דא (ווינצא). כ ג"א איהו (ווינצא). ל ג"א ובהורק (מונקאטש). מ בדפוויי כתבו עכ"מ, ובדפוס מונקאטש כתוב ע"י לעיל ריש פרשת אחרי ושם השלמת הענין הזה.

מאמר	הסולם	ד' חלופי משקופין וחד באמצעיתא
תשמ) שאילנא ליה אמאי וכו': שאלתי אותו, למה נמצא ההיכל הזה בצד צפון. אמר לי, כיון שבהיכל הזה נכנעים כל הצדדים הרעים, שהם נמשכים מצד שמאל, שהוא צפון, שלא ישלטו בעולם.	תשמג) רקיעא דא נטייל וכו': הרקיע הזה נוסע בכל יום לארבע רוחות העולם, וכשנוסע הוא נוטף טל החיים לתוך הגן. ובאים כל הצדיקים אשר שם, בג"ע, ומתרחצים בטל הזה, ומזהירים כזהר הרקיע, ונכנסים לפני מלך המשיח, ולפני האבות, ולפני אדם הראשון. ולא ניתנה לי רשות להתודע ולדעת אותם.	תשמג) רקיעא דא נטייל וכו': הרקיע הזה נוסע בכל יום לארבע רוחות העולם, וכשנוסע הוא נוטף טל החיים לתוך הגן. ובאים כל הצדיקים אשר שם, בג"ע, ומתרחצים בטל הזה, ומזהירים כזהר הרקיע, ונכנסים לפני מלך המשיח, ולפני האבות, ולפני אדם הראשון. ולא ניתנה לי רשות להתודע ולדעת אותם.
תשמא) חלון דא אקרי וכו': חלון זה שבצד צפון, נקרא חלון של נוגה. ואין רשות להסתכל בו, אלא אלו שמשכנס שמה, שהם רואים הכל ומסתכלים, ויכולים להסתכל. כל אלו שהם שם הולכים במלבושים בצורות של העולם הזה.	תשמד) חלון דבסטר מערב וכו': החלון שבצד מערב, משונה מכל שאר החלונות, בצבעים ובאורות, מוגבלים בארבע אותיות השם הקדוש, המזהירות ונוצצות על אותו החלון. לפעמים מתגלות ולפעמים מתכסות. והראה אותי במקום אחד, כתות צדיקים שמדרגתם יתרה על כולם. (חסר ההמשך).	תשמד) חלון דבסטר מערב וכו': החלון שבצד מערב, משונה מכל שאר החלונות, בצבעים ובאורות, מוגבלים בארבע אותיות השם הקדוש, המזהירות ונוצצות על אותו החלון. לפעמים מתגלות ולפעמים מתכסות. והראה אותי במקום אחד, כתות צדיקים שמדרגתם יתרה על כולם. (חסר ההמשך).

(דפוויי דף צ"א ט"א * ט"ב)

תם ונשלם מדרש רות

